

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

IRÁDÉKOK:
4-hasábos postásor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 182.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 182.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, április 19.

Istenszeretet — emberszeretet.

Irtá: *Lakatos Ottó dr.* a magyarországi minorita rend tartományi főnöke.

Még füleinkbe cseng az angyalok karának karácsony éjszakáján elhangzott sziveket átható, örvendetes éneke: „dicsőség magasságban Istennek és béke a földön a jóakaratu embereknek!” Azt akarta ez a menyei himnusz tudtára adni a világnak, hogy az az isteni kised, a ki azon a hideg, barátságtalan téli éjszakán efráta Betlehemben megszületett: földi élete magasztos céljával a nagy Isten dicsőségének s az emberek közti béke meg alapítását és terjesztését tűzte ki.

Az első karácsonytól — az első husvét dicsőséges ünnepéig, az első Glóriától az első Allelujáig Jézus életében harminchárom esztendő telt el. — És ennek a rövid, de főséges változatokban csodálatosan gazdag időszaknak minden egyes perce fényes tanúságot tesz arról, hogy az angyalok éneke beteljesedett.

Jézus világot megváltó munkájában mindenekelőtt *Isten dicsőségének* épített templomot. Nem olyant, melyet megviselhet az idő, nem olyant, melyen új alkotómesterek ismét találnak munkát, hanem tökéletest, örökkévalót, mint a milyen tökéletes és örökkévaló maga az Isten. Az istenség eszméjét kiemelte a gyarlóság

tengeréből, hová a pogány korban az emberi rövidlátás sülyesztette; megtisztította minden salaktól, mit az érzékiekben elmerült gondolkodás rakott reá s úgy mutatta be a bámuló világnak, mint a ki önmagában megmérhetetlen és örök. — hozzánk való viszonyában pedig mindenható, mindenekfölött szent és végtelenül igazságos.

Az emberiség nem tudott beletekinteni a verőfényes napba, mely szemei előtt a felhők közül most bontakozott ki először; nem tudta megérteni, nem tudta felfogni az egek Urának megmérhetetlen nagyságát. Jézus segítségére sietett. Lépésről, lépésre vezette; nem a fényt kisebbitette, de az ember szemét igyekezett megerősíteni s midőn észrevette, hogy az ember fél a vakító fénytől s elfogulva, szent borzalommal meri csak szemeit az égre emelni — rámutatott az Isten egy másik tökéletességére: atyai jóságára s az ember szívébe a fételem mellé odaültette a bizalmat, a tisztelet mellé a szeretetet . . .

És ez a szeretet csodálatos gyorsasággal terjedt mindenfelé, hová a krisztusi vallás eljutott. A templomok megteltek ajtatos hívőkkel, kiknek szívét lángra lobbantotta, nagy tettekre ragadta az a tu-

dat, hogy egy jóságos, egy gondviselő atya örökös sorsuk fölött.

Az ember nem érezte magát elhagyottnak, árvának, mert fölvilágosított értelmé megértette, megihletett szíve megérezte, hogy menyei Atyjánál elhagyatottságában oltalmat, bánatában enyhülést, szenvedései között vigasztalást talál akkor is, ha ezeket a világban már hiába keresi . . .

És Jézus ezt az istentant csodálatos összekapcsolásban átvitte *az emberekre*.

Ha az Isten atyánk, akkor mi mindnyájan, kik itt lenn, változó szerencse közt, több-kevesebb ideig tapodjuk az élet utait: Istennek fiai s egymás között testvérek vagyunk. Egy a rendeltetésünk, — ugyanaz a méltóságunk.

Akkor szeretni tartozunk egymást, mint testvérek, szeretni ugyanazzal a szeretettel, mely után a mi szívünk vágyakozik.

Az alacsonyabb társadalmi állás nem törli le az ember lelkeről az isteni képmást.

Az erősebb nem nyomhatja el a gyöngébbet.

A gazdag nem vetheti meg a szegényt, mert Isten előtt nem a vagyon, nem a

A hétről.

Husvétí álom.

Ibolyaillatos alkonyat volt éppen,
Megejtett a tavasz varázsa egészen.
Unnepi nyugalom, csend honolt a tájon,
Lassan elszunnyadtam s elnyomott az *álom* . . .

Szörnyű álom volt az . . . furcsasággal telve.
Zúgtak a harangok nagyszombati estre.
Zúgtak a harangok közelbe és távol.
Mert mind hazatértek a nagy utazásból.

Csütörtökön reggel elrepültek délre,
Napsugártól izzó bü-bájos vidékre.
S mind megérkezének szombat estre éppen,
Fáradtságtól törve, elfásult kedélyben.

Kérdem Minorita-templomunk harangját:
„Sírnak az emberek, ha magukat hallják.
Mióta Rómából hazaérkezének,
Olyan búsan hangzik kongása az ércnek . . .”

S felelt a nagyharang, csendben, szomorúan:
„Azért senyvedünk mi szivetrázó búban,
Mert gyászos volt a mi hosszú utazásunk,
Aradtól Rómáig de sok mindent láttunk . . .”

Láttuk, hogy dolgoznak a többi országok,
Keveset beszélnek, hej! de tesznek ám ott.
Csukva van a szájuk, de tenyerük kérges,
Ez kell a külföldön a megélhetéshez.

Nem holmi panama, mandátum, szónoklat,
Mint nálunk, úgy sehol se patópáloznak.
Sehol a világon, csak éppen minálunk,
Ez a mi nagy bűnünk, ez a mi nagy átkunk.

Boldog, gazdag, derült minden ország népe,
Mindnek van elv-szilárd, *szótartó* vezére,
Mely mindennel megküzd, ha a hon kívánja . . .
S minden nemzetnek van *nemzeti* királya . . .

Más idegen tájon ily szép Buda-vára
Koronás főket hej! nem *hiába* várna . . .
Amit máshol láttunk, mi sincs abból itten,
Semmi! S magyar földön *magyar király* sincsen . . .”

Zokogásba fült a nagy harang beszéde . . .
„Szörnyen felijedtem . . . kissé feleszmélve . . .
Aztán lassan-lassan büvkörével lágyon
Reám borult mélyen újból egy új álom . . .”

. . . Mintha szép virágos kertbe jártam volna,
Hol az utak le sem voltak még taposva . . .
S minden kis bokorból elrejtözve látszott
— Ugyan mi más vón? — mint *husvétí tojások*

Nem mindentojásnak volt *piros* a színe,
(Sok embernek nem a piros szín a hive)
Voltak ott *fekete-sárga* kis tojások,
— És jöttek emberek . . . isten tudja hány volt.

S jöttek emberek erősek, kövérek,
Kik mindig örülnek egy-egy bársony-széknek.
Kik magyarnak vallják magukat is váltig,
S Bécsnél osztrákbak — (a lóláb kilátszik).

S jöttek nyurga sovány, szín-magyar legények,
A kik *eddig* még nem bálványozták Bécsset.
Neki estek a sok színezett tojásnak,
S dőre harcot kezdve, dühvel civódának.

A nagyháju dölyfös *nemzeti* vezérek
A *fekete-sárga* tojásnak esének,
Hasukra lapultak s boldogak valának,
Hogy gazdái lettek egy „*schwarz-gelb* tojásnak.

Másik pártnak — magyar vér folyt az erébe —
Egy-egy pirostojás lett az osztályrésze.
S hogy mit rejt magába a tojás — hogy lássák,
Mindenik feltörte a maga tojását.

A piros tojások tele voltak vágygyal,
Meg nem valósuló magyar kívánsággal.
Vivmányokért átél *meddő* küzködéssel,
Soványka tettekkel — száz színes beszéddel.

hatalom, hanem a szív tisztasága és a lélek nemessége teszi az embert kedvessé.

A családfő nem rendelkezik korlátlanul gyermeke életével. A Taygetos hegyéhez és a torpéji sziklához fűződő véres jeleknek mindmennyi visszaélés a legszen- tebb hatalommal s kiáltó lázadás a természet szava ellen.

A nő nem rabszolgája többé a férjének, de a mint osztozik vele a kötelességekben, úgy részese jogainak is.

A fejedelem uralkodója és nem zsarnok a alattvalóinak. A nép pedig az uralkodó rendelkezéseiben Is'en akaratát tartozik tisztelni és követni.

A szeretet általános, minden emberre kiterjedő, — kiterjed tehát még ellenségeinkre is; — a boszúállás alacsony gondolkodásra, míg a megbocsátás emelkedett lélekre mutat.

Mindenkinek meg kell adni egy tiszteltben, mint anyagi javakban a magáét.

A tulajdon og szent és sérthetetlen.

Az irgalmasság cselekedetei kötelezők.

A jólét nem mindég boldogság, a szenvedés nem mindég boldogtalanság.

Az igazi lelki nagyság nem az örömek közt, de a megpróbáltatások idején tűnik ki.

A legtökéletesebb életfilozófia: az Isten akaratán való megnyugvás

Valóban csodálatos és érthetetlen, hogy Annak, aki ilyen tanokat hirdetett — a gyalázat keresztfáján kellett bevégeznie az életét.

De még csodálatosabb és érthetlenebb, hogy napjainkban sincs ember, sem intézmény, sem hatalom, melynek annyi ellensége volna, mint Ő neki s amely iránt oly ádáz gyűlölettel viseltetnének az emberek, mint Ő iránta, a kinek minden szava, minden tette: szeretet s minden óhajta: az emberiség boldogsága volt.

A Judások, a Pilátusok, a Heródesek, a poroszlók időnkint újból föltámadnak sötét sirjaikból, hová őket a jobbak szánakozása, vagy a megérdemelt megvetés kísérte s újból kezdik, újból végrehajtják a megostorozás, a tövissel való koronázás és a keresztrefeszítés véres, kegyetlen munkáját . . .

Valóban kétségtelen kellene esnünk, ha nem

vigasztalna bennünket a tudat, hogy mindez csak hiu erőlködés s hogy a lealáztatástól a megdicsőülést, a haláltól a föltámadást, a nagypéntektől a husvétet nemcsak az evangelium, de a történelem tanúsága szerint is mindég csak rövid idő választotta el!

Ferde utakon.

Irta: Mülek Lajos dr.

Nem mondok nagyot, ha azt állítom: hogy az aradi közigazgatási élet ma ferde uton halad. A közgyűlés, a tanács, a bizottságok működését nem az együttérzés hatja át, hanem inkább a vetélkedés, a háládatlan széthuzás, a felületesség, a türelmetlenség.

A szakbizottságok előkészítenek valamely ügyet. Már magában a bizottságban felüti fejét néha az érdek szava. Igen sokszor a szakvéleményt nem az egyetemes előny hatja át, hanem egyesek, kotériák előnye. A tanács aztán vagy elfogadja a szakvéleményt, vagy külön nézettel és javaslattal terjeszti a közgyűlés elé. Utóbbi esetben kész a sérelem és a szakbizottság aprehendál a tanácsra, a miért az ő szakértői tudását mellőzte. „Miért hívnak akkor össze bennünket, ha szavunkat nem fogadják?” hangzik fel a panasz. Nem azt nézik: hátha igaza van a tanácsnak? Nem! sérelmet látnak abban, hogy az ő véleményük mellőzve lett.

És a mint a bizottságok érznek, ép úgy viselkedik a tanács is, ha javaslatait a közgyűlés leszavazza. A referens szépen adja elő ügyét. Helyesel a közgyűlés, mosolylyal ajkán ül helyére vissza az előadó. Am ha ellennézet merül fel, ha a törvényhatóság egyik-másik tagja felszólal, s a tanács javaslatát kritika tárgyává teszi: akkor legott kész a veszedelem. Második felszólalása az előadónak, már izgatott. Egy-egy szó bántó és a védelem a javaslat mellett türelmetlen, mely azután átragad a bizottsági tagra is, s ez által az egész közgyűlésre.

Mert bizony a közgyűlés sem úgy viselkedik, amint kellene. Régen volt az, midőn minden egyes városi közgyűlés szinte ünnepszámba ment. Nem tüzték ugyan ki a lobogót a székházra, de azért a városi képviselők átéreztek, hogy a közügy érdekében jöttek össze és határozataiktól a polgárság jóléte

függ. Meghallgatták egymás véleményét és kibombolyították a nézetek zöméből ami helyes és a józan indokokra alapították megállapodásukat. A tanács és közgyűlés együtt érzett. Es hogy ez együttérzés meglegyen, nem egy esetben kérte ki a tanács magán uton is egyesek véleményét a napirendre kerülő ügyek felől. Tartottak értekezleteket, maga a polgármester vette kezébe a dolgot. Sőt a főispán is tárgyalt, tanácskozott a bizottsági tagokkal, kik a dolgok javára elértekezleteket hívtak össze, hol nem egy üdvös idea látott napvilágot és vált a köz javára.

Ma minden megváltozott. Az együttérzést a széttagoltság váltotta fel. Azelőtt a politika vasmarka szoritotta békóba a képviselőket és tette néha lehetetlenné az együttműködést. Ma azt állítják, hogy a politikai válaszfal ledől és egyes lettünk a hazaszeretben is. Lehet elméletben; de gyakorlatilag az „egy” politika nem teremtette meg a polgárság összhangját. A városi közgyűlések ugyancsak hü képei a széthuzásnak.

Van még más szomorú jelenség is, amiről szólanom kell. Ez az indolencia a közügyek iránt.

Mikor törvényhatósági választás van: mindenki városi képviselő akar lenni. Ha pedig már meg van választva, édes kevés marad, aki eleget tesz kötelességének. Tisztviselő választáskor tele a terem, — vállalatok megszavazásakor nem elég a hely a padokban. De ha ezekkel végez a testület, szaladnak az ajtó felé és kong a terem az ürességtől. A nagy többség reá bizza a fontos ügyeket, a közigazgatást mélyen érintő ügyeket a néhány szál emberből álló társaságra, melyet már csak gunynyal lehet közgyűlésnek tartani. Ám a napirendet el kell intézni. Hogyan? ezzel a rohanó városatya nem gondol. Persze, ha aztán nem tetszik a távollétben hozott határozat: kész a dorong, mely kijár polgármesternek, tanácsnak, közgyűlésnek egyaránt.

A lapok erős kritikával törnek a „toronyalá.” A kávéházakban, nyilvános helyeken a polgármester olyan szenvedő alany, kit mindenki ütni jogosult és a tanácsnak is kijut bőven a dorongból. Hát igaz: kritika szükséges, nem jó a simogatás ott, hol erős kezekkel kell tényleges bajt kiirtani. De viszont való az is, hogy míg a város vezetősége nem tarthat számot mindenekben csalhatatlanságra: úgy a kri-

Bécs-kegy volt a sárga-fekete tojásba,
Rendjel hullt belőle, se szeri, se száma.
Csak úgy potyogott az ezer osztrák érdek,
Ezért kapnak koncot a magyar vezérek.

Még ha tojások közt van is a választék,
Már akkor nem magyar — aki most magyar még.
Ha csak a bécsi kegy messziről integet,
A magyar megtagad tüstént elvet, hitet . . .

. . . Felráztak álmomból szent zsolozsma hangok,
Bánatosan zugó ünnepi harangok,
Miközben égbe száll kérdésünk, fohásunk:
Mikor jön meg már a mi feltámadásunk?!

Partos.

Mikor a fecske visszamegy . . .

Irta: Fonyi Ilonka.

I.

A jogász estélyen történt, hogy Gyóry Józsi nagyon beletalált nézni a Gerő Lili szemébe, s azóta aztán mindig maga elé képzelte azt a beszédet szempárt.

Ugy hozta a véletlen, hogy a hangversenyen — mely a táncot megelőzte, ő forgatta a Gerő Lili kottáját s akkor lett bemutatva a leánynak. Amikor a játéknak vége lett, a kis művésznőt karján vezette a szomszéd terembe, úgy gondolta: hogy jó lenne így maradni, mindig, örökre.

Azután megkezdődött a tánc. A táncolók egész serege vette körül s percre sem hagyták pihenni Lilit. Ő pedig táncolt sokat, s a legtöbbet Gyóry Józsival.

Az estélynek vége lett, s amint Gerő Lili hófehér leányszobájában a puha csipkés párnákra hajította fejét, nem tudott elaludni. Még egyszer átélte az estét, visszaálmodta annak minden gyönyörűségét. Fülébe csengett a zajos tetszésnyilvánítás, a szünni nem akarótaps, eszébe jutott minden, minden, de hevesebben csak akkor dobbant meg a szíve, amikor Gyóry Józsi gondolt.

Megdobbant a szíve s minden dobbanásnál beszélt hozzá szépen, lágyan, csengő hangon s ő hallgatta némán, áhitattal s csak a puha csipkés párnához simult szorosabban, amint hallgatta a szíve dobbanását, csodaszép beszédét . . .

Gerő Lili egészen eltakarta a fejét a csipkék közé, de még akkor sem tudott megnyugodni. Akkorra már eljött a képe is annak, akinek a lelke ott volt körülötte . . . Látta már az arcát is, azt a komoly arcot. Itt van, itt előtte . . . és beszélt hozzá szépen, komolyan, sokáig . . . Minden szavát érti. Oh! hogy összecsendül a lelkük egy édes beszédben: eltalálja ő még a gondolatát is . . .

— Bucsuzni jöttem Lili, el kell, hogy menjek innen, érzem: nem jó nekem itt — mondta Gyóry Józsi Gerő Lilinek — a leány pedig elsápadt, csodálkozva nézett a férfi szemébe s rezgő hangon kérdezte:

— Miért?

— Ne kérdezze Lili, hisz úgy is tudja, maga miatt megyek.

— En miattam, Gyóry?

— Igen, maga miatt. Mert tudja meg Lili, hogy nagyon szeretem. Attól a perctől kezdve, amikor először megláttam; szeretem egész lelkemmel, szívem minden dobbanásával s éppen azért megyek — jobb nekem elmenni — valahová messze, ahol majd a hírért sem hallom többet.

— De Gyóry . . .

— Igen, igen, jobb lesz hogyha én elmegyek, nem látom magát többé s talán akkor könnyebb lesz lemondani arról a százszor megálmodott, édes szép álomról, mely nekem úgy sem válik valóra soha.

— Ne kinozzon Gyóry, ne, oh ne, hiszen minden szava égeti a lelkemet, hiszen tudja azt régen, hogy én is szeretem . . . Oh! ha tudná, milyen sokat álmodoztam én is arról, amiről pedig álmodnom sem lett volna szabad; de ez talán nem bűn, hisz a jótékony álmot Isten adta kárpótlásul a sivarvalóért.

Gyóry Józsi arcán két könnyecsepp hullt végig, amint a leány meg-meg csukló hangját hallotta, de a másik percben már határozott hangon, nyugodtan mondotta a könyező leánynak:

— Nyugodjon meg Lili, én már határoztam: elmegyek, mert érzem, tudom: el kell mennem. Tanulok majd tovább, ott, ahol elhagytam, mikor atyám meghalt s anyám kérésére itt maradtam mellette gazdálkodni az ősi birtokban, hisz ez volt a kenyere mindenkor a nemes győröcskei Gyóry familia mindegyik tagjának — s akkor majd eljövök

tikával élő sem követelheti, hogy mindig neki legyen igaza. Méltányosság, tárgyilagosság, türelmesség vezessék a bírálatot s ha ezekkel egyesül a szakértelem: létrejö a használó, a javító, az üdvös bírálat, melyet a kit illet, szívesen fogad, készségesen követ.

Ismételtem: *a mai városi közigazgatás ferde uton halad.* Ezért ne okoljunk egyeseket. Szálljunk magunkba és keresve a baj okát: orvosoljuk magat a bajt.

Nem régen volt a tisztviselő választás. Talán egy esetet kivéve — az egész aktus egyhangulag lett megejtve. Egyhangulag! Mit jelent ez? Azt, hogy az ujonnan megválasztott tisztviselők e bizalomra méltók, tehát kezükbe van letéve a közigazgatás ügye. Egy hó alatt nem változhatott meg a tisztviselői kar. Miért mégis az elégedetlenség? Miért akarjuk egy hó alatt, évek hosszú sorának munkáját megteremteni? Miért követelünk lehetetlent?

Azt hiszem: nincsen senki az egész városban, a ki ne lenne meggyőződve polgármesterünk törekvéséről, tehetségéről, tiszta, önzetlen lelkületéről. Ott dolgozik irodájában kora reggeltől, sötét estig. Utána néz az ügyeknek, tárgyal, ülés, tanácskozik. Szidják mégis. Miért? Csodákat várnak tőle. Azt akarják: teremtsen gyárat, adjon igazat mindenkinek, segítsen mindenkinek, főleg pedig törölje el a pótdát, ha lehet egészen.

Feledik a zugolódók, hogy a mai helyzetet nem a polgármester teremtette. Szülték a viszonyok. Aradnak évek hosszú során történt mulasztásait kellett pótolnia. Erősen megindult az alkotás munkája. Nagyot markoltunk. A város fejlődött, szépült; de szaporodott az adósság, növekedett a pótdát. Ma már a város szépülését nem látjuk annyira, mint a mennyire érezzük a terheket. És e terhekért nem a helyzetben keressük az okot, hanem személyekben, kiket aztán alaposan megkritizálunk. A jogos bírálat nemcsak hasznos, de nélkülözhetetlen. Ilyennek szavát hallja és hallgassa meg a polgármester. Ne legyen érzékeny! De viszont az indokolatlan támadások ne kedvetlenítsék őt el. Nagy idők óta áll a város szolgálatában. Sokat tett, még sokat várunk tőle.

Nem a minden áron való gyáralapítás, nem légvárok építése a polgármester kötelessége, hanem első sorban a jó közigazgatás, azután jó az anyagi alkotás, de csak oly mérvben, mint

azt a körülmények igazolják és a pénzügyi erőnk engedi. Üdvösebb a már meglévő alkotásokat védeni, erősíteni, fejleszteni, mintsem elhanyagolva ezeket, új — talán életképtelen ideákat forszírozni, csak azért, hogy tetszetős jelszavakat adhassunk fel a nagy közönségnek. Az unos-untalan hivatkozás más városokra, alkalmas megtévesztése a józan haladásnak. Mindenik város maga érzi terheit, maga ismeri helyzetét. Csak azért alkotni valamit, mert ilyen másutt már van, lehet tetszetős dolog, de a gyakorlati életben nem valósítható meg mindig. A mit eddig tettünk: kellett. A mit ezután teszünk: okosan, megfontolva, józanul cselekedjük. A romlott gyomornak pástétom sem izlik. Ne üssünk lyukat tarisznyánkon, hogy abból kihulljon még az a kevés is, a mi benmaradt — délibábokért. A délibábból nem oltotta szomját senkisé.

Keresse a polgármester mentől szélesebb körben az összekötést a polgársággal. Legyen ő vezetője a városnak és nem hideg beamter, ki elzárja magát a paragrafusok sáncai közé. Csalhatatlanságot ne vindikáljon magának; de kövesse szilárdan meggyőződését mindenkivel szemben, lefelé, felfelé egyaránt. Eddigi működése sok előnyöst teremtett e városnak, él benne a remény, hogy a vezetőszerpet elnyerve a polgárság bizalmából, mielőbb véget vet a türelmetlenségnek és illúziók ápolása helyett a csendes, de józan haladás útjára viszi a ma zavart városi közéletet.

És a mit a polgármester maga elé tűz, támogassa őt munkájában a tanács. Ne akarjon mindenik bölcsőbb lenni a másikkal. Tartásuk szem előtt, hogy ők előkészítik csupán az ügyeket, a közgyűlés dönt azok felett. Ne tekintsek magukat statusnak in statu; ellenkezőleg, mint a törvényhatóság tagjai, érezzenek a törvényhatósággal. Együtt, együttesen. Mindenik tanács tag bírja önmagában mindama kelteket, melyek állásához kívántatnak. De ez nem elég! A képesség akkor válik a köz előnyére, ha vele jár a türelmesség, rokonérzés, tapintat. Ne pusztán a tisztviselői jelleg domborodjék ki a ténykedésből, hanem az is, hogy ő is tagja a polgárság egyetemének. Hordja a terheket épen úgy, mint osztja az előnyöket.

És a törvényhatóság? Első sorban legyen kötelességtudó. Ne tekintse tagságát dísznek csupán, mert az felelősségteljes. Szorgalom,

érdektelenség, egymástmegértés, megbecsülés, rokonszenv, kollégiális érzelmek hasson át bennünket. A kinek nagyobb a képessége: vegyen ki a maga részére többet a munkából. A legkisebb tehetség is sokat ér, ha kellően érvényesül. Egyesült erővel, kölcsönös megértéssel, hivatalnoki testület karöltve a törvényhatósági tagokkal és szem előtt tartva, hogy a törvényhatóság egyeteme van a nagy közönségért és nem megfordítva: így és ekként kiragadhatjuk újlag közigazgatásunkat abból a kátyúból, melyben most megfenekleni látszik. Ne támadjunk, de segítsünk: szóval, tettel. Ellenkéteket ne keressünk, hanem találjuk meg az együttműködés útját. Ne azt nézzük: mit csinál más város, hanem azt: mi kell Aradnak.

Egyszerű, keresetlen szavakkal irtam e sorokat. Nem feltűnni akarok azokkal, hanem hatni akarok azok lelkére, kik szeretik e várost és annak polgárságát.

A szeretet mai szent ünnepén szálljunk magunkba és érezzük át, hogy egyesült erővel biztosíthatjuk csak a haladás útját. A polgárság együttműködésében van Arad jövője, haladása, ereje. E nélkül a ferde ut örökké ferde marad és ezért szidhatnak, üthetnek bennünket — jogosan.

A nemzetiségi-párt és a gazdasági kérdés.

Az Aradi Közlöny számára írta:

Goldis László, országgyűlési képviselő.

Magyarország gazdasága ezer sebből vérzik. Gyarmata vagyunk Ausztriának s a függetlenségi-párt árulása óta sirba szállt a remény, hogy valaha is e gyötrelmes állapotból kiszabadulhassunk.

Az ország politikai vezetése a feudális nagyurak kezében van. Ezeknek agrár érdekei megölik a kereskedelmet és ipart. A kételkedő tanulmányozza át a *nemzeti kormány* kiegyezési törvényeit s fájdalommal fog meggyőződni arról, hogy a latifundiumok kedvéért feláldozták Magyarország iparának és kereskedelmének legegységesebb érdekeit. Nézzétek át az új adótörvényjavaslatokat s látni fogjátok a feudális uraknak szeretetteljes gondozását, érezni fogjátok, hogy ebben a szerencsétlen országban

hogy elvigyem magammal messze — mert te nyujthatsz nekem csupán boldogságot, mert te vagy az élet. te vagy a boldogság, a legdrágább nekem az egész világon . . .

A leány hallgatott, csak a lelke beszélt, hiszen hallgat az ajak, mikor a lélek szól, mert oly szent az, amit a lélek beszél.

Csak mikor már szóhoz tudott jutni a leány a nagy boldogságtól, csak akkor mondta igaz, mély meggyőződéssel:

— És én várni foglak, várni fogok rád, ha kell: sokáig . . .

— Mikor a kis fecskék utra kelnek, hogy új házába térjenek, eljövök éretted, hogy az enyém légy, az én szerető hitvesem, őrizd angyalom . . .

. . . Két szív összedobbant egy szerelmes, büvös dobbanásban, két szem összevillant, a lélek megtalálta a felét: a rokonlelket s az emberek mégis azt akarták, hogy feledjenek.

Azt akarták, hogy György Józsi feledjen. Azt akarta az édes anyja, a büszke Teleky báróné, hogy mondjon le minden álmáról, tépje ki a lelkéből annak a képét, aki neki a legdrágább volt, hogy ne gondoljon soha arra, akire gondolni is boldogság volt neki.

Gondoskodott ő már a fia jövőjéről. Csak meg kell kérnie a gazdag Bánlaky leányt, akinek a rokoni első emberek a vármegyében s aki előkelő társadalmi állásánál fogva is épen hozzá illő parthie.

De mégsem így történt. György Józsi elment s tanult szorgalmasan. Sokszor egész éjszaka fent volt, hogy hamarabb célhoz érjen. — Nappal irodá-

ban dolgozott, mint a legszegényebb, ki rá van utalva arra, hogy önönmagát tartsa fön; de nem akart elfogadni segítséget az édes anyjától, meg akarta mutatni, hogy erős akarata van s mindent megtesz azért, akit lelkével, szívével szeret . . .

Gerő Lili pedig sokat sirt és imádkozott. Ha egyedül volt csendes, kis fehér szobájában, térdre borult a Madonna képe előtt s úgy kérte, segítse meg őt céljai elérésében, óvja meg minden veszélytől az ő legdrágább kincsét.

Atyja szüntelen emlegette előtte, hogy eljött már az ideje annak, hogy férjhez menjen. A szépségen kívül egyéb hozományt aligha kap; igyekezni kell tehát, hogy addig jusson főkötő alá, míg ezzel az egy kincsével rendelkezik. Nem érti: miért nem kéri meg senki. Ha társaságban van, körülrajongják, ő az est hősnője s egyszer a dúsgazdag Rády báró is nyilatkozatot tett. Mi lehet hát az oka annak, hogy még mindig nem kérte meg?

Megtudta aztán nemsokára azt is. Egy neves-tély után, ahogy hazamentek, azt kérdezte Gerő Béla a leányától:

— Lili! Neked nincs szándékod férjhez menni? Hallottam, a mint Rády bárónak kérése szavára azt felelted: Hagyjon nyugton báró, már mondtam önnek többször, hogy nincs szándékom férjhez menni.

— Igen atyám, azt mondtam.

— De hát mond csak Lili, van-e elfogadható ok arra, amiért kikoszorozod Rádyt?

— Van atyám, én mást szeretek s megígértem, hogy várni fogok rá.

— Talán még mindig nem felelted el György

Józsit? Talán rá gondolsz? Megmondtam, hogy ne gondolj rá soha, ő elment, hogy ne is lásson téged.

— Ne vádold őt atyám, ő értem hagyott itt mindent, értem mondott le mindenről; hogy rólam ne kelljen lemondania.

— Gyerek beszéd, majd elfeledtet vele a távollét s utóvégre is belenyugszik anyja akaratába; te pedig sirathatód eltűnt ifjúságot, álmaidat és Rády bárót.

De a leány hitt, nem kételkedett egy percig sem, hiszen jöttek a levelek, gyakran irt és sokat, minden egyes szava visszhangja volt nemes lelkének, végtelen nagy szerelmének.

És várt, várt . . .

. . . Szeptember vége felé jár már az idő. Gerő Lili a kertben sétál s nézi a haldokló természetet . . . Olyan összhangban van az ő lelkével, hiszen az is haldoklik, fáj, sajog végtelen. Olyan régen nem irt, több mint egy hónapja hirt sem tud felőle . . . Százféle gondolat mardossa a lelkét, százféle alakban jár hozzá a kísértés és nem hagyja nyugodni. Zaklatja szüntelen, hátha-hátha hitetlen lett? . . . és végighull arcán a szomorú könnycsepp, hátha beteg, s egyedül gyöttrődik nehéz betegágyán . . . hátha . . . de nem, az nem lehet, igaz volt a szerelme és csak várja-várja . . .

— Lili!

Visszafordul s maga előtt látja az ő eszményképét, szíve, lelke álmát, minden boldogságát: György Józsit. A másik percben már ölelő karjaiban tartja György a leányt s hosszú, hosszú csókot nyom az ajakára.

egyedüli ur még mindig a török *spahi*, a nagy földbirtokos. Az iparosnak, a kereskedőnek, a kis embernek négyszer fogják lenyuzni a bőrét. A kis gazdasági szervezeteket, a kis pénzintézeteket föláldozzák a cápáknak, a hol a *nagyurak* ülnek az igazgatóságokban.

Figyeljétek meg, mi történt legutóbb a szeszankéten s ámulattal vehetitek tudomásul, hogy az *ipari szeszgyártást* tönkre fogják tenni a *mezőgazdasági szeszgyártás* kedvéért, mert a nagyurak megirigyelték egy pár ipari szeszgyárnak hatalmas fellendülését s ezeknek működésében még valami felekezeti szint is vettek észre. Pedig hát ők a lelkiismereti szabadságnak hős hajnokai.

A falusi kisgazdaságok tönkremennek, mert az állampolitika a latifundiumok számára olesó munkaerőnek a megszerzését követeli. Erdőt, legelőt elzárt az erdőtörvény. Szegény embernek libája, borja, malaca még az ut szélén sem legelészhet. Lefogják a marhát, az embert megbüntetik. A múlt évben 140 ezer embert büntettek meg erdészeti kihágásért. Az összes kihágásoknak 25%-a. Óriási dicséret a tisztelt erdész uraknak. Ugy látszik a fát jobban megbecsülik ebben az országban, mint a polgárt. A kincstári erdők szomszédos lakói bizonyára megértették már, hogy egyedül a függetlenségi kormánypárt üdvözt. A jövő választások után talán kevesebb lesz majd az erdészeti kihágás.

Szegény paraszt. Kihaltak a Wesselényiek. Mert ha élne az igaziak közül egy is, megismételhetné a nagy ősnak szavait a parasztról: „Nincs egy kalász búzám, a melyre a perzselő nap heve az ő verejtékét ne száraztotta volna, neki kell az idő viszontagságaival küzdeni, ő tikkad nehéz munkában a forró nyár hevében s didereg a csattogó hidegtől száraz kenyere és szigorú eledele mellett, a mig én a hús árnyékban henyelek, vagy a mig az általa vágott és hordott fával jól fűtött s az ő munkája után szerzett pénzzel ékesített szobában, vendégeskedhetem abból, a mit ő szántott, kapált, aratott.“

A népiskolák a butításnak valóságos melegágyai. A magyarosítás részegítő jelszava alatt az ország tíz milliónyi lakosát tudatlanságban akarják tartani, hogy részint őket visszatartsák a gazdasági harcban való tudatos részvételtől, másrészt pedig az ezen tudatlanoktól és szegénységben sinylődöktől megkaparított politikai

hatalom révén annál könnyebben elnyomhassák a magyarság körében mindinkább megnyilvánuló azon törekvést, mely a gazdasági rabszolgaságból való felszabadítást célozza.

Azt találna hinni valaki, hogy az ugynevezett nemzetiségi aspirációk mondatják velem e szavakat. Idézek tehát Kunfy Zsigmondnak „Népoktatásunk bünei“ című könyvéből. Mióta a nemzetiségi iskolákban mindjobban erőszakolják a magyar nyelv tanítását, a népiskolából kikerült tanulók szintén nem tudnak magyarul, de azonfelül az egyéb dolgokban való tudatlanságuk nagyobb, mint a tanulók átlagáé. A magyar nyelv tanulására fordított idő anélkül, hogy a kívánt eredményre vezetne, megakadályozza a tanítás egyéb ágainak viszonylagos hatékonyságát. Az a törekvés, mely a népiskolát a magyarosítás eszköze gyanánt használja fel, ezt a célját nem éri el, de igenis jár egy olyan eredménnyel, a mely nagyon jól beleillik a magyar népoktatásnak rendszeribe. Az ország lakosságának jókora része számára egy újabb fényfelfogó készülék, a mely megnöveli a kulturátlanság és tudatlanság sötétségét. *A magyar nemesség szinte rá erőszakolja államsegély formában az állam pénzübeli segítségét a nemzetiségi iskolákra, de csak azért, hogy ennek az államsegélyes falónak a gyomrában bevihesse oda a maga görögeit s ezt az iskolát is teljesen a saját érdekeinek a szolgálatába kényszeríthesse“.*

Minden politikai küzdelem tulajdonképpen a gazdaságilag elnyomottaknak harca, a gazdasági elnyomók ellen. Az emberiség történelmét lehet ugyan szépen hangzó frázisokkal feldiszipíteni, de az nem változtatja meg azt a tényt, hogy a történelmi fejlődés nem egyéb, mint az emberi társadalmak gazdasági előnyökért folytatott küzdelmének eredménye. Ez igazságokban csak az kételkedhetik, a ki a történelmet mint regényt tanulta. A materialisztikus történelem, az igazi történelmi tudomány, nem pedig a népek elaltatására feltálat mesék gyűjteménye, napnál világosabban mutatta ki az emberiség küzdelmeinek *igazi* indítékait. „A társadalom összes alakulatai szigorúan összefüggnek a politikai gazdálkodás jelenségeivel. Az államok politikája, a történet nagy irányeszméi és a kollektív erkölcs alapvető irányzatai nem érzékföltölti társadalmi eszmékből fakadnak, hanem a gazdasági viszonyok prózái alapján tör-

nek elő. Az emberi lélek minden rangú és rendű magasztos és sokoldalú megnyilatkozásai szigorúan meghatározva és körülírva vannak azon gazdasági környezet által, amelyben kifejlődnek. A társadalom reformja csak a gazdasági helyzet reformjával érhető el.“ (Achille Loria: A szociológia feladata és iskolái). A lelkiismeret sem egyéb, mint a társadalom hatalmi viszonyainak az ember lelkiületére visszaverődő fénye, — mondja Menger Antal az *Új erkölcs-tanában*.

A nemzetiségi párt a szegényeknek, a gazdasági elnyomottaknak pártja. Hercegekről almodni sem merünk. Nincsen egyetlen grófunk, nincsen egy bárónk. Három millió román között nincsen kétszáz ember, akinek egyenkint ezer hold földje volna. A Mocsonyiakon kívül nincsen egyetlen milliomosunk, így van ez a szegény tótokkal is. Nagyon természetes tehát, hogy a nemzetiségi párt gazdasági célokból küzd a politikai hatalmi rend demokratizálásáért. A nemzetiségi párt gazdasági programját röviden és szabatosan úgy lehetne összefoglalni, hogy az küzd az ugynevezett munkanélküli jövedelmeknek lehetetlenné tételéért, ami egyértelmű azon jognak biztosításával, hogy minden munkás megkapja a kifejtett munkaért járó teljes, hiánytalan bérét. Hogy senki a más munkája után ne élhessen. A reális, nem utópisztikus szocializmus szent igéjét hirdetjük. Az emberi társadalomban boldoguljon mindenki azon munka arányában, amelyet a köz hasznára elvégez. Ez alapelveken természetesen egészen új gazdasági rendnek kell életre kelnie, a melyben a tömegeknek gazdasági kizsákmányolása egyszerűen lehetetlenné válik.

A gazdasági exigenciák egyszerű következménye a nemzetiségi pártnak azon politikai követelése, hogy az ország minden népe a maga nyelvén műveltesse, a maga nyelvén közigazgattassék s a saját nyelvén bíráskodjanak felette.

E tételt a legridegebb tudományos alapon, minden kétségen felül bebizonyította Bauer Ottó „Die Nationalitätenfrage und die Socialdemokratie“ nevű gyönyörű könyvében, amely csak ez év elején jelent meg a könyvpiacra. Bizonyítja ezt különben ama körülmény is, hogy ugyanez a követelés benne van a szociáldemokrata párt programjában is. Nemcsak Magyarországon, nemcsak Ausztriában, de az

— Visszajöttél? . . . Mily nagyon vártalak, read gondoltam mindig, szüntelenül és most itt vagy s nem is mégysz el többé, nem hagysz el soha? . . .

— Nem bizony, kicsi szívem, szeretlek s eljöttem érted . . .

— Én hősöm, én mindenem!

. . . A kis fecskék az eresz alatt már utra készültek s amint ide-oda szállanak lassan, bucsuszóra, ellesték a szavát annak a boldog párnak s elmentükben azt csicsérgik, csacsogják egymásnak lassan, csendesen:

— Ugy lett, amint mondták: mikor mi visszamegyünk . . .

Apácák.

*Halk Angelusra csendül a harang
A kis kápolna ajtaja kilebben —
S a noviciák a bús szürkülletben
Megindulnak a boltívek alatt.*

*A kertből késő, hervadt orgonák
S fakadó rózsák mély illatja száll:
A távol réten egy legény kaszál —
Már hallják a felbúgó orgonát.*

*— Piros ruhába egy szép, fiatal lány
Megy át a réten vig nótával ajkán
Szeretőjéhez. Szerelmes a dal.*

*— S végigreszketnek a fiatal testek,
Lehajtott fővel vetik a keresztet
S az oltárig száll mély, hosszú sóhaj...*

Kuthy Sándor.

Száll a dalos madár!

Irta: Bibó Lajos.

Szeretem az őszt, a természetnek ezt a haldoklási időszakát, midőn elhalványul az erdő lombja s ezüstszálak lengenek messzire a fák száraz ágairól, melyeket a sűrű szellő elkap s röpit tova, egy idegen világba. Szeretem nézni az aranyos napsugarakat, melyek utoljára játszanak a hulló lombokkal, a dérütött virágokkal, fényt, ragyogást árasztva maga körül, hogy annál szemebetűnőbb legyen a szirmok hullása. És szeretem azt a mélységes csendet, mely ránehezedik a sárguló erdőre, hervadó mezőre, s minek már illata sincsen, csak színe.

Alant, a völgyben fehér ködkáprázatok lepik el a tájat, a mitől megborzong az énekes kis madár s egyszerre csak úgy eltűnik, mintha itt sem lett volna. Busan, lehangoztan csicsérgik el bucsudalukat s egy biborfényes reggelen megválnak a lombos

tanyától, a hol kis fészük rejtőzött és a mezők költészete, csak a szél bujdosik a száraz fűszálak közt, a zörgő avaron.

Száll a dalos madár!

És én nézem könyves szemekkel őket, a mint eltűnnek a magas ég messze szürkéségében s lelkemben feltámad az irig vágy: ha én is velők mehetnék, ha én is itt hagyhatnám egy összetört fészék romokba dőlt világát . . .

*

Nem veheti senki és nem veheted te sem rossz néven tőlem, ha úgy néha, őszi levélhulláskor megemlékszem rólad. Egyszer egy hosszú esztendőben. Azon a napon, mely évfordulója egy hazug eskünek, egy elhibázott fészekrakásnak.

Ketten voltunk a fészék építői: te és én.

Csupa virágból, édes ábrándból, fényes napsugárból csináltuk a fészket. Tele volt az tüzzel, szerelemmel, mesés boldogsággal és csengett a daltól, mely a te picike ajkaidról áradott széjjel s visszhangot vert az én szerető lelkemben. Mindig imádkoztunk, mert örökösen ismételtük az oltár előtt elmondott eskü szavait s ennek hatása alatt összeforrt a szívünk, a lelkünk, hogy egymáséi voltunk, a mint ez életben már nem lehetünk soha.

Emlékszem az órára, mikor először zártalak erős, de reszkető karjaimba.

Az esküvő napján, azután történt, hogy a vendégek szétészlottak s mi ketten maradtunk a kicsiny fészékben. Ott ültél egy széken és izgatottan lépted parányi, hófehér kezecskéiddel s fátyolt, mely puha redőkben hullott alá fejedről, eltakarva hajadat, az

egész világon. Már pedig a szociáldemokrata pártot nemzeti ideológiával senkisémmé vádolhatja.

Ez eszméknek realizálása természetesen maga után vonná a tömegeknek hatalmas gazdasági fellendülését és közvetve a kereskedelemnek és iparnak eddig nem sejtett felvirágzását. Abban a pillanatban azonban a *felsőbb osztály*, amint Andrássy Gyula gróf magát kifejezte, vagy igazabban szólva, a *tömegeknek gazdasági kizsákmányolói* elvesztenék hatalmi pozíciójukat s azzal együtt gazdasági előnyeiket.

Ez a lényege a nemzeti párt küzdelmének az uralkodó osztály ellen. És innét megmagyarázható a nemzeti pártnak rettenetes tördöltetése a hatalom birtokosai részéről. A függetlenségi párt és az alkotmánypárt közjogi pártok, a néppárt pedig tisztán római katolikus ultramontán felekezeti párt. Mindhárom párt azonban a gazdasági elnyomóknak egyszerű exponensei.

A nemzeti párt az országnak egyetlen polgári politikai pártja, mely minden közjogi, felekezeti és kizárólagos nemzeti tekinteten felül a világmozgató modern gazdasági elvek alapján áll.

Nem a magyarok ellen küzd a nemzeti párt, hanem küzd azon osztály ellen, mely gazdaságilag tehát politikailag is egyformán nyomja és kizsákmányolja a magyart és nem magyart. Ez az osztály azonban tagadni szeretné a maga osztályjellegét és magát *uralkodó fajnak* szokta mondani, habár több benne a renegát német és szláv, mint a tősgyökeres magyar. De osztályérdekeit körülbástyázza nemzeti szintre festett falakkal, hogy ilyképp álcázza igazi törekvéseit. Szüksége van a nemzeti ideológiára, hogy rabul ejtse a magyar tömegeknek lelkiismeretét, hogy erőtlenné tegye azoknak gazdasági harcát és legfőképpen lehetetlenné tegye az ország összes népeinek egyesülését a kizsákmányoló osztály legyőzésére.

Lassalle írja valahol, hogy az északi népek között ma is él a legenda, mely azt tartja, hogy az orosz-lankölyök halva jön a világra s csak apjának kétségbeesett ordítása kelti életre. A közös nyomoruság rettenetes ordítása fel fogja ébreszteni Magyarországot népeinek halottnak vélt öntudatát s egymással igaz testvériségben kezét fogva, le fogják rázni nyakukról a szentelen szunyoghadat. Akkor ünnepejük majd lelkesedéssel a feltámadást.

a lágyan simuló, acélfényű zuhatagot, melynek fűrtjei, mintha villamos árammal lettek volna tele, felkorbácsolták ereimben a vért. Meglátszott a tekinteteden, a szemeidben, az arcodon, hogy vártad, sóvárogta már régen ezt a pillanatot, a szerelemnek és boldogságnak ezt az óráját és most mégis félsz, remegsz a jelenlétemtől s szeretnéd ha messze, távol lennék tőled, hogy ne öleljelek és ne csókolhassalak. Fiatal, leányos lelkedben erős lángot vetett az ellenállás érzete s én meghatva, megigézve, megbabonázva borultam a lábaidhoz s bátorítólag, majdnem rimánkodva szólottam hozzád:

— Ne félj, ne remegj tőlem, a miért a közelben vagyok, hiszen annyira szép vagy, annyira szeretlek!

Ugy tetszett, hogy a szavaim hatása alatt összszerezte, mert vonaglott az ajkaid és lassan, csendes hangon válaszoltál a vallomásomra:

— Fáradt, törődött vagyok, pihenni vágyom.

És felálltál a székről, oda mentél a pamlaghoz s végig dőlve rajta, engedted, hogy fejedet a vállamhoz szorítva, álmos szemeidet lezárjam egy esőkkel. Talán még azt sem hallottad, hogy a füledbe sugtam:

— Jó éjszakát, szívem szerelme, én édes mindenem! . . .

Ha nem volnék férfi, erős, meglelt ember, a kitévedt az élet vihara, sirni szeretnék azokon

AZ ARADI PRÓFÉTANŐ.

Aradon a Dohány-utcában lakik egy öregedő leány, akit szegények és gazdagok tömegesen keresnek föl, hogy lelki vigasztalást kapjanak tőle. A prófétanő ugyanis azt mondja, hogy ő közvetlenül érintkezik az uristennel.

A vallás maniakusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 18.

Az emberi természet sok, eddig még ismeretlen erőket rejt magában. Talán a későbbi korok megismerik ez erők természetrajzát, de nekünk, a kiket a józan ész szkeptikusokká tesz, önkénytelenül meg kell állanunk s el kell fogadnunk azt a magyarázatot, melynél pozitívabbat nem adhatunk magunknak: az emberi elmének a mindennapi jelenségektől elütő megnyilvánulása nem más, mint az idegeknek és magának az idegrendszer központjának, az agynak betegsége. Ezek a sorok nem valamely tudományos értekezés elé írónak. *Csak irányításul szolgálnak egy szenzációs ténynek, a melynek színhelye Arad.* Ez a mi városunk, a melyről a napnak krónikás munkásai tudják csak igazában, mennyi érdekes és különös emberi megjelenés húzódik meg benne a semmit el nem áruló külső alatt, nem lenne olyan nyugat és kelet határmegyén álló metropolis, ha ezt jellemrajzához tartozó egyik legérdekesebb jelenséget nélkülöznél.

Az ipari és kereskedelmi legfejlettebb életben, a legmodernebb kultúrától telített társadalomban születik meg a miszticizmusra hajló vagy inkább sóvárgó lélek. A francia forradalom százada szülte a spiritizmus atyját: *Swedenborg Emanuel.*

A hitetlennek, istentagadónak, tulmívelt, párisi erkölcsűnek mondott Arad, a modern városok mintaképe pedig otthonál szolgál egy nőnek, a ki nem kevesebbet mond magáról, *minthogy ő az istennel közvetlenül érintkezésben áll, vele társalog, neki mondja meg akaratát, szóval Kondor Rozál, a Dohány-utca 7. szám alatt lakó szegény*

szabónő, aki Aradon hirdeti az isteni ígét, javulásra és lelki megtisztulásra tanít, s aki még a jövőbe is lát, — nem más, mint az *isten Aradra küldött prófétanője.*

A prófétanő.

Kondor Rozál első osztályu probléma. Nem a jósnők, kártyavetők, szellemidézők, kuruzslók és ördögűzők közönséges fajtájából való. Nem becsapásra utazó, pénzzsaroló csaló, aki együgyű, tyukeszű szobalányok koronáira éheznek, vagy szerelmükben csalódott, minden hitüket vesztett bakfisok szívének megvigasztalására bűvös italt készít, jőpénzért és szép szóért. Nem a tenyér barázdái között kutatja a jövőt azok számára, akik azt sem tudják, hogy mi történt tegnap! Oh nem! Kondor Rozál azt tartja magáról, *hogy neki küldetése van a földön.* Egyenesen, minden köntörfalazás és kertelés nélkül megmondja az öt felkereső s tanácsára kíváncsi embereknek, hogy *direkte a menyébeli uristennel vonul vissza néhány pillanatnyi konziliumra,* mielőtt a feladott kérdésre feleletet adna. Miért ne! A drótnélküli táviró korában sok minden lehetséges.

Ez a rejtélyes nő, aki valószínűleg a vallás maniakusa, itt él közöttünk egyszerű környezetben. Néha gummitalpas elegáns magánfogatok állanak meg lakása, a kicsi földszintes ház előtt. Néha meg szegény mosónők, faluról jött egyszerű földműves emberek járulnak eléje, hogy onnan a kék kárpit mögül küldött hirdást a Kondor Rozál szájából vegyék tudomásul. Igen nagy a klientúrája. Ennek a nőnek van esze. Igen sok esze van, melyet akként értékesít, hogy azok előtt, akik vak hittel megjelennek előtte, egyszerűen rejtve tartja. A leg-

az emlékeken, melyek a mi boldogságunkat juttatják az eszembe.

Gondolataim most is, akárhányszor visszatérnek a múltba s látom a lakásunk körül elterülő kis kereket a maga szép, egyszerű, illatos virágaival, melyek között te voltál a legszebb, a legüdebb, a legaranyosabb. Magam előtt látlak könnyű, hófehér ruhában, kipirult arccal, fekete fürtjeid között egy sötétvörös rózsával, a mint az asszonyi szépség tudatában betérsz a vadszőlős lugasba, az árnyas lombok alá, a hol én vagyok s incselkedve, vágyakat ébresztve, szólasz hozzám:

— Nos, meg sem ölel engem?

Azután, mintha érezném gömbölyű karjaid meleg, puha ölelését, picike, vérpiros ajkaidnak mámoros forróságát, melyekkel oda tapadtál hozzám, hogy gyors, perzselő lélegzeted fölégette arcomon a pirt. Babonás szépséged egész ingerlékenységével hajtottad fejedet a vállamra s bohókás kacajjal mutattál fel ujjacskáiddal a vadszőlős lombjai közé, a hol a két szerelmes madár csicsereggett egymással, mintha csak azt mondtad volna:

— Látod? . . . Példát vehetünk a nótás madaraktól!

És én megértettem a néma beszédet. Erősen szerosan fűztelek a karjaim közé, a szívemhez, mely a megszakadásig vert, mialatt szakadozott, töredézett szavakat sugdostam a füledbe a szerelemről, arról a mélységes érzésről, melynek örökkévalóságában olyan nagyon, oly annyira hittem. Csendesen,

az imádásig fokozódott szeretet gyönyörűségével öleltem át hajlékony termeted, simogattam kipirult arcod, melynek leánykori hamvasságát valami üde, eleven rózsaszín váltotta fel, hogy szinte látni lehetett, a mint a vér lázasan lüktet a hálózatos erekben. És kérdeztelek, vallattalak folyton:

— Mondd meg nekem igazán, szeretsz-e te engem?

És te vissza feleltél:

— Nagyon, a lelkemből, szívem minden dobbanásával, éppen, mint az Istent!

— És szeretni fogsz mindig?

— Örökké, mindig, utolsó sóhajtásomig! — válaszoltál elhaló hangon s nyakamba fonva karjaidat, vittél magaddal, keresztül a kerten, a virágok között, a mi fészünkbe, melynek ablakai vöröses fényben égtek az áldozó nap utolsó sugaraitól.

Ha az a röpke fény a lelkedbe is be tudott volna világítani! . . .

Tudja az isten, hogyan történhetett, de egyszer megváltozott körülöttünk minden. Még a napsugár is kerülte a házat. A nótás madarak felborzolták tollaik a lombzat között, abba hagyták a dalt és mentek az elhagyott lugasból. Virágainkat is megütötte a dér, az őszi éjszakák hideg harmata s a mi fészünk, a mi kicsiny lakásunkban is hervadás, bánat mutatkozott.

Egyedül te voltál még üde és szép, de a mo-
soly és a nevetés a te ajkaidon is elhalt.

természetesebb egyszerűséggel mondja meg, hogy tőle hiába akarsz megtudni bármit is, ő csak akkor mondhat valamit, ha erre az uristéntől engedelmet kap

A reszketésre, a szent lélek megszállására kitűnően begyakorolt finom és mozgékony idegzetével rabul ejt, s miután rabja vagy, szuggesztív erejével elhitet veled amit akar. Valósággal megdicsőülve hagyod el a szerény *dohány-utcai ház* kisdud szobáskáját s áldod a sorsod, hogy az aradi prófétánóval összehozott. És ő mindezt ingyen, szent missziójának tudatában teszi. *Ha hívó vagy, még a jövőödöt is elmondja.*

De ha éles szemei észreveszik, hogy tamáskodni akarsz, az istennel való érintkezést nehezen veszed be, akkor *Rozál* egyszerűen kitaszít a házából.

Rozál múltja.

Az *Aradi Közlöny* munkatársai behatoltak a prófétánó szentélyébe s tapasztalataikról a következőkben számolnak be:

Hat esztendeje annak, hogy *Kondor Rozál* az aradi társadalom minden rétegéből kikerülő hívőknek prófétaróje. Aradra költözködött, egyenesen az Isten parancsára, mint ezt maga kijelentette. Kurticsról költözködött a városba. *Lévésen* született, hogy mikor, ezt nem tudjuk, mert az isten küldötte, mégis csak nő, akit erre nem illik megkérdezni. Minthogy azonban piros-pozsgás arcára az isteni malasztól kívül, a földi jókkal való élés egészséges szint és üdeséget loptak, dacára, hogy már közelebb lesz a negyvenhez, mint a harminchoz, elég csinos és kellemes külsejűnek mondható. Az aszketaságnak semmi jele. Idomai teltek, talán kissé el is van hívva s azért nehezen megy az átszellemülés.

Édes atyja a lévési uradalom tulajdonosának, *Figura Bálintnak* volt a gépésze. Jól kereső ember, aki azonban a keresetét nem becsülte meg, mert rabja volt az alkoholnak. A prófétánó édes anyjával lakik a *Dohány-utca 7. szám* alatt. A mama éltesebb nő, aki a házi teendőket végzi. Mikor felkerestük az isteni nőt, az öregasszony mosott. Mindig van valami olyan foglalatossága, amely szükségessé teszi, hogy be-benézzen a szobába a konyhából, míg leánya a látogatókkal van elfoglalva. Maga a prófétánó bőbeszédűséggel mondja el, hogy a földesur fia, az ifju *Figura*, megkérte a kezét. De mivelhogy szegény leány volt, az öregek elleneztek. Nem is lett a házasságból

semmi, mert a vőlegény hallgatott a rágalmazók szavára. Szíve megtántorodott s nem kívánta már a szegény leányt. De *utól is érte az Isten büntetése*. Januárban volt az eljegyzés, márciusban meghalt a volt vőlegény.

Ekkor elköltöztek *Lévésről*. Kurticsra mentek lakni s onnan, mint mondtuk, Aradra. Azóta már két vőlegény kopogtatott a szegényes portán. Ezeket is utolérte a kegyetlen halál.

— Ebből is látszik, — mondja ég felé fordított szemekkel *Kondor Rozál* — hogy az *Isten csak magának akar megtartani*.

Azelőtt ő is közönséges halandó volt. Tele földi bűnnel. De mikor legutolsó vőlegénye meghalt, *éjjel álomban az Isten megjelent neki s tudtára adta*, hogy általa fogja hirdetni az ígét, azok épülésére, kik hozzá fordulnak. Épen hat esztendeje ennek. Minthogy az régi igazság, hogy nemcsak Isten ígéjével él az ember, hanem kenyérral is s minthogy a mai világban számon is szokták kérni, hogy a kenyér-lisztre való honnan térül-fordul, azért az Isten leánya vagy menyasszonya — a cimen nem fordul meg a dolog — „*világi dolgokkal*” is foglalkozik. Mikor az Isten nem kíván vele foglalkozni, akkor a varrógép mellé ül és varr, egyre varr.

A prófétánó szentélye.

Kicsinyke lakásban lakik *Kondor Rozál*. A szűk udvar sarkában egy konyha és szoba az otthona. A konyha két lépés széles. A szoba lakályosabb, utcára nyíló két ablakán a tavaszi napsugár szökött be, hogy derültté tegye *Kondor Rozál* szigorú arcát.

Mióta Aradon van, azóta prófétál. Rendkívül sokan keresik fel, de ő világi dolgokban nem nyilatkozik meg. Csak akkor ereszkedik szóba a látogatóval, ha az istenhívó. Mert ő sem kártyából jövődöt nem mond, sem tenyérből nem jósol, sem asztalt nem táncoltat.

— Az asztal fából van, a fát isten teremtette, hogy tudhatna többet a tojás a tyuknál, — magyarázza a legtisztább logikával.

A hozzá való eljutás nem ütközik nehézségbe. Az érkezőt az öreg anya fogadja a konyhában, a ki az idegenről már tudja, hogy mi járathat van. De az egész városrész ismeri a prófétánót. A vasút mellett lévő *Dohány-utca* sarkán van egy szatócsüzlet. Ott kérdezősködünk a lakása után.

— Uram, ön már a mai nap legalább a

tizedik ember, — mondja az üzlet tulajdonosnője, — aki a prófétánót keresi. Tessék csak a 7 es számú házba menni. Ott lakik *Kondor Rozál* — s a legmélyebb tisztelet hangján ejti ki a nevet — Ugy látszik, ünnep előtt az embereknek nagy szükségük van igére.

Amikor először voltam ott, a prófétánó nem volt otthon. Épen egy aljat liferált haza. Várakozni kellett. Rövid idő múlva megérkezik. A szobában fejét két kezére hajtva ül egy hatalmas szál ember, akin azonban valami belső nyavalya nyomai erősen meglátszanak. Ez is vár. Már régi ismerős lehet, mert mikor e sorok íróját észreveszi a hazatérő leány, a másik embert nem is köszönti. Észre se veszi, hanem egyenesen azzal lép vendége elé:

— Isterhívó ön, hogy engem felkeresett és ha az, akkor mondja el, mi a baja. Mert csak bajban levő emberekkel állok szóba.

— Bajom, az sok van, — kezdem a beszédet, — de én azért jöttem önhöz, mert olyanok küldtek, akiknek már tanácssal szolgált s megmondotta nekik, hogy mi fog a jövődötben velük történni.

— Ha azt hiszi, hogy én jósnő, kuruzsló, vagy ördögűző vagyok, akkor távozzék. Én jövődöt nem mondok. *Csak a bűnös leikeket gyógyítom*. Ha ön szereti a tisztaságot, akkor megmondom az utat, mely ahhoz vezet.

— Épen tisztasági ügyben jöttem s kijelentem, hogy ön az egyetlen a világon, akinek tanácsát elfogadom. Hallottam, hogy önnek emberfölötti ereje van, azért erősítem, hogy teljes hittel vagyok eltelve. Én egy leányt jegyeztem el, — magyaráztam a bajomat, — akit szeretek és el is akarok venni, de legjobb barátainak egyike, előttem olyan súlyos váddal illette, hogy nem merem magam a házasságra elhatározni. Mit tegyek?

Mit mond az isten?

Érezve, hogy életemben ekkorát még nem hazudtam, rettentő megerőltetéssel erőszakoltam magamra az ártatos, jámtor együgyűség álarcát. És *Kondor Rozál*, a *dohány-utcai* prófétánó „bejött az utcámba”.

— Várjon egy kissé. Látom, hogy ön a tisztaságot szereti s ez isten előtt is kedves. *Azért azonnal megkérdem az istent, mit cselekedjék ön!*

Kezeit összekulcsolta. Egész testét reszketés futotta át. Hallottam fogai csikorgását. Lábnijjhegyre emelkedett s mint egy felhuzott

A magányos és az egyedüllét órái mintha terhedre lettek volna, kerestéd a zajt, a lármát, a társaságot s csak a barátok között érezted jól magadat, a kik egész szivedet elfoglalták. Mulatságból mulatságba mentél s az öröm és a kitörő jókedv, mely házasságunk első hónapjaiban annyira sajátod volt, csak akkor mutatkozott az arcodon, ha táncolhattál és húzta a cigány. Ilyenkor még kigyúlt a szemed, villogó volt a tekinteted, de ez csak addig tartott, míg együtt nem voltunk.

Egyszer aztán megkérdeztem tőled:

— Panaszod van rám? Meguntál már engem?

Emlékszem jól, végig néztél rajtam, hidegen, közönyösen s félre fordulva válaszoltad:

— Nem; szeretlek most is, hanem az életet is szeretem.

— Az életet?

— Igen, az életet és az embereket, hiszen nem vonulhatunk el egészen a világtól, hogy örökösen csak egymásnak éljünk.

Szavaid megrendítettek és lelkemben felébredt a gyanu, hogy görcsösen, durván nyultam a kezéd után s megszorítva azokat, kényszerítetted, hogy a szemembe nézzél.

— Nos, mit akarsz hát velem? — kérdezted sápadtan, látható megdöbbenéssel.

— Mit akarok? — feleltem izgatott hangon. — Szeretnék a lelkedbe látni, szeretnék a szivedben olvasni, szeretném tudni, hogy az enyém vagy-e még most is, egészen, osztatlanul?

Egy kicsikét összeresztél, valami borus árny vonaglott keresztül a vonásaidon s aztán gunyosan, tőled még soha nem hallott hanghordozással kérdezted:

— S ha nem volnék az?

A világ egyet fordult körültem, a szemem elhomályosult s csak azt tudtam, hogy az örület és a kétségbeesés ezen pillanatában eltaszítottalak magamtól, hogy ne lássalak soha.

Akkor éjszaka örökre elmentél.

Keresztül léptél a küszöbön, melyet többé mint asszony, mint feleség, soha át nem hághatsz. Elmentél a szeretőd, egy idegennek karján. Vándormadár lettél, hogy még hozzá tartozóid sem tudják, merre jársz a nevető világban.

Nem tagadom: megsirattalak.

Pedig az emberek csak rosszat mondtak rólad. Kárörvendve vigasztaltak, hogy asszony voltál te is és a szived kiadó szállás lett, melyet a leg-többet ígérő bérbe vehetted.

Ad-e valaki annyit érte, amennyit én vesztettem? . . .

Hideg ősz van, száraz lombok hullanak a fáról. Elhalványul a virág, a lomb, az aranyos napsugár s ezüstszálak uszkálnak a léghen, melyet elkap a siró szellő s röpit tovább, egy idegen világba.

Száll a dalos madár is! . . .

Egész csapatostul kóvályognak a magasban, bucsuznak az árnyas tanyáktól, amig egyszer elhall-

gat a nóta, a dal s nyomukban csak a szél sivit a száraz avaron.

Nézem, sokáig nézem a költöző madarakat s lelkemben feltámad az irigy vágy: ha én is velök mehetnék, ha én is itt hagyhatnám egy összetört fészek romokba dőlt világát! . . .

Dal a rózsákról.

Most siratom az én ifjuságom,
Mikor minden virul a határon,
Mikor nyílik boldogan mosolyogva
Nyári rózsá, piros nyári rózsá.

Tizenhat év fényével szivemben
A mosolygó ősről énekeltem,
De akkor még nekem is nyílt volna
Nyári rózsá, piros nyári rózsá.

Beköszöntött már a lelkem ősze,
A bú néki régi ismerőse,
Ahol járok, mintha hervadozna
Nyári rózsá, piros nyári rózsá.

De azért csak megleszek én szépen,
Rózsám is lesz nemsokára nékem,
Hűen, némán borulsz majd siromra,
Őszi rózsá, fehér őszi rózsá!

Juhász Gyula.

Automata, imbolygó mozgásokat tett előre és hátra. Ha egy pillanatra is szem elől akartam volna téveszteni, a szempilláimat szemem lezárására készítette volna. Mert valóban meglepő hatással volt e nő a vele szemben ülőre. Azt a benyomást tette rám ez a néma jelenet, mint mikor a szerencsétlen epileptikuson a rettentős agybaj kitör. Néhány pillanatig tartott az elbűvölő szertartás. Kezeivel végigsimította homlokát s így szólt:

— Vegye el azt a nőt. Az tiszta. Az isten is azt akarja, hogy feleségül vegye. Az ördög lépett közbe s ez csak kísértés volt. A barátja lelkébe a sátán szalott. Csak rágalom, amit ő mondott.

— Ezt akartam hallani, most már félig-meddig meg lennék nyugtatva. Azt azonban szeretném még tudni, hogy testi-lelki jóbarátomat mi készítette arra, hogy menyasszonyomról ilyen aljas rágalmakat mondjon és éppen nekem.

— Az isten akarata volt, próbára tette önt. De különben hozza el hozzám a barátját, majd beszél vele. Ez az amit mondani tudok.

Még azt a kérdést kockáztattam meg, vajjon fáradtságáért mivel tartozom. Kijelentette, hogy semmit sem fogad el. Miután még egyszer mezdicsért hithüségemért, elbocsátott. Kikisért a folyosóig és utánam nézett, míg a kapuig értem. Úgy látszik azt kémlelte, vajjon nem tör-e ki belőlem a kacagás.

Ne kísértsen!

Délután beállítottam vele a — sátánnal, aki ez alkalommal nem volt más, mint az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa. A prófétanő szigorú arccal fogadta nyugalmam állítólagos megrontóját. Összekulcsolt kezekkel, kiegyenesedett testtel állott meg az asztal mellett, míg bennünket széklél kinált meg.

— Tudja-e Ön, hogy mi az a rágalmazás? — szólt villogó szemekkel, — miért mondotta ön, hogy barátjának a menyasszonya nem tiszta.

Az egész jelenet stílusához alkalmazkodandók, már jó eleve elhatároztuk, hogy sátán kartársam e „tisztatlanság“ vádját arra fogja értelmezni, hogy nem létező menyasszonyom vallásosság tekintetében esik kifogás alá. Nem elég istenfélő ahhoz, hogy az én feleségem legyen.

A pitia kérdésére aztán ilyen értelemben adott feleletet. Hosszu prédikáció következett erre, amelylyel megakartta értetni a rágalmazóval, hogy milyen bünt követett el s milyen kedves dolgot cselekedett az által, hogy itt ő előtte bocsánatot kért.

— Nyujtsa jobbát barátjának és kérje meg, hogy ne haragudjék. Eljátszottuk ezt a jelenetet is. Eddig szépen, simán, sőt elég meghatóan ment az ügy. Az öreg asszony be-be kukkantott a szentélyce. Közbe szólogatott és kenetes szavakkal járult hozzá leánya művének betetőzéséhez.

— Naponta hetvenhétyszer vétkezik az ember, ha vigyáz magára, hátha meg nem vigyáz, szólt az anyóka, a kitöbbször megy egy átláthatatlan függönyvel letakart üveges ajtón keresztül a fogadó szoba mellett levő helyiségbe.

Hogy a bizalmatlanságnak árnyékát is elűzzük, elmondotta kartársam Kondor Rozálnak, hogy őt a szomszédasszonya, *Koller Józsefné* figyelmeztette a prófétanő emberfeletti tulajdonságára. Ez az asszony egy suszter özvegye. Néhány éven belül, rövid időközökben, halálzott el férje s felnőtt fia.

Felkereste az isten barátnőjét, aki tudtára adta Kollernének, hogy éjjel álmában megjelent neki a fiu. Kocsin látta ülni egy barátjának társaságában s kijelentette a prófétanő előtt, hogy másnak a bűneért halt meg. Ekkor ő megkérdezte az istent s az tudtára adta az özvegynek, hogy ő az a bűnös lélek, aki miatt

a fiatalember idő előtt elköltözött az árnyékvilágból.

Ezen az elbeszélésen felbuzdulva azt hittük, hogy most minékünk is részünk lesz valami csodálatos megjelenésben, elbeszeltettük magunknak a prófeta nő által fentebb részletesen leirt életrajzát. Áhitattal hallgattuk szavait és sikerült őt meggyőzni arról, hogy buzgóbb hivei nálunk a kerek földön nincsenek.

Azonban a sátán csak nem nyughatott. Kétkedő természetű lévén már a világ megteremtése óta, egyetlen mérgezett szavával széttepte azt a harmóniát, melyben a dohány-utcai prófeta bennünket összehozott.

— Miután már így elsimította a bajokat, legyen szives megmondani nekünk, fordult Lucifer szerepét játszó kartársam *Kondor Rozál*hoz, mit lát az ifju pár jövődjében.

Mint a láncukról elszabadult furiák, úgy kelt ki magából a nő, észrevéve, hogy több rejlik a kérdésben az ártatlan kíváncsiságnál.

— *Ne kísértsen*, harsogta emelkedett hangon. Ijesztő volt az arca. Mint a rossz csinyen tettenkapott gyermek, úgy akart szabadulni a fogós kérdés szorításától. Elnémultunk. Azt hittük, hogy egyszerűen ki fog utasítani házból, látva, hogy színlelés és komédiázás volt az egész.

Beszélgetés az istennel.

Azonban eszének válik becsületére, hogy egy pillanat alatt meglátva a felállított csapdát, azonnal visszaesett szerepébe.

— Kisértetbe akart vinni, de gonosz szándéka nem fog sikerülni. Azonnal megkértem az istent, vajjon ki maga és miért akart engem kísértésbe vinni.

Erre olyan bizarr jelenet játszódott le, melyhez hasonlót ritkán lát közönséges halandó.

Kondor Rozál olyan mozgásokat végzett, mint Hoffmann meséiben Olympia. Összekulcsolta kezeit, lehunyta szemeit, kelet felé fordult, háromszor meghajtotta magát. Majd hangos szóval a következőket mondotta:

— Én istenem mondd meg nekem kik ezek, engedhetek-e a kísértésnek és betekint-hetek-e jövőjükhöz?

Mondókája befejeztével Salome táncához hasonló eksztatikus mozgásokba fogott. Néhányszor megfordult saját tengelye körül, felnyitotta és behunyta többször szemeit. Megnyugodott végre. Pózba vágta magát, kezét, mint a nagy szónokok szobrain látható, ég felé emelte s így szólt:

— *Távozzanak!*

A mellettem álló „sátán“ arcán az ördögi mosoly jelentkezni próbált, de szerencséjére elnyomta, mert tudja isten, hogy végződik a dohány-utcai prófétanővel való találkozásunk.

Távoztunk. A prófétanő és anyja kiállottak az udvarra s megvárták míg eltűnünk a látóhatárról. Nevetni csak az utcán merészeltünk.

És ez a primitív leány látja el lelki malszttal Arad társadalmát.

A kacérságról.

Egy francia folyóiratban a női kacérságról néhány világhírű személyiség igen szellemesen nyilatkozik. Mutatóba mi is átveszünk egy párat az érdekesebbek közül:

A kacérság a szerelem előcsatározása.

Prévost.

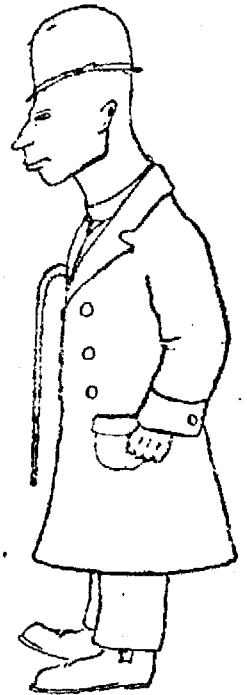
A szerelmes nő megszűnik kacér lenni.

Mendés.

Az öntudatlan kacérságot bájnak hívják: a tudatosat — frivelitásnak.

Gyp.

Aradi alakok.

Ámorfy Mór és Kokotthy Gretchen!

— Tragikomikus verszet három felvonásban. —

Írta: Pártos Szilárd.

Prolóógus.

Finom urak, szemérmes hölgyeim!
Hallgassák meg, mit elbeszélék im.
Való történet, nem pusztán mese,
Mely diszkrét részletekkel lesz tele.
Ez egy megtörtént furcsa kis bohózat,
Melyen nevetni s könnyet ejtini fognak.
Szereplője három, vagy négy egyén,
S rendőrök. Színhely: Pest. Idő: idén.

Egy házaspárról szól majd itt a nóta,
Kik együtt élnek már öt hónap óta.
Lányról, vigérről is zeng majd dalom,
(S így kész is van már husvéti dalom.)
Ezek után — hiszem — mindannyian
Várják mesémet már kíváncsian:
Előadom divatos confi... módon —
Ez okból véget ér is a prólóógus!

1.

Egy házaspárról szól a nóta,
Így mondám fentebb — azt hiszem,
Beszédembe — szavamra mondom —
Hazugság nem volt semmi sem.
Házastársakról, hála Isten,
Zengni való van ép elég,
Házaspárt, hogy mi képez: tudjuk,
Egy mintaférj s jó feleség.

A férj neve *Ámorfy Mór* ur,
Talpan csinos, derék legény.
A feleség: *Kokotthy Gretchen*,
Legszendébb nő a földtekén.
Ámorfy Mór korrekt, hibátlan,
Mint egy grand seigneur — elegáns,
Jó hitvese, *Kokotthy Gretchen*
Diszkrét nő s főleg nem — pikáns.

Mikor *Ámorfy* s *Gretchen* asszony
Először találkoztanak,
Egymás karjába lökte őket
Egy szenvedélyes pillanat.
S azóta mindig együtt élnek,
Immár közel öt hónapot,
Ámorfy ur és *Gretchen* asszony
A legjobb, minta-házások.

Még a pénzt is pótolja náluk
A mindenható szerelem,
De legalább azt szórva-szórják

A pénz helyett is szertelen.
Mivel a pénz Ámorfy arnál
Meg nem marad — oly esintalan,
Szerény, jó Gretchen asszony is csak
Multjából él — mert multja van.

Denikve: mendom, prima ember,
S a legjobb férj Ámorfy ur.
Kokotthy Gretchenet ugy imádja,
Mint egy szerelmes trubadour.
S es így van rendén! jól vezérli
Isten a házaspár sorát . . .
. . . De baj van . . . Hogy Ámorfyékna!
Mi történt — lássuk csak tovább . . .

II.

„Móric — szolt szendén Gretchen asszony
Egy napsugáros reggelen —
Tavaszi toilette, kalap, sőt
Hajamba lokni kell nekem.
Talán csak egy Kokotthy Gretchen
Nem lesz tavaszkor ily kopott.
Mint lány is csak selyembe jártam
S lesznek azt, nehéz dolog.“

Ámorfy ur — rossz kedve volt épp —
S a pénze sem volt bővíben.
Elég az hozzá, hogy kivágta:
„Amit kértél — meg nem veszem.“
S ami e pár halk szót követte
Arról — mendom — hallgatni jó,
Nem volt talán még Hunniában
Annal nagyobb ribillió.

S mert Gretchen asszonyt áthatotta
A bájdus feministaság,
Rögvest kitartó sztrájkba lépett,
S aludta át az éjszakát.
Ámorfy ur meg bánatába
Olyan nagy lumpolást csapott,
Hogy vehetett vón, annak árán
Gretchennek lokni s kalapot.

. . . En istenem! mért is teremted
Talajdonkép a nő-nemet.
S ha már igen — mért nem adsz hozzá
Kalapot s toiletteket.
Ez nagy fogyatkozás. — E végett
Pörölt össze e minta pár,
A szerelem kihalt szívében,
„. . . Be kár értük, ó be kár . . .“

S Ámorfy ur s Kokotthy Gretchen
(Egy baj idéz százannyi mást),
Másoknál és másutt kerestek
Díszkrét, szelid vigasztalást.
Ámorfy egy kóristalánynak
Tette a szépet legkivált,
Gretchennek egy pénzes vigécke,
Vidéki Jákó karizált.

Ámorfy Mór s Kokotthy Gretchen
Igy boldogak voltak megint,
S mindkettő élt szerelme, végya
S a legjobb gasztusa szerint.
Egyik se tudta, hogy a másik
Valami rosszba sántikál,
S így könnyedén célhoz jutottak.
(De az öröm is bajból áll . . .)

III.

Ámorfy Mór — előbocsájtom! —
Hivatásos pénzeszedő,
Mindig kerrekt és tisztességes,
Főként pedáns, előkelő.
Ezrekkel van táskája telve,
De zsebe üres ám azér,

. . . Kórista-lánynak udvarolni
Pedig pénz nélkül mit se ér . . . !

Ezt gondolá Ámorfy ur is,
Mert egyszer — jaj! mi szállta meg! —
A bank-pénzből saját zsebében
Felejtett jó nagy összeget.
Felét — hűségesen — kórista-
Szerelmesének adta át
S vele három nap, három éjjel
Szépen kimulatta magát

De főnöke — ismerte már jó!
Ámorfy hosszú ujjait,
Hogy az pénzes táskát s efféjét
Szívesen eltulajdonít.
Három rendőrt küldött azonnal
Derék Ámorfy Mór után,
Három rendőr kopogtatott be
Annak lakása ajtaján.

. . . Kip . . . kop . . . „Eresszenek be minket.“
. . . Belül elfojtott suttogás . . .
„. . . Nyissák ki tüss'ent ezt az ajtót . . .“
. . . Belül van szörnyű kapkodás . . .
Szünet. A kulcs a zárba fordul,
Az ajtó is kitarula,
És ottan állt Kokotthy Gretchen,
Dult arccal s borzosan haja.

„. . . Ah . . .! El . . .! Ki innét . . .! Kit keresnek?“
„Az ön sikkasztó férj urát“,
„. . . Sikkasztó . . . ah . . . de nincs is itthon . . .“
„Ugyancsak nagysád . . . ez mi hát . . .?“
Az ágy alól két láb nyulott ki,
Ki is húzták ám sebtibe,
Vidéki Jákó lába volt az . . .
(Ezt nem remélte senkise!)

„Ámorfy ur! törvény nevébe
Kövessen minket rögvösen!“
„Sikkasztó nem vagyok — bocsánat!
Vidéki Jákó a nevem.“
„Na jó van jó: ismerjük ezt már . . .
Velünk viccelni nem lehet.“
És Jákónak Ámorfy helyett
Hiába! — menni kellett.

Igy történt vón, ha nem toppan be
Ámorfy a szobába épp,
Egy perc . . . s Ámorfy s Gretchen asszony
Átlátják egymás helyzetét.
„. . . Sikkasztóttal a kedvesednek . . .“
„Szeretót tartsz rongy, céda nő . . .“
. . . Éledni kezd Vidéki Jákó . . .
. . . Sok rendőr-fej szédülve fő . . .! . . .!

Epilógus.

Ámorfy s Gretchen — azt még mondhatom,
Amit tettek, megbánták már nagyon.
Mindkettőnek jutott a bűnbocsánat,
Ismételten hűséget fogadának.
Ámorfy — ha kiszabadul — Gretchennek
Vesz kalapot, lokni s toilettet,
Neki meg Móric lesz egyetlen fénye
S köztük örökre szent lesz majd a béke.

Morál e kis történetből csak az,
Ha jön a tél, a nyár, ősz, vagy tavasz,
Uj toilettet végy feleségednek,
Mert máskülönbén hosszú sztrájkot kezd meg.
De ha veszel neki új kalapot,
Egy nap akár tiszter megcsalhatod,
Mégis oly forrón fog szeretni éppen,
Mint Ámorfyt neje, Kokotthy Gretchen.

Aktuális emberek.

*

Prohászka Ottokár.

Valamikor régen, századokkal ezelőtt
könnyű dolguk volt az apostoloknak. Kimen-
tek a pusztába és az áhitatos, mezitlábás nép
tódult utánuk; elzarándokoltak a szentföldre
és myrrhának meg aranynak dusgazdag urai,
a hegyi várak lovagai seregestül követték.
Sokszorosan nehezebb a ma apostolainak. Az
áhitatos mezitlábás nép nincs sehol, vagy ha
akad is, nem tódul az apostolok után. A vil-
lák urai, az arany fejedelmei nem a szent-
földre, hanem a börtökre és kaszinókba fut-
nak és Mamnont imádják.

Valamikor régen a filozófusok voltak a
vallás papjai. A tanárok az egyház szolgálai.
Ma a filozófusok Darwin-teorikát hirdetnek,
a tanárok — legalább egy és mindinkább
nagyobb részük — vörös és zöld füzeteket
olvasnak a szabadgondolat műhelyéből. Tes-
sék ezekkel szembeállni! Tessék ezeknek
hirdetni az isteni teremtetést, a dogma szent-
ségét!

És mégis vannak apostolok. Ha gyors-
vonaton is, de mégis járnak a városokat; ha
kibérelt teremben, meghívott közönség előtt,
de mégis hirdetik az Igét. Ha szemben áll-
nak velük tudománnyal, válaszolnak tuda-
mánnyal. Ha filozófiát vágnak fejükhöz, filo-
zófiával védekeznek.

Ilyen tudománnyal, filozófiával körülvér-
tezett apostol jön most Aradra: ősi koronázó
városunknak püspöke, Prohászka Ottokár dr.,
hogy hirdessen istenfélelmet, emberszeretete
Arad pogány városának.

*

Lehet valaki szabadgondolköző, lehet
istentagadó: egyszer kell hallania Prohászka
püspököt, hogy bámulója legyen ennek a cso-
dálatos embernek. Pap, de szinte a lehetet-
lenségig elfogulatlan; férfi, de talán jobb és
lelkesebb feminista, mint Bedy Schwimmer
Róza; szónok, de nem utazik a külső hatásra,
sőt szándékosan kerüli azt. Mindezek dacára
szavai elbűvölik a lelkeket, körülfonják, be-
hálózzák a szíveket. Hallgatóira átszáll valami
abból a csak az apostoloknál található ben-
sőségteljes meggyőződésből, amely tisztelet-
reméltó mindenkinél, csodálatos egy nagy-
tudományú filozófusnál. Híte nem a termé-
szettől felő ember naiv ösztöne, nem a tanu-
latlan és a tanulástól irtózó, középkori sötét-
séggel gondolkodó embernek kényelmes val-
lása, hanem a filozófus léleknek gyötrő és
lelket emésztő meggondolásokon, tanulmányo-
kon átszűrődött tiszta meggyőződése.

*

Néhány évvel ezelőtt vitaelőadásokat
rendezett a budapesti Társadalomtudományi
Társaság. A társadalmi fejlődés irányairól
folyt a vita. Egymásután szólaltak fel a libe-
rálisizmusnak, a konzervatívizmusnak, a szo-
cializmusnak szószólói. Csak úgy ömlöttek a
vádak az egyház ellen. És ekkor felállott
Prohászka Ottokár, hogy papi talárban szembe
szálljon mindazzal, amivel nagy tudású, abban
a körben nálánál sokkalta népszerűbb ellen-
felei megtámadták a vallást és az egyházat.
Nem is annyira az, amiket mondott, hanem
ahogyan azokat mondotta, sőt, hogy egyáltalá-
ban felszólt ebben a vitában: mindennél
jobban jellemzik Prohászka püspököt. Papi
embernél szinte páratlan bátorság kellett
ehhez. Egyik ellenfele például szemére ve-
tette akkor a spanyol inkvizíciót. A teolo-
gusok erre vagy nem szoktak felelni, vagy

letagadni igyekeznek azt — sőt néha helyeslik is. Prohászka ezt felelte: „Mi közöm nekem a spanyol inkvizícióhoz? Az egyház épügy, mint egyáltalában az emberi élet, bele van szöve a fejlődésbe, annak barbárságába, tökéletlenségébe, fejletlenségébe és magával hordja mindig tökéletlenségének kinjait. A fejlődéssel sok kin, sok tévely és sok kegyetlenség jár. Csak az volna baj, ha valaki a tévelyt igazságnak s a kegyetlen tényt elvnek tartaná. Én nem tartom annak.“

„Ki kell fejleszteni az egész embert. Érvényesüljön benne a négy nagyhatalom: tudás, erkölcs, művészet, vallás“, — mondotta egy más helyen Prohászka püspök. Önmagát vehette volna mintának. Ő természettudós, puritán, költő és pap. Modern természettudós és modern pap. Nálunk talán a legmodernebb. De hogy a legtudósabb, az bizonyos.

Most, hogy Aradra jön, előre megtiltotta, hogy ünnepiesen fogadják. Nem ünnepeltetni, hanem a hitet, az erkölcsöt névelni jön ide. Lesznek-e sokan, akik vele együttünnepelnek, együttéreznek? — nem bizonyos. Ünnepkor, vallásos dolgokban, nem szeretnek az emberek mélyen gondolkodni. Erkölcsiekben még kevésbé. Prohászka püspök pedig igen sokszor és igen sok embernek kellemetlen erkölcsi dolgokat mond. Külön szokott és fog beszélni a férfiaknak és külön a nőknek. Pedig talán nem ártana, ha amit a férfiaknak mond, a nők is meghallgatnák és a mire a nőket tanítja, a férfiak is megtanulnák. Mind a kettő belátná, hogy sohasem neki van igaza.

... Valamikor régen, századokkal ezelőtt könnyű dolguk volt az apostoloknak. Akkor meghallgatták őket és hittek nekik. Ma nem hallgatják meg őket és nem hisznek nekik. Pedig Prohászka püspök szívesebben venné még azt is, ha meghallgatnák őt és azután nem hinnének benne. Az előbbi mindezenesetre kényelmesebb.

Betta.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi nyomdász szakegyesület a „Gutenberg“ dalkör közreműködésével folyó évi április hó 19-én, vasárnap (ausvét első napján) a városlligeti vendéglő összes termeiben, részben a szakegyesület könyvtár-alapja, részben a Gutenberg-dalör szászó-alapja javára jótékony-cólu zártkörű táncestélyt rendez. A jól sikerültnek ígérkező mulatságra belépő-díj: Család jegy 2 kor. 40 fill., személy-jegy 1 kor. 20 fill., karzat 30 fill. A táncestély este pont fél 9 órakor kezdődik s húsvéti öntözés közepette hajnalban ér véget. A táncszüneteket a Gutenberg-dalárda által előadandó énekszámok töltik be Zinner karnagy vezetésével. A zenét egy elsőrendű cigányzenekar szolgáltatja. — Jó ételekről és italokról, valamint olcsó és pontos kiszolgálásról az új vendéglős, Lukács Fülöp Vászóló által gondoskodva van.

(=) A kőművesek mulatsága. Nemsokára ismét érdekes mulatsága lesz az aradi iparosoknak. A kőműves és ács munkások legközelebb mulatságot rendeznek a ligetben. Hogy melyik napon tartják meg a mulatságot, még nem döntötte el a rendezőség.

DEPUTÁCIÓS KALAND.

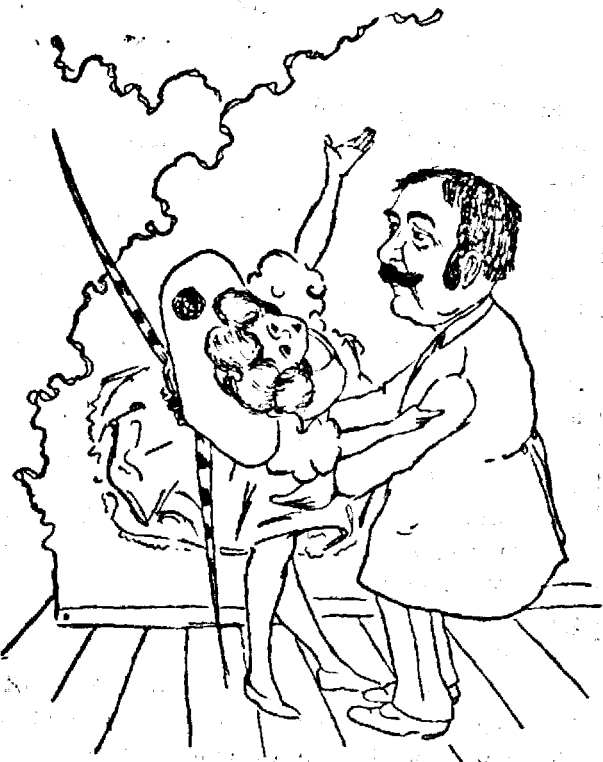

Aradon másfélesztendő alatt Apponyi Albert olyan népszerű lett, hogy Kovács Vince már valósággal féltékenykedik rá. Ez a népszerűség akkor keletkezett, amikor a tanítóképző konviktusának felavatása alkalmával a miniszter versenyt zokogott Kovács Vincével. Ettől fogva olyan Apponyi-kultusz van a városban, hogy sokan a lá Apponyi hordják a szakállukat és az újszülötteket is sok helyen *Bercire* keresztelik. Mi se természetesebb tehát, hogy Apponyiból Arad diszpolgára lett és mi sem természetesebb, minthogy deputáció viszi föl a becses okmányt. Fel is vitte. Bizonyíthatja néhány ról vezér- és egyéb cikk. Azt megírták a lapok, hányan indultak meg a deputációval, de azt már nem közölték, hogy kik jutottak a kegyelmes ur szakállá elé és akik nem juthattak oda, miért maradtak el?

A mi házipiktorunk erre is megadja a képes-riportot. Saját külön kiküldöttünk szerint ugyanis így töltötték az időt Pesten a küldöttség tagjai:

Krisztyóry János meglátogatta Brézlmayer-t, a pesti pékkirályt, akinek bemutatta az aradi óriás-peracet, követendő példát állítva a fősütő elé.

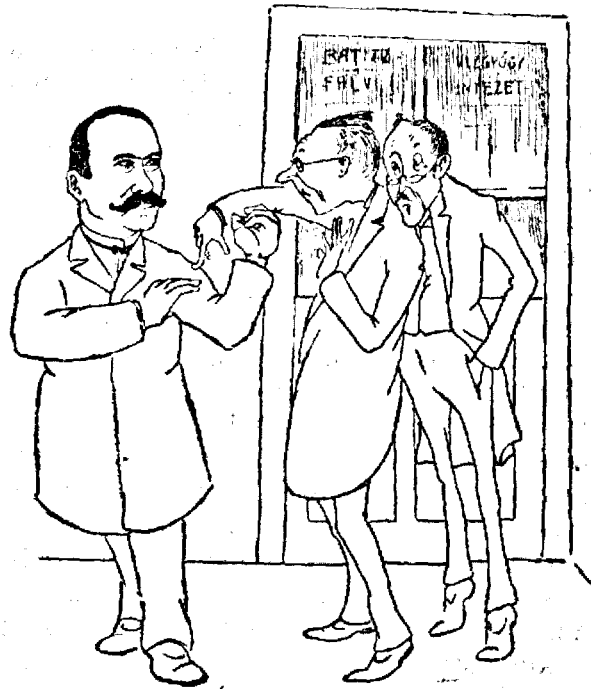

Lukácsy Lajos természetesen a ballerínák társaságában szórakozott, a művészi mélységeket

tanulmányozva, hogy itthon a színügyi bizottságban beszámolhasson tapasztalatairól.

És hova mehetett volna Nagy Sándor, a bohém követ, ha nem a *Fészek*-hez címzett puha, meleg tanyára. Ott terem a dal, a vidámság s bohémianak minden kedvessége. Nagy Sándor hát odasietett és nem a márványos, hideg parlamenti palotába, ahol még kánikulában is fagypontra állnak a kegyelmesek meg a méltóságosak és csak akkor olvadnak föl, ha nagy a veszély.

Opre Péter a hideg zuhanyok hazájában találta föl lelke álmát. De, csak azért ment oda, hogy távozóban megmondhassa a pesti professzoroknak:

— Mégis csak legjobb az Opre-kúra. Jöjjenek hozzám kartárs urak, majd úgy megizmosodnak ott, mint én és nem lesznek ilyen vékony cingárok.

Ebből hát látható, hogy a deputáció tagjai mind másfelé kalandoztak és reggel, amikor a kegyelmes ur elé kellett volna állni, a küldöttségből nem maradt meg más, mint Kovács

Vince meg az a hordár, aki a diszkótésü oklevelet vitte:

Fiatalközemberek

Arad akasztófavirágai.

Érdekes bűnesetek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18

Aradon — és mindenütt ez országban — megindult most a gyermekvédelmi mozgalom. Megmenteni a bűnös hajlamu gyermekeket a társadalom számára: ez a jelszó, melyet az állam, a hatóságok, a társadalom együttes és céltudatos munkával elérni törekcszenek. Szobb és jelentőségtejjesebb célt aligha tűzhet'ek volna maguk elé.

Gyönyörű a cél, jelentőségtejjes a feladat, de rendkívül nehéz, igen sok gondot, fáradságot és eszközt igénylő munka kell ahhoz, hogy ez a társadalmi mozgalom csak némi eredménnyel is járjon. Csak az tudja igazán mérlegelni ennek a feladatnak nehézségeit, aki teljesen ismeri a veszélyt, melynek elhárítását a mozgalom célozza. Ezekről a nehézségekről igyekeznek képet nyújtani az alábbi sorok. Bemutatják ezek Arad bűnkronikájának azokat a lapjait, amelyek az ifjúkori bűnösöknek, a kiskoru fiuknak és leányoknak szinte hihetetlenül gonoszindulatu tetteivel vannak teleirva. A legutóbbi néhány esztendőnek eseményeit válogattuk mindössze ki. Azok közül is csak a legjelmezőbbeket, legérdekesebbeket, amelyek szinte dokumentumok a legujabb Arad történetéből. Szomorú esetek ezek, de számolni kell velük akkor, amikor a jövő nemzedékének megmentéséről van szó.

A tolvajbandák.

A „ráfertály“ környékén terem a legtöbb akasztófavirág. Akadnak és akadtak a város más részeiben is, de a legtöbben innen kerülnek ki. Ha idegenből jönnek, akkor is ide vonzódnak, ahol alig van idő, amikor egy szervezett „ifjusági tolvajbanda“ ne működne. Némelyik bűnös még alig tiz-tizenkétéves, de már érdemeket szerzett. A legidősebb sem több tizenhat-tizenhét évesnél. Ezek az utóbbiak játszószék itt a leggonoszabb és legkényelmesebb szerepet. Ők csábítják a kisebbeket a bűnre, de maguk csak a nagyobb kalandokban vesznek részt. A többiből csak a hasznot huzzák, mert feljelentéssel, elárulással fenyegetik a kisebb-

ket, ha nem adnak nekik a szerzett jószágokból. Legtöbbször pedig csak az ör szerepére vállalkoznak, amíg a kisebb fiu lopni vagy betörni jár.

Az egyik generáció neveli a másikat. Egy ideig külön-külön működnek, azután belátják a szövetkezés hasznosságát és négyen-ötven összeállanak. Addig lopnak, amíg rajta nem csipik őket. Ha rajtavesztenek és a hatóság elé kerülnek, hamarosan újra szabadra kell őket eresztetni, mert amíg nem töltik be a tizenhatodik évüket, csak kisebb foku büntetéssel sújthatók. Volt közöttük olyan, aki tiz éves koráig nyolc-tizszer is került a hatóság elé, de amikor elbocsátották, folytatta bűnös életmódját. Néhány évvel ezelőtt például az aradi rendőrségnek legismertebb alakja volt *Zsótér Murvai István*. Nyolc éves korában már teljesen züllött volt. Mire tizenkét éves lett, vagyis mikor már büntethető volt, körülbelül *hatvan lopást* sűtöttek rá. Akkoriban még nem volt gyermekmenhely, sem gyermekvédő liga, senkisésem törődött hát a kis gonosztevőkkel. Lopást-lopásra, betörést-betörésre halmoztak, mikor pedig elérték a tizenhatodik életévet, börtönbe, majd fegyházba kerültek. Leülték a hat-tiz hónapi büntetést és kiszabadulva megint loptak. Némelyikük a börtönben tuberkulozist kapott, elpusztult, másik örök életére nyomorgó pária lett. Egyik-másik elérte a katonasort, de ott is bajba kerül. Négy-öt évvel ezelőtt szolgált Aradon egy *Popovics Koszta* nevű fiu, aki vagy négyszer megszökött a katonaságtól. Ma is a katonai börtönben silylódik.

Néhány leány is akad az ifju bűnösök között. Ezeket a fiuk csábítják a tolvajlásra. Egy *Rivics Anna* nevű leánnyal már sok baja volt az aradi rendőrségnek. Lopásért már többször a fegyházba került, ahol mindig elmebaj szimulált, mikor pedig belátta ennek hiábavalóságát, kitömte magát párnákkal, hogy ál-anyságával keltsen szánalmat. Már tiz éves korában kezdte a lopást *Pócsi Ilona*. Ő és vele együtt *Méri Kati*. Leginkább ablakokon át másztak be rendkívül ügyesen, vagy pedig — különösen egy *Gál Antónia* nevű — a padlásokat fosztogatták.

A híres bűnösök.

Vagy nyolc évvel ezelőtt kezdett szerepelni Arad bűnös világában *Reusz Gyurka*. Akkoriban állandóan érkeztek panaszok a rendőrségre padlásfeltörések miatt. A károsultak mosónőkre, cselédekre gyanakodtak, de a nyomozást vezető *Green Nándor* főkapitány mindjárt sejtette, hogy a már harmincre szaporodott padlásfeltöréseknek közös hősük van. A detektívek csakugyan megcsípték *Reusz Gyurkát*. Tizenöt-napi előzetes letartóztatás után fiatal kora miatt szabadon bocsátották. A rendőrkapitánynak bűnbánó hangon javulást ígért és kérte őt, hogy helyezze el valahol munkában. A vaggongyárban kapott is munkát. Ott dolgozott másfél hónapig, amely idő alatt a padlásfeltörések is szűneteltek. Néhány hét után a színházi bérház házmestere panaszkodni jött a rendőrségre, hogy a padlásokról eltűnnek a lakók fehérneműi. A házmester ugyan látott több ízben egy kreol nagy hajú fiut a lépcsőházban lejönni, de annak kezében soha nem volt semmi. A detektívek megfigyelték ezt a fiut. *Reusz Gyurka* volt. A lopott fehérneműt kabátja alatt vitte. A vaggongyárból azzal az ürüggyel lépett ki, hogy az apja haldoklik. Letartóztatták, majd kiszabadulva ismét loptak. Ekkor bekerült a nagyenyedi fegyházba, ahol őt esztendőt ült. 1906-ban szabadult ki decemberben és tavaly májusban megint börtönbe került. Ő volt ugyanis Arad *ridikül-tolvaja*, aki alkonyat táján megtámadta az utcán járó uriaszonyokat és ahol

ellenállásra talált, leteperte őket és erőszakkal vette el ridiküljüket vagy pénztárcájukat. Tavaly hat esztendei fegyházat kapott.

Ennél sokkal szenzációsabb eset az, amelyik hat évvel ezelőtt valósággal izgalomban tartotta Aradot. Egy igen előkelő uri családban történt. A fiu mint kadét szolgált a hadseregben és néhány heti szabadságra jött haza Aradra. Mikor visszafelé utazott, Békéscsabán valami vonalzavar következtében nem kapott csatlakozást. Megismerkedett az állomáson egy iparos emberrel, akivel elhatározták, hogy bemennek a községbe mulatni. Az uton találkoztak egy leánnyal, akit az nap este a csabai csendörök azon a helyen *kifosztva és megölve találtak*. A nyomozás mindössze annyit derített ki a rejtélyes esetről, hogy a kadét és társa erőszakot akartak elkövetni a leányon és mikor az ellenkezett, leteperték, kirabolták, megbecstelenítették és megfojtották. Hogy a teljesen józan, intelligens fiatal kadét hogyan vetemedhetett ilyen rémtettre, az megfejthetetlen rejtély. Bűnéért a katonai büntetőbírószágtól *15 évi fegyházat kapott*.

Opreán és Antali, Lamm Hugó főhadnagy vakmerő támadói még bizonyára élénk emlékezetében vannak az aradi községnek. Kevesebben emlékeznek már *Sepecán Gyulára*, egy román származásu elvetemült gazemberre. Szülei nem bírtak vele, javítóintézetbe adták. Mikor onnan kijött, magánúton elvégezte a polgári iskolát, majd napidíjasnak bekerült a járásbírószághoz. Ott lenyalta az aktákról a bélyegeket, amiért bíróság elé is állították. Ezután *Nagy Sándor* dr. ügyvédi irodájába ment írnoknak. Ott feltörte főnöke fiókjait. A következő állomás egy törvényszéki jegyző hivatala volt, ahol a jegyzőt szintén meglopta. A rendőrséggel is minduntalan baja volt. Ha rajtacsípték valamin, megtámadta a rendőröket, amiért azután fogságba is került. A fegyházban örültséget szimulált és egyszer ugy nekiment fejével a falnak, hogy koponyarepedést kapott. Betegsége miatt kórházba került, ahol 19 éves korában meghalt.

A Karaffa-dinasztia.

Az utóbbi évek rendőri krónikájának állandó alakjai a Karaffa-gyerekek. Históriajuk szinte dokumentum a Lombroso-féle elmélethez. Apjuk alkoholista ember, aki betörésért többször fegyházat ült. A fiuk valamennyien „született gonosztevők“. Legidősebb közöttük a *Zsiga*, de a legravaszabb *Gyula*. Ez már *hét éves korában kezdett lopni*. A piacon élelmi cikkeket csent el, az üzletek elől, nyitott kirakatokból, bazárokból kendőket, cipőket, pénztárcákat lopott. Az anyjuk is s-gitett nekik kalandjaikban. A *Gyula* egyszer egy urinőnek hazavitte a piacon vásárolt libáját. Az asszonynak lakásán észrevett az asztalon egy aranyláncos órát. Ellopta, hazavitte és anyja utasítására elrejtette a tűzhely hamujában. Mikor a detektívek megtalálták ott a lopott ékszeret, az *anya mindent fiára kent*; ő maga semmiről sem akart tudni.

Leánytes vérük is van: *Karaffa Terésa*. Már tizenkét éves korában azzal dicekedett iskolatársnőit előtt, hogy erkölcstelen élettel már *kétszáz forintot keresett*. Egy utazónak elvált feleségét, egy elzüllött aradi urinőt feljelentett a rendőrségen azzal, hogy őt és több kis leány pajtását lakására csalogatja és öreg uraknak szolgáltatja ki. Meg is nevezett *több előkelő aradi urat*. Kiderült, hogy az egész mesét boszúból gondolta ki az elvetemült leány. A bűnös életmód különben annyira aláásta egészségét, hogy tizenhat éves korában tuberkulózisban meghalt.

Egyik Karaffa-gyerek most szökött meg negyedszer a gyermekmenhelyről, a másikat pedig néhány nap múlva viszik el az aszódi javítóintézetbe.

A javulás felé.

Igen sok esetet lehetne még előhozni Arad közeli multjából. A nagy városnak külső csillogása, a szórakoztató látványosságok, a mulatóhelyek, vásári alkalmak mint a mágnes a vasat, vonzzák a bűn felé a szegény söpredéket. Nem említettük fel *Vangel Farkas* Gyulát, *Gross Miksát*, *Lui Alajost*, *Poronai Jánost*, a kik mind belétartoznának a bűnös aradi fiúk listájába. Ezelőtt a rendőrségen és a hatóságokon kívül nem törődött velük senki. Egyik generáció megrontotta a másikat, a bűn terjedt anélkül, hogy valaki is komolyan megakadályozni igyekezett volna. Ma már bizakodva nézünk a jövő elé. A nyomorúság, a züllöttség rettenetes terjedése felébresztette az államot, a társadalmat és az együttes, céltudatos munka kezdetét vette. Ugy gondoljuk, lesz eredménye a törekvésnek. A gyermekvédő liga a rabsegélyező egyesülettel kapcsolatosan Aradon már megkezdte működését. Az első pártfogás alá vett fiú a tizennégy éves *Nikolett Károly* volt, egy notorius tolvaj, akit most az aradi gyermekvédelmi bizottság megbízásából *Aussterweil* László dr. vett patronatusa alá. Egy aradi szabómeisterhez adta inasnak és a fiú látva, hogy van ember, a ki törődik vele, tetteit, esetleges előmenetelét figyelemmel kíséri, sőt jutalmazza, bűnbánóan és komolyan javulást és szorgalmat ígért.

A társadalmi munka mindenestre nehéz, de eredménye megbecsülhetetlenül értékes lesz.

ΑΣΣΕΣΥΑ...

Ebredés ideje van. Új vágyak, új remények hajnalpiros reggele... Valami szent tavaszi mámor-tól ittasult az éter. Új életre zendül a lomha fakéreg, új szeretkezésre indul a Föld és minden ő teremtménye. Valami öröktől való lendület, valami egyetemes nagy érzéshullám verődik oda a lelkekhez, melytől ujult erőre kap a kétségben küzdő és bizva bizó emberiség. Az élet ösvénye elemi erővel rohanja meg a szíveket s a halottaiból feltámadó istenfiu láttára odaprésseli a vége-tudatos ember ajkára az Alleluját.

Nézem az előttem hömpölygő emberáradatot és téged kereslek a tömegben, oh Uram! Téged, akinek példájában a legtökéletesebben fölmagasztosult az emberi egyenlőség; aki rozoga jásirol alom-szal-máján születtél s aki szived nagyságával mégis egy világot váltottál meg; aki nem a mennyei örömkö-vel csábító munkátlán lemondás, hanem a földi életet átalakító munkás szeretet apostola voltál; aki soha sem kérdezted senkitől, milyen formában imádja Istenét, hanem egyforma türelemmel hordoztad a keresztet mindenkiért; s aki a szeretet vértanuhálála által az öröklétű istenség magaslatára emelked- emberi mivoltodat. Mester! Téged kereslek és nem találalak ő közöttük. Kereslek, ha mondanád meg újból, melyik a nagy parancsolat a törvényben? Egykor mondad: „Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.“ Szeresd felebarátodat, mint te magadat.“

„E két parancsolattól függ az egész törvény“...

De ha úgy, akkor mily sokan hordozzák az ajkukon a Te nevedet, akik Téged a szívükben megtagadnak! Hol van a testvériség, melynek talpkövére az emberi nem szolidaritásának kellene épülnie? Hol az egyenlőség, melyet Te nemcsak elhangzó szóban hirdettél, hanem egész életteddel a teremtés

ideális céljává, a lelkes mindenség principiumává avattál? Hová lett a te vigalmad, mely magához emeli az élet nyomor- és bünterhetől roskadó milliókat? Mert közöttünk önzés és gyűlölködés uralkodik szerte a földi téreken. Alacsony, minden etikai alap nélkül, érdekekhez tapadó önzés, mely tajtékzó telhetetlenséggel zsákmányolja ki az Isten legbecsesebb adományát: az emberméltóságot.

Testvériségbe egyesítő szeretet helyett enkekkel emeljük ember és ember közé a faji, nemzetiségi, felekezeti és osztálygyűlölet választófalait. Egyenlőség helyett egyfelől az ágyura és szuronyra támaszkodó hatalmi téboly tartja rettegésben, másfelől a bombával és orvgyilokkal dolgozó anarkia aknázza alá a békés, boldogabb jövő felé igyekvő társadalmat. A hatalom hizlalói a gyöngék és elnyomottak ellen fordítják vissza azt az erőt, amelyet a maguk megváltására tőlük bitoroltak el.

Szélteben folyik az anyagi és szellemi javak kiuzsorázása, hogy a néplélek elorzott kincseiből hatalmi tőkét kovácsoljanak maguknak a kiváltságosak. És a szellemi haladás és felvilágosodás nyomában mindig ott settenkedik a sötét reakció, hogy megcsufolja a bálványtörő tudományt s hogy elhomályosítsa a szellemi világosságot és az igazi kulturát. Nem szent a becsület, mert hiányzik a vaspáncél, mely megvédi a rágalom és gyanúsítás sárgolycitól. Haldoklik a bazaszeretet, mert elsorvasztja a félreértelmezett modernség gunyakagása. Nincs erény, mert a rothadt erkölcsűek ördögi leleményeivel rántják le a bűn fertőjébe. És nincs igazi, felemelő istenhit a lelkekben, mert a fanatizmus kész a Megváltó keresztjével is agyonverni mindazt, ami a dogmán kívül áll... És mégyen a hömpölygő emberáradat, a tarka, énekes szavu processzió tovább az Isten háza felé. Lassan, ünnepi méltósággal kuszlik fel a széles porticuson, eltűnik a baldachin, el az utolsó cifra zászló is... és végül elfogy az egész keskenyedő emberszalag... Én pedig tovább bolyongok a rögzös életuton és tovább kereslek Téged, irgalmas Megváltó!

Kereslek a tudós laboratóriumában, aki a tudomány igazságát a szeretet igazságával forrasztja össze; aki föltekintve Rád, végigálmódja a Genézis beláthatatlan multját s benső áhitattal borul le a nagy Alkotó előtt, ki az ősprótóplazmát a te ragyogó alakodig tudta tökéletesíteni.

Kereslek a feltaláló műhelyében, aki éjt nap-pallá téve, misztikus, szent lázaktól hevitve az emberiség előbbrevitelének áldozza arasznyi életidejét... Kereslek az emberbarát asztalánál, ki az éhező embertársának naponta leszel egy darabot a maga ve-rejtekkel szerzett kenyereből... és kereslek a katedrán, a kultura névtelen bajnokainak és mind-azoknak szívében, akik a tudomány igazságaiban gyökeredző munkásságukat a te szivedből kisugárzó szeretettel teszik nemesebbé... Ezt a hitet keresi és sóvárogja évezredek óta a történelmi emberiség. A lelkiismeret szabadságára alapított hitet, melynek bátorságát nem riasztja meg a dogma tekintélye, melynek jóanságát nem fojtják meg a fanatizmus lelkeket kibérő önző kufárjai s melynek főlemelő viga-zát nem keseríti könnyekké a divatszertű kételkedés metsző gunyakaja. Ezt a hitet erősítsd meg bennünk, oh Uram! Az egyetlen, melyben megnyugszik mindenki, a kiben istenségből szakított égbévagyó lélek lakik... Hangos szóval Téged keresünk, megváltó istenember, ki az igazi egyenlőség s az igazi szabadság evangéliumát hirdetted, mondván:

— *Én vagyok az Élet! Én vagyok az Igazság!*

Téged szomjazunk, ki örökkön élni fogsz, mert szent neved láthatatlan titok s mégis élő valóság s törvényed: a Szeretet.

Prohászka László dr.

Husvételi figurák.

Aki az idén locsol először a r. k. pallás szabályai szerint.

Az erkölcsös plebános.

Megtagadott esketések.

Jaj a csábítóknak!

Arad, április 18.

Manapság mindenki erkölcsbíró akar lenni. Mindenki erkölcsösséget hirdet, de praktice éppen az ellenkezőjét cselekszi annak, amit nagyhangon vilaggá kürtöl. Épp azért, mert nagy az erkölcsstelenség, mely úgy terjed, mint a burján, sok az erkölcs-rendőr és kevés a morális eredmény. Egy-egy Boda-féle rendelet minden- esetre nagyban hozzájárul a fővárosi er- kölcök purifikálásához, de a vidéken mind- eddig nélkülöztük a vaskezü erkölcsren- dészeket, akikre a vidéknek ugyancsak nagy szüksége volt eddig és van most is. Akiknek tehetségükben áll az erkölcsökön javítani a vidéken is, azok vagy nem törődnek sokat a morális kérdésekkel, vagy holmi apró érdekek miatt átnéznek a fon- tos dolgokon.

A csábítók bűnhődése.

Annál érdekesebb és figyelemreméltóbb az a hír, melyet a szomszédos *Ujszentanná- ról* kapunk. Tudomással birtunk már eddig is, hogy mint számtalan vidéki helyen — városban és községben egyaránt, — Uj- szentannán is igen könnyen kezelték az erkölcsi nézeteket. Értendő ez az a'acso- nyabb értelmiségű parasztságra, melynek ifjai és hajadonjai olyan párisi életmódot folytattak és olyan könnyelmű véleményük volt az erkölcsről, melynek legtöbbször meg volt a maga kellemetlen s a legtöbb galibát okozó következménye. Egy leányt igen kellemetlen és súlyos körülményekbe hozni és aztán szó nélkül faképnél hagyni és mást venni feleségül — ez Ujszent- annán napirenden volt.

E vizsás állapotok gyökeres orvoslására és megszüntetésére vállalkozott az ujszent- annai plebániának esperes vezetője, *Szirmay János*, aki mióta elfoglalta Ujszentannán

székhelyét, ama tiszteletreméltó és üdvös reformot hozta gyakorlatba, hogy azoknak a férfiaknak, kiktől valamely leánynak házasságon kívül törvénytelen gyermeke származott, más leánnyal való házassághoz nem adja meg az esketési engedélyt, mert annak a fiatalembernek azt a lányt kell feleségül vennie, akivel szerelmi viszonyt folytatott.

Mindenképen érdekes az ujszentannai esperes eljárása. Ez abból áll, hogy az egyes párok kihirdetésekor nyilvánosan felszólítja azokat a lányokat, kiknek a kihirdetett fiatalemberrel viszonyuk volt valamikor s amelynek következményei voltak, hogy jelentkezzenek. Ha ez csakugyan megtörtént, az esketést megtagadja a házasulandó fiatalembertől.

Mint értesülünk, a nép nem is rosszalja papja nemes, erkölcsös eljárását s az ujszentannai esperes szigorú, de fontos és üdvös ujtásának már meg van és biztosan meglesz a maga erkölcsjavító, várva-várt hatása.

Egy aradi plébános nyilatkozata.

A szokatlanul ható plébánosi eljárásra vonatkozóan megkérdeztük Zárkövy Bonifác aradi romai katolikus plébánost, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Teljesen jogosult az ujszentannai plébános eljárása akkor, ha bebizonyítja látja azt, hogy valamely fiatalember házasságigéretével csalt törbe és tett szerencsétlenné valamely leányt. Ilyen esetben kötelessége a fiatal embernek azt feleségül venni, akit szerencsétlenül tett.

— De honnan tudja azt a pap, hogy csakugyan házasságigéretével ejtette meg a fiatalember a leányt? — kérdezte munkatársunk.

— Megkérdezi a pap a leánytól, s ha azt mondja, hogy a fiatalember házasságot ígért neki, akkor a lelkésznek kötelessége ezt elhinni.

— De ha a férfi tagadja ezt?

— Az mindegy. A pap inkább hisz a leánynak.

— Aradon volt már arra példa, hogy ilyesmért a pap megtagadta az esketést?

— Az én praksisomban még nem fordult elő. De mondhatom: én is ugy cselekednék, mint ujszentannai kollégám.

Husvételi figurák.

A locsoló-dzsentrí.

ASSZONYI SZEMMEL

az asszonyi szemről.

*

Furcsa jószág az asszony szeme! Benne van a lelke, a szive, a vágya. Benne a szenvedélye, a szerelme, közönye és gyűlölete. Egy egész vegyeskereskedés. Rak-táron található minden érzésmegnyilatkozás, az összes kedélyhullámvás. Csak a karaktere nincs benne.

Mert a szatócs nemcsak valódi, hamisítatlan árukkal kereskedik, hanem áru között kitűnőnek látszó, de alapjában véve mesterségesen előállított, hazug cikkeket is tart. Álnokság, fortély, ravaszság van keverve a hibás léleknek, csuf belsőknek szépitőszereibe. Kiáltó eszközök, a gyanútlan vevő boltba csábítására. Az a szerencse, hogy a vásárló többnyire nem veszi észre az áru hamis voltát. Azt hiszi: hazai gyártmány, pedig csak külföldi söfli. Olyan ráerőszakolt és ráfogott honi ipar, amit a tulajdonos idegen érzésgyárból hozat s kirakatjába mint sajátját függeszti. Pedig ez az érzés betanult, szinpadí mutatvány, ennek az érzésnek az illető lelkéhez semmi köze sincs. A vevő legtöbbször mégis egy egész életen át vándorol azzal a boldog tudattal, hogy jó vásárt csinált. Pedig becsapták. Becsapták két mosolygó vagy könyező asszonyi szemem keresztül.

A szem az asszony politikája. A miniszterium kedve szerint intézheti az ügyeket. Tág és bő lelkűmerettel, amennyiben tetteiért senkinek sem felelős. Az alkotmányos uralkodó, az én, olyan: Dobzse László. Azt írja alá, amit a körülmények kívánnak. A körülmények pedig rendszeresen önzően az érdekeik körül forognak. Ha kell, államesinyt provokálnak, ha úgy tetszik obstruálnak, ha pedig semmi és senki sem tetszik, kimondják az ex-lex-et.

Azt állítják: a szem a lélek tükré. Caméleon tükör. Csalfa, színjátész, sokszor mást mond. De az asszonynak szüksége van a szem átváltozó képességére. Ép úgy mint a fogatlannak a falsokra, a kopasznak a parókára. Nélkülözhetetlen pótlékok a külsőségek kiegészítésére.

Az ember lelke általában véve ha nem is mindjárt fekete, de nehéz ólomszürke. E lélekterületre két ragyogó ablakon keresztül kandikálhatunk be. A férfi az unott, szürke színt erővel, bátorsággal, merész tekintettel palástolja. A nő letagadja tucatságát a nézésével, a szeme kifejezésével. Oly érzéseket csillogtat ki onnan, amilyenre sohasem lenne képes, amilyenek lelkében soha napvilágot nem láttak. De viszont belebámulhat a nagy világba oly közönyös egykedvűséggel, mintha a léte nem volna egyéb cseppnél a tengerben, mely csak arra való, hogy kicsinységével az óceánnak alkotó elemét adja. Pedig lelkében talán vihar dúl, benne az érzések elemi erővel tombolhatnak.

De a szem eltagadja, mást hazudik. Talán mert ez az érdeke, vagy azé, akit szeret. Akiért mindenre képes, akiért mindent megtesz, akinek kedvéért megtanul igaznak és őszintének lenni. Az az egy kiválasztott hihet az asszonya szemének, a többi nem, a többinek mindig hazudik.

Annak az egynek imádkozik, vall, panaszkodik, a többivel játszik, dobálódzik, figurázik. A legártatlanabb nézéssel is kacérokodik. A kacérság pedig a hiúság kengyeletója. És kik ne volna közöttünk. Éva leányai között hiu? Prohászkané Tausch Elvira.

Szendrey önmagáról.

Három éves beszámoló.

— Levél a szerkesztőhöz. —

*

A tekintetes szerkesztőség felkért, hogy írjak valamit az Aradon eltöltött három évi színi-idényről. Jobb szerettem volna, ha más írja meg véleményét a lefolyt három évről. Mert tőlem csak nem kívánhatja senki, hogy önmagamról szajuljam. Ugy egyeztem meg tehát a lelkismeretemmel, hogy tárgyilagosan felorolom a három év nevezetesebb eseményeit és a kritikát másra bízom. Ha később is, de legfeljebb a legközelebbi Hétfőn meg fog ez jelenni.

Aradi igazgatónak elkértem 1905. szeptember 30-án Hunyady László operával, Kramm Teréz vendéggel. A három éves ciklus utolsó előadása május 3-án lesz, amint azt a bérlet gyűjtéskor az előleges jelentésben ígértem. A három idényben a társulat elsőrendű tagjai voltak:

Kapossy Józsa, Fenyvessy Margit, Rontay Boriska, Novák Irén, Kállay Jolán, Vlassák Vilma, Kápolnay Juliska, Bíró Irén, Bácsné Maár Julia, Ágh Ilona, Heppesné Harmath Józsa, Za'ay Margit, Kun Irén, Subert Jenni, Benkéné, Zsigmondy Anna, Hunyadyné, Szilágyi Berta, Gööz Aranka, Keszler Ede, Hunyadi József, Beregi Sándor, Horti Sándor, Dolly Lajos, Várnay Jenő, Nyáray Antal, Leővey László, Borbély Sándor, Szathmáry Árpád, Ladiszlav József, Déri Jenő, Ferrari D'Albert, Mariházy Miklós, Szendrey Mihály.

Ujdonságok voltak:

Kis postás, Fecskefészék, Smolen Tóni, Egyenlőség, Erősek és gyengék, Édes otthon, Radnótiné, Ádám Éva, Kéz kezét mos, Dr. Nehánsvirág, Mulate Istene, Huszárvér, Csöppség, Téliapó, Ifjúságunk, Rátartós kisasszony, Kolibri mama, Párba, Csavargó és királykisasszony. Az igazi, Vén leányok Paraszt-szivek, Bohém szerelmem, Alku, Bíró, Két öreg, Jerichó falai, Miss Hobs, Aranypatkó, Dorrit kisasszony, Baccarat, Hogy kell hódítani, Udvari tanácsos, Kaidus gróf, Órangyal, Lebopárd apó, Anyegin, Scherlok Holmes, Kis császár, Gül Baba, Mádi zsidó, Pletyka, Mary Anne, Vénusz, Győzelem, Leánya, Oszton, Nap hőse, Lucifer, Rákóczi fia, Jászol Asszony, Milliárdos kisasszony, Rab Mátyás, Koalíció, Lovag ur, Gretchen, Tökéletes feleség, Szép Ilonka, Veér Judit rózsája, Tosca, Tolvaj, Bálványok, Gróf Hamlet, Herang, Dériné ifjasszony, Salome, Karácsonyi vers, Ördög, Vig szalmaözevény, Tancos regiment Sogun, Láthatatlan kezek, Polgármester ur, Bernát, Eszményi férj, Nászinduló, Fátum, Cserekeszleány, Mics báró, Város, Aida, Jozette kisasszony a feleségem, Varázskeringő, Mária utcó, Kerülő ut, Rábenstein Bersábe, Pillangó kisasszony, Patachon, Bálkirályné, Sámson, Császár katonái, Tündérszerelmem, Nincs e valami elvámolni valója?, Gyermekek, Tanítónő, Nagymama, Vetélytárs, Vig Nibelungok.

Ami a három év anyagi oldalát illeti, az általában jónak mondható. De ezzel szemben nem lehet mellőznöm annak konstatálását, hogy Aradon sokkal többet kell bevenni, mint más elsőrendű városban, mivel más város, mint Szeged, Debrecen, Temesvár, stb. ad szubvenციót, fűtést, világítást, míg Aradon az igazgató fűtet, 7000 korona szinkör-bért fizet. Az aradi igények azonkívül olyanok, hogy a legdrágább társulatot kell tartani. Az aradi szintársulat havi kiadása 21 000 korona, amiről bárki rövid idő alatt meggyőződést szerezhet: tehát napi hétszáz koronát kell az igazgatónak bevenni, ami tekintve a nyarat is, nem kis feladat.

Rátérve három év alatt tapasztalt támadásokra vonatkozólag büszkén mondhatom, hogy engem mértékadó helyről nem támadtak. Mindig igyekeztem a közönség, a sajtó és a színiügyi bizottság óhaját és észrevételeit megszívlelni, mielőtt azok kiélesedtek, támadásokká váltak volna. Büszkén vallom, hogy igazgatásom

alatt kellemetlenségem kritika miatt nem volt. Olyan kritikára pedig, amelynek éle nem bírálat, csak személyeskedés, sohasem reagáltam és nem is fogok, ha az illetőnek bár ez rosszul is esnék.

A színügyi bizottság legutóbbi ülésén elhangzott észrevételeket se tekinthetem támadásnak, hanem jóakaratu figyelmeztetésnek a bizottság részéről. Soha igaztalan kritikában a három év alatt nem részesültem. Ha tegnap jelenlettem volna, azt mondtam volna az elhangzott megjegyzésekre, hogy büszke vagyok akkor, ha a lefolyt idénypanaszai ilyen kicsiségekben nyilvánulnak. — Elvégre azt, hogy a tenorista, aki nem tagja a színészegyesületünknek, vendégként szerepel, vagy, hogy egy-egy színészt elbucsuztató, a bizottság se vette főben járó bűnnek. Azt mondják, sikamlós darabot adok. Ez a legjobb alkalom: tessék három évi műsoromat elolvasni és meggyőződhetnek, hogy kevesebb abban a sikamlós darab, mint a budapesti Nemzetiben. Hibáink nekünk is vannak és — a magyar királyi operának is! De én köszönettel veszek minden figyelmeztetést és nem zárkozom el azok elől soha.

Ez sötét nátt-re még is van aradi igazgatásomnak: az 500 koronás pályázat. Két éve húzódtott, végre előadtam a legjobbnak jelzetet, s az olyan visszautasításra talált a sajtó és a bérlők részéről, hogy le kellett mondanom a többi, ennél sokkal rosszabb pályaművek előadásáról, mert sem időm a hiábavaló munkára, sem közönségem a gyenge kísérletezésekre.

Tisztelő híve:
Szendrey Mihály.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Székely Otthon és a Boros Báni kör bucsuestéiye. A Székely Otthon és a Boros Báni kör másfél évi együttléte után május elsején külön váltak. A Boros Báni kör a Batthyányi utcában bérelt magának helyiséget. A Székely Otthon a Vas szállodába megy. Különvalas alkalmából a két kör együttesen bucsuestélyt rendez a Szt. László utca 5. szám alatti helyiségükben húsvét másodnapján este 9 órakor. Belépő-újj nincsen. A műsort tánc követi. Ugyanez alkalmával bucsuztatja a két kör *Szatmáry Arpádot*.

(*) A Délmagyarországi Tanítóegylet marosmezei fiókkörei I. évi május hó 7-én Varjasson az állami iskolában tartja rendes tavaszi közgyűlését. Tárgysorozatából ezeket közöljük: Gyakorlati tanítás a történelemből, tartja: Burger Ferenc a varjassi állami iskola ideig. igazgatója „Tanító és az ember.” Előadó: Wespecher József kissebentmiklósi kántortanító. Az országos tanítói nyugdíjtörvény revíziója. Előadó: Schmelzer Miklós monostori tanító.

(*) Közgyűlés. Ma vasárnap, április hó 19-én délután 3 órakor, az aradi zsidó koma és Gemiluth-cheszed jótékony eylet a zsidó hitközség tanácsstermben tartja évi rendes közgyűlését. A hozzánk beküldött évi jelentésből kitűnik, hogy ezen szegény egyesület, mióta az új vezetőség Klein Ignác elnöklété alatt működik, igen szép eredményeket bír fölmutatni. Működése a gyámoltalan szegények iránt minden várakozáson felül bevált; ez évben 560 nélkülözött segélyezett és tekintetbe véve, hogy tagjai csakis csakély 40 fillér havi tagsági díjjal járulnak hozzá ezen szép eszme megvalósításához, az eredmény bámulatos, miért is elvárható, hogy minden nemesen gondolkodó emberbarát ezen szép és jó eredményes egyesületet, ennek nemes céljai: az azok esztakozással, elősegíteni fogja.

A pörnyertes város.

Ma távirat érkezett Aradra. Azt jelentik benne, hogy az osztrák főtörvényszék végleg döntött a Weitzer János milliós öröksége dolgában a város javára. Az örökséget Arad két hónap múlva átveheti.

Végső döntés a Weitzer-milliókról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

A hatodik esztendeje húzódtó, végvárhatlan ügy befejeződött. Arad milliós örökségének, a Weitzer János hagyatékának ügye ez, amelyben az osztrák legfelsőbb bíróság kimondta az utolsó ítéletet. Ezzel a hagyaték kiszabadul az akták zsinegei közül s néhány hónap múlva a valóságban Arad birtokává lesz, hogy azután megkezdje a végrendeletben foglalt rendeltetését. Az osztrák legfőbb törvényszék ma hozott határozatával elutasította Weitzer özvegyének a hagyaték ügyében tett óvását s ezzel a hagyaték ügye be van fejezve.

A végrendelet.

Az 1902. év október 5-én halt meg Weitzer János, az aradi és a gráci Weitzer féle vaggongyárak megalapítója. Néhány nappal később nyilvánosságra jutott végrendelete, amelyet 1901. április 6-án tett A. Panholzer dr. gráci ügyvéd előtt, három tanu jelenlétében.

A tizenhat nyomtatott oldalra terjedő végrendelet legfőbb intézkedése ez:

„Vagyonom egyedüli örökösévé a magyarországi Aradvárosában létesítendő, jótékony- és közhasznú célokat viselő alapítványt nevezem meg.

Aradvárosi részéről üzleti vállalkozásaimmal szemben a jóakaratomnak és az előzékenységek számos bizonyítékát tapasztaltam és az irányadó személyiségekkel való érintkezésben mindig csak az igazi barátság és érdeklődés hathatós jeleit élveztem.

Ez arra indított, hogy vagyonom legnagyobb részét Aradvárosára hagyjam, egy — nevemet örökké viselő — alapítvány céljaira. A törzsvagyon csorbítatlanul megőrzendő, s annak kamatai fordítandók az alapítványi célokra.

A hagyaték értékét Weitzer János négy millió koronára becsülte, a valóságban, ma az két millió korona értéket képvisel.

Nejérel, született Georgievits Juliáról, valamint nevel: fiáról, Weitzer-Georgievits Izidorról is gondoskodott. Az alapítvány egyelőre a hagyaték három-negyed részét élvezze, — így intézkedett; — a többitől kifizetendő az özvegynek negyvenezer korona, fiának pedig a megfelelő évi juttatás.

A hagyatéki pörök.

A hagyaték lebonyolítása természetesen nem menthet simán. Annak dacára, hogy Weitzer János a végrendeletben kimondta:

„akárki támadja meg utolsó akaratomat, fosztassék meg minden elnyitól és adománytól, mely a végrendeletben foglaltatik”,

a végrendeletet megtámadta az örökösök nevelt fia, Weitzer-Georgievits Izidor. Ennek ugyanis az eredeti végrendelet hatvan korona évi juttatást biztosít. A végrendeletben azonban

1901. decemberben kodicillust illesztett, amelyben az évi juttatást évi ezer koronára szállította le. A kodicillust a nevelt fia megtámadta, miután az alaki hiányokban szenvedett, nem volt tanuk által aláírva.

A hagyatéki ügyben Arad városát Steinhart Mór dr. tb. főügyész képviselte, aki több ízben járt Gráciában, s magával Weitzer János özvegyével is gyakran tárgyalt a hagyaték sima lebonyolítása érdekében. Erre nagy szükség volt, mert a város és az özvegy között különbség volt, mert a város és az özvegy között különbség volt, mert a város és az özvegy között különbség volt, mert a város és az özvegy között különbség volt.

Lassan-lassan azonban az összes pörök elsimultak. Elsőben Weitzer-Georgievits Izidorral egyezett meg a város, nehogy a végrendelet megtámadási pörének folytatásával az egész hagyaték sorsa bizonytalanná váljon. Majd lassan-lassan rendezték azokat a részletkérdéseket, amelyek az özvegyet illették. Aradvárosi az özvegyvel szemben mindig a legmegtámasztottabb módon járt el, az alapítványnak nagylelkűségét nem akarván azzal viszonzni, hogy özvegyén sérelem essék.

Az utolsó ítélet.

A bírói döntés alá került kérdések közül az utolsó az u. n. hagyaték beszavatozása volt, amelyet az osztrák örökösödési eljárás ir elő. Weitzer özvegye a hagyaték beszavatozása ellen óvást emelt. Ezt az óvást a gráci tartományi főtörvényszék elvetette. Felelőzés folytán az ügy az osztrák legfelsőbb bíróság elé került, amely ma hozott döntésével helybenhagyta a gráci Landesgericht ítéletét. Ezzel a beszavatozó eljárás jogerőssé vált.

Ennélfogva a hagyaték kiutakmányozásának további akadálya nincsen s a végrendelet lebonyolítása mintegy két hónap alatt befejezetté válik.

Az osztrák legfőbb törvényszék ítéletéről ma kapott távirati értesítést Steinhart Mór dr. tb. főügyész, aki az örökösök hírt bejelentette Varjassy Lajos polgármestereknek.

Kétszázezer korona illeték.

A legközelebb álló esemény a hagyaték értékesítése lesz. A végrendelet Weitzer vagyont a következőkben vette föl: a gráci vaggongyár, továbbá a Storré féle vasművek részvényeinek tekintélyes része; a gráci Haller Schloss, két villa Veldesben, a bécsi Hengasse egy két emeletes háza, továbbá több értékpapír.

A hagyaték egy részét már az eddigi eljárás alatt, a felek közös megegyezése-

vel értékesítették. Hátra van azonban legfőképp a bécsi térház, amelyet a bécsi török konzulátus bérel. Ezt valószínűleg a legrövidebb úton értékesítik.

Nehezebb, több gonddal járó kérdés a *hagyatéki illeték* kérdése. A hagyatéki illeték a hagyatéki vagyon tiz százaléka. Amennyiben tehát a hagyatékot két millió koronára becsülnék, az illeték kétszáz ezer koronával rövidítené meg az örökséget. Amint értesülünk, a város lépéseket fog tenni az iránt, hogy miután Arad öröksége teljes egészében közhasznú és humánus célokat fog szolgálni, a *hagyatéki illeték engedtesse el*. Miután a közhasznú és jótékony célokra nézve a törvény mondja ki, hogy az illeték elengedhető, a városnak kilátása lehet arra, hogy kérelmét az illetékes helyen *teljesíteni fogják*.

Az alapítvány céljai.

Erdekesek tartjuk fölleveníteni azokat a rendelkezéseket, amelyeket a végrendelet az alapítvány céljaira nézve tartalmaz.

E szerint az alapítvány a következő célokra fordítandó:

I. A hídjukon kívül szükségben szenvedő aradi kisiparosok támogatását, kik még nem élvesnek egyéni, vagy nyilvános alapítványból segítyt.

II. Keresetképtelen cselédek ellátását, kik az alapítvány élvesete nélkül a nyilvános jótékonyágnak esnének terhére.

III. Szegény aradi polgárok fiainak ösztöndíj adása arra a célra, hogy iparkodni, vagy technikai szakintézetet látogassanak, valamint hogy ipari és technikai kiképzetésük tökéletesítése céljából utazásokat tehessejenek.

IV. Fiatal ipari segédmunkásoknak a szükséges műszerekkel, nyers anyagokkal és készpénzzel való ellátása, ha valamely ipart önállóan megkezdének.

V. Szegény aradi lakosok leányainak hozományára, ha azok Aradon lakó iparosokhoz mennek nőül.

VI. Ipari segéd iskolák feldlítése és fenntartása, vagy nyilvános tanintézetekről ipari szaktanfolyamok nyitása.

VII. Ipari szerszámoknak feltalálása, vagy javítása esetén díjakkal való jutalmazása.

VIII. Olyan állami, vagy városi aradi intézeteknek szubvencionálása, melyek a kézműipari termelés emelésére és tökéletesítésére, az ipar előmozdítására és ipari munkások számára új kereset források megteremtésére vannak alapítva.

IX. Végül minden olyan intézet és egyesület felállítására és támogatására, melyek Arad lakosságának közös érdekeit s különösen a munkásosztály érdekeit szívükön viselik.

Azért is szükséges ezek föllevenítése, mert a Weitzer örökségre nézve eddig is több terv merült fel, a melyek természetesen csak annyiban valósíthatók meg, a mennyiben ezekkel a célokkal összeilleszthetők. A legnépszerűbb ezen tervek közül az, hogy az alapítvány segítségével valósítsák meg az *Aradon létesítendő technikai főiskolát*. A hagyaték rendelkezése fölött azonban a város csak akkor fog határozni, ha az összes részletpkérdések, tehát az értékesítés és az illeték ügye, végkép befejeztetnek.

A végrendelet szerint a hagyatékot a polgármester elnöklése alatt álló *gondnokság* kezeli, amelyet a törvényhatóság saját tagjai közül választ, s amely évente a közgyűlésnek tartozik elszámolást adni. Miután a hagyatékot a város már a közel jövőben átvesszi, a legközelebbi közgyűlések egyikén aktuálisá lesz a *Weitzer János alapítvány gondnokságának megválasztása*.

Amiről beszélnek.

* Önagysága áttér.

Önagysága, akiről most minden aradi úri társaságban úgy beszélnek, mint aki az esztendő legnagyobb helyi szerelmi eseményét fogja szolgáltatni egy ismert előkelő patricius katolikus családnak a sarja. A papája, aki közel van már a hatvanhoz, diplomás ember s arról ismeretes, hogy ritka humánus gondolkozása.

A mamája egyike a legvagyonosabb és legvallásosabb katolikus urinőknek. Önagyságáról csak annyit írunk, hogy elvált a férjétől és a társaságoktól visszahúzódva valóságos benső életet él. A kik közelebről ismerik a szóke fiatal asszonyt, azt mondják: az a felfogása, hogy „a szerelem mindenek fölött.”

— Ha a szüleim is így gondolkodtak volna, mint én, — szokta mondogatni — akkor én ma boldog volnék.

Azonban önagysága még mindig nem késett el a től, hogy a boldogság birodalmába juthasson. Ugyanis nemrégén szerelem kelet a szívében egy olyan férfi iránt, akit csak nagy küzdelmek árán mondhat majd magáénak. De több mint bizonyos, hogy végül mégis csak az övé lesz, mert a szülői akaratot megtörik majd a szerelem földöntúli ereje és lerombolja a vallás erős korlátait. Önagysága ugyanis hajlandó áldozatokat hozni azért, hogy végre megtalálja azt, amit keresett: a nagy boldogságot. Elvégre főrangú hölgyek is hoztak már áldozatokat a szerelem oltárán, hogy elérjék szívük vágyát.

Az olvasó bizonyára sejtí már, hogy az a férfi, akit önagysága magának kiszemelt, nem a keresetségben kapta a Jakab nevet. Az illető zsidó ember, de nem közönséges férfiú s éppen az imponált a fiatal asszonynak is. Nem érdektelen elmondani: hogyan hódította meg a zsidó férfi a bigott ságig hithü katolikus asszonyt.

A férfi nemrégén néhány napig Aradon volt a rokonainál. Tiszta véle lenség, hogy egy társaságnak találkozott a fiatal asszonnyal, akivel spiritisztikai mutatványokról és ezzel kapcsolatosan a jóslásokról csevegett.

— En nagyon kedvelem a spiritiszta mutatványokat s hiszek is bennük, de a jóslást humbugnak tartom, — mondta önagysága.

— En pedig más nézetem vagyok, — felelte a férfi — meggyőződtem róla, hogy a jóslás nem humbug, — tette hozzá és bánatosan sóhajtott föl.

— Mondja el ezt a históriát, — kérlette a fiatal asszony.

A férfi aztán elmondta az alábbi, hihetetlennek tetsző, de az utolsó betűig megtörtént históriát:

— Vidéki városban laktam, — kezdte, — ahol építész irodám volt. Szép, fiatal, de szegény lányt vettem feleségül, akivel Olaszországba mentem nász-utra. Csupa heceből elmentünk egy jásznához, aki a tenyerünkéből megállapította, hogy néhány hónap múlva elválnék s engem nagy szerencsétlenség ér, azután pedig teljesen új életet kezdek. Mi jót nevetünk a vén boszorka jóslásának és boldogabban tovább folytattuk a nászutat. Egy hónap múlva visszatértünk és zavartalan volt a boldogságunk, vagy egy fél esztendő-ig. Akkor névtelen levél figyelmeztetett arra, hogy a feleségem megcsal. Miután megdöntöhetlen bizonyítékaim voltak arra, hogy az asszonykám csakugyan hűtlen lett hozzám, beadtam a válókeresetet. Elválasztottak bennünket. Ettől fogva minden héten új csapás ért, amely az egzisztenciámat is alapjában rendítette meg. Az irodám olyan rossz- szul kezdett menni, hogy végül kénytelen voltam bezárni. Teljesen elszegényedve, mindenemből ki fosztva fölmentem Pestre és hetekig kenyér nélkül kószáltam. Nem bírtam állást kapni. Már az öngyilkosságra határoztam el magam, amikor véletlenül találkoztam egy régi ismerőssémmel, akinek a segít

ségével sikerült bejutnom az *állatorvosi főiskola* laboratóriumába, ahol szorgalmasan dolgoztam és megszerettek. De én a laboratóriumnál nem akartam és megszerettek. De én a laboratóriumnál nem akartam megállni; sarkalt az ambíció, hogy többre vigyem. Tanulni kezdtem s évek múlva megszereztem az állatorvosi oklevelet. Így lettem aztán a főiskola tanára. Ez a kálvária megtanított arra, hogy a jóslás nem egészen humbug.

A fiatal asszonyt ez az elbeszélés annyira megragadta, hogy beleszeretett a kalandos életű emberbe s amikor az visszautazott a fővárosba, levelezést kezdett vele. Természetesen nem a spiritizmusról és nem a jóslásokról leveleztek... A harmadik levélben a fiatal urnó megkérte a férfit — *kezét*. Az visszaírt, hogy ő hithü zsidó, őt már úgy nevelték, hát csak zaidónót vehet feleségül.

Ezzel azonban nincs vége a regénynek. Az asszonyka ugyanis azt felelte, hogy az nem baj, a szerelméért ő föláldozza a vallást is és hajlandó fölvenni a zsidó vallást a szülei tialma ellenére is. Most így áll ez a szövevényes szerelmi história és katolikus családokban nagy érdeklődéssel néznek a fejlemények elé. Azt se tartják lehetetlennek, hogy a fiatal asszony szülei, ha a házasság megtörténik, végleg elköltöznek Aradról.

Válság

a tisztí fizetésemelés miatt.

Hírek Aerenthal lemondásáról.

A katonai kiegyezés nehézségei.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 18.

A legkomolyabb bécsi politikai forrásból válságos hírek érkeznek. A válság oka abban rejlik, hogy *Aerenthal* báró külügyminiszter föltétlenül ragaszkodik az osztrák delegációban tett ígéretéhez és teljesen tisztában van azzal, hogy mi lenne a következménye annak, ha ígéretét nem tudná beváltani. A külügyminiszter azon az állásponton van, hogy a legközelebbi delegációt *okvetellenül májusra* kell összehívni, hogy a tisztí fizetések emelése *föltétlenül szükséges*, hogy ez a kérdés nem tekinthető politikai kérdésnek és hogy ennél fogva nem szabad katonai kérdésekben való nemzeti engedményekkel összekapcsolni.

Magyar politikai körökben különbözőképen vétekednek erről a fordulatról. Némelyek csak az osztrákok részéről való frivol játéknak tekintik, melylyel nyomást akarnak gyakorolni a magyar politikai közvéleményre. Ha a külügyminiszter ragaszkodik álláspontjához, *mondjon le*. Ezt hangoztatják különösen egyes függetlenségi körökben. Más hol nem tulajdonítanak nagy fontosságot az ügynek, melyet — szerintük — kompromisszummal fog elintézni a közös és a magyar kormány.

A katonatiszti fizetésemelés nehézségei abban az összefüggésben vannak, melyet magyar körökben a gázsiemelés és a katonai kérdések egész komplexszuma, az ugynevezett *katonai kiegyezés* közt, felállítottak. A hadügyi vezetőség és maga a *király* is határozottan állást foglalnak ez összekapcsolás ellen. Nem zárkoznak ugyan el az összes katonai kérdések megoldásától, de nem akarják ezt amazok rekompensációjául tekinteni.

A nagy függő katonai kérdések jelenlegi állásáról különben Bécsből annyi szi-

várgott ki, hogy az *Magyarországra nézve most nem kedvező*. Az uralkodó nem adott döntő választ arra nézve, hogy ezekről tárgyaljanak, de nem is utasította el az erre vonatkozó kérdést. Azt mondják, a korona tisztában van azzal, hogy a függetlenségi párt milyen megoldással elégedne meg. Azt is tudni vélik Bécsben, hogy a magyar kormány és a függetlenségi párt *egy* esetben minden rekompensáció nélkül elfogadja a gázsiemelést: ha t. i. legfelsőbb helyről határozott terminust kapnak az összes katonai kérdések feletti tanácskozás megkezdésére.

ARADI KABARET.

Évél a husvéti öntözés tárgyában.

Kedves kisasszony! Értesitem,
Hogy husvét-hétfő reggelén,
Mint tíz év óta minden évbe
Önnél fogok teremni én,
Szagos flaskóval jobb kezemben,
Flaskám párfümmel lesz tele,
És önt — meglátja — k. kisasszony!
Megöntözöm majd jól vele.

Bár megvallom most — (ah! ne tessék
Örvendni: *tréfás* vallomás),
De rég' bosszant már szörnyen engem
Ez a dőre locsolgatás.
Tíz év előtt már eltökéltem:
Öntözni többé *nem* megyek,
És most, — tizenegyedik évben —
Ujra s megint öntözgetek.

Mert nézze csak édes kisasszony!
Önhöz mondjuk megérkezem.
Rózsavizes üveg kezembe',
Váratlanul és hirtelen
El is felejttem mondani azt, hogy
Regg' van s ruhája negligzé,
... De mellékes minden! Flaskómmal
Már is locsolok ön felé.

S lesz erre oly hangos sikítás,
Törlés, ugrás, — oda-ide,
Hogyha gyengébb idegzetű biz'
Belébetegszik mentíbe.
Aztán a nagy hálálkodás jön ...
S ön büszkeségtől — oh — dagad,
S illő jutalmul: — gomblyukam lesz
Néhány virággal gazdagabb.

Hát még másnap ...! mikor a korzón
Ön locsolgát meg engemet ...
(Lányvicceket nem kedvelek, mert
Abba sohsincsen köszönet.)
Galléromtól a félcipőmig
Egészbe csuron víz vagyok,
És önnek én viszonzásképen
Csak egy kis náthát adhatok.

Megegyezni szeretnék Önnel:
Ne locsolkodjunk az idén,
De mert akkor tán buslakodnék
S paraszt volnék szemébe én,
Nincs hát más hátra: értesitem,
Hogy holnap — mást mit is tegyek? —
Husvétii öntözés ügyében
Hivatalos öntözőképen
Kisasszony — önnél ott leszek.

Szilánk.

TANÜGY.

(—) Ipariskolai kiállítás Aradon. Az aradi állami fa- és fémpári szakiskola emeleti rajstermben érdekes kiállítás nyílt meg. Az intézet vezetősége ez évben több tanfolyamot szervezett iparos-

segédek és mesterek részére így voltak: kőműves, asztalos faragó, lakatos, kárpitos, szabó és cipész-tanfolyamok. Számos rajz és kézimunka, mint kovácsolt műipari tárgyak, faragott munkák stb. Számítanak különösen az iparosság kulturális előrehaladásáért érdeklődők méltánylására. A kiállítás husvét első és másodnapján reggel 9-től d. u. 4 ig tekinthető meg.

Husvétii figurák.

„Locolni atarot.“

TARKASÁGOK.

(Milyen vallásu volt Jézus?) A feltámadási ünnepély nagyszerű pompájában rengeteg ember gyönyörködött. Az ünnepélyek után az amugy is fényes estélyi korzó valcban nagyvárosi képet nyújtott. A szépséges aradi hölgyek között különösen sokan voltak olyanok, akiknek vallási viszonyait Rakovszky István szokta sokszor gunyos hangon felhánytorgatni.

A központi kávéház előtt az aradi aranyifjuság gyönyörködött a korzó hullámzó tömegében.

Egyszerre *Ujj Kálmán*, akit szellemes kiszólásaiért szeretnek az aradi társaságokban úgy szólott a körülállókhöz:

— Hiába! *Mégis csak meglátszik, hogy Jézus Krisztus esidő volt.*

(Aki soha se volt pontos.) Egy aradi kereskedő azt vette észre, hogy feltétlenül csődbe kerül, ha nem tesz valamit. És tényleg cselekedett is olyant, amit ilyen kritikus időben a hagyományok alapján tenni minden jó kereskedőnek kötelessége: tudniillik megnősült.

Ettől fogva az üzlete föllendült. A kis feleség folyton a boltban üldögélt és azok, akik gyakran jártak oda, azt beszéltek, hogy néhány hónap múlva az asszonyka valami apró csipkeholmin dolgozgatott. Ha pedig megkérdezték tőle, hogy mit csinál, felelet helyett — elpirult ...

Házasságuk hetedik hónapjában bekövetkezett az, ami fölött mindenki csodálkozott. A kereskedő egyik barátja elbeszélte az esetet egy ismerősének, aki egész közömbös arccal hallgatta a fura kis históriát.

— Mi az, ön nem tartja ezt különösnek?

— Egyáltalán nem.

— Hogyan?

— Mert ismerem azt a kereskedőt és tudom, hogy soha életében nem volt pontos ember, hát akkor ne csodálkozzunk a fölött, ha a felesége sem pontos ...

(Bekekötés az előszobában.) A marospartii járásbírósa még a rendőr-bíróságot is felülmuja egy dologban. Abban, hogy oda több ember járul naponként, mint a kihágási bíró hivatalos szobájába. A büntető járásbírósa folyosója és előszobái minden délelőtt zsufolásig megtelnek pörlekedő felekkel, akik minden apróságért. — például, ha a szomszédaszony görbe szemmel néz rájuk. — azonnal a bírósághoz rohannak. A folyosón egyre-másra hangzanak fel ilyen nagyfontosságú kijelentések:

— Megállj csámpás, rab leszel, amiért megbántottál.

A tárgyaláson pedig kisül, hogy a csámpás jelzővel megtisztelt egyen kifogástalan dzsentelman, akit nem lehet megbüntetni, mert az állítólagos sértést nem lehet reabizonyítani.

Volt az aradi járásbírósnak egy rendkívül diplomatikus gondolkozásu szolgálja, aki belátta azt, hogy a bíróságnak nem áll feladatában holmi csipcsup sértési pörökkel az idejét eltölteni. Tett is elene. Amikor látta, hogy roppant sok a becsületsértési pör egy-egy napon, a tárgyalások megkezdése előtt valami ürügy alatt bement a bíró szobájába. Azután roppant haragos arcot öltve jött ki és folyton így dohogott:

— Már megint. Az ördög látott ilyen embert ...

— Mi az, mi az? — tudakozódtak az izgatótt pörös felek, akik minden iránt érdeklődtek, ami a bíró szobájában történik.

— Micsoda? Hát az, hogy a bíró urral már megint nem lehet bírni, olyan mérges. Jobb lesz, ha egymásután kibékülnek még idekint, mert ilyenkor úgy megbünteti mind a két peres felet, hogy azt nyögik egész ületükben.

Ez nagy mondás volt. A haragos felek, akik az imént még rabságba akarták vettetni az ellenfelüket, békülékenyen közeledtek egymáshoz. A következő percekben már teljesen üres volt a folyosó meg az előszoba s amikor a bíró kijött, hogy beszéltsa a pörösködőket, csodálkozva kérdezte a szolgától:

— Hát hova lettek?

A vén kujon pedig a világ legtermészetesebb hangján felelte:

— Én nem tudom mi ütött ma hozzájuk, mindnyáján kibékültek idekint.

Husvétii figurák.

Aki saját magát locsolgatja.

Andrássy a jövőről.

Obstrukció — verekedéssel.

Husvéti nyilatkozatok a politikában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18

Ma estére napvilágot láttak a szokásos husvéti politikai nyilatkozatok is. Legérdekesebb közöttük *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszteré, aki az alkotmánypárt esti lapjában ma vezércikket ír a jövő politikájáról. Kiemeli a választóreform korszakalkotó fontosságát és liberális hangon emlékezik meg a nép jogairól.

Két ellenzéki politikus: *Vázsonyi Vilmos* és *Lengyel Zoltán* is nyilatkoznak egyik esti lapban. Ők azt hangsúlyozzák, hogy az obstrukciót az új házszabályok sem tették lehetetlenné.

Távirati tudósításunk itt következik:

A belügyminiszter vezércikke.

A M. H. ma esti számában *A jövő politikája* címen *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter többek között ezeket írja:

Magyarország ma nagy átalakulástól terhes korszak küszöbén áll. A múlt eseményei következtében elodázhatatlan feladatunkká vált ujjaalkotni a nemzeti képviselet azon szervét, amelytől függ egyrészt az egész törvényhozás iránya, másrészt a kormányzat minősége, tehát a nemzet szerencsége vagy balsorsa, léte vagy nem léte. Ámbár a múlt sok tekintetben irányt szab nekünk e kérdés megoldásánál, mégis a mi kezünkben van sorunk. Cselekedeteink történeti fontosságuk. A jelenlegi választótörvény elavult. Sajnos, elmulasztottuk azt az időt, amikor megjavítására részleges reformok elégségesek lettek volna. Ma gyökeres átalakítása lehetetlen. A mai állapot gyakorlati fogyatékosága az, hogy a munkásság, amely önudra és erős szervezetre tett szert, nincs komolyan képviselve abban a képviselőházban, amely az ő léte feltételeit is megszabja. A reformnak első sorban ezen kell segíteni. A társadalomnak ezt a nagy rétegét fel kell venni az alkotmány sáncái közé. Arra kell törekedni, hogy a parlamentben képviselve legyen minden életre való különleges érdek, azonban a döntő szerep azoké legyen, akiknek elégséges belátásuk van az összeség nagy érdekeinek fel fogására és elégséges hazafiságuk arra, hogy minden más érdek fölé a magyar állam javát helyezték. E célt fogom szolgálni minden erőmmel, tekintet nélkül az akadályokra. A reform egészen új élelfeltételek közé fogja juttatni a magyar nemzetet. Politikánkat a jövőben fokozott mértékben *szociális tartalommal* kell megtölteni. Szolgáljuk a kis ember valódi érdekeit. *Kevés haszonnal jár a szociálizmussal gyakran élesen folytatott polémia.* Csupán jó gazdasági és szociális politikával csatolhatjuk a tömegeket a magyar állameszméhez. A *nemzetiségi kérdést* is, amely az új renddel fokozott jelentőséget nyert, végleg csak az állam érdekeinek kellő mérlegelésével és erővel teljes szerencsés belügyi alkotásokkal oldhatjuk meg.

Nagy célokat szolgálva — így végződik a cikk — magunk is nagy célok szolgálatához szoktassuk az új elemeket is. Egyedül így remélhetjük, hogy rázkódtatások nélkül éljük át a mindig nehéz átmenetek idejét és hogy a jövő a multra támaszkodva, de az új viszonyokhoz alkalmazkodva a mainál bensőleg egységesebb nemzeti társadalmat teremtsen.

Gyönyörű kilátások.

*Lengyel Zoltán*hoz egy hírlapíró kérdést intézett arra nézve, hogy az új házszabályok szerint lehetséges lesz-e és milyen módon az obstrukció? *Lengyel Zoltán* a kérdésre így nyilatkozott:

— Ha a házszabályokat úgy kezelik, ahogy a Nagy Emil főleindítvány tárgyalása folyamán, tudnunk, hogy az elnök önhatalmulag állapítja meg, kinek adja meg a szót és mikor vonja el, akkor a mai értelemben vett obstrukciót többé nem lehet megcsinálni sem a régi, sem az új házszabályok szerint. Vagyis egy végeére elszánt ellenzék kénytelen lesz állandó rendszavarással, sípolással, padveréssel dolgozni, ezzel minden tárgyalást lehetetlenné tenni és a harcot, a küzdőteret a verekedés terére vinni, vagy pedig a kisebbbészert egyenként parlamenti katonasággal kell a teremből kivinni és oda vissza nem engedni.

Tévednek azonban azok, akik az obstrukció lehetőségét bizonyos számhoz kötik. Nem annyira a szám a lényeges, mint inkább az elszántság. Azt az új házszabályok sem állították soha, hogy az új házszabályok az obstrukciót kizárnák. Ők maguk is tudják, hogy az lehet séges má is, csak másképp kell csinálni. Az új házszabályok szerint az obstrukció preventív természetű lesz. Három olyan terület van, amelyen egy nemzeti ellenzék teljes sikerrel felvehető. Hogy ezek miből állanak, azt elmondani még egy harc kitörése után sem lehetne és alkalmazásuk csak a legvégső esetekben következnek be.

Vázsonyi Vilmos röviden csak annyit mondott, hogy nem foglalkozik a dologgal, mert nincsenek obstrukciós képességei. Annyit azonban mondta, hogy nincs olyan házszabály, amelynek ellenében harcolni ne lehetne.

Papi rímek.

Oly erkölcsös a piébános,
Hogy az már csaknem halálos:
Nem esketi a csabítót,
Vőlegénynek mutat ajtót.
Prédikál nagy, hü szerelmet,
Elátkozza azt, ki vétett
S hogy nyomósabb legyen szava:
Ezt maga is gyakorolja.

Husvéti figurák.

A hivatasos locsoló.

A locsoló-háboru.

Harctéri tudósítás.

A husvéti aradi locsolókodás színhelyére küldött munkatársunk a következő harctéri tudósítást közli:

A harctéren kétségbeesett tusák folynak részint otkolonos üvegekből, részint közönséges nagy locsolókból. Amennyit a nagy izga omban és tolongásban sikerült följegyeztem, azt itt küldöm:

Már a kora reggeli órákban óriási tolongás volt észlelhető az aradi harctéren. A férfiak serege szemben állott a nők nagy tömegével s folyton farkasszemet néztek egymással.

A férfiak csoportja ágyuszerű locsolókkal és egyéb fecskendező szerszámokkal volt felszerelve. A nők pedig hatalmas esernyőket szorongattak a kezükben.

A hölgyek táborának élén *Kállay Jolán* állott könyökig felgyűrűzve. A férfiak tömegét pedig a helyőrség fiatalabb tisztjei vezették, a kik katonai locsolókkal voltak felszerelve. A zínházi, a katonai és az egyesült cigányzenekarok jeladására megkezdődött a harc.

A hadsereg fiatalabb tisztjei *Kálly Jolán* fogták közre és elkezdett harc fejlődött ki.

— Hiába ellenkezik — hallatszott a harci jelszó. — úgy is legyőzzük!

És ez be is teljesült, mert néhány peremulva a primadonna teljesen elázva volt kénytelen a harcteret elhagyni.

A férfiak nagy tömegéből egyszerre csak előtűnt *Zubor Andor*, aki locsoló helyett pezsgős üveget szorongatott a jobb kezében és saját magát locsolgatta vele, míg balkezevel szócéceket gyártott és nagy tömegben szórta szét a hadakozók között. Ettől aztán olyan zavar keletkezett hogy a férfiak egymás ellen fordultak. *Lukácsy Lajos* a nagy zavarban *Szendrcy Mihály* helyett *Nemess Zsigmond*ot öntöte nyakon, *Müller Lajos* viszont *Lukácsy*at áztatta el, míg *Avarjy Géza* egy *Birike* nevű, szintén jelenlévő ártatlan szendét locsolt meg a városi tanács helyett.

Nagy feltűnést keltett *Kun Irén* is, aki egy kőből készült locsolót szorongatott a kezében és a színigazgató felé öntözt. *Novák Irén* nem elegyedett a tömegbe, hanem a mellettük elhaladó lövésű kocsiból fecskendezte kedves kis piros locsolója tartalmát a harcolók felé. Félóráig tartott már az elszánt küzdelem, amikor valaki elkiáltotta magát:

— Közeledik *Vladimir* a nagy locsolóval!

Ez olyan rémületet okozott, hogy a harcoló felek gyorsan szétfutottak. Amikor már üres volt a csatatér s csak ketten maradtunk ott, *Vladimir* és e sorok írója, a rettegett mester kacagva mondta:

— A naivak, hogy megijedtek tőlem, pedig nézze, nem kell félni.

Ezzel kinyitotta nagy locsolóját, amely üres volt, *Vladimir* mosolyogva jegyezte meg:

— Így kell tenni az emberekkel. Ha nagyot mutatunk nekik, mindjárt respektálnak bennünket.

SPORT.

+ Az Aradi Athletikai Klub tavaszi programja. Komoly, értékes munkával indul neki az Aradi Athletikai Klub az es évi működésük hogy az elmúlt évekhez hasonlóan vidéki vezető szerepét megtartsa s ezzel önmagukat s városuknak újabb elismerést szerezzen. A klub legutóbbi választmányi ülése közel 1000 koronát szavazott meg sporttelepre felé és sporttelep berendezési célokra. A klub első működése a nyilvánosság előtt április 26-án lesz, amikor is egy fővárosi elsőrendű fociball csapatmal

football mérkőzést mutat be sporttelepén Május 3-án Szegedre megy a football csapat a Budapestre birkózó tagjai az országos bajnoki viadalokra. Május 10-én lesz Aradon a nyári színházban országos nagy amateur birkózversenye Május 17-én klub közli atletikai mérkőzésük lesz Temesvárott a Temesvári Athletikai Klubbal. Május 24-én jön Aradra a Szegedi Athletikai Klub revanche football mérkőzésére Junius 7-én lesz a klub tavaszi házi atletikai diadala. Junius 14-én rendezi a Török Gábor-utcai sporttelepén a klub délmagyarországi bajnoki viadalait.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Varázskeringő, operett. Este: Tanítónő, életkép. Bemutató előadás. (B bérletszűnet.)

Hétfő: Délután: A cigány, népszimű. Este: Nagymama, énekes vigjáték. Bemutató előadás. (C bérletszűnet.)

Kedd: Nagymama, énekes vigjáték. (C bérlet.)

Szerda: Tanítónő, életkép. (A bérlet.)

Csütörtök: Tanítónő, életkép. (B bérlet.)

Péntek: Három testőr, bohózat. Ligeti Juliska és Dezső József vendégfellépésével. (C bérlet.)

Szombat: Ibolyafaló, vigjáték. Ligeti Juliska és Dezső József vendégfellépésével. (A bérlet.)

Vasárnap: Délután: Böregér, operett. Este: Lillomfi, vigjáték. Ligeti Juliska és Dezső József vendégfellépésével. (B bérlet.)

* **Ünnepi előadások.** Husvét két napján négy érdekes előadás lesz a színházban. Vasárnap délután a Varázskeringő kerül színre. Este Bróly Sándornak szenzációs sikerű ujdonsága, a Tanítónő premiérje lesz. Hétfőn délután Szilgietti pompás népsziművét, a Cigányt játsszák. Ekkor lép fel először Borbély Sándor, a jóízű komikus. Este mutatják be Mader Rezső nagy-sikerű énekes vigjátékát, a Nagymamát.

* **A gyermekliga napja.** Az utolsó gyermeknapokról, melyeket országsszerte megtartottak és amelyek a fővárosban szenzációs eredménnyel végződtek, mozgófényképek készültek. Az Uránia színház a husvétli műsoron bemutatja a budapesti gyermeknapról készült felvételeket, az utcák képét, az urnákat és egy kis lelecc történetét. A kített gyermek sorsát, neveltetését és a liga egész üdvös működését. Minden érző szívű ember igaz gyönyörűségére szolgál ez a kép, mely a gyermekliga áldásos működését örökíti meg.

* **Vendégszereplések.** A jövő héten három estén át a budapesti Nemzeti Színház két kiváló művész tagja, Ligeti Juliska és Dezső József vendégszereplenek. A művészpár első fellépése pénteken lesz Herczeg Ferenc pompás bohózatában, a Három testőr-ben. Szombaton az Ibolyafaló-ban, vasárnap este pedig a Lillomfi-ban lépnek fel.

* **Francesca di Rimini.** Ki ne ismeri a híres francia királynak, Rimini Ferencnek kora legcsunjabb emberének történetét? Rimini Ferenc egy amúttiban, melyet udvaroncái mutatnak neki gyönyörű női fejet lát, egy hercegnő képmását és rögtön elhatározza, hogy a csodaszép hercegnőt feleségül veszi. Öccsét küldi leánykérőbe, akit szülei, bármennyire is ellenkeznek a hercegnő feleségül adják a királyhoz. Míg az esküvőn éri a királyt a döntő csata híre és miután a királynak menni kell, öccsére bizza ifjú hitvesét. A fiatalok lángoló szerelemre gyúlnak egymás iránt. A tilos viszonyt elárulja a csatában küzdő királynak az udvari bolond, aki maga is szerelemes a királynőbe. A király, hogy a viszonyt élő tanuja ne legyen leszurja a bolondot asztal haza siet és rettenetes beszűt áll a meglepett szerelmeseken. Mindkettőt megöli végül önmagát végzi ki. Ezt a történelmi tragédiát, melyet számos színműben is megírtak mutatja be gyönyörű mozgófényképekben az Uránia színház. A húsvéti ünnepken és kedden szerepel a nagyszerű műsoron Francesca di Rimini tragédiája.

Vasuti karambolok.

Kettő egy napon.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, április 18.

Mai napon két helyről is kaptunk olyan jelentést, amely vasuti karambolról számol be.

Az egyik közvetlen Budapest szomszédságában, a másik pedig Kecskemét mellett történt. Szerencsére egyik se volt halálos kimenetelű. Az utóbbinak két löesett áldozatul.

A szerencsétlenségről ezeket a táviratokat kaptuk:

A rákosi állomáson az éjjel két tehervonat összeütközött. A pályaudvaron összeállították az 1054-es számú tehervonatot, a mozdony a tolatást végezte, amikor Ujpest felől éjjel 11 órakor berobogott az állomásra az 542-es számú gyorstehervonat.

A mozdonyvezető csak későn vette észre az ugyanazon vágányon tolatott másik tehervonatot és elkésve fékezve, a gyorstehervonatot bevezette a másik tehervonatba. Az összeütközés olyan erővel történt, hogy a gyorstehervonat több kocsija és mozdonya megrongálódott, csomagszállító kocsija összeütközött, míg a másik tehervonat három kocsija megrongálódott.

A vonatokat kísérő személyzet közül csodálatosképpen senki sem sérült meg. A vonalak és pályaudvarokat hiányosan világítják, a mostani összeütközésnek is az volt az oka, hogy a sötétségben a gyorstehervonat vezetője az előtte lévő vonatot csak későn látta meg.

Kecskemétről jelentik: Tegnap délelőtt a Budapest felől jövő budapest—kisznyiz—kecskeméti vicinális a nyitott átjárónál elütötte Sántha Andor földbirtokos kocsiját. A mozdony a kocsit lelökte a töltésről és a lovakat megölte. Sántha, aki személyesen hajtott, a fején sérült meg.

HIREK.

Gyorsvonatra a polgármesterrel!

*

Arad, április 18.

Tanuságok szedése végett néha érdemes más városok arató földjeire nézni. Nézzünk át Szegedre. Ott, tisztujtának küszöbén, Lázár György polgármester beszámolót adott mindarról amiben Szeged az ő polgármesterkedése idején gyarapodott. Van ennek a szokatlan jelentésnek nevezetes része.

Szemére vetették a polgármesternek, hogy minden percben Budapestre utazik. Való, hogy a szegedi lapoknak szinte mosolyog az az áltudó rovata:

Személyi hír. Lázár György polgármester ma délelőtt a fővárosba utazott.

A polgármester a szemrehányások ellen védekezik. Elmondja, hogy négy évi polgármestersége alatt budapesti utazásai 5058 korona 68 fillérbe kerültek Szegednek. Azonban ezzel szemben lehozta Szegedre:

Az állami szemkórházat, a vakok intézetét, a felsőközponti teherpályaudvart, az Árpád-otthon, a felsőiparisiskolát, a faipari közműhelyt, egyebet s kieszközölt két millió korona értékű szubvenciót.

Egyél minden igazán megérdemli az ötezer korona uttköltséget s ha Szeged nem sokallja, nekünk nem lehet beleszólásunk.

Nevezetes a dologban az, hogy annyi sok szép dolgot csak vigéckedéssel lehetett elérni. A városok érdekeit, jussát tehát csak az utazgatással lehet kiharcolni. A legjobban az a város jár, amelyik legtöbbet küldi fel Budapestre a polgármesterét. A legjobb polgármester pedig az, aki idejének legkisebb részét tölti a hivatalban s a legtöbbet a gyorsvonaton. Mert hiszen a minisztereknél, referenseknél eltöltött órák mégis kevesebbet jelentenek az utazás idejénél.

És a szegedi polgármesternek sokban igaza van. Szegednek egyik szerencséje, hogy Lázár György az elsők között fedezte föl ezt a fortélyt. A minisztériumokban csakugyan nem az igazságnak tesznek eleget, hanem annak, aki leghamarabb kopogtat, s a legtovább és legtöbbet ül a nyakán a minisztériumoknak.

Und wo ist die Moral? — kérdezi a német kuplé. A legtöbbben azt mondanák: követni a szegedi módszert, vagyis: gyorsvonatra a polgármesterrel! És mégse, mert elvégre a minisztériumok kegyétől függő javakhoz a városoknak egyforma jussuk van, akár korán jönnek, akár későn, akár sürgetik, akár nem; akár utaznak érte, akár otthon maradnak. S a polgármesterek reszortjának fontosabb részét vannak a heti utazgatásoknál. Ezek miatt nem kellene a városok jeles polgárait, érdemes tisztviselőit az első polcra tenni, jó lenne oda egy kereskedelmi utazó, akinek a város éves bérlet-jegyet vesz.

A morál? A minisztériumokban legyen morál. Pártatlanság, igazságérzet, helyes körültekintés, igazságos ítélkezés, a természetes jogok figyelembe vétele. Akkor minden város megkapná a mi megilletit, a polgármesterek megkíméltetnének az utazások gyötrelmeitől, a városok pedig a súlyos utószámláktól. Mert, ha az állam valamit ad, ne legyen olyan garasos, hogy abból valamit a vasutak bevételeiellen térítessen vissza.

Lapunk mai száma 80 oldal.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a kettős ünnep miatt szerdán reggel jelenik meg.

! — A dunántúli királygyakorlatok. Bécsből jelentik: Hötendorf Konrad altábornagy, a vezérkar főnöke, május 7-ikén több tábornok és törzstiszt kíséretében Magyarországra utazik. Az altábornagy először Veszprémbe megy. Utazásának célja, hogy az idel dunántúli királygyakorlatok előkészítésére Veszprém környékén tereptanulmányokat végezzen.

— A bán lovagias ügye. Zigrárból táviratozzák: Rauch Pál báró horvát bán és Medakovic Bogdár, az önálló szerb párt elnöke között lovagias affér ma újabb stádiumba jutott. Medakovic segédel ugyanis a ma délutáni tanácskozáson kijelentették, hogy a bánat nem tartják lovagias elégtételadásra jogosultnak, tehát felüket párbajba nem engedik. Hosszabb tanácskozás után a bán segédel indítványára meggyesetek a segédek abban, hogy becsületbírósg kiküldését kérik, amely előit a bánnak kötelessége lesz bebizonyítani, hogy vádjait az önálló szerb párt ellen jóniszeműleg tette meg.

— Alhir az A. Cs. E. V. megváltásáról. Egyik aradi lap ma terjedelmes cikket közöl az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak állítólagos megváltásáról. Legilletékesebb helyről nyert információ alapján jeienthetjük, hogy e hír merőben alaptalan. A kormány egyáltalában nem foglalkozik még csak a gondolatával sem annak, hogy az Acsev-et magához váltsa.

— Uj vonatok Arad és Temesvár között. Mint ismeretes a kereskedelmi minisztériumban régen tervezik, hogy Arad és Temesvár között új vonatokat indítsanak. Az új vonatok május 1-én indulnak meg. Ezután tehát Arad és Temesvár között ilyen sorrendben közlekednek a vonatok:

Az új személyvonat Temesvárról indul reggeli pont 6 órakor és Temesvárra érkezik esti 8 óra 38 perckor. A Temesvárról Arad felé induló többi vonatok indulási ideje ez lesz: d. e. 8 óra 45 p., d. u. 2 óra 24 p., este 9 óra 28 p. — Aradról Temesvárra érkeznek a vonatok: reggel 7 óra 44 p., d. u. 1 óra 45 p., este 7 óra és 8 óra 38 p.

— Konfliktus Olaszország és Törökország között. Rómából táviratozzák: Az olasz hajórajt a gäetai vizeken összpontosították, mert a hírek szerint Törökország ellen fog indulni. Az olasz lapok szerint a konfliktust a Törökországban levő olasz postahivatalok kérdése okozta. Hivatalosan az egész ügyről hallgatnak.

— A dzsim dzsicu mester száz koronája. *Vladimir* mester határozottan félelmetes alak Aradon. Az izom-nagybirtokosra görbe szemmel senki se mer nézni, mert mindenki jogosan félti oldalbordáit. Az állam azonban még Vladimir mesternel is bátrabb jogalany és megtorolja a mester elhamarkodott bohémkodásait. Megirtuk már, hogyan került Vladimir ellentétbe az állammal. Hatalmas ökleit neki akarta szalajtani egy kecskeméti nyomdatulajdonosnak, de időközben meggondolta a dolgot és megelégedett egy pár erős kifejezéssel. E kifejezéseket azonban az illető kecskeméti nyomdatulajdonos becsületsértőknek találta és a törvény száz korona bírságot huzott szegény Vladimir kopasz fejére. A pénzbírság behajtásával az aradi járásbírságot bízták meg, amely most ezt a szigorú íntést közölte Vladimírral: „*ülj, vagy fizess.*” Vladimir erre azt felelte, hogy miután ő a várostól csak részletekben kapja meg a rendőrök oktatásáért járó vagyonkát, engedjék meg neki is a büntetésnek havi tíz koronánként való törlesztését. Az aradi bíróság tudta, hogy „művész hazája nagy világ”, megtagadta a mester kérését. Vladimir ez ellen most a nagyváradi főügyészhez apellált. Ez fog most dönteni az ügyben és a döntésig az aradi bíróság felfüggesztette az ítélet végrehajtását. Lehet, hogy mire a főügyész végzése Aradra érkezik, Vladimir már az orosz rendőrséget tanítja a jó magyar fogásokra.

— Betiltott szociálista kongresszus. Az újjászervező szociáldemokrata párt a husvéti ünnepekre Békés városába kongresszust hirdetett. 214 község küldöttei már be is jelentették a kongresszuson való részvételüket, azonban *Popovics Szilveszter*, a békési járás főszolgabírája a kongresszust az utolsó percben *betiltotta*, azzal az indoklással, hogy a *husvéti ünnepeken a gyűlésezés sérti a vallási érzést*, a másrészt pedig a kongresszus napirendje izgatást tartalmaz, mert a nagybirtokok állami megváltását szorgalmazza.

— A milliomos gróf ötszáz koronája. *Budapesti* tudósítónk jelenti: *Széchenyi* László grófot, amlóta Amerikából hazatért, a világ minden részéből elárasztották kéregető levelekkel. A fővárosban ötvennyolc ilyen levelet kapott. Egy énekesnő ezer koronát kért, hogy a börtönben levő kedvesével egybekelhesen. Egy pincér azon a címen kért segítyt, hogy a nemzet kaszinóban egyszer kiszolgálja a grófot. Több feltaláló találmánya értékesítésére kért pénzt. A gróf az összes kérvényeket elküldötte a rendőrségnek és *ötszáz koronát* mellékelte, hogy az arra érdemesek között osszák ki. A főkapitány a pénzt kiosztás végett a fővárosi tanácsnak küldte át.

— A nagyváradi—békéscsaba—fiumei gyorsvonat. *Békéscsabáról* jelentik: A nagyváradi—fiumei vonalon az élénk személyforgalom következtében már régebben gyorsvonat berendezését tervezik. Az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy a csabai pályaudvart erre való tekintettel kibővíti. A csabai osztálymérnökség vezetője *Polgár* főmérnök most előterjesztéssel élt az államvasutak igazgatóságához, hogy *új állomás épületet és pályaudvart építsenek*, de ne bővítsék ki a most meglévő pályaudvart, mert ha a Fiume—Baja—Békéscsaba—Nagyváradi közötti gyorsvonatot berendezik, az atalakított pályaudvar nem fog megfelelni a megnövekedett forgalom céljainak.

— Az aradi államvasuti dalárda zászlószentelése. Megirtuk már, hogy az aradi *Műv.* dalárda új zászlóját nagy ünnepségek között szenteli föl. A zászlóanyai tisztiséget gróf *Károlyi* Gyuláné főispánné tölti be, aki ezt már határozottan megígérte. Az ünnepség agilis rendezősége úgy tervezte, hogy a zászlót pünkösdi vasárnapján szenteli föl. A rendezőség most azon fáradozik, hogy az aradi Baross kut fölavatási ünnepélyét is erre a napra tegyék, s erre már meg is nyerték. *Kristyóry* Jánost, tudvalevő, hogy olyan hírek terjedtek el, mintha *Kossuth* Ferenc és *Szterényi* József le akarnának jönni a kut felavatási ünnepélyére. Akkor ezt a két ünnepélyt összekapcsolnák és így *Kossuth*, meg *Szterényi* ezen az ünnepségen is megjelenhetnek az aradi vasutasok nagy örömeire.

— A déli vasutak sztrájkja. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A déli vasut munkásai között ma kitört a passzív rezisztencia, amely nagy mérvet ölt. A horvát-szlavon vonalon a munkások már ma passzív rezisztenciába léptek, úgy, hogy nagyobb forgalmi zavarok és akadályok merültek fel. Az igazgatóság ma megakarta kezdeni a békéltető tárgyalásokat, de a munkások rendkívül el vannak keseredve és nem bocsátkoztak a tárgyalásokba. — A munkások elégedetlenségének okául *Breuer* Mór igazgatót tartják, aki a munkások és a vezetőség között eddig a közvetítő szerepét játszotta és évek óta mindkét félnek bizalmi embere volt. A munkások azt állítják, hogy *Breuer* az utóbbi időben feljebbvalóinak tetszését akarta megnyerni és ezért a vezetőséget a munkások ellen ingerelte. A mozgalom Zágrábban és Sziszekben kezdődött. A vonatok az egész vonalon nagy késéssel érkeztek meg.

— Az aradi szabósztrájk vége. A mai napon megszűnt az aradi szabóságok sztrájkja. A mesterek 17 százalék bérjavítást adtak a segédeknek, akikkel ma kötötték meg az egyezséget és kedden már minden műhelyben megkezdődik a munka.

— Véres kardpárbaj Temesvárott. Temesvárról jelentik: *Pogány* Mihály, a Temesvári Hírlap szerkesztője ma kardpárbajt vívott az Aradon is jól ismert *Huszár* Ödön dr. temesvári ügyvéddel. Kétszeri heves összecsapás után *Pogány* a mellén, *Huszár* pedig a fején sebesül meg. A felek nem békültek ki.

— Nyomozás egy képviselő ellen. Nagyváradról táviratozzák: A budapesti főkapitány ma sürgős táviratot küldött a nagyváradi rendőrséghez, amelyben felszólítja ezt, hogy *egy előkelő országgyűlési képviselő ellen* segítsen vezetni a nyomozást. A budapesti és a nagyváradi rendőrség kijelentette az érdeklődő újságíróknak, hogy a nyomozás sikere érdekében semmiféle részletet el nem árulhatnak.

— Épülnek az iskolák. A belügyminiszter ma érkezett leiratával arról értesíti Arad város közönségét, hogy az április 8-án tartott közgyűlés által megszavazott iskolaépítési kölcsönösszegnek a Pesti Haza Takarékpénztárnál és a Pesti kereskedelmi banknál való felvételét engedélyezi. A polgármester a bankokkal a szerződést megkötötte. A város ötszázharmincezer koronás kölcsönt vess fel ezuttal. Az iskolák építését kedden kezdik meg a vállalkozók.

— Jegyző választás Prezesten. A prezesti körjegyző választást *Bojtos* József főszolgabíró f. hó 15-én tartotta meg. Az állásra 9 pályázó jelentkezett, kik közül első helyen jelölve lett: *Mojszin* Károly kizindiai, második helyen *Herman* Gyula gurahonci és harmadik helyen *Velits* József prezesti községi írnok. A szavazás a két utóbbi jelöltre történt. *Herman* Gyula gurahonci községi írnok 47, *Velits* József 28 szavazatot kapott s így az előbbi 19 szótöbbséggel lett prezesti körjegyző.

— Letartóztatott gyáros. *Budapesti* tudósítónk jelenti: A főkapitányságon a napokban feljelentést tett egy *L.* nevű bádógosmester, aki elmondotta, hogy *Juliska* nevű tizenöt éves leányát, aki *Eigenbrod* József gyárosnak a Hunyadi téren levő cipőfelsőrész készítő gyárában dolgozott, a gyár tulajdonosa elcsábította és amikor a viszonyok következményei mutatkoztak, a leányt elküldötte *Schwarz* Róza szülésznőhöz, hogy az segítsen rajta. A szülésznő operációja következtében a leány súlyos beteg lett, ágyba került és otthon bevallotta apjának a dolgot. A rendőrség megindította a vizsgálatot és úgy *Eigenbrodot*, mint a szülésznőt *letartóztatta*. A nyomozás szerint a gyáros több leánnyal járt el hasonló módon. A vizsgálat folyamatban van.

— Milyen idő lesz? *Meteor* írja: Április hónapnak még hátralevő esőmóntjai 28., 28., 29. és 30. ra esnek, ahol a 25. iki csapadékos, a 28. iki hüvös, esetleg hideg jellegű. Május hónapnak esőmóntjai 3., 4., 7., 8., 16., 20., 23., 25. és 30. ra esnek, amelyek közül legerősebb hatások a 7., 16., 20. és a 25. ikiek. A 7. iki hüvös, a 16. iki száraz, meg a 20. iki csapadékos, a 25. iki küvös, esetleg hideg jellegűek. Május hónapja az eddigiektől eltérőleg inkább száraznak, mint nedvesnek ígérkezik, úgy, hogy ha sűrűbb napkitörések jönnek e hónapban elő, tul száraz lenne, így nem válna kedvezővé a terményekre nézve. Nyolcadikáig inkább csak szeles idő várható s ezután száraz meleg, mely időközbe esnek a fagyos szentek is, amelyek az idén jól fogják magukat viselni.

— Megszökött sikkasztó hadnagy. *Székesfehérvárról* jelentik: *Simonidesz* Odón, nagykanizsai 20. honvédelmi ezredbeli hadnagy, akit sikkasztás vádjá miatt a székesfehérvári honvédelmi fogházban tartottak fogva, megszökött. A hadnagy, aki mint vizsgálati fogoly az irodában volt alkalmazva, mialatt a törzsfoglár néhány percre kiment a szobából és kardjában hagyta, felötötte a kardot és az örök között, akik tisztnek nézték, nyugodtan kiment a kaszárnyából. Azóta nyoma veszett. Azt hiszik, hogy a hadnagy a főváros felé utazott.

— A báróné panasza. *Báró Metzger* Gyuláné feljelentést tett az aradi rendőrségen, hogy lakásának előszobájából ellopták férjének egy értékes vadászmednyét. A rendőrség az iratokat áttette a büntető járásbírsághoz, amely az ismeretlen tettes ellen megindította az eljárást.

— Aki nem tudott Aradtól megválni. Megirtuk, hogy a napokban *Petrovics* Dezső asztalos segéd chromsavat ivott és súlyos sebesüléssel vitték az aradi kórházba. *Petrovics* ma a kórházban meghalt. Ongyilkosságának okául azt az érdekes körülményt emlegette a kórházban, hogy annyira megszerette Aradot, hogy édesanyja parancsának, aki őt hazahívta Páncsovára, nem tudott engedelmessé válni.

— Az aradi spiritiszták cím alatt mai lapunkban megjelenő cikkünkre vonatkozóan ma felkeresett bennünket *Botica Tivadarné Csodán* Mária ismert román író és költőnő, s annak a kijelentésére kért föl bennünket, hogy ő spiritiszta egyesületnek sohasem volt tagja és nem is lesz, és hogy özvegy *Kosztolányi Imrénét* nem is kapacitálta ilyen egyesületbe való belépésre.

— **Uj pasztellképek.** A *Weiss és Klein* aradi műkereskedő cég kirakatában néhány nap óta több művészi kivitelű pasztell kép látható. *Vettori* olasz festőművész alkotásai e képek és több aradi szalont és magangyűjteményt díszítenek már. Ajánljuk a közönség figyelmébe ezt a rendkívüli vetel alkalmat. Ugyancsak itt láthatók azok a képek, amelyeket *Rónai János* a Központi szálloda éttermében e hó 23-án a nagy tombola alkalmával kisorsol.

— **Vasárnap és hétfőn tombola a Központi szállodában.**

— **Vass szálloda. Kényelmes szobák, villanyvilágítás, olcsó szobaárak. Naponta saját omnibusz rendszer közlekedés.** 1555

— **Tulzsfolt raktár miatt a legujabb és legfinomabb lőő táskák, bőrárak melyen leszállított árban árusítanak el Hegedüs Gyula kereskedésében. Aradon. Andrassy-tér 15.** 1615

— **Irógép tanfolyam.** Perfekt megtanítok bár kit 4 hét alatt Yost legelterjedtebb rendszerű gépen írni, nemkülönben elvállalok mindennemű írásbeli sokszorosítási munkát pontosan és hazaszállítva a legolcsóbb ár mellett. Megkeresések Farkas Ferenchez Zoltan-utca 3. 12—3 és 6—8 óráig. 1656

— **Berger-fele orvosi higienikus szappan 1868.** év óta van a világforgalomban: nem lehet tehát azon csodálkozni, hogy számtalan érték nélküli utánzat van. A berger fele szappan csak akkor valódi, ha az általános ismert védjegyen kívül minden címkén még *vörös* betűkkel G. Hell et Co cég látható. Kapható minden gyógytárban és drogueriában.

— **Jaj, az undok csukamájolaj!** Szinte rosszabb a betegségnél! Ez volt eddig a legtöbb páciens ítélete ezen áldásos szerről. Az emulziók sem jártak jobban. Pedig nem létezik értékesebb erősítő és vértisztító szer mint a csukamájolaj. Utálatos íze és szaga miatt persze nem oly kellemes, mint a milyen hasznos. De kellemessé is vált az „Energin ben,” melyet a gyermekek legnagyobb hatás mellett csomaga gyanánt élveznek: a csukamájolaj tehát csak az „Energin” által lett a gyermekek kedves kincse.

— **Aradhegyaljai szőlőbirtokosok sikere Temesváron** Néhai Tagányi István örökösei és kislövsvai Szabó Zoltán szőlőnagybirtokosok a jelenleg Temesváron álló nemzetközi élelmezési, háztartási és konyhaművészeti kiállításon palackozott magyarádi és ménés-barackai óborraikkal nagy sikert értek el. Szombaton és vasárnap a látogató közönség — ugyyszólván — ostromolta a kiállítók palack gyűjteményét és tetemes megrendelés történt. A kitűnő borok valószínűleg a jury által magas kitüntetésben részesülnek.

— **Rumcompositio 1 literhez 20 kr. Likör aroma 1 literhez 80 kr. Vejtek és Weisznál.** 191

● A kiváló bór- és lítiumos gyógyforrás ●

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, közvérsnyél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vaamosavas savanyvíz.

● Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipócai Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 8. ●

Köszönetnyilvánítás.

Az aradi izr. jótékony nőegylet és népkonyha segélyszolgáltatásának fokozására és főképen az 1908. évi segélyezési szükségletének megszerzésére a nemeslelkű emberbarátokhoz fordult.

Az adományok gyűjtése befejezést nyert. Az egyesület és népkonyha jótékony céljai irányában a *nagyközönségnek* ismert és többször beigazolt áldozatkészsége ez alkalommal is oly kiváló bőkezűséggel nyilatkozott meg, hogy valóban nemcsak a jótékonyág által gyámoltott szűkölködők nevében, de az egyesület saját nevében is a legbensőbb hálára és köszönetének kifejezésére érzi magát indítatva. *Különös hálára kötelezve érzi magát az egyesület*

azon kiváló elbájeenyiségért, amelyet a gyűjtés ügyében fáradozott, buzgó védasszonyaink irányában minden oldalról tanúsítva, könnyítette és elősegítette e nehéz feladatot. S bár a nemes tett önmagában hordja legszebb jutalmát, mindazonáltal kötelességének tekintti az elnökség elismerő köszönetét tolmácsolni azon *wrasszonyoknak*, akik a gyűjtés foganatosításánál időt és fáradságot nem kímélve, a jótékonyág érdekében valóban jelentékeny áldozatot hoztak.

Hálás köszönettel jegyezzük fel a *helyi sajtónak* szives készségét, amelyet ezen gyűjtés megnyitáskor kibocsátott kérelmünk közlése által tanúsított s ez által az elért eredményhez hathatósan hozzájárult.

Benső köszönettel nyugtázzuk a következő adományokat:

200—200 koronát: id. Neuman Adolf (Bécs), végvári Neuman Dániel.

100—100 koronát: felső-almási dr. Fábry Sándorné (a népkonyha alapító-tagjaként), Lilienberg Sándorné (Budapest), Neuman Alfréd, végvári Neuman Adolf, Neuman Samu.

50—50 koronát: gyoroki Andrányi Károly, Aradi első takarékpénztár igazgatósága, Éles Arminné, Haas Béla (Bécs), Seidner Bernát, Tenner Lajos és neje (Mariska leányuk emlékére tett alapítványhoz).

40—40 koronát: Goldschmidt Sándorné, Löffler Jakab.

30—30 koronát: Funkelstein Józsefné, Fuchs Ignácné Leopold Zsigmondné, Montag Dezső, Ottenberg Tivadar, dr. Rosenberg Miksa, Seidner Sándor, Szabó Albertné, Wadovszky Gusztávné.

25 koronát: Széchenyi Gózmalom.

20—20 koronát: gyoroki Andrányi Károlyné, báró Bánhidy Antalné, Bing Vilmos, Bing Hugó, özv. Bing Edéné, Bing János, dr. Éles Béla Fuchs Arnold, Fodor Gyula, dr. Grosman Jakab, Gutzjahr Mihályné, Hajós Árpád, dr. Kell Lipót, Kádár Józsefné, ifj. Kinczig Jánosné, Keller Izsó, Lengyel Manó, Montag Manó, dr. Mittler Izidorné, dr. Mandl Vilmos, Montag Sándor, Mayer Miksa, dr. Nagy Sándorné, Nemess Géza, Reiniger A. S., Révész Adolfné, özv. Roth Bernátné, Ransburg Sándorné, Rosenfeld Armin, Seidner Rudi, Schreyer Viktor, Schwarz Adolf, dr. Szalay Arnold, dr. Tolnai János, kunágotai Vajda Zsigmond, Vörös Henrik, Weisz Sándor, Winter Adolfné.

10—10 koronát: Adler Samuelné, Austerweil Zsigmond, dr. Austerweil László, Arendt Lajos tábornok, Assael Adolf, Assael József, Brasch Simon, Braun Mór, dr. Bácskay Béla, Bing Béla, dr. Baruch Hugóné, özv. Basch Lipótné, Basch Simon, Cukor László, Csillag Lajosné, Dálnoky Nagy Lajos, özv. Deutsch Bernátné, Deutsch Morné, Deutsch Hermann, Deutsch Andor, Deutsch Arthur, Deutsch Testvérek, dr. Éles Géza, Frank Leo, dr. Fischer Jenő, Fischer Irén, Fodor Zsigmondné, Friedman Ede, Freund Fülöp, Feledi Miksa (Budapest), Glück Dezső, Glück Károly, Grimm A. József, dr. Groszmann Alfréd, Groszmann Ella (Facset), Goldschmidt Sándor, Halász Ernő, Herbstein Cecilia, Herbstein Mór, Hegedüs Lászlóné, Hermann Gyulané, dr. Hecht Arnold, Holländer Ignác, Hegyi Albert, Halmai Andorné, dr. Herz Andor, özv. Jakabffy Zoltánné, Inkei Emilné, dr. Jellinek Henrikné, Jellinek József, Kende Arthur, Klein B. Vilmos, Kovács Jakab, dr. Kovács Marcel, dr. Kuttin Alfréd, özv. Klein Lipótné, dr. Kertész Miksa, Kintzig Mária, dr. Kronstein Vilmos, dr. Kepes Gyula (Bpest), Kaufmann Lajos, Lengyel Tivadar, dr. Leichtmann Miksa, Leopold Adolf, Lukácsy Lajos, Lócs Rezsóné, Löbl Gyulané, Lustig Armin, Lukács Lajos, Lustig Andor, Medvezky Gyula, Molnár Antalné, Marek Samuel, Müller Károly, May János, Meer Armin, Masánzter Alfrédné, Magán Ignác (Borosbesz), Mayer Dániel, Nussbaum Ignácné, özv. Nagy Farkasné, dr. Nemess Zsigmond, dr. Pálmai Lajos, Pick Ernő, Pollák Vilmos, Reisinger Sándor, Ronai A. János, Rubinstein Mór, Redl Mór, dr. Robitsék Agostonné, dr. Seidner Frigyes, Seidner Dezső, dr. Salgó Miksa, Singer Gyula, dr. Somló Armin, dr. Singer Jánosné, dr. Schreiber Lőrincné dr. Schuster Henrikné, Schwarz Arminné, dr. Schwarz Jenő, dr. Schütz Henrik, özv. Schulhof Károlyné, Stauber József, dr. Sugár Jenő, Salgó B. Béla, Steiner Ferencné, dr. Steinhart Mór, Steiner Jakabné, özv. Szécsényi Adolfné, Szabó Károlyné, dr. Szende Tivadar, dr. Tisch Mór, Tenner József, dr. Vadasz Armand, Weil József, Werner Károly, dr. Werner Miksa, Weisz Hugó, Weisz Pálné, Wallfisch Armin, Weisz Izidor, Walder Gyula, Zádor Bertalané.

8—8 koronát: dr. Somogyi Gyula, Steiner József.

6—6 koronát: Aufricht Miksa, Abelesz Zsigmond, Barta Salamon, Donáth Simon, Fráter Zsigmond, Farago Rezső, Fényes Kálmánné, Glück Zsigmond, Guttman és Berger, Guttman Samu, Kohn József, Kaufmann Sándor, Lészai Sándor, dr. Lövinger Miksa, özv. Münz Ferencné, Reicher Emilné, Reusz Mór, dr. Radó Károlyné, Salgó Pál, Schoor Lajosné, Streicher Henrikné, özv. Tenner Ignácné, Weisz Dávid.

5—5 koronát: Barkó Ferencné, Bing Rezső, (Budapest), dr. Back Samuné, Bisztriczky Józsefné, özv. Boros Samuné, Böhm Géza, Beles János, Blau Lipót, Deutsch Armin felügyelő, Deutsch Armin, Fenyves Ignácné, Fülöp Lajosné, dr. Fényes Samu, Fleischmann Jenő, Földes Soma, Holtzer József, Holländer Emil, Hegedüs Gyula, Kristyó Jánosné, Kemény Manó, özv. Kemény Salamonné, Kell Manoné, Kohn S. N., özv. Kohn Zsigmondné, Kuttin Gyula, Keppich Zsigmond, dr. Keppich Jakab, Kotzander Ignácné, Kürt Józsefné, Lederer Simon, Lénárt Vilmos, dr. Lakatos Izsó, Leichter Lipót, Lévai Adolf, ifj. Löwy Mór, Münz Márton, Moskovitz N. százados neje, Neumann Hermann, dr. Reisinger Ferenc, Radó Gyula, Sági Henrik, Singer Sándor, dr. Schreiber Vilmosné, dr. Wiener Gyulané, Schenk Samu, Schäffer Henrik, dr. Szege Hugó, Steinger Mihály, dr. Steinitzer Pál, Stein Zsigmondné, Szöllösi Istvánné, dr. Székely Inigóné, Tenner László, dr. Vágvolgyi Lajosné, Vass Imréné, Wormser Henrik.

4—4 koronát: Armstein Gusztáv, Erdős Ignácné, dr. Fleischer Samuel, Geller Izidor, Goldschmidt Miksáné, özv. Goldschmidt Mihályné, Kádas Kálmánné, Kovács Soma és tsa Leopold Ransburg Szidónia, özv. Róth Józsefné, Róth Lajos, Roth Zsigmond, Révész Nándorné, Stengl Ignácné, Török Jakabné, Virág Lajosné.

3—3 koronát: Bechnitz Aborné, Ditrichstein Mór, Pászti Ignácné, özv. Reisinger Zsigmondné, Wolf Jenőné.

2—2 koronát: Bloch Henrik, özv. Heeger Ernőné, Lippner Károlyné, Löwy Mór (Weitzer J. u.), Nemes Lipótné, Razel N. né, Schwarz Dávid, Szathmáry Mihályné, Szalai Manó, Vészi Károly, Weinberger Ferenc, Weinberger János.

1 koronát: N. N.

Osszesen 4108 kor.

Aradon, 1908. április hó.

Az aradi izr. nőegylet és népkonyha nevében:

Neuman-Fürst Mária,
elnök.

TORVÉNYKEZÉS.

—
Az aradi törvényszék egy román bank ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Az utóbbi időben egyre-másra alapítanak, különösen Arad megyében, újabb román bankokat.

Az aradi törvényszék ma egy új román bank ügyével foglalkozott és nem épen kedvező határozatot hozott, amint az az alábbi tudósításból is kitűnik:

Dézna arad megyei községben „Dézna népbank részvénytársaság” név alatt negyven ezer korona alaptőkével egy pénzüintézet alakult, a melyben az alapítók között *Suciu János* dr. országgyűlési képviselő és több aradi és arad megyei román ügyvéd szerepelnek. Az alakuló közgyűlést március 22 én tartották és a közgyűlés határozata értelmében kérvényt adtak be az aradi kir. törvényszékhez, mint kereskedelmi bírósághoz a cégbejegyzés iránt.

A törvényszék mai ülésén *Heller Mór* dr. kir. törvényszéki bíró előadása alapján a *kérvényt elutasította és a bejegyzést megtagadta*, mert a bank alapszabályai a kereskedelmi törvény több szakaszába ütköző rendelkezést tartalmaznak. Így a *részvénytársaság ügyviteli nyelve az alapszabályok szerint a román, a törvényszék pedig azt kívánja, hogy azok az*

okiratok, amelyeket a bank a bíróságnak évenként bemutatni köteles, magyar nyelven állíttassanak ki.

A törvényszék azonkívül nem fogadta el azt az elismervényt, amelyet a bank részére egy aradmegyei szövetkezet állított ki és amely igazolja, hogy az új pénzügyet az alapító törvényszabta harminc százalékat befizette. Az elutasítás következtében a részvénytársaságnak újabb közgyűlést kell összehívnia az alapszabályok megfelelő módosítása és a részvénytőke harminc százalékanak lefizetését hitelesen gazoló okirat becsatolása iránt.

§ Vallási vilongás az aradi járásbíróságnál. Az aradi városatyá választások után Reich Jenő ügyvédi írnok és Drescher Árpád járásbíró-sági irodatiszt a Horváth János bíró tárgyalóterme előtt levő helyiségben a választások ki-meneteléről beszélgettek. A bíró szobájában Rosenberg Miksa dr. aradi és egy budapesti ügyvéd tárgyaltak, miközben behallatszott az irodatiszt lármás hangja. Az ügyvédek azt állítják, hogy Drescher hangos szóval szidalmazta a zsidókat és Rosenberg dr. fegyelmű eljárást kér: az irodatiszt ellen. — A fegyelmi tanács Fábian Lajos elnöklésével ma foglalkozott az ügygyel. Előadó volt: Lehrmann Viktor dr., szavazóbíró: Szalay Béla dr. Seakolczay Lajos kir. ügyész vádbeszédében kérte, hogy Dreschert a fegyelmi tanács feddésben részesítse. Paskuc Liviusz ügyvédjelölt, Marsieu Jusztin dr. helyettese a vádlott képviselőjében azt vitatta, hogy az irodatiszt nem hivatalos eljárás során követte el a sértést, mivel tehát fegyelmi vétség fenn nem terog, kérte, hogy az iratokat tegyék át a törvényszék elnökéhez. A tanács azonban Drescher Árpádot fegyelmi vétségben mondotta ki bűnösnek és rosszalásra ítélte. A védő az ítélet ellen felebbezett.

Időjárás.

Az országos meteorológiai intézet jelentése.
1908. április 19-én.

Változóköny.
Hűvösebb.
Sok helyütt csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazione Generali)

I. év március hó 26-án tartott 76-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1907. évi mérlegek.
Az előtűnik levő jelentésből látjuk, hogy az 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 917.043.396 korona és 99 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 41.095.933 korona és 58 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 31.422.408 korona 19 fillérrel 264.166.557 korona 24 fillérre emelkedett.

A tüzbiztosítási ágban, beleértve a betörés- és tűkörnyező biztosítást, a díjbevétel 16.585.484.656 korona biztosítási összeg után 27.302.460 korona 49 fillér volt, miből 10.146.474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 17.155.956 korona 04 fillérre rugott, mely összegből 12.269.989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékes-é váló díjkötelezvények összege 113.331.852 korona 27 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágban a díjbevétel kitélt 3.921.627 korona 66 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.717.649 korona 06 fillérre rugott.

Karokért a társaság 1907-ben 37.472.589 kor. 25 fillért és alapítása óta 899.042.935 korona és 20 fillért fizetett ki.

E kárterítési összegből hazánkra 173.249.760 korona 76 fillér esik.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.292.237 korona 37 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, 12.555.698 korona 89 fillér összegben, továbbá felemelendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.266.538 korona 48 fillért tesz ki.

Az értékpapírok értéke 4.741.307 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség elővigyázata

folytan ez a vesztség az intézetet nem érintette, mert az a 17.013.704 korona 71 fillért kitévő arfolyam-tartalékból nyerbetett leírást. Ez a tartalék ma meg mindig 12.565.698 korona 89 fillért tesz ki.

Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően keresztülvitt kibocsátása, melynek agió-nyereségéből 11.525.000 korona a matematikai életbiztosítási tartalékhoz csatoltatott.

Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 292.979.592 korona 76 fillérről 323.629.347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	60.625.971 K. 77 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	26.668.849 „ 08 „
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	4.017.801 „ 92 „
4. Értékpapírok	209.404.916 „ 74 „
5. Tárca váltók	842.350 „ 85 „
6. A részvényesek biztosított adólevelei	8.820.000 „ — „
7. Készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	13.249.457 „ 21 „
Összesen	323.629.347 K. 57 fill.

Ezen értékekből 655 millió korona magyar értékekre esik. 5833

Gabonázleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Mikor az ég csatornái még nem nyitlak meg, helyesebben, amidőn nem esett az eső, annak idején általános volt az óhaj csapadék után, azután pedig, hogy a föld alapos öntözésben részesült, azt érvelték, hogy a bőséges nedvesség a vetésnek hátrányára van.

Tehát ilyenkor az előbb még kedvező körülmény káros eredménnyel járt.

Igy történt aztán, hogy a gabonázleti irányzata is lanyha medréből a szilárdulás felé vette útját, amelyhez a most folyó határidő fizetési hetes nyereség realizálásokat adták az impulzust, illetve az áremelkedéshez nagyban hozzájárultak. Ilyenkor a gabonázletészen nem sokat törődnek a valóságnak megfelelő mezőgazdasági állapottal, a vetések állásával, miért is — bár az időjárás ezidőszert megfelelő — az áralakulás közül határozott véleményt alkotni nem lehet.

Budapesti áru- és értéktűzede.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Kínálat, vételkedv korlátolt, 05 fillérrel magasabb áruk.

Az áruk 50 kilónként számíva:

	Déli zárlat	3 órai zárlat
Tengeri májusra	6,48—6,49	6,40—6,41
Buza májusra	11,15—11,16	11,10—11,11
Buza októberre	9,87—9,88	9,50—9,31
Zab ápriliára	7,14—7,15	7,20—7,21
Rozs októberre	8,26—8,27	8,24—8,25

IDEGENEK ARADON.

— Április 18. —

Fehérkereszt-szálloda. Bacsi Lajos m. kir. erdősz Lippa. Wild Gyula mérnök Resica. — Wümpfen Fülöp br. huszárhadnagy. — Manger Miklós esperes Nagyszében. — Pfejfir Lajos utazó Budapest. — Koch Samuel utazó Kecskemét. — Steinmann Fülöp kereskedő Budapest. — Erdélyi Leona orvos neje Budapest.

Központi-szálloda. Klár Sándor gazda Nyiregyháza. — Burger István gazda Nyiregyháza. — Sleppe D. Ede utazó Nagyvárad. — Braun János igazgató Budapest. — Farkas Sándor utazó Budapest. — Slevér József utazó és fia Budapest. — Müller Károly kereskedő Karánsebes.

Vasszálloda. Winkler Pal gazdatiszt Nyitra. — Rábel József szerelő Hátszeg. — Kapdebó Zoltán dr. ügyvéd Temesvár. — Franter Henrik kereskedő Jablonkan. — Kontos Dezső tisztviselő Budapest. — Binster Miksa gyárigazgató Kismánya. — Jelinek Miksa dr. ügyvéd Nyitra. — Galfy Lajos kir. jbiró Nagyhalomgy. — Junker Jenő utazó Szeged. — Waniga D. plébános Györök.

Pannonia-szálloda. Karinger Dávid erdőkezelő Agya. — Stock Elemér Sikió. — Stern Lajosné kereskedő neje Kisvarjas.

A legjobb kutya-kalács

volt és marad a

Fattinger-féle kutya-kalács,

mely az összes a fajta tápszerek közül a legjobb összetételű és táporejű — 50 kg. 23. — 5 kg. bérmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit

kutyák-kutyák részére. 50 kg. 26.—K. 5 kg. bérmentve 3.50 K. Árjegyzéket bérmentve küld:

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

250-nál több első díj. — A Fattinger-féle tápszert állatorvosi ellenőrzés mellett készült. 5912

Ma, vasárnap

este fél 9 óra-
kor lesz meg-
tartva a Nyom-
dász Szakegy-
letnek a „Gu-
tenberg“ dalárda közreműködésével a vá-
rosi liget összes termelében rendezendő tánc-
mulatsága.

Nemzeti Színház.

Vasárnap, 1908. évi április hó 19-én:

Bérletiszűnet. Bérletiszűnet.

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél helyárrakkal:

Varázskeringő.

Operette 3 felvonásban. Írták: Dörmann és Jacobson. Fordította: Mérei Adolf. Zenejét szerette: Strauss Oszkár.

SZEMÉLYEK:

XIII. Joachim Borbély A. Niki, hadnagy Faludy K.
Heléna, leánya Wlassák V. Friderika Zalai Margit.
Lotár, öcsese Leövei Leo. Steingruber Kállay Jolán.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor, rendes helyárrakkal:

B) bérlet B) bérlet.

Itt először:

A tanítónő.

Falusi életkép 3 felvonásban. Írta Bródy Sándor.

SZEMÉLYEK.

Tanítónő H. Novák I. Kántorkisassz. Kun Irén
Ozv. Nagy I. Várnay Jenő Főúr Hunyady J.
Ifj. Nagy I. Mártonfi R. Kaplán Keszler Ede
Nagyasszony Benkőné Szolgabíró Ujj Kálmán
Tanító Dolly Lajos Járasorvos Fejér A.
Kántor Kulcsár L. Törvénybíró Vihary Béla

Kezdete este 7 és fél órakor.

Holnap hétfőn, április 20-án két előadás. Délután fél helyárrakkal:

A cigány.

Népszimfium.

Este rendes helyárrakkal:

Nagymama.

Operette 3 felvonásban.

Páva-tlan ünnepi műsor. Francesca di Rimini.
Szenzációs mozgatófénykép.

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. április hó 19-én, vasárnap:

1. Bérbeadó ház. Kacagató. — 2. A Luna-park kivilágítása. Látványosság. — 3. Föltékenység a színpadon. Dráma. — 4. Löverseny és szerelem. Sportkép. — 5. A gyermekliga napja. Budapesti felvétel. — 6. A tabornok elbeszélése. Humoros. — 7. Az ikerestívérek. Mulatságos. — 8. Francesca di Rimini.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrázsza.

Előadások: Husvétvasárnap és hétfőn délután 2 órától kezdve 10-ig.

Előadások hétköznapokon délután 5 órától kezdve este 10 óráig.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kácsi hévízű gyógyfürdő: modern berendezésű pöfűrdő, kényelmes laznap-fürdők, mesodák, török-, kő- és márványfürdők: hőlép-, arzénsavna- és villamosvízfürdők. Ivó-kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld **780** **Az igazgatóság.**

Sápkór
Verszegenyseg

a leghatásosabban leküzdhetők a **Guberforrás** vizével használt kúra által, mely könnyen emészthető természetes ársén, vasas viz. Orvosilag legjobban ajánlva.

Kapható az összes gyógyszerárakban, drogériákban és ásványvíz-kereskedésekben. Broszürök ingyen.

5895

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz. Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9-1 óráig.
Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. április hó 18.

Keresünk:

Aradra: 2 irodai gyakornokot és 3 tanoncot.

Vidékre: 1 irodai gyakornokot, 6 fűszer, 4 vegyes, 3 rőfös és rövid és 2 vas és fűszer szakmabeli magyar, román és részben német és tót nyelvismerttel bíró segédet, több tanoncot.

Ajánlunk:

1 irodai gyakornokot, 1 irodai gyakornokot, 12 fűszer és csemege, 2 vas és fűszer, 6 fűszer és rövid, 2 kézmű és divat, 1 bőr, 3 fűszer és festék és 7 divatszakkabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,

titkár. igazgató.

A kölcsönkönyvtár új pótjegyzékei,

melyek az elmúlt év összes ujdonságait tartalmazzák,

megjelentek!

A következő **ujdonságok**

érkeztek

KERPEL IZSÓ

20,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Murai K.: Eljegyzés menyasszony nélkül. Pekár Gy.: Atalanda esőjka. Gárdonyi: isten rabjai. Pemberton: A fehér rémek. Zöldi M.: A pápai gróf. Schinx: Vad virág és kerti virág. Sinclair Upton: Az ipar-báró B. Balogh Beredek: Séta a világ körül. Holub: A fokvárostól. Dr. Guthi: Homosexuális szerelem. Legujabb monologok. Nagy I.: Sötét bűnök. Bródy S.: A hercegekisszony. Földes I.: A császár katonái. Ries: Az első légyott. Dr. Forel: A nemi kérdés. Gutius: Mákvirágok. Csenedélet. Jeles firmák. Keresztkérdések. A nevető vádlottak. A törvény nevében. Budapesti típusok.

Németben: Skovronek: Der rote Kersien. Osbourne L.: Liliput der Schikismsmeister Ballestrem: Djavahir. Luzifers Träne. Dunker: Leiden. Nell Otto: Friedenssucher. Stegemann H.: Die Befreiten. Champol: Simones Gatte. Blüthgen Victor: Frau Gräfin. Ballestrem: Diplomaten. Klinkowström: Zum andern Ufer. Lesueur D.: Die Macht der Vergangenheit. Croker: Ein verlorener Posten. Hire Jean: Königsdirne. Corrad P.: Amors Mädhenschule. Dolorosa: Tagebuch einer Erzieherin. Rittland K.: Frau Irmengards Enttäuschungen. West L.: Homosexuelle Probleme. Quirt Jean: Pariser Ausstellungserinnerungen. Wasner: Der rote Faden. továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölcsön díj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek ujak és tiszták!
Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill, vagy füzetenként 14 fill.

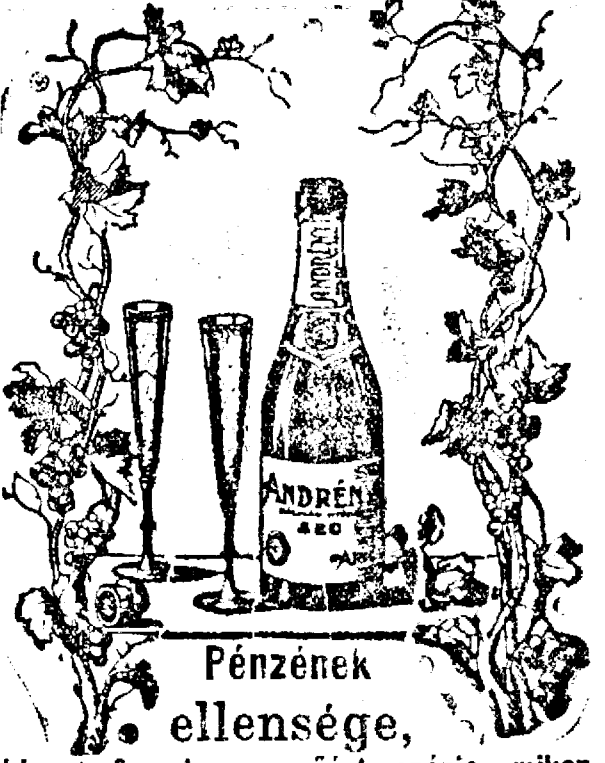
Gerzso: Tatrai emlék. Lehár: Három feleség. Fall: Dollárkirálynő. Bodrogi: Künn a pusztán szántok. Bogdán: Felhők mennek. Pete L.: Nem való bokréta. Ne hánts anyám. Heidelberg: Krumpfli kapálás. Dal a Vörös Marcsáról. A harem hölgy. Zerkovitz: Bölcsődal. Karmán J.: Összel születtem. Örök mámor. Modern Zeneköltők albuma. Radics: Szabad minden imádságnak. Sarkantus nóta. Kálmán J.: Tatárjárás. Stern: Addio. Kálmán Imre: dalai. Kratochwil: Zi de Serbatore. Hetényi: Debreceni nagy erdőben.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótjegyzéke is megjelent és ingyen kapható.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír kereskedése Aradon.

Telefon 883. sz.

Pénzének ellensége, ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

Óvás

A vastag, puha szappan ellen, amelyet ha nem gondosan távolítunk el, az bőrt nyúlóssá teszi. Fehér bőrt betegít, ezt gyártási is helytelen. Az okos bőrpoláshoz az ideális tolelté szappanon kívül még 3 féle szükséges: 1. A bőrt azonnal és szakszerűen meg kell tisztítani a bőr felhámastól és porszóról. 2. A bőrt nem szabad kiszáradni, sem zsírtalanítani, tehát vagy keményen, 3. A jó szappant a bőr meg kell tisztítani, a bőrt tisztítani, a bőrt tisztítani, a bőrt tisztítani.

Megfelel az Ön által használt szappan ezen követelményeknek?

Ha nem, úgy tegyen kísérletet a legújabb gyártott Sesaszappannal. Az orvosok szava: elismerik a Sesas szappan kiválóit. Sesas tolelté fűrdő szappan 70 fill. Tolelté szépség szappan 1 kor. 20 fill. Kiszáradó szappan 20 fill. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és megfelelő üzletekben.

Dr. L. Sedlitzky, csász. és kir. udvari szállító
Salzburg.

1868 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan,

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában fényes sikerrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-zömör, elődli kütegek, ugyazinten orr-rezeses, ótvár, lagydag, lábizzadás, fej- és szakállkopas ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a kátrány-mak 40%, az es minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségeknek sikerrel alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyönyörű kátrány-szappan az arcbőr tisztálattalosságot előmozdít, a gyermekeknek valamennyi lejtettség ellen hatékonyan bőrtisztító, mosdó és fűrdőszappan mindennapi használatul szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

25% glicerín-tartalommal és finom illattal. Mint kiváló bőrapótló szer kitűnő eredménnyel használhatik, továbbá a

Berger-féle borax-szappan

kiütések, napszűs, szepitő, mitesszer és egyéb bőrbajok ellen.

Árn minden fajnak 70 fillér használati utasítással együtt. A vásárlásnál határozottan Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant kérjen és nézze meg az itt látható védjegyet és a G. Hell & Comp. cégjegyzési minden címén.

Külföldi díjazásokkal: Bécsben 1888-ban és aranyéremmel a párisi világkiállításán 1900.

Minden egyéb gyógy- és egészség szappan, mely Berger-féle gyártmány, a minden szappanhoz mellékel használati utasítással tel van sorolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben. Nagyban: G. Hell & Comp., Wien L., Biberstr. 8.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tár, Budapest, Király-u., Thalmayer és Seitz, Zrin-utca, Molnár és Moser drogisták, Keresztmárcs-utca. Kisebnyben minden budapesti, valamint Magyarország összes városainak minden gyógyszer-tárban, továbbá a jobb drogériákban és illatszerek-kereskedésekben.

Raktár Aradon: Hajós Árpád és Roxannay Mátyás gyógyszer-ész uraknál. Vettek és Welan droguerijában és kapható az összes hazai gyógyszer-tárakban. 1086

Valódi „Mack“-féle

A tisztességes, becsületes kereskedő ébren ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert **ZACHERLINT** kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatumot. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is. Ennélfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy **utánzatoktól**, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodják, hogy pontosan ügyeljék a **Zacherlin** névre. 1678

Macht die Haut zart und weiss

1542-II.

Somatose
(Fleish-Eiweiss)
a legrövidebb idő alatt emeli az
erőt.
Kapható gyógytárakban és drogueriákban. 5977

Elsőrendű
darabos-zsilvölgyi,
darabos-porosz,
darabos-angol
takaréktűzhely és kályha
Salon-köszén,
porosz-sziléziai darabos,
porosz-sziléziai dió
Pirszen (Koksz)
száraz, jól kiögetett bükk
Vasaló-faszén,
lupényi, pécsi és osztraui
Kovács-köszén,

Magas hőfoku hazai
Tüzelő-köszén
legolcsóbb árszámítás mellett, miniszteri és főkapitányi rendelet szerint előírt plombázott s pontosan mért 50 kilós zsákokban házhoz szállítva
Kneffel Károly és Fia
Szénosztálya 21
Andrássy-tér 14. sz.
TELEFON: 189.

Védjegy: „Hergony“
A Liniment. Capsici comp., a Hergony-Pain-Expeller
egy régi német készítmény, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító az egyik készítmény, csúszlós és megfázásoknál, bedőlések, sőt képeken használva.
Figyelmeztetés. Csak szűz, tisztított anyagok miatt bevételkor óvatosan legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Hergony“ védjeggyel és a Richter gyógyszerészeti vállalat debreceni üzeméből származik. Ára üvegekbe: K.-80, K.1.40 és K.2.- és ágyasólván minden gyógyszertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Richter gyógyszerüzem az „Arany oroszlánhoz“**, Prágában, Huszárstráza 5. n. Minden napi készletben.

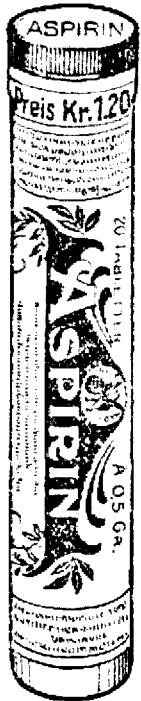
421

Minden betegség és utánnyomás bántással jár. Egyedül valódi csak.
THIERRY BALZSAM
a zöld apóca védjeggyel. Törv. védve. Régi hírszerű felülmúlhatatlan, emésztési zavarok, köhögés, katarrhus, megfázás, influenza, különösen kezdődő tüdővész ellen. 12 kis, vagy 6 dupla rész, vagy 1 nagy apóca üveg, száma 24-ről 5-ig.
THIERRY CENTIFOLIA-KENŐCS
Általánosán mint Men plus ultra ismerve minden régi bármily sebgyulladás, sebfelgyulladás és daganat ellen, megakadályozza a vérmérgezést operációkat többnyire feleslegessé teszi. 2 tégely ára báru. K. 3.00. Széküldi közpénzért vagy utánvéttel.
THIERRY A. gyógyszer. PRAG
Roznáta-Sauerbrunn mellett.
Raktár Budapest: Török József, Heger Leo és Gy. Lajoson Vértói L. n. ad.
Egyedül valódi, törvényesen védett balzsamom vételese rendeltetését a különösen ismételadástól. A bűntető törvény 28 és 29 §-a szerint mindenki, aki nem az én gyógyszeremből szedi, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apóca védjeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vasárol, kifizet, használ, bűntudatosul kiméletlen büntetésre és 2000 K.ig. és 1 évi börtönre büntethetőnek van kitéve. Ugyanaz a széküldő törvény kimondja, hogy mindenki, aki más, mint az én gyógyszeremből szedi, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apóca védjeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vasárol, kifizet, használ, bűntudatosul kiméletlen büntetésre és 2000 K.ig. és 1 évi börtönre büntethetőnek van kitéve. Ugyanaz a széküldő törvény kimondja, hogy mindenki, aki más, mint az én gyógyszeremből szedi, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apóca védjeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vasárol, kifizet, használ, bűntudatosul kiméletlen büntetésre és 2000 K.ig. és 1 évi börtönre büntethetőnek van kitéve.
Főraktár Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Arpad urak gyógyszerésztárában. 5911

A világhírű
Müncheni
Schützenliesl Bock-sör,
mely a híres Salvátor-sört is felülmúlja, a „Fehér-Kereszt“ szálloda télikertjében és a „Kis-kereszt“ sörözőben **MA** és az **ünnepek** alkalmával mint denkor frissen csapolva lesz kimérve, melyre a n. érd. sörfogyasztó közönség b. figyelmét tisztelettel felhívom. 1693

Braun Gusztáv,
szállodás.
Vasárnap este
a helybeli 33. gyalogezred zenekara
Zellner Sándor karnagy személyes vezetése mellett kiváló műsorral hangversenyez, melyre a n. érd. közönség szíves pártfogását kéri
Braun Gusztáv,
szállodás.

Igen jó eredménnyel alkalmazzák
MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ
A légtérak megbetegedéseknél, a garat és hörgők hurutjánál, tífus és mellbántya-gyulladásnál.
A dupla üvegben

Az Aspirin

a legkedveltebb modern szer mindennemű rheumatikus és neuralgikus fájdalmak ellen. — Kiváló eredmények influenza, — hurutos bántalmak, — fejfájás, — migraine, — rheuma. — kösvénynél stb. — Aspirin manapság a legkülönbözhetőbb szere minden praktikus orvosnak. —

Óvakodjunk az utáztatoktól!

Mint hogy az egyedül valódi Bayer-féle ASPIRIN helyett gyakran más szert adnak, kérjük Aspirint csakis a mi

Aspirin-Tablettáink

5811

alakjában az itt ábrázolt eredeti csomagolásban (20 drb. á 1/2 grammos tablettát tartalmazó phiola ára K. 1.20) vásárolni. —

Minden tablettát az „ASPIRIN” felírást viseli. —

Csak ezen tabletták biztosítanak a készítmény valódiságáról, minden más tablettát, mint hamis visszautasítandó. —

Por alakjában vásárolva, mint azt már számtalan ellenőrző vizsgálat bebizonyította, majdnem sohasem kap Bayer-féle aspirint, hanem csekélyértékű pótkészítményeket, de a valódi aspirin árát fizeti érte. — Tehát óvatosság! Ha valahol ezen egyedül valódi aspirin-tabletták nem volnának kaphatók, kérjük ezt tudomásunkra adni, hogy a tablettáknak, valamely fővárosi gyógyszerészertől újjan való megküldése iránt intézkedhessünk. —

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co., Eiberfeld.

SZEMERE GYÖRGY:

A FORRAY- CSALÁD ✕

regény, ára 4 korona.

Kapható a BUDAPESTI HIRLAP könyvkiadóhivatalában a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett, vagy pedig minden könyvkereskedésben.

Telefon 3 - 33. Telefon 3 - 33.

Eddig felülmúlhatatlan, legjobb és legújabb szerkezetű, saját gyártmányu, 50%-os jégmegtakarítással

jégszekrények

dus választékban raktáron

Kohn József

Arad, Andrassy-tér 13. szám.

Minorita palota. 1669

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MASZNI JÁNOS

építész- és építőmester műszaki irodája

ARAD, Andrassy-tér 8. szám,

a templommal szemben.

Elfogad az építészet terén előforduló mindennemű

irodai és kiviteli munkálatot.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költség-számításokat kívánatra készítik.

Az építészet terén mindennemű felvilágosításokkal szolgálok.

Vázlatterveket ingyen készítik.

1697

Tisztelettel

Maszni János, építész.

Ház eladás Gyorokon!

Egy nagyobb urilak, szőlő és konyhakerttel, továbbá gazdasági melléképületekkel és istállóval előnyös feltételek mellett

eladó.

Bővebb felvilágosításokat nyerhetni a tulajdonosnál Aradon. Gyár-utca 21. szám alatt, a délutáni órákban. 1702

Ház eladó

Gyulán

a Nagyváradi-ut 10. sz.

ház eladó.

Bővebbet fenti címen, vagy

Aradon Aranykéz-u. 20. sz.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség, valamint a helybeli és vidéki szakbeli kartársaim tudomására hozni, hogy

József főherceg-ut 7. szám alatt,

hol eddig is gyakoroltam szobafestő, szobakárpító és mázoló iparomat,

papirkárpit, tapéta és festőkellék

üzletet nyitottam,

melyben a mai kor fejlett igényeinek mindenben megfelelő, elsőrendű áru szerezhető be.

Bel- és külföldi papirkárpitok, ecsetek, fénymázak, a háztartásban nélkülözhetetlen pormentesítő olaj és por valamint minden e szakba vágó áru a legnagyobb választékban.

Vegyztiszta finoman őrölt olajfestékek ipari és gazdasági célokra.

Festőminták a legmodernebb stílusban.

Zománccfestékek belső feldolgozásra, viharálló zománccfesték külső használatra, fűtőtestek befestésére.

Üzletem mellett eddigi iparomat fokozottabb és fejlesztett mértékben fogom folytatni, amennyiben eddigi munkaerőmet új és képzetesebb szakemberekkel egészítettem ki.

Szolid, gyors, és pontos kiszolgálás úgy helyben, mint vidéken.

1472

GLÜCK JÓZSEF

szobafestő, szobakárpító és mázoló, papirkárpit, (tapéta) és festőkellék üzlete.

Arad, József főherceg-ut 7. sz.

Elvillanásokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódnánk kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Am apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Ezen rovatban minden szó egyszeri felvitelnek ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledet kereső vagy cselednek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillért és 1 koronát kaphatók lapunk elrusító helyein.

A kinek

ismerettség híján

háztartásra, növekedésre, üzletvezetésre, könyvelésre, segédre, ispánra, gazdatisztára, kulcsárra, vinozellésre, kertészre.	kulcsárra, gazdasszonyra szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre házmesterre, stb.-re vagy szükségére.
--	--

Aki

eladni kíván

bort, borogort, bort, gyümölcsöt, szőlőt.	üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy
---	--

Aki

bérbévegni kíván

birtokot, házat, vadászterületet.	halászatot, telket, kocsit, lovat.
---	---

Aki

szándékát vétel vagy bérbévegni órából keresi:

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csöli, ha az

„ARADI KOZLONY“

kis hirdetési

rovatot használja.

Eladó egy jóforgalmu

vendéglő Arad legforgalmasabb helyén jól jövedelmező, betegség miatt. Cím a kiadóban. 1664

Marschal 8-as cséplőkészlet

és két locomobil kedvezően kapható Kovács Soma és Társa cégnél Aradon. 1704

Eladó szőlő.

Györökön 5 m. hold termő szőlő, szép lakház pinceberendezéssel eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonosnál, Hajó-utca 28. sz. 1684

Demeter-utca 10. számu

ház 900 □-öl telekkel eladó, esetleg parcellázva is kapható. Bővebbet ugyanott. 1682

Raffia hárs

első minőségben amíg készletünk tart kor. 65.—100 klgm-ként kapható Kovács Soma és Társa cégnél Aradon. 1704

Eladó

egy 7 méter hosszú, 3 méter széles szétszedhető vassátor, mely a szabadban való tartózkodásra előnyösen használható. Megtekinthető: Reinhardt ház, hátsó-udvar. 1694

Eladó

egy új 75 frtos varrógép 30 frtért, egy 50 frtos jégsekrény 25 frtért, egy 160 frtos Cassa 90 frtért, egy 20 frtos ajtó ernyő 7 frtért. Bildhauer, Orczy-utca. 1705

Üzlethelyiség

legélénkebb helyen Andrassy-téren Minoriták oldalán kiadó bővebbet a kiadóhivatalban. 1704

Eladó

teljes felszereléssel és jó karban levő 6 lóerejű m. állami, 6 lóerejű Garreth és 4 lóerejű Umrath gyártmányu cséplőgarnitúra Kaufmann Sándornál Arad, Boros Beni-tér 7. Ugyanott életbiztosítási ügynökök kedvező feltételekkel alkalmaztatnak. 1692

Egy ujonan épült

magán uri lakház elköltözés miatt szabad kézből könnyű feltételek mellett azonnal eladó, tudakozódnai állami tanítóképző intézet Hajdu Béla háztulajdonosnál. 1703

Ökleveles zongora tanítónő

elvéllal órákat házban és házon kívül. Gärtner Márkusné, Damjanics-utca 1. 1044

Hegyi borok

új és 6, rizling, bakator és vörös igen jó minőségben kapható Palkó Lázár szőlőbirtokosnál Pankotán. 15.3

Egy fűszer üzlet berendezés

olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1627

Egy jó forgalmu

szatócüzlet és vendéglő házzal együtt szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1422

Kiadó egész emeletből álló

elegáns, kényelmes uri lakás fürdőszobával, május elsőtől, Szent László-utca 5. — Ugyanott elegánsan butorozott kényelmes utcai szoba kiadó. 1607

Veszek könyvtárakat

és hangjegyeket. Minden újdonság raktáron. Antiquar könyvek. Könyvtárak berendezése. Nyomtatványok elkészítése. Rongált dobozu levél-papírok kiárusítása. Égető apparátusok. Kölcsonkönyvtár. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése, Aradon. 212

Eladó ház

Kapa-utca 4. szám üzlethelyiséggel és Választó-utca 44. szám ház eladó. Bővebbet Grusz Jánosnál, Választó-utca 44. 1680

Eladó butor.

Egy ebédlő, egy háló és egy hölgy-Salon, finom, faragott íróasztallal és teljesen új függönyök eladók. Bővebbet Boros Beni-tér 24. k em 1709

Cserép- és téglatelep eladó.

Jó minőségű földje van, 3 hold területű. Szárító színekkel és többféle cserépgépekkel. Értekezhetni: Lövész-utca 4a., Arad. 1710

Hintó eladás!

Egy igen jó karban levő nagyon könnyű, használt fedeles hintó és különféle új kocsik igen jutányosan eladók, Erzsébet-körut, az Ipartestülettel szemben, Olasz Lajos kocsigyártó, Arad. 1711

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi utca 7/a Telefon 199. szám. 1031

Tavaszi Blouse Album

igen változatos eredeti francia blouse mintákkal. Ára 1 kor. 50 fill. Aradon kizárólag Logusz I. és Fia könyvkereskedésében kapható 201

Tanuló fizetéssel

alkalmazást nyer Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedésében. Ugyanott egy jó állapotú toloszék olcsón eladó. Kerpel Izsó könyv- és papirkereskedése Aradon, Andrassy-tér 20. Telefon 385. 212

Egy jóforgalmu sütőde,

a mely naponta 30—50 forint forgalmat csinál, más vállalkozás miatt, teljes berendezéssel, azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1474

Alkalmi vétel.

Remek díszlevélpapír. Finom olajnyomatu műlapok, husvéti és egyéb képeslapok nagyban K. 240-től. Imakönyvek. Kölcsonkönyvtár, anti-buarium. Tolnai világlapja összes kedvezményekkel. Krausz Paulin könyv és papirkereskedése Színházépület. 995

Csutora- és Illés-utca

27. számú sarokházban egy kovács műhely május 1-től kiadó. Bővebbet Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak palotájában a házmesternél.

Két szobás utcai lakás

minden hozzátartozóval kiadó. Bővebbet Aranykéz-utca 20. sz. alatt.

Egy szép magas

2 szobás lakás minden hozzávalóval azonnal kiadó Thökölyi Imre-utca 37. sz. a.

Könyvelő,

ki a gépirást is bírja, május 1-ére állást keres. — Cím a kiadóhivatalban.

Josefovits Nővérek

ARAD.

Eddigi működésünket a lakásunkon folytatjuk és így jutányosabban vállalhatunk mindennemű megbízásokat miut eddig. Készítünk legkomplikáltabb rajzokat ugyszintén női felsőruhákra is a jelen divat szerint. Továbbá

fehér és színes himzést,

zászló és templom himzéseket, valamint előnyomtatást izléses kivitelben és legjutányosabb árban. Elfogadunk kelengyek teljes készítését.

Felvállunk egyszer mind urleányokat a himzésben való teljes és szakzerű kiképzésére eppen úgy, mint annak idején Ambrus Anna kisasszony. 1700 B. pártfogást kér

JOSEFOVITS NŐVÉREK,

Hasszinger utca 2 sz

Ipar- és Népkert épületében.

Uj leányifjusági irat.

A kis

makrancos mátkasága

Irtá: Rhoden Emmy.

Fordította: Kövér Ilma.

E rendkívül kedvesen, sok lelkentani igazsággal megírt történet, melyben a szerzőnő annyi finom árnyalattal megrajzolja mutatja be: miképen török meg lassacskán Ma két ilse makacssága, hajthatatlan fejessége — nem a szülei fegyelven, nem jegyese szigorú vagy nem bánomságán, de a külső behatások nyomán történt magáoosszálláson — a serdülő leánykák körében nagy érdeklődésre számíthat. Eredetiben óriási sikert aratott

„A kis makrancos mátkasága.“

— Magyar nyelven minden esetre hasonló sikere lesz és ezt nemcsak a munka tartalma, hanem Kövér Ilma, a kiváló író nő dicséretes szabotossággal és jó magyarsággal készült fordítása is biztosítja. Művészi képekkel. Gyönyörű több színnyomatu vászon díszkötésben. Ára 6 kor., amelynek özetes beküldése esetén bérmentve küldi a kiadó:

SACHS FRIGYES

Budapest. Andrassy-ut 37.

AZ ARADI KÖZLÖNY

HUSVÉTI MELLÉKLETE.

Hozsánna!

Ma ünnep újra! Hajtsuk meg fejünket
A szent, örök Jóság előtt.
Halál zsákmányaként im nem hagyá el
A némán tűrő Szervedőt.
Csodálva hinti fényét sugaraknak
Bübájosan a napkelet:
Élet kelt a halálból! Lám a sirbolt
Egy új élet bölcsője lett.

Hogy' tűrt és szenvedett Ő mindhalálig!
Nem vádolt senkit... Ugy van az,
Hogy az igazságért küzdő nagyoknak
Ajkán nem kél síró panasz.
A hit tudás és a remény valóság,
Mely lelkükkel jövőbe lát, —
És ez a látás száz csapás alatt is
Erőt, vigaszt, új éltet ad.

Ujjongtak ők, kik a halálra adták
S reszkettek a nagy reggelen,
Midőn az Ur, a hű lelkek királya
Fényben, sugárban megjelen.
De a természet ünnepelt, mosolygott...
Ez édes mosoly átragadt
A hű lelkekre és az ünnep hangja
Áldásul máig megmaradt.

Te vagy reményünk minden küzdelemben,
Te győzhetetlen szent Erő!
Hitvány bérencek, zsarnok lelkek átkán,
Mint felhőn át, te törsz elő.
Egy sugárod is fölemel, vigasztal:
A romlás még nem a halál.
Te élsz örökké, bárha gyilkolóid
Hitték: örökre meghalál.

Hozsánna! Tarts meg minket is! Hozsánna!

A jó nem fél, a jó remél;
A szent ügy és a meggyötört igazság
A sir ölében is megél.
Álljatok félre, fegyveres rabszolgák,
Mit örködtök a sir felett?
Nem tudátok s nem tudjátok megölni
A sirban sem az Életet!

Csécsi Imre.

ESŐBEN.

Irtta: Szerzy Mihály.

Játékos kedvében van az idő, hol nekikeseredik, hol megáll az eső és ilyenkor mintha buvócskát játszana a nap is: előbukkan néha egy-két percre a felhők mögül és ontja a nedves mezőség fölétt sugarait, melyeknek aranyfényében ragyognak a kövér esőcsöppek. Ezek az apró gyémántszemek, mik együttvéve, ki tudná megmondani, minő kincset érnek így nyáridőben, hullván lassu kopogással a fejlődő, a rég szomjuzó növényzetre.

Förgeteg István, az egyszerű parasztember innen az Alföldről, mondta egyszer, amint a pesti országházat nézegette a komájával s a megjegyzéseit egy ur az ott lévő deputáció közül hallgatván, azt kérdezték tőle:

— Hová való maga, bácsi?

— Alsóvárosra — mondta pipa mellől az öreg.

— Igen, igen — fergatta a szót az ur — azt akartam kérdezni, hol laknak?

— A nyomásszélön, keröm — adta vissza a feleletet, lapos pislantással a paraszt.

A deputáns nem tudván eligazodni ezen, másra fordította a beszédet:

— Tudja-e öreg, mit ér ez a palota?

— Dehogyan tudom, keröm.

— Nem ugy-e — mosolygott, — nem is gondolja.

— Gondolni azt gondolom, hogy nem ér annyit, mint egy csöndes országos eső.

Igazsága volt az öreg Förgetegnek, mert valóban kiszámíthatatlan értéke van a csöndes, permetező esőnek, mikor még a termés egy része a barna föld hátán diszeleg és hosszas szárazság után lehajtja bágyadtan a fejét, mintha szomorúság nehezédnek rá.

Ez okból oktalanság volna neheztelni az időre. Bár közönkint meg-megcsapkod bennünket az eső, a lovak haladnak velünk s mi nógatjuk őket, hadd menjenek egyre beljebb a szabad, a nyílt tanyavilágba. Ebbe az istenáldotta nagy birodalomba, hol mindenfelől illat, a felfrissült természet üde lehelete száll felénk s úgy érezzük, amint távolodunk a füstben uszó várostól, mintha a lelkünk felszabadulna a zsidongó, lármás élet béklyói közül és röpdösne a visszanyert aranyos szabadságban.

Valami fonséges, szívetremegtető kép az, mely egymást követő változással tárul elénk és vesz el előlünk. Azonban mindenünnen az élet mosolyog felénk; az alkotja a színes, váltakozó panorámát. És a becsületes, az igaz, a nehéz emberi munka, melynek nyomán áldás fakad, ima röppen el a fáradt munkás ajkáról és dal kél fölötte: vidám madaraknak ünnepi dala . . .

Reggel van. A napkeltének bűbájós szépségét most nem élvezhetjük. Felhők szaladgálnak az égen s ezek szürkeséget vetnek a tájra. Néha mosolyog csak elő a nap a szakadékon s ilyenkor mintha arannyal öntenék le a fák leveleit, a semjékek pázsitját s mindent, ami él, diszeleg: ragyog, tündöklök az egész vidék. Aztán ismét elkomorodik, mint a gyermekarc, árnyékká vonnak mindent a futkosó felhők.

Az esőverte uton megrakott kocsikkal találkozunk. Ezek elől ki kell mindenkinek térni, mert ezek az életet: a gabonát hordják. A sárga, zörgő kalászkok tetején ingujjas ember fogja két kézre a gyeploszárakat s amint letekint ránk, a nézésében büszkeség villan meg. Nem köszön, a kalapját se billenti meg, mint a feszületet vivő a bucsusok előtt: különös fölényt érez Krisztus testének a szállításában. Távolabb már bugás hallatszik a tallón és fekete füst uszik a föld fölétt, mint valami sötét gondolat. Itt a cséplőgép zakatol; felgyürt karu emberek hordják a dobba a kévéket, ügyet sem vetve a veszedelemre, ami ott ólalkodik a hátuk mögött. A bugás később csöndesedik, enyészik, amint halad a kocsis és nemsokára már csak bűmmögés hallatszik, — nyújtja utánunk a hangot a szellő.

Azután fehér, ködszerű füst tűnik elénk, melynek aljában vörös fény lobog. Napfényes időben ezt észre sem lehetne venni, a borulás szürkeségében azonban messze ellátszik. Közelebb érve látjuk a lángokat, amint szeszélyes formákban nyújtózkodnak fölfelé és haladnak nyomról-nyomra a hereföldön. Arankát éget egy ember, az bizgatja vasvillával a szalmával táplált tüzet. Az aranka nem idevaló, gonosz növény, mely körülfogja a friss herét, azután megöli, mint a pók a legyet. Valósággal

megfojtja. Előbb satnyul a here, azután hervad s egy napon száraz, kiaszott lesz.

A lovak, amint ügetve elmennek a lángok mellett, levágják szügyükbe a fejüket és nagyot rántanak a kocsin. Sietnek. Valami ösztönszerű félelem nógatja őket. Ilyenkor oster se kell. A kocsis gyorsabban röpül a nedves homokon s az ember azt veszi észre, hogy ime, ide ért a száraz-malomhoz, mely az imént még mint valami elhagyatott roma meredezett távol a földek között.

Hát valósággal rom is. A faláról már régóta kalapálhatja az idő a vakolatot s a vitorlái is olyanok, mintha árvák lennének, rothadt rajtuk az összesodort vászon is. Az ajtója becsukva, sehol egy teremtet lélek. A fordítófája is korhad, talán nem is hasznavehető már . . . Olyan az egész, mint a vizszélén gubbasztó öreg, piszkos gólyamadár.

Ezt ugyan alaposan elérte a kultúra sorvasztó szele . . . Mert némely esetben annak lehet nevezni. Sorvasztónak. Egyiket fölépíti a másik rovására. Ezt virulásba hozza, amant tönkre teszi. Hiába, ez az örökkön változó, a folyton munkálkodó életnek a nagy munkája.

Az idevezető ut is begyöpösödött már; de meg apránként fölszántogatták szélét a szomszédok. Minek ez, gondolják . . . Ember nagyritkán járja már, gyerekek botorkálnak át rajta, meg a tallóra eresztett libák gágároznak körösztil egyik tábláról a másikra.

A letarolt földeken most alig van egyéb, mint fehér, testes liba és gyerek. A jószágok a földnek hajolva lépkednek és szedegetik az elhullajtott magot, a gyerekek pedig csomóba ülve nézik a fellegek járását. És szívják a tiszta, friss levegőt, amitől olyan az arcuk, mint a városi gyerek képe, ha összeszókolgatják.

A szurós területet amodébb herés vagy kukoricás váltja föl, melynek széleit magos napraforgók diszítik. Olyanok ezek, mint a kendőn a csipkeszél. A tányerica virága hasonló az órához. Forog a kereke a nap után és mutatja az idő haladását. Ha azután leáldozik a nap, ő is lehajtja a fejét s úgy tesz, mintha aludna. Érdemes nézni ezen növénynek a munkáját, természetesen akkor, ha az embernek nincs más dolga, mint hasalni a fűvön és belemerülni lelkével, gondolatával a természet csodálatosan szép, nagy munkájába . . .

Az eső megállt. Elmúlik a lassu, csöndes kopácsolás is, amit az aprószemű eső mivelt a kukoricaleveleken. Most már szél támad s ez szakgatja a felhőket, melyek ritkulnak, fehérednek, néhol nagy darabon megszakadnak s ott már a tiszta ég mosolyog szelid kékségével. És jelt adnak magukról a karcsu, magos jegenyék is: zörgetik, beszélgetik citkés leveleiket. Olyan édes ez a melázó csevegés itt a magasban, ahol hosszucsőrű gólyák nyújtogatják szárnyaikat és lomhán haladnak a tó felé. Itt van nem messze a nagy szikkes viz, ide látszik a tükre, csillog, mint valami fényes ezüstmező.

A közepe táján, ahol nádsziget susog a széllel, tömérdek fekete pont sötétíti be a víz fölületét. Vadkacsák botorkálnak nagy falkákban. Szinte idehallatszik a hápogásuk is. Azután megrebbenek, egy darabig a víz fölétt csapkodják a levegőt, végre kiválnak tiz-tizenöten és V alakban huznak a tallók felé. Mennek az élelem után. Hajtja őket az élethez való ösztönszerű ragaszkodás.

És ime most, amint eltakaródnak a felhők és tisztul az égboltozat, a tájon újra megered a munka. A serény munkások dologhoz látnak: kasza csillan meg a herében, mely rendre dől az éles penge nyomán; amott kapa mélyed a földbe, majd asszonyok tűnnek föl, karjukon kosarakkal, kik mennek, sietnek szedni a fák alól a leesett gyümölcsöt, vagy a kukoricásból a hüvelyes babot. Szóval emberektől tarkáll a vidék.

Az országuton is megjelen az utkaparó, fénylik a kalapjához tüdőtt rézjelvény. Ennek a karja azonban már nem úgy mozog, mint a többieké, sőt néha meg is áll, szóba ered az arramenővel s hogy még inkább kényelembe helyezze magát, karja alá veti a lapát nyelét, rákönyököl s úgy folytatja lusta pöfékeléssel az időtrabló tereferét . . . Hej, hej, hiába, az idők változtak és vele együtt az emberek is. Ma felügyelők kellenek a munkához, a felügyelők mellé pedig főfelügyelők.

Boszankodna az ember, azonban fölragyog az égboltozaton, mint valami hatalmas, színes diadalkapu, a szivárvány s ez, mint a kiengesztelődés tüneményes jelképe, egyszeribe elűz minden indulatot a szívből, ehelyett gyönyörrel, hálával és imádsággal tölti be azt.

POÉTA-KARRIER.

Irta: Pártos Szilárd.

I.

Valahonnan a vidékről szakadt fel ide, a főváros örök forgatagába.

Arról a vidékről, a hol a természet a maga szüzi tisztaságának varázsával vonja be a lelkeket — abba a városba, melyet valami förtelmes mocsár lep el, a melyben fogamzik a vétek és tobzódik a bűn.

Csendben, békében élt a falu áldott magányában, feltűdővel szívta be a balzsamos léget és sohasem volt a gondtól ráncos a homloka és soha nem gyülemlott a lelkébe vad keserűség.

Mégis . . . beleunt a madarak csiesergésének hallgatásába, a buja réteknek szemlélésébe és kimondhatatlan tompa rosszkedvűség vett rajta erőt.

Hogy hogyan támadt az ifju lelkében ez a csodás átváltozás, azt nem tudni. Soh'sem látjuk a csillagot feljönni az égen, csak ha már megjelent és ragyogóan szórja szét sugarait.

Valami halkán felbugó dal, rég elfelejtett színes emlék, női ajakról esendülő bánatos ének görcsös zokogásra készítették az ifjut egy álmatlan éjszakán. Forró lázban égett a teste, vad keringéssel lüktetett a halántéka és egy láthatatlan kéz vasmarokkal szoritotta össze a szívét.

— El innen, el a magányból, fel a város örült zsvájába — kiabál kétségbeesetten az ifju — eldalolni mindazt, ami a lelkem rejtekében dul, dalolni százaknak, ezreknek, megnyugtanni enmagam, gyönyörködtetni másokat, dalolni . . . alkotni . . . munkatermő lázban . . . és dicsőséget, babért aratni . . . Babért . . . a tömegetől . . . a homlokom köré . . .

És az ifju a legközelebbi Pest felé menő vonatot megvárta, beugrott egy bűzös, füstös, parasztokkal teli harmadosztályú szakaszba és örült sebességgel haladt a bűnök városa felé.

II.

Igy jutott Alpár Jenő Budapestre. Erős, forrongó talentumot érzett magában és elhatározta, hogy író lesz.

Szegény fiu! Nem tudta, mi az: Magyarországon írni! Hogy az csak szépen vasalt nadrágu, tőkepenzes, meghájasodott embereknek való uri mellékfoglalkozás. Az olyan nagyuri passzió, mit csak a leghamisítatlanabb, hétágu koronás arisztokraták üzhetnek.

Szegény naiv fiu! Fogalma sem volt arról, hogy manapság nálunk az írószághoz is ép úgy megkívánnak előkelő megjelenést, diskrét modort, külső eleganciát és szerfölött sok pénzt, akárcsak az államtitkársághoz.

Hiszékeny, sajnálatraméltó fiu! Ez akar Budapesten író lenni, kinek elismerik a zseniáltságát és kit ujjongva becézne, dédelgetne a tömeg. Alpár Jenő akart magyar nemzetének írni, kinek félszáz mozdulatait kinevették, vékony dongáju, gyenge testét megvetették, kinek helyrehozhatatlan ür volt kopott cipőjén és a ruha cafatokban lógott le róla. Csak egy ragyogott rajta: a szeme. Abban az isteni ihlettel megáldott tehetségek rejtett szikrája égett. Manikűrözetlen körmei piszkosak voltak és kócos haját minduntalan szemébe csapta a fűtülő szél. Ez az ágról-szakadt, nyomorúságos fiu akart író lenni — ezekkel a szegényes, istenverte kellekkel.

És megkezdte szegény, a kálvária-járást. Félénken kopogtatott nagyhirű szerkesztők kipárnázott ajtajain és félelmében összeverődtek remegő térdei, ahogy ott állt a földi urak leg-hatalmasabbjai előtt.

— Mit akar? Rivalt rá egy borzúhang. És ő nem tudott mit mondani. Hebegett valamit és előnyújtotta azt a néhány teleirt kutyanyelvet, mit hosszú, sovány ujjai között szorongatott.

A szerkesztő egy pillantást vetett a papírra és valamivel enyhébben megszólalt:

— Van valami bennük. De még gyenge dolgok. Egy-két év múlva talán lesz magából valami, fiam.

Kitántorgott a szobából! Ez a rettenetes csapás egészen lesújtotta. Éjjel-nappal azok a lelketlen szavak csengtek a fülébe: „ . . . De még gyenge dolgok.” Tétlenül, álmodozva csatangolt az utcákon, elszédítette a fény, a pompa, meghódította a ragyogás és ha valami kirakat előtt ment el, annak füvegében meglátta a maga rongyos öltözkét, sápadt, beesett arcát, összekuszált haját.

Nem birt megnyugodni! Elment megint más szerkesztőhöz, aki egyszerűen kidobatta. Bekopogott mindenütt, ahol jóakaratu embereket vélt találni. Koldult az írásaival, mint az alamizsnás koldus, ki reszketve nyújtja ki kezét egy hitvány rézpénzért.

Voltak, kik azt mondták neki: jó lesz lemondani az álmodokról, amik valóra soh'sem válnak. Annyi mesterség van a világon, válasszon azok közül egyet; még derék ember válhatik belőle . . .

S ilyenkor ökölbe szorult a költő keze, könnyek toltak szemeibe és odébb állt, hogy tovább hallhasson gunyt, szitkot és hahotát, ami egyre kísérté tövises útján.

Voltak, kik jóakaratulag kikérdezték terveit felől.

— Író akar lenni? Szegény gyerek! Mi a neve?

— Alpár Jenő.

— És maga egy ilyen névvel akar író lenni?!

Vegye tudomásul fiatal barátom, hogy Magyarországon nem a költői műveket, nem az írói produktumokat, hanem *nevet* fizetünk. Érti, fiam? Az írónak a nevét. Nem az a fő, hogy mit ír, hanem hogy *ki* az, aki írta? Magának pedig, öcsém . . . És semmitmondóan biggyesztette le az ajkát a redaktőr és elbocsájtotta a fiatal költőt.

Alpár Jenő, a poéta pedig elkezdett koplalni. Elérzékenyülve gondolt néha vissza rozsmaringos falujára, hol semmi szükségét nem szenvedett. Mily távol van ő attól a falutól . . . Isten tudja — talán soh'sem látja azt többé viszont. És lassankint belészokott szomorú helyzetébe. Éhezett rendületlenül. És irt, irt, egyre irt! Valami csekély jövedelme is volt már. Egy kegyes író juttatott neki is valamit. Minden héten néhány soros cikket kellett írnia — soronkint fél krajcárért — a lóheréről, meg a — trágyáról.

III.

Egyszer réveteg szemmel botorkált az utcán. A járőkelőket nézte, ez volt az ő legkedvesebb és legolcsóbb mulatsága. S ahogy így járt-kelt elgondolkozva, el-elmérenge, valami kőbe botlott, úgy, hogy elvesztve egyensúlyát térdre rogyott. Abban a pillanatban ért oda egy bőkezűségéről híres vérbeli arisztokrata, aki sokat adott arra, hogyan hódolnak meg előtte az emberek. A nagy ur azt hitte, hogy ez a rongyos ruházatu, ágról szakadt fiu ő előtte, egyenesen *neki* bukott térdre, hogy valamit kieszközöljön a dús gazdag mecénástól. Felemelte a fiut, kocsiba ültette és a hamarosan összeverődött tömeg lelkes éljenzése közben elvitte a fiatal író a palotájába.

Másnap egy hír, néhány soros kis hír száguldott végig a hazán, hogy Alpár Jenő, a nyomortól elgyötört tehetséges fiatal író, a nyílt utcán segélyért könyörgött egy valódi grófhoz, ki mint látjuk, az irodalomnak lelkes barátja, pártfogásába vette a fiatal poétát, ki ragyogó tehetségénél fogva, fényes jövőre számíthat.

És Alpár Jenő még fel sem ocsudott egészen bámulatából mikor egy szerkesztőségi szolgálta kereste már, kérve, hogy fáradjon azonnal a redaktőr urhoz.

Látja, fiatal barátom — szolt a szerkesztő a költőhöz — mondtam ugy-e, hogy mi csak *nevet* fizethetünk. Tudtam, hogy önben óriási tehetség lakozik, most pedig már szépen hangzó neve is van. Evvel a kis komédiával igazán oly népszerűsége telt szert széles e hazában, hogy önt bármelyik magunkfajta skribler is méltán megirigyelheti. Most, ha úgy tetszik, szívesen bocsájtok rendelkezésére egy jól fizetett munkatársi állást . . .

Másnap ez a kis hír jelent meg a fentemlített redaktőr lapjában: Lapunk kiadója óriási áldozatok árán lehetővé tette, hogy olvasóink ezentúl Alpár Jenőnek, a népszerű, nagytehetségű költőnek tollát élvezhessék . . . stb.

IV.

Alpár Jenő tehát egy előkelő, elterjedt lapnak lett jól honorált munkatársa. Volt pénze, tehát volt mindene, mit szemérszája megkívánt. Ugy öltözködött, mint egy született főispán és úgy élt, mint egy miniszteri titkár. Beválasztották tagnak a klubokba, segédnek hívták a párbajokhoz, becsületbíróságoknak ő volt az elnöke és boldog volt az, ki Alpár Jenővel kezet foghatott. Hogy az ördögbe ne . . .? Alpár Jenővel, kít az a mecénás gróf protezsált. Sokat nyom az a latba! Sőt — mi mindenre nem viszi még ez a kócos poéta — valami remek házasságot is ajánlottak már neki. Abból azonban nem lett semmi. Mert Alpár Jenő, továbbra is az maradt, aki volt: egy nótás lelkű, dalos poéta, ki meglátott egyszer az utcán egy viruló szép masamódeányt és azt szó nélkül karonfogta és elvette — feleségül.

Öt szobás lakásba laktak, ahol minden este fényes társaság gyült össze enni, inni, mulatni, minden este hajnali pirkadásig. Vidám murik voltak ezek. Folyt a pezsgő és füstölgött a havanna és tombolt a jó kedv. Írók, művészek, mágnesok tiszteletnek vették, ha megjelenhettek Alpár Jenőnél. Hogy az ördögbe ne, mikor Alpár Jenőnek annyi a pénze és oly jól megy a dolga.

Alpár Jenő életében minden megváltozott, csak ő nem. Ő a régi maradt. Jó szíve a maga rengeteg jövedelmét megosztotta másokkal és éjjel-nappal dolgozott, irt fáradhatatlanul. Sokszor — míg odahaza nála nagy társaság vigadott és nagy urak udvaroltak a feleségének, ő éjfélig rötta a betűket, azokat a jéghideg betűket, amelyekbe kizokogta szíve vallomásait és elbeszélte gondolatait.

Írásait szétkapkodták és élvezettel, gyönyörűséggel olvasták az emberek. Csakugyan ő lett legnépszerűbb írója az országnak. Csudás tehetsége kibontakozott a maga valójában és tüzesége lángra lobantotta az emberek szívét. És senki nem töprengett azon, hogy mi lett volna ebből a nagy zseniből, ha akkor véletlenül nem botlik meg egy kőbe és nem esik térdre egy hiu gróf előtt . . .

V.

A sok dinom-dánom, az a súlyos és költséges társadalmi kötelezettség, amelyeknek meg kellett felelnie, lassankint a tönk szélére juttatták Alpárt. Egyre-másra eszközöltek nála végrehajást, árverést, egyre sötétebb és sötétebb felhők borul-

tak az író feje fölé. Még most is annyit dolgozott, mint azelőtt, de kezdett csökkenni a népszerűsége. Ahogy az emberek azt olvassák, vagy hallják valakiről, hogy anyagi gondjai vannak, kezdik nem szeretni. Lassankint a barátok is elmaradtak, a a kékvérű, előkelő barátok, kik ha messziről észrevették Alpárt, messze elkerülték, hogy ne kellessen őt köszönteni. Na persze. Olyan embert, kinek maholnap egy fityingje sincsen. Csökkent a népszerűsége és kezdték lebecsülni a munkáit. Nem is fizették már jól őket. Amellett nagyon szorongatták a hitelezők. Óriási költségen kiadta a munkáit, gondolva, hogy ez kirántja majd nehéz helyzetéből. De tévedt. Alig fogyott el egy-két példány azokból, a többi a nyakán maradt.

Rettenetes helyzetben volt. Megismétlődtek, felujultak az ifjúságának nélkülözéssel teli napjai. Lassan-lassan ismét hozzászokott az éhezéshez, a fűtetlen szobához, a lyukas cipőhöz és a kócos hajhoz. A felesége is elhagyta, mindenki elhagyta. Csak nem is érintkeznek egy költővel, a kinek nincsen pénze.

A szerkesztő megint hidegen mondta:

— Édes uram, hisz ön jól tudja, mi csak neveket fizethetünk . . .

Es Alpár Jenő, a nyomorgó író, mit tehetett egyebet, mikor egyszer együtt voltak mindazok, kik nála egykor annyi pezsgőt ittak és havannát füstöltek el, mondjuk az ország társadalmának színe-java egybe gyülekezett, rongyos ruhában, éhségtől kimeredt szemekkel kiállt a tömeg elé és zokogásba fuló hangon kiáltotta az embereknek:

— Miért hagytatok el? Miért lettetek hozzám hűtlenek? Nektek dolgoztam, érettetek virrasztottam és most ez a hála? Miért hagytok elpusztulni? Ki éljen akkor, ha nem az író, ki táplálékkal látja el lelketeiket!? Nyomorult népség, mely anyyira bárdolatlan és buta, műveletlen és szív nélküli, hogy veszni hagyja a poétáit. Nézzetek rám! Nem látjátok, hogy éhezem? Fájom! Hogy meghalok, ha nem könyörültek rajtam! Segítsetek! Kenyeret adjatok! Éhes vagyok! Éhes vagyok.

Szeme vad tűzben forgott, rendetlen haja sápadt arcába hullt és reszketett mint a nyárfalevél.

Az emberek összenéztek és azt mondták:

— Ez a szegény Alpár megbolondult.

És bevitték a Lipótmezőre.

Daloló lányok...

*Daloló lányok jöttek le a hegyről,
És elmentek az ablakom alatt.
Egyik-másik fel is kacagott hozzám,
Amint a házunk előtt elhaladt.
Hajukban mirtus és babérvirág volt,
Kézükben meg virágzó ciprus ág . . .
Alkony volt . . . És arcukon ott lángolt
A gyönyörű, a szüzi ifjúság.*

*Csak mentek-mentek, összefogózkodva,
Le a lejtőn, zeg-zug utcákon át
Előttük fénylött, tündökölt a tenger
S a nap reáteríté bitorát.
Egy-egy sugár a lányfejekre tévedt,
Arany hajuk szikrázott, villogott,
S megálltak lenn a tenger partja mellett,
Hol dévaj tábort ütöttek legott.*

*S most vig kacajjal ruháját megoldja,
Aranyhaját bontván a lánycsapat.
Mint izzik, drága terhét hordva,
Mint óriás trónus, a sziklapad.
Szüz félelemmel állnak meg a parton
S ereszkednek a fővenyen alá,
Míg egy hullám meztelen lábukra
Szerelmes, égő csókját lopja rá.*

*Most mind egyszerre a habokba buknak,
Pajzán játékok kéjes, lassu már.
S hogy rájuk tűz a nap, fehér vállukról
Lesiklik minden kandi napsugár,
S amint, aranyhajuk széjjelterítve,
Lángokba borítanak minden habot,
Ugy látom én, a bíbor alkonyfényben,
Majdök fürdenek, kacagnak ott . . .*

Balla Ignác.

ÁRNYÉKOK.

Írta: Szeeső Vilmos.

A korai téli este a szobát már szinte egészen sötétségbe vonta, a tárgyak körvonalai már csak elmosódottan látszóttak és az utcán, ahonnan eltompult bugással fölbangzott az élet zaja már fölgujtották a lámpásokat. De itt, a szobában lévők takarékoságból még nem gondoltak arra, hogy világot gyujtsanak. Mind sötétebb lett a szobában, az árnyak megnyultak, összeülekeztek, szétterjedtek, hogy lassan-lassan embert, tárgyat magukba olvassanak. A divánon öreg asszony ült, ölben kicsiny gyermekkel, vele szemben a karosszékekben fiatal, nyulánk nő, fejét tenyerére támasztva. Hallgattak. A gyermek az öreg asszony vállára hajolva, szunditani látszott. Hallgattak és néztek a szürkeségbe, mely mind sötétebb lett; lassankint már minden összeolvadt: a butor előbb különös, fantasztikus formát nyert, egyikük-másikuk a homályban valamely titokzatos, groteszk, mesebeli lénynek tetszett, majd már meg sem lehetett különböztetni az embert, a butort a sötétségtől, valóságot az árnyaktól.

A karosszékekben ülő fiatal nő hirtelen fölzokogott. Oly szivettépő volt e hang, a fájdalomnak fuldokló szava, amint előtört hirtelen a sötétségből, amely elfödte fátylával a szenvedőt és vonagló arcát nem engedte láttatni.

— Magda, Magda, mi bajod?! — suttogta ijedten az öreg asszony, akinek ölben a kis gyermek szendergett.

— Az előbb olvasom az ujságban, anyám, hogy Miklós eljegyezte azt a gazdag leányt.

Egy pillanatra elhallgatott, majd folytatta, sirástól megmegecsukló hangon.

— Tehát hazugság volt minden, amit ígért. Most már vége, vége! . . . És hogy engem, akit elcsábított, el tud felejteni, hagyján. De a kis, édes fia, a gyámoltalan, nyolc hónapos fia! El tudja hagyni a gyönyörű csöpp fiát, aki minden vonását tőle örökölte!

— Istenem, Istenem! — sóhajtott az öreg asszony.

A fiatal asszony zokogása halk, panaszos bugássá csöndesült.

— Minden a pénz! — szólt lemondóan az öreg asszony.

— Minden másképp volna, ha ily szegények nem volnánk . . . Most a gyermek föleszmélt és elkezdett gagyogni:

— A-pa, pa-pa-pa . . .

— A bátyád mily sokára jó!

— Hová ment Sándor?

— A szini direktorhoz, a drámája dolgában. Ó, ha elfogadná a darabot!

Valaki benyitott az ajtón. Az alakja már nem is látszott a sötétségben.

— Jó estét, — szólt egy férfihang.

— Csakhogy megjöttél Sándor!

A férfi tapogatózva jött előre. Meglelte az asztalt és rádobott valamit.

— Visszakaptam a darabot, — szólt tompán.

— Miért? — ijedt föl az öreg asszony.

— Kiforratlan, homályos dolog, sok éretlenség, ifjú szerelenségek, sok minden együtt és egészben semmi! Ez volt a bírálat. Ó pedig én azt hittem, hogy amit irtam, az minden!

— Klo . . . Klo . . . — gügyögött a gyermek.

— De hiszen van tehetséged! — kiáltott hevesen és méltatlankodva az öreg asszony.

— Én azt hittem, hogy van! De ha nincs, most már mit tudom én!? Szólt csüggedten a fiatal ember és a diván sarkába vetette magát.

Egy percig csönd volt, majd megszólalt vigasztaló hangon az öreg nő.

— Gyerekek, ne busuljatok! Sorsjegyem van, holnap lesz a huzás és meglássátok, megütöm a főnyereményt.

Ezzel fölkel, a gyermeket a leánya ölbe tette és meggyújtotta a lámpást. A világosság egyszerre elárasztotta a kopott butorzatú szobát. A szegénység, a nélkülözés ott lebegett a levegőben, szinte látható volt.

A halvány arcú fiatal nő gyermekét karjára véve, fölállt. Árnyékok hirtelen a falra vetődött. Míhelyt a gyermek a mozgó árnyakat a falon meglátta, kicsi karjaival feléjük repezett. Az anyja odavitte a falhoz és a gyermek csöpp kacsójával a falhoz nyult, kaparászott rajta, meg akarta fogni az árnyékokat. Össze is szoritotta kicsi öklét, aztán kinyitotta, keresve benne azt, amit megfogni vélt és igen csodálkozott, látva az

üres tenyerét. A többiek, bajukról megfeledkezve, oly jóízűen nevettek ezen! Nevettek és nem gondoltak rá, hogy önmagukat nevetik, önmagukat és az egész világot, mely repes, vágyik, kapkod a gazdagság, a szerelem és a dicsőség árnyéka után és amikor már megfogni vélte, szomorú döbbenéssel néz az üres tenyerébe! . . .

A VÉGREHAJTÓ.

Irtá: Pogonyi Nándor.

Valamikor ur volt. Ősei kuriájában napestig kergette vidám cimborák társaságában a pagátot. Nem gondolt semmivel csak a vidám mával. A kártya, bor és titkos kalandok képeztek ránézve az életet.

A felesége legszebb asszony volt a vármegyében s épen olyan mulatni szerető, mint a férje. Nem csoda azután, ha az ősi fundus, mely nem bírta meg a nagy terhet, amibe az a költsékes, könnyelmű élet került, inogni kezdett a lábuk alatt.

Egyszer aztán betoppant az a kellemetlen vendég, amely a pusztulásnak előhírnöke s nótára vette az ősi butorokat, a puha ülésti kocsikat, sőt még az igás lovakat is.

Ettől kezdve azután mindennapos vendég lett a háznál a végrehajtó, egészen addig, míg a nemes Geszthelyi kuria előtt meg nem szólalt a dob . . .

És itt kezdődik Geszthelyi Benő urnak a karrierje . . .

Mikor elárverezték a feje felől a kuriát, úgy maradt pusztán feleségestől, hogy egyebük sem volt, mint a rajtuk lévő ruha.

Kenyér után kellett hát néznie.

Mint minden lepasszolt ur, ő is a vármegyénél kezdte. Reggeltől estig körmölgetett egy forintért, ő, aki azelőtt még borraivalónak is csak párosával adta a pengőt. Szomorú napok voltak ezek, de szerencsére nem tartottak sokáig.

Egy szép reggelen felhívatta magához a főispán, aki neki atyai ágról a nagybátyja volt.

— No, hogy érzed magad a hivatalos életben, öcsém?

— Sehogysem. Kinlódok és koplalok. Hej, de sohasem is reméltem, hogy a vármegye kenyérére szoruljak.

— Biz az nem a legédesebb falat kedves öcsém, de azért mégis irigylik azt a kenyeret tőled s e miatt engemet is olyan vehemensen támadnak, hogy bizony nagy szivességre köteleznél, ha valami más állás után néznél. Mindenki csak azt hajtja uton-utfélen, hogy a főispán családi hivatalnak tekinti a vármegyét.

Geszthelyi szörnyen megijedt ettől a fenyegetéstől . . .

— Nos, hát mit szólsz hozzá, kérde a főispán egy kis vártatva.

Geszthelyi szomorúan megvakarta a füle tövét és így felelt:

— Ha azt akarod, hogy éhen haljak feleségestől, hát csak dobass ki a vármegyétől még ma. Ugy sem ér már ez a nyomorult élet egy pipa dohányt sem.

— No csak ne ess kétségbe, biztatta őt a főispán, majd utána nézünk valami más hivatalnak. Teszem fel egy végrehajtói állás épen jó volna neked. Nos, mit szólsz hozzá? . . .

— A vármegyében?! szisszent fel ijedten Geszthelyi.

— A világért sem, felelt a főispán nevetve, hisz itthon kitagadnának az atyafiak, ha őket is megexekválná. Azt hiszem legjobb lenne, ha Pestre mennél . . .

— Biz ezt én magam is legjobbnak találnám, felelte Geszthelyi, bár látszott rajta, hogy nem nagyon örül az ajánlatnak . . .

Két-három esztendővel ezután fekete felhők kezdtek derengeni a politikai élet egén. A főváros csak úgy nyüzsgött a sok vidéki főispántól, akiket a kormány felrendelt, részint, hogy utasításokkal ellássa, részint pedig, hogy szolgálataikat megköszönje.

Geszthelyi Benő pesti végrehajtó urat is felkereste József-köruti fényes lakásán régi főispánja. A végrehajtó alig tudott hová lenni a nagy megtiszteltetéstől. Végig vezette pompás terméin főispánját s lelkére kötötte, hogy tekintse urnak magát feltétlenül az egész lakásban.

A főispán nem tudott hová lenni a nagy csodálkozástól, hogy uraöccsét ilyen nagy módban találja.

— Tán örököltél valahonnan, vagy megnyerted a nagy lutrit, édes öcsém?

— Nem biz én, kedves bátyám!

— Hát a végrehajtói mesterség jövedelmez olyan jól, hogy ilyen nagy uri módon vagy berendezve.

— Ugyan édes bátyám, ne csufolja ki már ezt a mi városi szegénységünket.

— Na csak ne szerénykedj öcsém, örülök, hogy jól megy a sorsod . . .

— Hál Isten, meg vagyok vele elégedve.

— Mennyi jövedelmed lehet?

— Lehet úgy tizenöt-husz ezer forint.

— Na, akkor jobb dolgod van öcsém, mint a minisztereknek.

— Az épen nincs. De hát szegényesen csak megélünk. Hát bátyám uramnak hogy megy a sorsa?

— Biz az lassan, öcsém. Ma adtam be a lemondásomat s a miniszter el is fogadta.

— Ugy, hát akkor már nem főispán többé urambátyám.

— Nem. Hál Isten. Nagyon is meguntam már ezt a foglalkozást. Nagyon terhes s a mellett az embernek rá kell fizetni a hivatalára . . .

— Ejnye, hol is késik már a feleségem, megengedi édes bátyám, hogy utána nézzek, szólt a végrehajtó s átment a felesége budoárjába.

A végrehajtóné épen ki akart jönni. Talpig selyemben volt, a magas vendég tiszteletére kicsipte magát.

Férje azonban visszatartotta s odasugott neki.

— Vesd le azt a kacatot magadról. Ne parádézz neki. Nem főispán többé. Aztán ne nagyon tartóztasd vacsorára, mert még váltót irat alá velem. Tudod jól, milyen ez a kopott zseni nép . . .

Két asszony.

A sirnál két asszony találkozott.
Mind a kettő virágokat hozott.

Rügybontó, csodás ujjászületésben
Állott a néma temető.
Virágzó fák között örök enyészet . . .

Lángoló szemekkel egymásra nézett
Az özvegy és a szerető.

Az özvegy asszony törte meg a csendet:
Hogy gyűlöllek! Hogy irigyellek,
Te bábuarcu, aranyhajú gyermek!
Neked csók jutott. — Nekem csak könnyek,
Halvány szépséged hogy imádtam!
Szemed megejtő ragyogása
Világított csak az útjára még,
Keskeny ajkadnak csalfa beszéde
Elbódította, megigézte,
Csak neked élt, csak benned élt!
Ő, a király, szolgaként hullt elédbe,
Tied volt minden álma, vágya, titka,
Vad féltése, nagy, édes hevülése . . .
S mi jutott neked? Koldus alamizsna.
Én örültem! Néma voltam s büszke.
Mikor a csókjaimat neked adta
S a rózsáimat szindobogóra
A te hajkoronádba tűzte . . .

A másik csendesen felelt:
Igaz: csókoló. Igaz: ölelt.
De csókunk közé odaszállott
Akár egy jeges fuvalom
A te büs, szemrehányó pillantásod
S a néma panasz csukott ajkadon.
A márnak és a gyönyörnek
Emléke bánt, emléke éget,
Mind jobban fáj, jobban gyötör meg.
Oh én . . . én irigyellek téged!
Ott halt meg karjaid között,
Mikor a szeme megtörött,
Utolsó pillantása téged ért . . .
Te csókolád le ajkáról a vért
S a szemérről a könnyet! . . .
Oh neked, neked százszor könnyebb!
Én lopva, félve-és osztona
Csempésztem virágot a sirhalomra.
Te az ő édes nevét hordod
És emelt fővel öltöztél gyász miatt . . .
Én titkolom az emléket, a csókot
S mást ölelek . . . míg a szívem riadva
Az ő csókját siratja! . . .

Farkas Imre.

BIRÓNÉ ASSZONY.

Irtá: Tóth Dezso.

Biróné asszony kidugta szép fejét a muskátlik közül az ablakon s dallamos hangján kérlelni kezdte urát, ki az utcán az egyik akácjának támaszkodva bámult nagy merőben a levegőbe.

Az isten tudja, min gondolkozhatott.

Apró porszemek táncoltak előtte a napfényben s ha az akáclombokat olykor-olykor megcsókolta a szellő, özönével hullott fejére a fürtös fehér virág.

S az asszony édes szava ott csengett a fülében:

— Jöjjön be, gazdám, jöjjön be; csak magam vagyok idebe. Ni, még nótaszóval hívogatja, — gondolta magában a gazda, de azért tette magát, mintha nem hallaná.

Az ablak leggyönyörűbb muskátlija azonban megint megszólalt:

— Gazdám, édes gazdám, ne tartson haragot.

— Már mint ő? Van is eszében. Minek haragudnék? Kire haragudnék?

Talán bizony arra a mosolygó szemű asszonyra, kinek két hófehér karjánál édesebb átalvető nincsen a nap alatt?

Azokra a nótázó ajkakra, melyek úgy tudnak csókolni, hogy tüzes parázsza forralják a vért?

Dehogy! Hanem ami sok, az sok!

Nem akar ő mindig az asszony szoknyája körül serteper-telni; megunta azt az örökös nyalakodást is.

Igaz ugyan, hogy ebben sokaig nem volt a biróné asszonynek módja, mert súlyos betegen feküdt jó hosszú ideig. Már-már halatták is.

Akkor történt, hogy kiségitőként a házhoz került Sebestyén Eszter.

És erről különben jobb nem is beszélni! A muskátlik közül mintha valami elfojtott zokogás hallatszott volna s az asszony szemeiből lepergő könnyecskéket mohón itták be a tikkadt levelek.

A csökönyös gazda felrezzent s úgy félszeggel oda sandított.

— No?

— Nem jön be? Igazán nem jön be?

— Csak nem ég a sarkadban, hogy olyan sürgős?

Még egy ideig kéreti magát, aztán beadja a derekát.

Kemény léptekkel megy; minden mozdulatán meglátszik, hogy nem igen régen szabadult a katonasorból, mert még mindig van belőle valami a néhai Kronprinz-bakákból.

— Miért kérte annyira magát?

— Csak kötődtem, lelkem.

— Kend mindig kötődik; kend már nem szeret engem. Van talán valakije kivülem? Kivülem, aki nálamnál szebb, igazabb, hűségesebb?

Ott van la, ha az asszony még néhány szót szól, menten eltörik a mécses. Ezt meg kell akadályozni, mert könnyebb munka megfordítani a patak folyását, mint egy szerelmes szép asszonyt, akinél megeredt a jóság forrása, megvigasztalni.

A gazda átöleli azt a kívánatos teremtest. Magához szoritja édes öleléssel s eloltja az ajka szomjuságát egy forró, tüzes csókkal.

— Te mindig olyas valamit forgatsz a fejedben, lelkem. Hát találnék én a föld színén olyat, akivel összemérhetnék? Akit úgy tudnék szívelni, mint téged; aki ellen még gondolatban sem mernék vétkezni? Dehogy találnék, dehogy! Te se olyat, mint én, ugy-e?

— Soha, soha édes gazdám, mert nem is keresek.

Künn az árnyék már hosszúra nyulik. A levegő hűlni kezd s az akácvirágok fázva zsugorodnak össze.

— A gádorban nagy hangon beszél valaki.

— Itthon van, ha mondom. Meg ne retiráljatok. Pszt, egy szót se! Nem hagyom a hivatalos tekintélyt. Nem én! Igen is!

Biróné asszony lilium karjai lefonódnak az ura vállairól.

— Ez a Rázós hangja, — mondja a gazda. — Ugyan, mi a szösz akar?

Egy kis torokköszörülés hallatszik kívülről; aztán megindult az egy nagy pár csizma és általlépked a küszöbön.

— Szerencsés jó estét, bíró uram!

— Mint közönségesen!

— Rázós Márton, kinek csész kenyéren hizott meg az apja, az öregapja s most azon hizik maga is — hirtelen visszafordul az ajtó felé s kiszól:

— Tyhü, a masináját! Rólatok meg maid nem elfelejtkeztem. Gyertek be!

— Elöl jön a kipirult arcú haragos legény; utána a félénk tekintetű, halvány kis leány: Rác Jóska, meg Sebestyén Eszter.

Amint belépnek, a bíró erősen megszorítja a biróné asszony kezét; ez meg az ajkait harapdálja.

Mi lesz itt?

Rázós Márton egyszeribe csak kibillen a pikére s hadar:

— A vetésben jártak, megtiszteltem. — Összecafálták egészen. Pedig ki volt dobolva, hogy a vetésben járnai tilos cselekmény. Igen is! És mégis megtették.

— Kik?

Rázós mutatójával a leány meg a legény felé bök:

— Kik?! — hát ők!

Rác Jóska előre lép s villaszemeivel majdnem átszurja a vádlót:

— Tagadom!

— Ica, rica kukorica, még tagad is, ni! Hiszen van nekem medicinám a tagadás ellen. Igenis.

A tarisznyából egy liliumokkal kivarrt selyemkendőt vesz elő s a bíró elé tartja.

— Ihol a bizonyosság!

Sebestyén Eszter a kendő után nyul.

— A kendő az enyém.

Biróné asszony egy hirtelen mozdulattal kikapja a kendőt az ura kezéből:

— Nem igaz, mert az enyém!

A bíró hol az egyikre, hol a másikra néz s keményen kérdi az asszonytól:

— Mikor jártál a vetésben Rác Jóskaival?

Az asszony mentegetődzik:

— Én? Soha sem! De a kendő az enyém! A nevem is bele van mérkelve. Ez a leány a kendőt tőlem lophatta, mikor a házunknál volt. Tudod kézre jött neki!

Sebestyén Eszter közbekiált:

— Nem igaz, nem igaz! A kendőt nem loptam; a kendőt én...

Kinos szünet állt be...

— A kendőt én — bíróuramtól kaptam...

Az asszony arca kivetkőzik minden szépségéből; a vonásai dultak lesznek, a hangja rikácsoló.

— Hát így vagyunk? — hát értitek egymást?

A bonyodalom majdnem teljes.

Rázós Márton, a bajt szerző vén esont, már fogja a kilincset. A bíró erős léptekkel jár föl s alá a szobában. Az asszony a muskátlik felé borul s ott pityereg.

Ezenközben még egy lépéssel előbbre jön Rác Jóska és csöndesen, de mégis úgy, hogy aki csak a szobában van, meghallhatja, ezt mondja a birónénak:

— No, iszen! Mire való az a nagy patália ezért a kendőért, akit hogy — én hoztam a biróné asszonynak a csornai vásárról?

... Ez a helyzet. Tessék ebből a kibontakozást megcsinálni!

Feltámadunk.

Feltámadunk, van örökélet!

A fűvektől, fáktól tudom.

Mulandó a földi enyészet.

Semmi sem áll meg féluton.

A rózsá bokra hervad-nyilik.

S csak a lelkünk élne a siring?

— Nem ejt meg hulló könnyetek:

— Hiszem az örökéletet!

Feltámadunk, van örökélet.

Ez élttem vezérszavára.

Hisz' lelkem is a mindenségnek

Egy fénylő, tiszta sugara

S hol el nem vehet egy sugár sem,

Egy perszemecske, egy fűszál sem

Mulandó én sem lehetek...

— Hiszem az örökéletet!

Feltámadunk, van örökélet!

Mert Te is ott élsz, Jézusom.

Ezt a legszebb bizonyágtételt

Még édes anyámatól tudom...

Áldott szavát soh'sem felejttem.

Ki ma is itt lebeg felettem.

S várja magához lelkemet.

— Hiszem az örökéletet!

Szabolcska Mihály.

RÉGENTE.

Irta: Szili Ede

Nem tudták, mi baja az öregnek. Egész ebéd alatt oly bus volt. Alig lehetett a hangját hallani. Mari meg is kérdezte tőle.

— Talán történt valami, atyuska?

— Nem fiam, semmi.

És tovább is szótlán maradt. A fiatal asszonyt azonban nem nyugtatta meg a kitérő válasz. Az asszonyi szív sejtelve nem csalhat. Férjéhez fordult.

— Neked megmondja, Vilmos.

A férfi, erős, 30 esztendő, szimpatikus külsejű alak, megkérdezte atyját:

— Apám, neked bánatod van. És nem mondd meg fiadnak, hogy megossza veled. Ez nem illik.

— De nincsen, ha mondom. Nem értitek ti azt. Bolondság az egész. Mosolyogni fogtok rajta. Megyek az utcán sétálni, mint ahogy szoktam, amióta lemondtam rangomról. Mit gondoltok, kit pillant meg a szemem?

— A Zsuzsit! — kiáltott közbe az asszony, aki jókedvet akart cseppenteni az öregbe. (A Zsuzsit mindenféle kombinációba hozták a rossz nyelvek az öreg legénnyel s ilyenkor sokat mondó mosoly nem hiányzott senki ajkán.)

— Ugyan ne incselkedj. — Egy pillanatra derű villant fel az öreg Boray Ádám arcán, de csak egy pillanatra. Azután komoran folytatta:

— Nem. Hanem a Gácsi Bénit. Legjobb pajtásomat. Már tíz esztendeje nem láttam. Örömtől sugározva kiáltottam rá:

— Szervusz Béni.

De Béni csak nézett rám. Karja nem nyílt elém ölelésre s én csodálkozástól dermedten rebegtem:

— Nem ismer rám?

— Kihez van szerencsém — volt a válasz.

— Boray Ádám vagyok.

— Az ezredes? De hogyan? Civilben?

Nem ismert rám. Az én legjobb barátom: Egy kenyéren éltünk, szenvedtünk. Egy volt a szívünk dobbanása, minden érzésünk egy. Jobban szerettük egymást, mint édes testvérek. S nem ismert rám. Mert civilben vagyok. Nem érek már egy fabatkát sem. Nem élet ez gyermekeim.

Egészen elkomorodott. Mari majdnem sirt, Vilmos vigasztalta.

— E miatt, édes atyám, nem kell bánkódnia. A mit tettél, nem vetheti szemedre senki. Azért csak nem fogsz sirni.

Az öreg katona összeresztette. Ó sir! De mégis, egy hivatalan könnycsepp a kezén elárulta. A pajkos asszonyka azonban magára vállalta.

— Én sirtam, az én könnyem.

Vilmos meg csókjával szivta fel azt a kis könnycseppet.

Ott feküdt kiterítve. Ki hitte volna, hogy ilyen egyszerre? Folyton hajtogatta.

— Legjobb, ha már elmegyek innen.

Bánatos, csendes minden. A fiatal asszony még szebb, hogy feketében van. Tündöklő szemében könnyek. De a fájdalom erősen látszott Vilmos arcán is.

Jönnek utoljára istenhozódot mondani a halottnak. Az élőknek részvét! Jönnek felmarcangolni a friss sebet. Mindenki tud róla valami szépet, nemeset.

Amíg a kisérteties csöndben felhangzik a gépies latin ima, benn a gyerekszobában megszólal a Trézsi bánatos szava:

— Gyerekek, figyeljétek, mondok egy igaz mesét:

Egyszer volt valahol messze, messze az operenciás tengeren innen, ott ahol a lengyelek laknak, volt egyszer egy ember. De nem maradt ottan, eljött lakni a mi szép hazánkba. Vett sok, sok földet és letelepedett itten. Épen a nagy alföld közepén. A fiát meg felküldte Bécsbe a katonai iskolába. Lassanként ösmerős lett a környékekkel, emlékezett egy-egy arcra, hogy már látta valahol.

Amint egyszer megint járkált a földek között, a gémes kut környékén, melabus nóta ütötte meg a fülét:

Lekaszáltak már a rétet, nem hagytak rajt virágot,

Megutáltam én már régen ezt a cudar világot,

Olyan vagyok mint az ősszel a lehullott falevél,

De a szívem, fájó szívem, több tavaszt már nem remél.

— Istenem, de szép nóta, amit az a lány énekel. Hát ezek a magyarok ilyen szép nótát is tudnak. Ki hitte volna?

Szerette volna érteni a dalt. Megszólította a lányt, de nem tudtak beszélni. A lány csak magyarul értett, a lengyel meg németül beszélt. A lengyelnek az a bolond ötlete támadt: azt a nótát meg kell érteni. Nem is nyugodott addig, míg meg nem tanulta. Lassanként elkezdett beszélni magyarul. Ugy, a hogy — fő, hogy meglehetett érteni. Ha kérdezték, hogy volt ez lehetséges, azt szokta felelni:

— Nem vagyok fából, rám ragadt.

És megtanult még mást is. Együtt érezni a parasztjaival. Megfigyelte azt a dolgos népet, aki a két kezével, arca verejtékén szerzi meg mindennapiját. Csodálkozott egészséges észjárásán, elragadta jószívűsége, szóval megszerette. Csak az fájt, hogy úgy beszéltek róla:

— Az a lengyel ur.

— Magyar vagyok én egészen.

S attól kezdte magyar lett a lengyel neve.

Azt a magyar lányt, kitől a nótát hallotta, magához vette a kastélyba. Ugy tartotta mind a lányát.

— Mari az én lányom, hiszen annyit köszönhetek neki.

Egy nap azzal fogadták a mezőn.

— Téns ur!

— Mi baj?

— Nem megyünk többé dologba, kell a két kafunk másnak, a szegény hazánk kiált hozzánk. Kossuth azt izente, hogy fogytán a regimentje. Mindaddig nem hallott az egészről semmit. Ujság nem érdekelte, csak a földjéért érdeklődött. S most ime egyszerre lázban az egész vidék. Dobpergés, kaszapengés, fegyverzörej, hangos ének járja naphosszat.

— Szegény emberek. Mennek a biztos halálba. Ki fog törődni gyermekeikkel? Azokat a gyerekeket, akire ő gondolt, ott pillantotta meg a seregben, éles kasza a vállukon. Soha esemény nem tette úgy éretté az ifjút, a gyerekembert, mint akkor. Soha lelkesedés ragyogása nem tündöklött arcról annyira, mint akkor.

És a példa, a lelkesedés ragad. Elrepül a kastélyba is, beférkőzik idegen szívébe is.

— Nem kellett hosszú nógatás, az első kérő szóra megkapták a választ:

— Megyek, leszek a vezértek.

Ugy hitták, hogy a lengyel. Ismerte mindenki, legjobban az ellen. Vele külön foglalkozott a bécsi császártanács. Jött is Bécsből a mézes madzag.

— Gyere közénk. Nem a te hazád. Császárod ellen törsz. A fiad itten. Mit akarsz ott?

— Én csak az igazat védem, — volt a kurta válasz.

Csak azt szerette volna tudni, harcol-e ellene a fia?

Egyszer hoznak elébe egy elfogott osztrák tisztet. A fiát. A jelenet apa és fiu között szinpadra illett volna.

Az apa komor, egy arcvonása sem árulta el, hogy szíve örömtől rendes, a fiu bus, hogy az apa így fogadja.

Egy szóval sem mondta:

— Fiam mardj itt, állj be közénk.

Küldte fel Bécsbe.

— Adják ki érte a váltáságot.

Még egyszer találkoztak.

Segesvárt felhő borult a magyar dicsőségre, Világosnál gyász fakadt.

A rebelliseket össze kell törni!

Azt a lengyelt guzsba kötni!

— Menekülj apám, az istenre kérlek!

— Fiam, nem. A mit tettem, tettem. Csak annyit mondok, ha újra előlről kellene kezdeni, én újra kezdeném. Gyáva nem voltam. Én maradtam.

Fuss, vagy szemed láttára golyót röpítek szívémbé!

Csak így lehetett rábirni, hogy meneküljön el Angliába.

A fiu is utána jött. Amikor elmúlt a nagy vihar, leküldött az országba Mariért.

— Nélküle lenni nem tudok.

Magához vette, neveltette ott künn, hogy művelt dáma lett belőle. Az emberek találgatták, mi célja lehet a leánynyal.

— Fiamnak asszonyt nevelek. Ilyen kell neki, aki magyar legényt gyurjon belőle.

A szép legény és a szép leány most boldog pár, szeretik egymást nagyon. Ez a vége az igaz mesének.

— Mi lett az öreg bácsival, Trézsi? — tudakolta az egyik kicsike.

— Az öreggel? Visszajött a gyermekeivel az országba.

Eljött az idő, mikor mindenki visszajöhett és visszakapta, ami az övé volt. Ami bácsink is így járt. Sőt kérték, maradjon tovább is katona a honvédségben. A haza javára. Az öreg elfogadta az ajánlatot. Fájt ugyan, hogy mellőzik, és csak ott tart, ahol elkezdte, de türte. Egyszer nagyon szomorú lett, meghalt az öreg vezére. Mikor visszahozták az országba temetni, nem állta meg, hogy el ne kíséje végső útjára. Ott fenn megtudták, hogy egy öreg kuruc is megy a kocsni után, pedig megtiltották. És a reggeli posta meghozta a hírt, jó lesz, ha leteszi magát a kardját, mert elveszik. Szegény öreg.

— Szegény öreg — sirdogált a két gyermek.

Odakinn is sirtak. Szintén a szegény öregért. És felveszik vállukra a koporsót és ráteszik a kocsira és ismét lehull egy levél arról a nagy-nagy fáról, amely hajdanta égbemeredt, árnyékával elfödte a napot, s most immár alig van rajta egy-két zöld levél. Galyai letörve. Megrágtá az idő kiméletlen foga.

ELÉGIA.

Irta: Roboz Hugó.

Jolánnak hívták. Tizenhét esztendő, sápadt leányka, szinte gyerekesen erőtlén konturokkal. Halovány arcából kicsilllogott mélyre ásott, két égő nagy szeme; tüzek, miknek fojtott ragyogásában asszonyos vágyak élnek. Ezen a lányon csak a szeme beszélt. És micsoda parázna, élni akarással teli beszédek voltak azok. Csöpp, csitri lány, törekeny, el-

mosott idomokkal, az alkata vézna, olyan, mint a mielőtt még az asszonyosodásnak induló lánytesteken kigömbölyödik a fehér hus, de a szeméi égtek, a könnyeken keresztül is át ragyogtak sovárgó, vad tüzzel. Mint amikor levendula illatu, sárga pergamentekre szerelmes históriákat ír egy pirosba mártott toll, úgy hatott ez a halavány, vértelen lány lázas, égő szemével.

Izgalmak nélkül, csöndben folytak a napjai. Szürkék. Olyanok, mint sok sorjába rakott, apró pont. Egyformák. Belégyűrten egy fehérre festett keretbe, egy nagyon szimpla képtéma volt a Jolán élete. Mint minden más lányé, kiknek a puha simításu jólét habosra veti a hófehér ágyat, de akinek ágya mellől elfelejtí a sok szurós, vörösen égő szemet elhessegetni. Oda állnak köréje az álmokban szőtt látások, ráfekszik vézna mellére a vágyakozás és rája tapasztva csókos ajkát a lány ajkára, bizony kivörösödik azon a gyöngye testen a bőr. Reggeire aztán mélyen beesett szemmel kelnek, puhák, törékenyek, mint akiknek ereje forró tüzeken ég el. A nászéjszákák után ébredő asszonyok lehetnek ilyenek, fáradtak, elpuhultak, mintha valakin keresztül nyargal, mintha valakit maga alá gyűr a láz. És hány csitri, vézna Jolán van, kit megejtenek a feléje még csak messziről vöröslő nászi izgalmak. A lányos, fehérés álmódosások mögött tüzek égnek, éjjelenként vadak, sovárgással szitottak.

Nyár volt. Csöndes juniusi éjszaka. Jolán kitárta az ablakot, odakönyökölt a párkányra és a szemébe lógó, kócos fekete haját el-elsimitva, nézte a csöndes, hangtalan utcát. Csak egy szál ing volt rajta. Az ágyából bujt ki és úgy, ahogy volt, odakuporodott az ablakba. A fehérre tapétázott lányszoba megint megtelt forró, meleg szelekkel, úgy érezte Jolán, mintha bőre alatt paraszak égnének. Le akart hűlni, kikönyökölt hát az ablak párkányára. Valahol messze a város tulsó végében egy verkli nyikorgott, lassan, szakadozottan, mint amikor egy beteg tüdejü ember énekel az éjszakában. Valami szerelmes nóta lehetett, Jolán hallgatta. Hiszen olyan megejtő a csöndes, nagy néma éjszaka a foszlányokra tépett muzsikával.

Egyszerre csak, az utca tulsó vége felől kart karba öltve, egymáshoz simultan jött egy leány meg egy legény. Jókedvű, gondtalan kacagással verték föl a csöndet. Jolán megrázkódott, ahogy fülét érte ez a pajkos ritmusra csilingelő kacaj. Egyre közelebb jöttek, azután megálltak az ablak alatt. A legény izmos, erős öleléssel által karolta a leányt, magához szoritotta, mint valami párfára lelt him oroszán. Halkan, valami boldog megadással sikitott egyet a lány. És szorosan egymás köré fonódva, a csókdosással csak akkor hagytak abba, mikor Jolán nagy hirtelen becsapta az ablakot. Tovább mentek hát.

Jolán úgy érezte, hogy megfullad a szobában. Fojtó, szinte kábítóan meleg lett a levegő. Nem birt a vérével, arcába szökött, elborította vad, szilaj pezsgéssel a testét. Magára kapott egy vékony fekete kendőt, úgy szökött ki a folyosóra. Végig futott a hideg kövön, vadul, lázasan, libegő inge rásimult a testére. Ahogy a girbe-gurba folyosón egyet fordult, egyenesen két ölelő, férfi kar közé szálladt. Jolánnak a szívverése is elállt. Egy szót se tudott szólni, csak érezte, hogy két vaspánt fonódik köréje, gyilkos lángolással, hogy az ajkára tapadt egy idegen ajk. Jolán valami boldog megadással borzongott össze. A csókok tüze a szívébe nyilalt, lehetetlen vergődéséből csak akkor eszmélt, mikor lassan vonszolni kezdte a férfit. A sok álmatlan, lázas éjszakának minden sovárgása egy-két pillanatig még fojtogatta a torkát, a husába harapott. De csak egy-két pillanatra. Eszébe jutott aztán a féltő szülő, a könyörületlen társadalom... eszébe jutott, hogy neki még nem szabad élni.

Kiszakította magát a vonszoló karok közül, végig futott a folyosón, be egyenesen a fehér lányszobába. Keserves sirással vetette rá magát a habos ágyra s a lázban, ebben az emésztő, idegeket megölő izgalomban csak dadogva kérdezte önmagától: — Hát miért nem szabad?

Hulló levelek.

I.

A férfi, ha szerelmet áhit,
Azt hiszi, hogy félisten ő.
Akire boldog áhitattal
Hódolva néz a gyöngye nő.

S mikor szerelmes leez a férfi,
Egyszerre oly vak és botor,
Akit a nőzezevények árja
Mint könnyű levelet sodor.

II.

Az örökéletet
Egy pillanat kifosztja.
A tiszta végtelent
A vágy silány részekre osztja.

Falánk ölébe rogy
A napvilág az éjnek —
S egy perc miatt örökre
Koldus lesz, béna lesz a lélek.

Rudnyánszky Gyula.

MAGDA.

Írta: Gallovich Jenő.

Sirni minden ember tud, könny a gyöngeség megnyilvánulása, erősnek lenni kiváltság. Erősnek hiszem és tudom magam és még is gyakran sirok. De csak olyankor, mikor lelkeimen szakít mély sebet az élet. És olyankor, mikor erők, tüzek égnek a lelkemben és a lángok nyomán maradt kihalt fekete hamuban kotorok. De hiszen a tölgy is erős, izmos karjaival büszkén terpeszkedik széjjel és mégis megroppan, ha jön a vihar és a leghatalmasabb hegynék, égbe nyuló sziklának is forrása támad olykor. Bugyborékoló vékony csermely, vize üdítő, friss, tiszta, mint olvasztott ezüst, minden csöppje ragyogó gyémánt, szenvedő asszony könnye.

Sirni csak azóta tudok, mióta megismertem egy leányt, aki pedig se nem szép, se nem jó, sőt rossz a lelke mélyéig. És még is megszerettem, furcsa, de odaadtam neki a lelkem. Lehet, hogy a jóság, melyet uton-utfélen annyit emlegetnek, beszélnek, már untatott és bizarr, szokatlan, nem mindennapi után vágyakozó lelkemnek éppen az kellett, amit mindenki már elkerült. Különbben is a jóság egy fogalom, melyet ki-ki úgy talál szépnek, ahogy gondolataiban felelő, felelést és sokszor fekete rutság alatt legtisztábban ragyogó kincsekre bukkantam.

Ugy esett, hogy megtörtént és nekem igen nagy boldogságot, végtelen gyönyörűséget okozott a vele való foglalkozás. És arra a gazdag, csodálatos, érdekes tapasztalatra jutottam, mi különben is nem is annyira új és szokatlan, hogy nagyobb a vonzó ereje a rossznak, mint a jónak. És legalább is húzta, vonzotta, csábította maga köré az embereket, legkiváltképpen engemet, akinek különben az életben annyi kimondott jósággal volt már dolga és akit éppen azért szerfelett izgatott ez az újdonság. Azzal, hogy megszólalt, egyáltalán nem törődtem, mert hiszen úgy van az, ha az ember boldog akar lenni és valóban élni akar, saját magának kell kijelölnie azt az utat, melyen haladni akar és el kell kerülni azt az egyenes, vagy görbe-gurba ösvényt, melyet mások önzése és butasága taposott elötünk szélesre. Akiben van erre bátorság, azt később magára hagyják, megszokják, hogy ne törődjenek dolgaival, tetteivel, nem lesik el titkait, megnyugosznak, mint járásában a felhőnek, amely uszva, gomolyogva, kavargva, hol szürkén, hol pirosan, elsötétülve, felragyogva biztosan, de napról-napra más-képpen össze-vissza, előre-hátra megy, halad a maga útján. És jut-e valakinek eszébe kijelölni a felhő utját?

Különös nagyon az én szeretetem. Nincs benne semmi önzés és épen azért valójában a legerősebb önzés. De akaratlanul is rejtett, nem veszi észre akiért van és épen ezért annak nincs terhére, ellenkezőleg csak a jót, a szépet, a gyönyörűséget érzi ki belőle. Felelemelem, hogy a magasban tekintek reá, elhordom lábai alól a követ, hogy ne érintse semmi és senki, megmaradjon előttem mindig fehérén, tisztán, érintetlenül, amint lázas, ragyogó álomban megálmodtam, megszületett a lelkemben, hogy imádhassam. Aztán kezeimbe fogom a lelkét és realehelek, becézem, dédelgetem addig, amíg izzó lelkem forró lehelete alatt fel nem melegszik, tüzet, lángot nem fog az ő lelke, az ő vére is. Mindenre kiterjeszkedő figyelemmel, gondoskodó, igaz gyöngédséggel elfogom a napsugarat, hogy neki adjam és neki feszítem hátamat az ajtónak, ba közeledését érzem a veszélynek.

Odaadom a lelkemet, de követelem az ő lelkét. E nélkül nincs szerelem, unatkozó ember szórakozása az egész. Fél boldogság, fél gyönyörűség nem elégít ki, nekem ez nem kell. És inkább otthagynom fájdalmam árán is. Az a tomboló, gyönyörűséggel teljes emberi indulat, amely átráz minden ideget, hogy boldogságában szinte megszedül az ember: egymást megértő, egymásért égő, vágyakozó két ember szerelmes lelkenek őszinte, igaz, tiszta összeölekezéséből támad.

Magára hagyottan, mindenkitől elszakadva, egyedül élt a nagy városban, melynek lármája, vásári zaja, büze, vétke, hullámainak szennyes áradata az ablaka alatt csapkodott. És aki csak közeledett feléje, mindenkinek tele volt a lelke önzéssel, önmagáért jött.

A nő nagy gyengeségében van valami szomoruan megható, elérzékenyítő, ami kell, hogy a férfi irgalmát, könyörületességét, nagy, forró szeretetét, jóságát kiváltsa. Nehéz vaskóba van verve akarata, a lelke, érzése, tette, gondolatai, minden lépése. Csak tisztasága van, hófehér, érintetlen szüziessége, finom, mint egy japáni csecsebecse, magasztosult,

akár az imádság, megkapó, mint az oltárkép, bódító, mint a tömjénfüst. Egyedül ez az övé, de ezt is állandóan el akarják rabolni tőle, folyton harcban áll az étellel, hasztalan védekeznek minden erejével, végül mégis csak meglopják, megfosztják, megrabolják. És ha már másképen nem megy, megdobálják kövel, ami ellen egyáltalán nem védekezhetik, csunya rágal-makkal, ráfogásokkal a rosszak, a bűnösök, az irigyek, csak hogy foltot, árnyat ejtsenek vakítóan szép fehérségén, nagy tisztaságán.

Olyan különösen furcsa volt előttem az, hogy ez a gyöngye leány egyes-egyedül élni tud abban a nagy város lármas zakatolásában. Fészket rak, selymeset, puhát, merész terveket sző, biztos kézzel intézi sorsát és alapozza jövőjét abban a rettenetes hányódásban, vívódásban, forrongásban, kegyetlen küzdelemben, amely erős férfiakat sulyt le és tapos össze mindennap.

Egy marék virággal közeledtem felé először. Furcsa, de úgy van, hogy míg pénzzel sohasem lehet megvenni egy nő lelkét, a legtöbb önmagától odaadja azt egy szál virágért. A guruló, csillogó arany alacsony, bűnös célzata világos, a virág hódolat kifejezése, piedesztálra állítja a nőt, felmagasztalja, visszaadni sejteti lelke tisztaságát és ezután vére minden csöppjével vágyakozik a legutolsó leány is. A meghódolás és gyöngédség nyomán rokonszenv, szeretet támad, aki pénzt ad, alkuszik, vásárolni akar és ha egyszer még oly kedves is volt a nő előtt, kiesik a lelkéből, aranyai hiányozhatnak ugyan, de magát rajongva szeretni nem fogja soha.

De ha egyszer valakinek odaadja a lelkét, az nagyon-nagyon boldog lesz. Csodálatos, de a szerelem annyiféle, ahány a férfi, a nő. Minden nőben meg van minden kellék arra, hogy egész lelkével szeressen, de hogy mégis kevés az ilyen tökéletes asszony, annak oka az, hogy ritka az igazi férfi. A tiszta nőnek szüziessége, érintetlensége vonz, — tudatlansága azonban eltaszit, örökre lekötni csak a legritkább esetben képes. Szüziessége szerelme férfiakat még soha nem tett tönkre, ez a nagy cocottok sajátsága. Minden kedves másként érint, ölel, csókol, innét is, onnét is ragad reá valami, szerelme változatos, meg-megújuló, fel-feltörő, ezerféle. Tudomány a szerelem is, amelyet tanulni, ismerni kell. Az köt le igazán ezer szállal, aki felkelti összes érzékeidet, hogy tomboljon minden csöpp véred és ebben a gyönyörűséggel teli érzékiségben nyilik ki teljes pompájában a szerelem.

Ott hervadt, pusztult, fonnyadt virágom a meleg, puha, kedves, vörös szalón közepén. Mindennap új és új virág, napokon, heteken keresztül és a leány került, fordult köröttem oly közönyös arccal, akárcsak férje lettem volna. Lelkem forrósága hűvösen hagyta, észre sem vette és azt sem mutatta, hogy észrevenné napról-napra merészebb kacérkodását egy másik asszonynak, akit bizonyára unalma üzött, kergetett el odahazulról.

Ez volt a jóság. Ragyogóan szép, a lelke fehér, ez volt róla a vélemény. Fehér, gömbölyű szép teste a bujaság, a kéj, ölelése gyönyörűség, csókjának tüze mámorító.

Mennyivel szebb volt amaz és jobb. Pedig csodálatos módon nem akart jónak látszani, maga költötte rossz hírét saját magának és ügyet sem vetett az emberek megszólására. Csak rövid ideig ismertem és láttam, hogy a szenteskedő jóság a rut és ez a csunyának, rossznak kikiáltott, törekény csöppség a szent.

Nagy bizalmatlanságában lett mindenki iránt maliciózus, éles és csipős, máskülönben tele volt tisztasággal, érzékeny fehér lelke és végtelen finomsága kicsillogott a tekintetén át. Sokat csalódott lelke azonban tartózkodóvá tette mindenkivel szemben, irántam is, nem hitt nekem sem és tudatosan elkerült, észre venni nem akart, figyelmére sem méltatott.

Eközben felkeltette érdeklődésemet az a másik asszony. Örvideni kezdettem hirtelen győzelmemnek, de csupán azért, mert sértett hiúságomnak jól esett és szolgált elégtételére, hogy amíg ő észre venni sem akar, ime a másiknak minden gondolata az én meghódításomban merül ki. Látszólag belemen-tem a színlelt barátságba és hevesen kezdettem foglalkozni az asszonnyal. És amikor úgy hitte, hogy elhagyom, amazé lesznek, elveszít örökre és nem lát soha többé, utánam futott, átölelte szorosan a nyakamat és csókolt, csókolt oly erővel, hogy ajkaimon kiserkent a vér.

Pedig ismeretségünk első napjaiban, hány-szor próbálkoztam, hogy színt valljon. Dédelgettem, becéztem, ölemben hordottam, ettettem, itattam a számból és amikor úgy hittem, hogy már megszokta kedveskedéseimet annyira, hogy nehezebb lesz azt nélkülözni, hirtelen elhagytam és megírtam, hogy sohasem keresem fel többé, mert érzem, hogy nem szeret. Ostobább, nevelésesebb figurát nem tudok a viszont nem szeretett férfinél és épen ezért elhagyom.

Aki a női lélek érdekesebb szép, végtelen finom rejtélyét ismeri, az tudja jól, hogy erre a provokálásra okvetlen reagál a női szív. És ha csak kicsit szerette is lovagját, szeretete megnő abban a pillanatban, amikor lelkének fájdalmas borzongásával azt sejteti, hogy el akarta őt hagyni az, aki hozzá mindig kedves, jó, nemes és becsületes volt. És színt vall, nem engedni elmenni.

Ez a sokszor kipróbált és legtöbbször bevált módszer, nála hatás nélkül maradt. Megkapta a lelkét és máris színlé-eresztett, egy szava sem volt többé rajtam. — Ami számunkra holt bizonyos és elvesztéséért nem kell újból megvárni, az a női lélek, amely a szívvel együtt, a fejjel együtt, a testtel együtt soha, még ha oly értékes is volt előttünk egykor,

lassan megszokottá, unottá válik. Ismert jól ez a lélektani rejtély és ha naponta is mentem hozzá és tudtam, hogy el nem hagyom, amint köszöntöttem, máris bucsuzkodtam. Ezer mon-dott, csinált ürüggyel, kifogással akartam látszólag elhagyni és hogy kérlelt. Nem engedett, belém csimpaszkodott, átölelte a nyakamat, bezárta az ajtót és ez a boldogság, meg az, amit dobbanó szívvel, nagy gyönyörűséggel éreztünk akkor, amidőn nem mentem el, hanem az ő kéréseire és kedvéért ott maradtam.

Érzékeny, finom lelke talán életében még soha sem nyilott ki valakiért annyi hévvel, oly pompával, mint érettem. Tiszta, nagy szeretetének forróságát mindenütt érezttem.

Lelkünk azonban már ölekezett egymásba, nem dobbant szívünk soha össze. Elszakadtunk egymástól örökre.

Akácfavirágos májusi napon történt. Azon a napon, amikor a hosszú küzdelem után végre először érezttem nagy szerete-tete tiszta melegét. Hivott, szólított magához, szerelmes lelkének egész vágyakozásával vára-kozott rám napokon át.

Hozzája készültem. De csodálatosképen már nem azzal a forró vágyódással, amint annakelőtte. Azzal az elhatározott szándékkal helyezkedtem el a kocsimban, hogy a Vámbázkörútra hajtatok és felkeresem őt. De azután a jó Isten tudja, miféle változás ment át hirtelen a lelkemen.

Elég az hozzá, hogy a koci nem állott meg a Vámbázkörúton, gummikerekének széles, vastag talpával, lassn szisszenéssel, hangtalanul iramlott el a palota előtt.

Álomvilág.

A szürkesség az éltemet belepte,
A homlokomra ráncot vont a gond;
S a lelkem néha mégis, mint a lepke,
Ma is csak röpköd, most is elcsapong.

Jön óra, melyben keresem az üdőt,
A színes, tarka ábrándok honát.
Mit koszorúként százszor is kiküzdött,
De mindég széthullt boldogság fon át.

Kereslek egyre álmaim világa,
Hol végre egyszer megpihenhetek.
Hol virág simul lábaim nyomába,
S dalba ringatnak árnyas ligetek.

Ahol a párom karjaimba omlik,
S mindent feledve álmodik velem.
Ahol — míg drága, szép haja kibomlik —
Eláraszt boldog, forró szerelem.

Ó jer velem az álmaim tavára,
Evezzünk vígan csillogó habon!
Csókolj, ölelj . . . ne gondoljunk a mára,
Feledjünk mindent édes angyalom!

Ez itt az álmok tündér-birodalma.
Ezüst hullámok lengenek a tón.
Itt megszűnik a külvilág hatalma,
Bűbájos dallam cseng-bong allatón.

Hat fehér hattyú csónakunkba fogva:
Közelgnek már a zengő ligetek.
Aranyhal csobban napfényes habokba,
Úsznak köröttünk rózsaszigetek.

Csupa sugár, dal, illat és rajongás.
Túlhan pedig hús, pázsitos berek.
Oda csal ez a földöntúli zsongás,
Off semmi gond, nem élnek emberek.

Ó jöjj míg ringat, hiszogat ez álom
Amíg enyelgő játszadoz velünk!

Langjaink a virágok között, a virágok között
Míg tart a perc, míg tart a perc, míg tart a perc

Varsány János.
Míg tart a perc, míg tart a perc, míg tart a perc

Wilde Oszkár aforizmáiból.

A lélek öregnek születik, de megnő és megfiatalodik. Ez az élet komédiája. A test fiatal, amikor megszületik, de megvéül. Ez létünk tragédiája.

Mily rettenetes pillanat lehet az, amelyben valaki rájön arra, hogy egész életén keresztül mindig csak igazat mondott.

Ne beszélj megvetéssel az előkelő társaságról. Csak az beszél róla gunyosan, akinek nem sikerült oda bejutni.

Sohsem vagyunk olyan őszinték magunkhoz, mint akkor, amikor következelleneknek látszunk.

A társaságban élni: micsoda kin! A társaságon kívül lenni: micsoda katasztrófa!

Olyan korban élünk, amelyben a fölösleges az elégedhetetlen életszükségletek közé tartozik.

Az ember soha kezdje el a pályáját botrányal. A botrányt tartogassuk öreg napjaink élénkítésére.

A közönség esodálatosan türelmes; mindent megbocsát, csak a szenit nem.

Művészi tapasztalások egyuttal életigazságok is.

Szeretem a férfit, akinek jövője, az asszonyt, akinek múltja van.

Nem nehéz szeretetroméltónak lennünk olyan valakihez, aki egészen közömbös nekünk.

A leggonoszabb férfi-típus az, amely megcsodálja az értatlanságot.

A leggonoszabb asszony-típus az, amelyre soha sem lehet ránni.

Az asszonyok remekművek alkotására lelkesítenek minket és mindig meggátolnak abban, hogy ezeket a remekműveket tényleg megcsináljuk.

Nagyon könnyű másokat, nagyon nehéz magunkat megtéríteni.

Az őszinteség, kis adagokban, veszélyes dolog; nagyobb adag belőle egyszerűen halálos.

A szerelmes előbb magát csalja meg, azután a többieket. Ezt nevezik a szív regényének.

Annak, aki elég vén ahhoz, hogy ostobaságokat kövessen el, elég vénnek kellene lenni ahhoz is, hogy okosan cselekedjék.

Sohase mondd, hogy kimerítetted az életet. Mert ezzel csak azt bizonyítod, hogy az élet kimerített téged.

Ismerd meg tenmagadat! De ehhez előbb a többieket kell nagyon jól ismerned.

Jó ebéd után mindenkinek megbocsát az ember, még saját rokonainak is.

Mindnyájan végigmegyünk az utcán, de csak kevés ember néz fel a csillagokra.

Aki a múltba néz, nem érdemel jövőt, amelybe nézhetne.

Az állam kötelessége hasznosat, az egyes emberé szépet teremteni.

A gyermekek eleinte vakon szeretik szüleiket, később kritizálni kezdik őket, sőt néha meg is bocsátanak nekik.

Cinizmusnak nevezik azt, ha valaki olyannak lát valamit, amilyen az a valóságban és nem olyannak, amilyennek lennie kellene.

Mi a különbség ujság és irodalom között? Az ujságot nem lehet elolvasni, az irodalmat nem olvassák.

Az aggkor tragédiája nem abban van, hogy az ember megvéül, hanem abban, hogy fiatal maradt.

Mennyi mindent dobnánk el magunktól, ha nem félnénk attól, hogy más valaki fölveszi.

HALÁLOS SZERELEM.

Irla: Sas Ede.

A jótékony vásár pezsgős sátorában Sziklainé parancsnokolt a fürge, dévaj suhanc leányok felett, akik a népsziművekből eltanult mozdulatokkal nagy buzgalommal játszottak a csapláros leányok szerepét s eddig csak öt gavallér ruháját öntötték le a drága Heidsickkel. Az asszony hófehérben volt, semmi ékszer rajta, de annál több virág a hajában, a keblén, az övébe tűzve: szóval egész öltözeke nyílt merénylet Vörösmarty ismert divat-axiómája ellen. Nagyon vidám volt: kacagó kedvre ragadta az a tudat, hogy az ő sátora ismét a legkörülrajzotabb az egész jótékony ünnepen.

A nagy kert fái közt egyenként a maga rendes, minden ujitástól ment panorámáját bontotta ki ez a divatos multság, amit egy felkaptak most az asszonyok, mert hát egy-egy ilyen ünnep tagadhatatlanul mindenkinek az arcához jól áll.

Hja, az asszonyok ma már nem érik be az udvarlók bókjaival, a riporterek stílvirágait is élvezni akarják. Nem elég nekik a budoárjuk tükre: az ujságban is tetszelegni akarnak. S milyen megható, mikor a kirendelt gavallérok fogait szíva, elfojtott szitkok közt gyakorolják az emberbaráti szeretetet!

Az ünnepen ott volt Borsodi Kázmér is, aki aznap délelőtt ismerte meg a pezsgős sátor urnójét. Pár pillanatra érintette a szépsége egy sugara, csapta meg a ruhája illata. Az urát kereste föl a fiu, a tönkrejutott vidéki gavallér. Rokona volt neki Sziklai, a befolyásos, magasrangu hivatalnok.

— Az ön esete bizony elég szomorú, kedves rokon, — csóválta fejét a tanácsos ur. No, de meglátjuk, meglátjuk.

Ebben a percben az ajtó kinyílt. Az asszony libbent az elegáns dolgozószobába.

— Megbocsásson, hogy zavarom, barátom — szolt az urához. Este virágünnepen leszek s elvárom oda magát is. Hozzon magával sok pénzt, édesem. Érti, nagyon sok pénzt, mert én akarom csinálni a legtöbb bevételt.

A férjet nyilvánvalóan elkedvetlenítette ez a barátságos meghívás: bizonyára ez volt az oka, hogy mikor felesége távozott, nagyon rideggé változott a pártfogását kérő rokonnal szemben:

— Nem biztathatom, kedves rokon... Most pedig készülnöm kell, hallotta, hogy a feleségem meginvitált arra a jótékony ünnepre...

Az elszegényedett gavallér, aki ott hagyta a vidéki városkát, mert nem tudta volna elviselni, hogy míg hajdan négyes fogaton robogott az utcán végig, azontul körmölő, robotoló rab legyen a düledező vén vármegyeházán, inkább utolsó néhány száz forintjával szerencsét próbálni jött a fővárosba: lesujtva hagyta el Sziklaiék fényes lakását. Hej, ha az az átkozott ünnepség közé nem jön, a tanácsos talán nyomban valami kis hivatalba segíti... S most ő is ott volt a jótékony ünnepen. A kapuban a mult költekező ördöge, a pazar gavallér-mánia önkénytelen fellobbanása ragadta el: a nép is sodorta magával s egyszerre a pezsgős sátor előtt állott, a szép asszony előtt, akire volt oka haragudni.

Odament a sátorba s ivott. És be is mutatta magát az asszonynak. És később, ahogy egyre sötétebben szállt le az est, egyre gyérült a vendég, hosszan elbeszélgettek. Kázmért a költekezés, a pezsgő visszaadta a maga elementumának: az a szellemes asszonyhódító fiu volt, aki azelőtt, amikor még egy ilyen keltező, gyönyörűes est után csak egy-egy újabb változnak kellett alakanyarítania a nevét: adtak rá készségesen, azonnal.

Pedig minden pohár pezsgő után eszébe juthatott: No most újra közelebb van a végszükség, a rut nyomorban való elpusztulás.

Fölemelte a színültig telt poharát és odasugta:

— Száz forint ezért a pohárért, asszonyom, ha maga is iszik belőle egy kortyocskát előbb!

Az asszony mosolygott s elvette a serleget.

— A jótékony cél érdekében, a szegények kedvéért, miért ne, uram?

És ivott belőle és a szemük összevillant a jótékony cél érdekében.

Ebben a pillanatban érkezett meg végre a férj, aki a neje parancsa ellenére sem jött el a sok, sok pénzzel. Kázmér sietett elkotródni onnan, a férj csodálkozó pillantással mérte végig. Ah! tehát a supplikáns, a hivatalkereső itt pezsgőzik a felesége sátorában? No várj, majd adok én neked protekciót!

— Ki ez a fiatalember? — kérdezte fehér swahljába burkolva fehér rózsás fejét a halovány asszony.

— Ez? Egy koldus... Most már tudom, hogy hágott a vagyonának a nyakára. Éppen délelőtt volt nálam, hogy szerzem be valami hivatalba, itt meg a drága pezsgőt nyakalja.

— Hivatalt kéregető koldus, aki a pénze utolsó rongyait elpezsgözte nálam — gondolta az asszony és eszébe jutott a bibliai jelenet, midőn a szegény asszony árva fillérét odaajándékozta a templomban s a názareti apostol azt mondta ez adományra: Kedvesebb e fillér Istennek, mint a gazdagok kincsei. Hát mit mondjon most ő. Mit gondoljon egy asszony arról a férfiről, aki utolsó fillérét áldozza fel az ő hiusága, szépsége oltárán?

A férje persze most már azért sem segíti be a fiut valami hivatalba, a férje nem képes ennek a gavallér léleknek a nemességét felfogni. Az egy előkelő lovag, a férje egy ragadóskezű filiszter.

S ezentúl a fiu foglalkozása az lett, semmi, de semmi egyéb, minthogy azt az asszonyt szeresse. Nem akart gondolkodni, nem akart egy lépést sem tenni, ha nem e szenvedélye szolgálatában. Azelőtt reggelenként, vagyis inkább déltájban, a kávéházban mohón elmerült az újságok oceanjába: most valósággal dühre gerjedd, ha rajtakapta magát, hogy a világ bármiféle dolga egyetlen agyidegét is megbirja rezzenteni azon az asszonyon kívül.

És ez nagy, nagy áldozat volt nála, a tönkrement, utolsó pár forintjába kapaszkodó fiunál, akinek előszobázni, kilincselni kellett volna befolyásos ismerőseinél, hogy valami egzisztenciát taposson ki magának, különben választhat az éhenhalás, vagy az öngyilkosság között. De most észrevette, hogy ostobaság az ő saját nyomoruságos léte problémájával törődni, bárba e probléma nála sokkal égetőbb is, mint a Hamleté, mert nem a földöntul, de szorosan a világi életre vonatkozik. Ostobaság, mikor az ő egyetlen érdemes életcélja ugy is elérhetetlen. Hát abbahagyta a kilincselést, előszobázást s ahogy szegényes hónapos szobácskájában renyhén elüldögélt, valóban hasonlatos volt azokhoz a régi pusztai anachoretákhoz, akik sanyargatott testüket s rajongó lelküket egészen feláldozták a fanatizmus lázának; elmerültek az elmélkedések tengerébe, csöppet sem törődve azzal, ha olajos korsójukat megtölti-e valaki holnapra, vagy se?

S bizonyára nem az egzisztencia teremtésének vágya vitte arra is, hogy Sziklai urat újra meglátogassa, a minapi rideg fogadtatás után, de azt hitte, remélte, hogy a dolgozószobán újra keresztülsuhan az az asszony...

A férj nem volt otthon. Sziklainé fogadta. Aztán többször is együtt voltak. És mind sűrűbben találkoztak. Az asszony karonfogta:

— Jöjjön velem. Hová vigyem? Miféle nagy urnak mutassam be? Aztán mentek, mentek, de persze sohasem a befolyásos urasághoz, hanem sétálni, kóborolni, beszélgetve, vagyis némán egymáshoz simulva. A fiatalember ilyenkor egész nyomoruságát elfeledte. Kocsikáztatta az asszonyt a budai hegyek közt, messze-messze s a nő egyszer sem merte megsérteni azzal, hogy a kocsit helyette kifizesse. A fiu belenevetett a ragyogó nyári napba, a szerelmes, kalandos édes szabadságba.

— És én még hivatalt kerestem! Hát bürokratának születtem én?

A pénze ez alatt ijesztő gyorsasággal fogyott. Az asszony aggodalmasan kérdezte:

— S ha elfogy minden pénze, mi lesz azután?

— Azután? Hát nem elég nagyszerű példa van előtttem, hogy szokták a magamforma emberek az életüket bevégezni? Uriasan? Csattanósan?

Valóban, a férfi számára hóbortos, mámoros kalandjai után, ott állott a sötét, de megnyugtató pointe: a golyó. De mit fog csinálni az asszony?

Teste, lelke fellázadt arra a gondolatra, hogy ismét azé és csak azé az emberé legyen, akihez a törvény láncolta. Azoknak a nőknek a szerelmével, akik csak a házasságuk után találkoznak első szerelmük tárgyával, ragaszkodott ehhez a fiuhoz s ha ezelőtt is végtelenül unta magát a férje házában s nem tudták szórakoztatni a fényűzés, az ebédek, az estélyek, az ékszerai, a jótékonyság: most valósággal undorodott ettől a kaleidoskoptól. Egy fényesen felcícomázott báb volt eddig, a kit főlhuzott a mama s az engedelmes automata az oltárnál elrebegette az igent, aztán a férje igazgatta, hogy a házuk érdekében mint mozogjon a társaság parkettjén. De voltaképpen nem élt. Lelke nem volt, vére nem volt. Dus, édes, gyönyörűség mellett nem emelte szenvedély. És ő élni akart, ezt csattogták a csókjai, ez lángolt az ölelésében. Az élet asszony nyelven annyi, mint szerelem. Az asszonyok szótárában az egyik szó teljesen felesleges, a másik benne értődik.

Vagy, ha így nem élhet...

És lassan-lassan kezdett mindkettőjükben megérlelni az az elhatározás, mely eddig csak a férfi számára tűnt föl élete problémájának legcélszerűbb megoldása gyanánt.

A műszaki tanácsos pár napra vidékre utazott; valami rozoga hidat megvizsgálni a Drávan, nehogy szerencsétlenség történjék rajta. A szerelmesek összebeszéltek:

— Kimegyünk falura!

— Kimegyünk.

— És ott?

— Ott.

El voltak tökévelve szilárdan. Még egy napot töltenek olyan boldogságban, amennyi boldogság más embereknek talán egész életükre sem jut. Erzékeny, szerelmes szívek méltányolni s

talán sajnálni fogják őket, pedig inkább irigyelhetnék, mert kivesszik a részüket az élet gyönyöreiből bőségesen azon az egy napon s oly nyugodtak lesznek abban a tudatban, hogy nem következik utána válás, fájdalom, boldogtalanság.

Kimentek a fővároshoz közel egy kis zöld faluba a budai oldalon. Annak a szélében kiszemeltek egy kis széles ereszalju korcsmát. Egyszerre esett rá a pillantásuk és az összevillanó szemükben ott volt a kölcsönös, meghitt megegyezés: Ott, majd, este...

De még most csak reggel hat óra! És előttük áll az egész hosszú, verőfényes, kacagó nap!

Gyermekek voltak azon az egész napon át; még a kicsinyeknél is ártatlanabb, pajzánabb gyermekek: boldog szerelmek. A kik virágot szednek, epret keresnek. És hallgatták a kakukmadarat a fák hűvös mélyéből.

— Kakuk-kakuk! Mond meg nekünk, kakuk madár, hány évig élünk mi még?

S a madár elkezdett kakukkolni, egyszer, kétszer, sokszor egymásután s az asszony kitérő kacajjal, sirva, zokogva vetette magát a férfi nyakába s ölelte s reszketett az egész teste:

— Hallod, hallod a bolond madarat? Ez is jól tudja ám a jövődöt? Oh, te hamis proféta, te!

Délután kissé csillapult a széles kedvük. A kis korcsmában ebédelték, melynek eresze alatt senki sem volt. Koccintgattak sűrűn s cserélgették a poharaikat s hallgattak is közbe, szelid mosolyban uszva. A sváb korcsmárosné gyönyörködve nézte őket és gondoskodott, hogy a szobájuk enyhe, árnyas, barátságos legyen.

— Itt maradnak nagyságtok éjszakára is?

— Mi, mi el nem megyünk innen többé, — hagzott a felelet.

Nem mennek el innen? Tán bizony itt akarják tölteni a mézes heteiket? Azok, ennél a párnál, sokáig fognak tartani, gondolta a sváb asszony s örült a kitünő vendégeknek.

A szobájuk ablakaira rávert a nap s a levegő fülledt volt a párazatos hőtől, forróság öntötte el őket akkor is, mikor már künn a hegyek mögé bukott a nap s a kis szobában mindig sűrűbb lett a félhomály.

Az asszony föltétlen nyugodt volt, magyarázta a férfinak, hogy egy boncjegyzőkönyvben olvasta — az inasuk lett öngyilkossá — hová löjjen kebelébe, hogy rögtön halált okozzon a golyó.

— És nem sajnálsz érettem elhagyni az életet? A gazdagságodat, a multságaidat? — kérdezte a férfi.

— Nem, nem.

— Jössz velem a halálba?

— Veled, igen, a halálba.

Csendesen, nyugodtan feküdt ott s ha a férfi mindaddig attól félt, hogy az utolsó pillanatban felugrik fegyvere elől és iparkodni fog azt kezéből kicsavarni és kétségbeesve kiabálni segítségért, ebben a percben meg kellett győződnie arról, hogy az asszony annyira hozzáfórt, annyira nem akar nélküle élni, annyira el van szánva a legvégsőre, hogy mosolyogva fogadja, amint ő egy ujjmozditással végrehajtja a szerelmi tragédiát.

A sugárzó, vörös aranyhaja ki volt bontva. Félkönyökre dönt, másik kezével a férfi nyakát ölelte s a szája a száját sóvárogta még egy utolsó csókra

— Nem... nem... hebegte a férfi és kezéből kihullott a fegyver. Én öljelek meg téged, te üdvösségem, te gyönyörűségem? Nem... nem...

Harmadnap pedig újra felkereste a fiatalember Sziklainét otthon világos narancssárga szalonjában. Leült mellé a divánra és két kezébe ragadta a kezét.

— Láska, tegnapelőtt együtt akartunk halni — és ma fordult a kocka, nem szükséges, hogy együtt menjünk a halálba, mikor élhetünk is együtt, egymásnak. — Most már tudok magának fészket rakni egy kis erdélyi faluban, ahol postamesteri állást kaptam. Ott lakik a nagynénim is, — majd meglátja, milyen gondos, takarékos gazdasszony. A falucska az Isten háta megett van, lehet, hogy nagyon szegények leszünk ott, de bizonyára nagyon boldogok... Jöjjön oda velem. Ugyebár eljön oda velem?

Az asszony álmatagon ismételte:

— Bizonyára nagyon boldogok leszünk... Abban a kis erdélyi faluban...

Hazaérkezett, betoppant a férj. S a fiatal embernek csak annyi ideje volt, hogy odasugja neki az izzó kérdést:

— Mikor megyünk?

— Megirom... sugta vissza az asszony.

S, másnap meg is írta az elhatározását:

„Felejtük el regényünket, édes barátom. Nem tudom magát oda követni: érzem, hogy ott boldogtalan lennék.

Vilma.“

— Hm... mormogta a fiatalember, nösszan elgondolkozva az asszonyon, aki elment volna vele a halálba, de nem akarta őt követni a postamesteri lakásba, a kis faluba...

Cézár, tavaszodik . . .

A jós beszélte: A nap ma sem kél föl.
Tél van. A föld pihen.
— Ne higj a jósnak, hazudik: A téből
Nincs egy tenyéryi sem.
Langyos verőfény a légben, a földön
Illatár párolog.
Telet hazudik neked ez a börtön:
Cézári otthonod,
Honnan a tavaszhirdető pacsirtát
Elűzik ilyveid,
Hogy a tél multát, a virág kinyíltát
Soha ne tudd, ne hidd.

— Pacsirtáról szólsz? Nekem azt beszéltek
Hogy faja kiveszett;
Csupán a sas, az én madaram él még,
No meg a verebek.
Az én fülemben csak baglyok huhogtak
Vak éjszakákon át
És hogy fogaim is belevacogtak,
Hirdették a halált.
— Nyakadra nőtt e gőgös szolgál-fajzat,
Mely féli jogarod'
S hogy ur lehessen dobzódása rajtad:
Részeggé itatott.
Tépd le a függőnyt, nézz ki, a Uristen
Neked nem hizeleg,
De hogy a tavasz rád mosolyt derítsen.
Elűzte a telet.

— De álmaim, a lázas éjszakáknak
Rettentő álmai!
A népet láttam véres koronáimnak
Ronsával játszani . . .
Fázom, reszketek . . . óh, ne hívj a napra,
Még érzem a telet,
Hagyj e rideg, vaksötétben magamra:
Nem, nem megyek veled!
Felgyujtatok itt milliónyi lángot,
Hót lehel a fal is.

— Megfagysz itt, Cézár, hazudnak a lángok.
A hó, a fény hamis.
Jójj a napfényre, hol a szeretetnek
Igaz heve fogad,
S hogy vége legyen örökös telednek:
Gyujtsd fel a váradat.
A nép szívének hatalmas verése
Nem hallik trónodig?
Nincs aki ezt a dobogást megértse?
Cézár, tavaszodik . . .

Farkas Antal.

EMLEKEZÉS.

Irta: Gróza Mily.

Sapkát vettem magamnak, lapos, fekete ernyős orosz diáksapkát és Dária kacagva csapta össze kezeit, mikor meglátta fejemen:

— Hogy néz ki Mária.

— Aztán megbánva goromba őszinteségét, elkomolyodva tette hozzá:

— Minek ez magának?

Derült mosolytal néztem rá.

— Surcsák maguk Dária. Gunyosan vetik szememre hiuságomat s ha elszégyelve magamat, magukhoz hasonló akarok lenni, akkor meg ezt nem értik meg. Alexandra Nikitischna multkor tojást rakott virágos párisi kalapomba, ebbe a „modern fürtelembe“, ahogy ő nevezi. Hát azért vettem sapkát, mert baszant, hogy maguk e nélkül nem akarnak közéjük tartozónak elismerni. Pedig az vagyok, mert én is csak úgy dolgozok, küzdök az élettel és nélkülözök pénzt, szeretetet s a szülői ház melegét, mint maguk. Igaz, hogy nem járok gyűlésekre, férfi kabátot sem hordok, a maguk kurta száru pipáját pedig gyűlölem. Beszédüket nem tartok, de szeretem a lány vonalakat, a puha ráncu, omlós szövegeteket s rám egy izléssel öltözött nő

olyan hatással van, mint egy szép költemény. És azért nem vagyok hivalkodó, üres lelki báb, virágmadár, vagy csecsebecs, a hogy a férfiak neveznek bennünket, hanem velük egyenrangú és jogu teremtes, mert én is csak úgy, a két kezemmel keresem a kenyeremet, mint ők. Csakhogy ezt nem teszem a nőesség rovására. De hát maguk ezt nem akarják megérteni, elismerni. Belső értéküket külső szimbólumokhoz kötik. Ez a sapka is egy ilyen szimbólum, amit az élet hiuságait megvető komoly nők, a „jövő asszonyai“ hordanak. Hát ezért kell neked ez a sapka, Dária, mert maguk között élve, alkalmazkodnom kell izlésük és szokásaikhoz, ha azt akarom, hogy társuknak tekintsenek és lelkükben engem is meg ne vessenek, a többi „semmirevaló“ asszony közé ne számítsanak.

Egypár percig hallgattam s aztán mégis kissé aggódva tettem hozzá: csunyanak talál benne?

— Csunyanak nem, csak különösnek. Nekem még szokatlan a maga fekete haján ilyet látni, mert oda nem ilyesmi való. Rózsaszínű kis capotteok, fehér túll haszontalanságok, édesek, bájosak, asszonyosan meghittek. Ilyeneket hordjon ezentúl is. De tegyen úgy, a hogy akar Mária, — ritka egyénisége ezen is meg fog látszani s ezt sem úgy fogja feijére tűzni, mint mi, mint a többiek. Mert maga még a ruháit is művészzel hordja. Aztán minden apropos nélkül hirtelen kérdezte:

— És Iván Demjanics? Hol van ő és miért nincs még itt?

Összereztem s a sapkát kiejtve kezemből, zavartan néztem rá:

— Surcsákat kérdez Dária. Honnan tudnám én, hogy hol van s hogy egyáltalán jön-e még, vagy soha többé. Hiszen nem tartozik hozzám és csak olyan idegen, mint más, aki néha ellátogat ide s ibolyákat hoz a Szent-Flórián oltárra a kandalló fölé. Lehet, hogy Iván szívesebben jön házukba, mint más, de azért elmaradhat ő is, hiszen a férfi lélek még a mienknél is titokzatosabb, — elgondolkozva mondtam ezt s nem néztem Dáriára.

Ő pedig elébem állott, kezét szürke kabátja zsebeibe mélyesztette s erősen nézett rám:

— Mária. Én mondom magának valamit és nagyon szemtelennek és gorombának fog tartani Mária, de nem fog haragudni, mert érezni fogja, hogy igazam van. Meg fog ijedni és talán sirni is fog, de magában megbocsájt mégis s nekem ez elég.

— Maga szereti Iván Demjanicsot. Ugy-e igaz? — Tagadni akarja Mária, de nem fog sikerülni, mert én látom, hogy már megijedt, hogy szíven ütöttem kérdésemmel. Fájt ugye, de nem baj, mert mindjárt elmúlik és maga meg fog élni engem boldogságában, hogy kitaláltam azt, a mit még maga sem tudott biztosan. Azt akarja kérdezni, hogy honnan tudom én? Én, aki nem tudom mi a szerelem és nem is fogom megtanulni soha? Megmondom magának. A multkor sápadtan, szomoruan jött haza valamelyik templomból, én nem tudom melyikből, de maga mindég a templomokat bujja s azokat a szobrokat, a miket én utálok. És maga akkor Ivánnal találkozott, azt hiszem először az életben, mert Iván csak azóta jön ide, de azóta minden nap. Leül a lábához és mesél az ő Tatjánájáról és maga hallgatja, szívesen hallgatja mindig ugyanazt a mesét, a mitől mi már ásitunk, de magának a szemé fénylik, de úgy fénylik, hogy én félek tőle. Látja, innen tudom, hogy maga szereti Iván Demjanicsot és nem bánja akár mit beszél is, csak beszéljen, hogy a hangját hallhassa, ezt a fáradt, kissé éneklő hangot. És én azt hiszem, hogy ezt csak akkor tesszük, ha nagyon szeretünk valakit. Rosszul teszi Mária, hogy követi a szíve sugallatát, mert az nem mindég jó tanácsadó. Sokszor olvastam és hallottam már, hogy ez az egyetlen, a minek nem lehet parancsolni, de hinni csak most hiszem. És nem vádolom gyöngeséggel magát, de szánom. Mondja miért szereti ezt az embert? Hiszen tudja, hogy annak a szíve már régen halott, azt fel nem támasztja többé senki. Soha. Még maga se Mária, az asszonyok asszonya, a szelid, elnéző és megbocsátó, az örök önfeláldozó. Maga tönkre fog menni. Brutálisan és durván mondom meg, mert hiába szépíteném, ugyanis csak így lesz. Tönkre fog menni, érti Mária? Az ecset örökre kihull kezéből, nem fog többé alkotni tudni, mert hiányozni fog a lélek melege, az igaz érzés magából, mert a virágok elhervadnak majd szívében . . . Meglátja Mária, így lesz. Így lesz, ha nem menekül innen gyorsan, futva, szaladva. Olyan akar lenni mint mi. Nyers, merész és vad. — És ezt nem azért akarja, hogy még jobban hozzánk tartozzon, fehér kalapját sem azért cserélte fel a mi fejiseletünkkel. Megmondjam, kihez akar közeledni, kihez akar hasonlítani még ilyen kicsiségekben is? Nem mondom Mária. Maga tudja kire gondolok én, nem mondom hát. Itt állok maga előtt és beszélek, — és kedvem volna kinevetni magamat hiábavaló fáradságomért, mert maga nem is hallja, mit mondom, hanem figyel, az órát figyeli, mert tudja, hogy néhány perc múlva itt lesz az az idő, mikor jönni fog Iván Demjanics. És ha belép, maga sietve megy elébe és alázattal nyújtja

vékony kezét, mert még az az út is hosszúnak fetszik magának, a mit az ajtótól székeig tesz, mert maga szereti őt. Igazam van, ugy lesz Mária?

Sarkasszemet néztünk merően. Én tagadólag ráztam fejemet.

A csengő berregett és kezében ibolya csokorral megjött Jón Demjanics. És én mélyen elpirulva, halkán suhogó, bő fehér ruhámba elébe mentem és már tudtam, hogy Dáriának igaza van. Hirtelen tudtam meg.

A vérem.

Mikor az én vérem fogamzott, —

Az új tavasz halkán suhanva
Virággal szórt be minden ágat.

Ezer ígéret zsongott akkor, —

S a párok mind egymásra vágytak,

Mikor az én vérem fogamzott . . .

. . . Melegre, fényre szomjazottan

Minden sietve élni vágyott,

Hulló lepkék, fehér virágok

Szomjuhozták a fényt, a lángot,

Mikor az én vérem fogamzott . . .

. . . Mikor az én vérem fogamzott, —

Emésztő, izzó vágyak égtek,

Teremtő, csókra szomju vágyak,

Vajudó, vakmerő remények . . .

Két lélek bizott vakmerően

Bizott az izzó lángba', fénybe'

S két ajk a csókját önfelédten

Felszitott vágyakban cserélte . . .

Mikor az én vérem fogamzott.

S az új tavasz nagy éjszakáján

Véremben megfogant az átok,

Sóvárgó, szomju lázban égve

Mindig a láng nyomában járok. —

Mohón, sietve űz az átkom, —

Mert akkor minden élni vágyott

Hulló lepkék, — fehér virágok

Szomjuhozták a fényt, a lángot

Mikor az én vérem fogamzott.

Dutka Ágost.

BÁLI REGE.

Lili: (Bosztont táncol Benkő Gyurival, a legifjabb albiróval). Mit szól a Révi Taca toilletjéhez?

Gyuri: Mit szóljak? A magáé gyönyörű!

Lili: Az enyém a legegyszerűbb batiszt ruha. Tudja, hogy én mindenben a szolidit szeretem. A mama már így nevelt. De azt mondja meg, hogy hogyan tetszik magának a Taca kosztümje, mert ő a bálkirálynő.

Gyuri: A magácska batiszt ruhája egy tündérmese, egy édes álom.

Lili: Jó, jó. De a Tacáé?

Gyuri (álhatatosan): Én imádom a batiszt ruhákat.

Lili: Kérem ne kiállhatatlankodjék! Azonnal vallja be, hogy Taca ruhája, a mi 200 forintba került, a legszebb. Taca máma egy istennő.

Gyuri (miután jól végigmustrálta Tacát, a ki épp egy honvédhadnaggyal táncolt): Tehát ezennel engedek a nyers erőszaknak és kijelentem, hogy Révi Taca elbűvölő, kosztümje pedig a modern szabóköltészet remeke.

Lili (fájdalmasan): Tudtam.

Gyuri: Mit tudott?

Lili: Hogy maga is csak olyan, mint a többi. Maga tizenkilenc, a többi egy hujja husz!

Gyuri: Miért vagyok én tizenkilenc?

Lili: Azért, mert magának is csak a pompa meg a drágaság tetszik. Maguk férfiak egyáltalában ilyenek. Folyton csak a szerénységről, az egyszerűségről, a kis ibolyáról beszélnek és aztán bort isznak.

Gyuri (meggyőződéssel): A bor jobb, mint a víz.

Lili: Jobb? No hát akkor ne prédikáljána' vizet. Akkor ne hirdessék, hogy a legszebb női erény az egyszerűség. Persze elvben a batiszt ruha „elragadó“, „imádnivaló“, a valóságban meg petrezselymet árul!

Gyuri: De Lili nagysád, mondtam én ilyesmit?

Lili (felháborodással): Még csak az kellene, hogy a szemembe mondja! Elég csunya dolog az is, hogy így gondolkozik.

Gyuri: Én?

Lili: Nem is én!

Gyuri: Esküszöm soha, soha . . .

Lili (közbevág meggyőződéssel): Benkő, maga hamisan akar esküdni. Hiába minden, ismerem én magukat. Ojé! — Vezessen a mamához. (Rezignáltan.) Megyek petrezselymet árulni.

Gyuri: De Lili nagysád: csak egy szót! Magácska félreértett engem!

Lili: Még ezt is? (Hevesen): Benkő ur azt hiszi, hogy én olyan buta vagyok, hogy meg sem értem, amit mond. Persz, a Taca az megértene! Köszönöm ezt a bókot! Különbén célnál vagyunk. Isten önnel! (Leül a mamája mellé.)

Gyuri (zsebkendőjével izgatottan törli a homlokát, némi gondolkodás után): Lili Nagysád én . . . én nem tudom a szívenre venni, hogy magácska petrezselymet áruljon, én a legboldogabb albiró leszek, ha a batiszt ruha velem táncolja az első, meg a második, meg . . . meg mindvalamennyi négyest és a többi.

Lili (nagyanyitott szemekkel): Benkő maga (kezével a homlokát érinti és bizonyos kérdő mozdulatot csinál) . . . mi? Vegye tudomásul, hogy már egy héttel ezelőtt minden táncomat eligérttem. Értette? És a batiszt ruhákról nem gondolkozik mindenki úgy, mint maga. Jusst is folyton táncolni fogok, — de nem magával.

A honvédhadnagy: Lili Nagysád szabad kérem!

Lili (lesújtó pillantást vet Gyurira és a hadnagy karján tovalejt).

Gyuri (sóbálvánnyá meredve néz Lili után, majd lassu léptekkel a büffé felé indul, utközben belebotlik kilenc párba és legázolja egy táblai biróné sleppjét, a büffé sarkában monologizál): Ki a legszebb, legkedvesebb, legédesebb lény? Lili!

Ki a legszerencsétlenebb klarinétos? Én! (ábrándozva): Én szeretem Lilit . . . és Lili gyűlöl engem, pedig ő nemes-szívű, ő angyali lelkű — és mindennek a Révi Taca ruhája az oka. (Dühösen): Mi közöm nekem a Taca ruhájához? Gyűlölöm a 200 forintos selyemruhákat. Hisz nem is illik neki jól. (Hirtelen örömmel): Megyek megmondom ezt Lilinek.

Lili (a honvédhadnagy karján betáncol a büffébe. Lelkesen): Hadnagy, ez a valcer menyei volt!

Gyuri (összeszorított ajakkal bosszút lihegve rohan a tánc-terembe, egyenesen Révi Tacához): Szabad kérem? (Gyuri és Taca táncnak erednek).

Lili (észreveszi Tacát Gyurival, magában fájdalmasan): Gondoltam! Most felém se jön majd többet. De ne is jöjjön. (Fent): Hadnagy ur vezessen a mamához! Különbén mit szól a Révi Taca kosztümjéhez?

A hadnagy: Hogy mit szólok? Gyönyörű! De Lili nagysádé még gyönyörűbb!

Lili: Az enyém csak batiszt és Benkő, hisz ismeri azt a kiállhatatlan embert, az azt mondta az előbb, hogy hiába, igazán szép csak az, a mi drága. Már pedig a batiszt az nem drága.

A hadnagy: Benkőnek nincs izlése. (Merészen): Benkő a Taca mesés kosztümjéről is azt híreszteli, hogy az olcsó smarn. Az albiróknak semmi sem elég drága, az albirók nem szakértők.

Lili: Hát a hadnagyk?

A hadnagy (mély meggyőződéssel): Azok mindenben szakértők.

De talán Benkő is . . .

A hadnagy (közbevág): Ugyan hagyja! Mit tudnak az albirók?

Lili (magában): Irigykedik Benkőre. Biztos! Jusst sem hagyom! (Fent): Kár, hogy már itt vagyunk. (Leül). De azért magának sincs igaza . . .

A második négyes után.

Gyuri (ki végkép meggyőződött felőle, hogy Lili a legédesebb lány és Lili gyűlöl őt; töredelmes hangon): Lili nagysám! Csak egy fordulóra.

Lili (hidegen): Fáradt vagyok. Kopogtasson másutt.

Gyuri: Könyörgök.

Lili: (a virágokkal babrál, nem felel.)

Gyuri: Mondani akarok valamit. (A mamához): Nagyságos asszony vegyen pártfogásába!

A mama (ki mindig szívesen látja Gyurit): Lili, ne kényeskedjél, nem halsz bele egy rövid csárdásba.

Lili (sóhajtva, kelletlenül): Hát nem bánom. De előbb sétáljunk egyet.

Gyuri: Kérem. (A büffé felé indulnak.)

Lili: Mit akar mondani?

Gyuri (nagyon komolyan): Azt, hogy ne haragudjon rám. Ugy-e nem haragszik?

Lili: Én? Isten ments!

Gyuri (elérzékenyedve): Köszönöm. — Olyan boldogtalan voltam, hogy rám se nézett. Már a . . . a legborzasztóbbra gondoltam.

Lili (ijedten): Csak nem?

Gyuri: De igen. És ki tudja mi történik velem, ha magácska meg nem könyörül rajtam.

Lili (melegen): Benkő én tudom. Maga megakart halni.

Gyuri (már borzasztóan szerelmes, de eszeágában sincs meghalni; tompán): Ugy van. Mert én sze . . .

Lili (fülig pirulva, hirtelen): Gyuri . . . jaj Benkő az istenért, ki ne mondja!

Gyuri: De ki mondom. Lili, édes Lili én . . .

Lili (gyorsan körülnéz, befogja a Gyuri száját, akadozva):
ne . . . itt . . . a bálban . . . hisz én is (elhallgat; Gyuri gyen-
geden megfogja a kezét, mélyen egymás szemébe néznek, rö-
vid szünet után) adok magának egy rózsát. Akarja?

Gyuri: Lili mondja tovább. Mondja, amit elkezdett!

Lili (reszkető kézzel kivesz egy rózsát a mellesokrából):
Benkő . . .

Gyuri: Nem, Gyuri, az a nevem.

Lili (könnyben uszó szemmel): Gyuri, itt a rózsá.

Gyuri: Édes, édes Lilikém . . . Ez a bál a hiúság vására,
nem is idevaló, amit mondani akarok. Én már nem táncolok,
nagyon, nagyon tele van a szívem. De holnap elmegyek ma-
gukhoz és elkérem a mamájától a legszebb, a legkedvesebb
rózsát. Vajjon az enyém lesz-e az is Lili?

Lili (némán, reszketve szorítja meg a felé nyújtott kezét,
halkan): Jöjjön holnap érte, majd . . . majd elkérjük a ma-
mától. (Szótlanul bemennek a terembe. A mama éles szemei
boldogan nézik a „gyerekek“ zavarát.)

—elkes—

Üdvözlöm őt.

Már olyan rég nem láttuk egymást.

Fél év szállt el fejünk felett . . .

Láttad s beszéltél vele, mondd,

És rólam is emlékezett:

— Üdvözlöm őt!

Ne játszsál, kérlek, a szívemmel,

Ne ámíts engem hasztalan,

Ugy-e, csak úgy közönynyel mondta,

Csak éppen mert szokásba' van:

— Üdvözlöm őt!

Óh mondd hát, hogy vontatva ejté

S reszketve; tán el is pirult,

Amint e két szó álmოდzva

Lebbent el édes ajkírúl:

— Üdvözlöm őt.

De mért is kérdelem? . . . Egyre megy már,

Ha így, ha úgy . . . csak fáj nekem,

A szívem mégis fölzavarta

S mindegyre ismételytem:

— Üdvözlöm őt!

Fehér Jenő.

MŰVÉSZ-KARRIER.

Irta: Erdélyi Nelly.

— Itthon vannak a leányok? Kérdezte az öreg ember, a mikor
a nagy fáradságtól kimerülten gyorsan, szinte lélekzetét vesztve fel-
ért a harmadik emeletre.

Az asszony az előszobában fogadta. Várta. Csöndesen a két
ujját az ajkára szorítva jelezte, hogy ne szóljon semmit, legalább itt
ne, mert meghallják a gyerekek.

Az előszobából egy kis benyiló vezetett a lifthofra nyíló ab-
lakkal. Afféle lomtár volt, a melyikre majd minden lányos háznál
szükség volt, tele fémve nagy szekrényekkel, kalap és másfajta ki-
sebb-nagyobb dolgokkal. No meg egy földig érő, de már félig vak
tükör is volt a szobában: itt élvezte az öreg butordarab jól kiér-
demelt nyugalmát. Pihent.

Az asszony körülnézett a szobában, az ajtóhoz ment, megnézte,
hogy jól be van-e csukva, aztán kiszabadította a szertehaverő ruha
halmi közül a kis kabinetben lévő egyetlenegy széket és megkínálta
üléssel a férjét.

— Ülj le öregem, mondá aggódó szeretettel, pihenj, fáradt vagy
én szegény emberem; sokat dolgoztál ma; kutottál! Végeztél legalább
valamit?

A hatalmas természetű kövér ur még mindig erősen lélegzett.
Asztmája kirozta. Izgalmai voltak, mennyit szaladgált, no meg ez
a lépcső-járás.

— Mi lesz ebből, szólott végre szomorúan, mi lesz ennek a sok

huza-vonának a vége? Megmozdítottam minden követ; minden özsze-
kötötésemet a bankoknál, hitelegyleteknél, érvényesítettem kölcsönért,
hogy csak ezeket az apró ügyeket rendezhessem; ezek az apró szé-
gyenletes tartozások, a miket nem tudok a jövedelmemből kiegyenli-
teni, ha ezt rendezni tudnám! Meddő, mindhiába. Könyörögtem mo-
ratóriumért a házi urnál; hisz már ösmer évek óta; az adott halasztást
a jövő negyedig.

De hátha nincs pénzem, mit tegyek, hová menjek?

Az asszony könnyes szemekkel állott mellette, megszokta már
ezt az évek óta tartó küzdelmet a létért. Hogy dolgozik ez az öreg
emberpár, hogy a három leány jövőjét biztosítsa! Hogy őrizték a
külvilág előtt a külső jólét látszatát a három leány érdekében. Szé-
pek voltak a leányok. Elragadóan szépek. Külön-külön aranyos volt
mindegyik.

És ezek afféle vidám, gondtalan lányéletet éltek, minden segít-
sége nélkül a szülők nagy harcának, gondjának.

Az öreg ember így kívánta ezt. Míg az apai házban vannak,
amíg én élek, addig ne tudják legalább ők, hogy mi a gond, a nél-
külözés.

Az asszony hűséges segítő társa volt a férjének. A lányok, a
legidősebb sem volt még huszesztendős, ragyogó álmokat szőttek a
jövőről. — Ha a papának egy nagy üzlete sikerül, mindegyiknek
50000 forint hozománya lesz.

A legkisebb a zongorája mellől kiáltott oda a nénejehez: „Az
én pénzemnek nektek adom; én művész nő leszek és ezeket tudvale-
őleg nem a pénzüért szokás elvenni“ . . . Az öregasszony figyelt,
aztán mikor meggyőződött, hogy senkisémet hallja őket, halkan, óva-
fatosan beszélni kezdett: Ma délután is itt voltak számlával. A divat-
árusnétől, a fűszerestől, a mészárosától. — Csak fáért, szénért hatvan
forinttal tartozom. Ma egy becső is volt itt. Alig tudtam visszatar-
tani, hogy be ne nyisson a szalonba. A kicsi épp játszott és éne-
kelt. A becső egy ideig künn hallgatta velem, aztán megkérdezt,
hogy valamely művészfélének van kiadva a szoba: olyan mesterien
énekel ez a kis lány! Erősködött mindenáron, hogy ő megnézi a
zongorát, megbecsüli és estére elviteli a házbér tartozásunk fejében.
— Mennyit könyörögtem neki, hogy ne most, ne a leányom előtt
hogy várjon estig, a míg az uram hazajön. Belenyugodott. És most
áltáznak a lányok. A kicsi egy nagy koncerten fog énekelni; az
isteni . . .

Csengő, tiszta hang, művészi ének töltötte be a kis szobát; az
öreg ember kinyitotta a szomszéd szoba ajtaját és behunyt szemmel,
percekre sok baját, gondját elfeledve, gyönyörködött az édes; ezüst-
firam hang lágy, olvadékony olasz dalában: ez az ő kincse, a sze-
mefénye, az ő édes kicsi szőke művészgyermeke egy szebb, egy ra-
gyogó jövő záloga . . .

Bravó kicsi, nagyon szépen énekeltél. hangzott a két idősebb
leány hangja, aztán mind három égből földre szállott, vele végig-
lebegtek az egész szép és elegáns lakáson, végre rájuk találtak a
kis kamarában.

Az öreg pár ragyogó szemmel nézett utánuk és midőn az ele-
gáns kétfogatu elhajtatott, felébredtek . . . És este profán kezek ir-
galmatlanul megragadták az elegáns ébenfa, gyöngyházsorral kira-
kott zongorát és vitték ki a tágas kék szalonból és két siró öreg
ember fájó szívvel, ököbe szorult kézzel nézett ki az ablakon, azon
tépelődve, mit fog ehez szólni a „kicsi“?

A mi házuknak nagy szenzációja van.

A harmadik emeletről a három csodaszép leány közül eltűnt a
legkisebb. A ragyogó szemű szőke kislány, akinek édes dalát a nagy
bérkaszánya lakói esténként az ablakot kifárva mohó élvezettel
hallgatták.

Ugy hozzá tartozott ez az estéli koncert a nap programjá-
hoz. Máskor zavart, bántott, ha esti szürkületkor megnyílt a sok
ablak és mi levegő helyett hat-nyolc elkinzolt zongorán szenvedtük
végig az épp akkor divatos melódiákat.

És valahogy az egészen más volt.

Az üde, édes, végtelenül behizelgő, ezüst csengésű hang belopta
magát mindnyájunk szeretetébe . . . Vártuk . . .

Ha tüzes magyar dalt; mélabus szomorút, ha divatos angol
vagy francia dalokat csattogott el a mi kis házi primadonnánk,
dalának minden románca az Istenáldott művészlélek megnyilvánulása volt.

Ha olykor lányosan sugár alakját, édes göndör szőke fejét, nagy
kacagó szürke szemét láttam, úgy éreztem, maga az ifjuság édes
ragyogó varázsa kacag, sugárzik egész lényéből.

És egyszerre eltűnt.

Akkor éjjel, mondták, amikor első nagy koncertjéről hazatért
diadalittasan, az ünnepeltetésétől mámorosan, örömtől égő arccal ro-
hant a szülőkötől az ő jószágos tanító társához: a zongorához és . . .
és: a kedves megszokott barát, a becézett hangszer helye üresen

tárogott. A kis lány egyetlen könyecsepp, egy rossz szó nélkül, égő arccal, mardosó lelki fájdalommal kuporgott le az üres helyre: és első fényes diadala után még úgy, ahogy a koncertről érkezett, csipkés, habos fehér köntösében ébren virrasztotta át az éjszakát, ott ahol a zongorája állott.

Másnap eltűnt a kicsi.

Szegény öregek: keresték, kutatták, köröztették, elhivatták az elbeszelt bájos gyermeket, a ki elment dacos fejjel az ő hátsó hangszere után. Elkerült a házból aztán a család is.

Nem láttam őket évekig. Nem hallottam felőlük semmit. Már már csaknem elfelejtettem a kicsit.

Az őszön egy amerikai spanyol énekesnő óriási diadalt aratott az egyik színházunkban.

Én is elmentem meghallgatni az amerikai csodát. Valóságos theatre paréje volt. Ragyogó ünnepi est. Az ifjuság tombolt: és én az exotikus szépség káprázatos művészetében sok-sok ismerős vonást fedeztem fel, egész este töprengtem, mintha én már valahol láttam, vagy hallottam volna ezt a spanyol-csalogányt: vagy valakit, a ki csodálatosan hasonlít reá.

Opera áriákat, műdalokat, füzes spanyol és hamis francia schansonettát énekelt: csodálatosan tökéletes kiejtéssel. Majd Carmenből, a legújabb szerepéből „Ha nem szeretsz, úgy én szeretlek,” csengett ajkáról az édes veszedelmes fenyegetés tisztán, édesen, magyarul és a szeme vészjósloán, sokatmondóan, mindent ígézően csillogott, kacagott. Diadala fényes, ragyogó volt. És a tomboló tetszészaj, éljen, virágos közepette ott állott az ünnepelt művésznő, a ki nek kacagó tekintetéből felismertem — az én, a mi kis szökevény dalosunkat — felismertem a — „kicsit.”

Késő bánat.

Bolondos, lázas álmaimban

Nem ismertem határt:

Az élet olykor gyöngyvirágos útján

A lelkem alva járt . . .

Mindig magasra, még magasbra vágytam;

A csillagokba fell . . .

Most szívesen szedném a gyöngyvirágot,

De már más vitte el . . .

Ferke Ágost.

KIS MESÉK.

Irta: Vass Mátyás.

A virág és a felhő.

Egyszer egy perzselő forró nyári napon a felhő utnak ereszkedett. Egy völgy felett haladt el, hol egy virágocska a perzselő nap hevében eső után epedezett.

„Megállj” — rimázkodott ez a virágocska. — Csak egy cseppet, cseppet adj, mert meghalok! „Nem lehet, — válaszolt a felhő — sietek az üzenettel. Ha visszatérek, teljesítem kívánságod.”

A virágocska busult, fejét lehajtotta s mire visszatért a felhő, a nap égető tüze átszurta szívéét, halva volt, hervadt fejecskejét a földre hajtotta le.

A méh és a légy.

Virágról-virágra szállt a méh. Vigan döngicsélve gyűjtötte a mézet. Közéleben a napsugáron henylt a légy és szólt:

— Te kis méhecske, ugyan mond meg nekem, mivel kedveskedel te az embereknek, hogy téged nem üldöznek, mint engem? Azt hiszem, ha tudnék szurni, mint te, bosszút állhatnék rajtuk, nem üldöznének engem sem!

Tévedsz nagyon, — felelt a méh — én, mikor virágról-virágra szállok az embereknek gyűjtöm a mézet. Ezért szeretnek engem. Kedves cimpora, dolgozzál te is, akkor nem üldöznek téged sem az emberek!

A napraforgó és a szegfű.

Hogy, hogynem a szegfű a napraforgó közelébe került.

— Kedves bátyám, — szólt a szegfű — régóta csodálko-

kozom a fölött, hogy, te illatoddal nem kedveskedel az embereknek, csak örökké a nap felé forogsz. Ennyiből áll egész életed.

— Én nem várok az emberektől semmit. Vajjon mit kapsz te szép színedért és illatodért az emberektől, mint csak száraz dícséretet. Erre nekem nincs sem szükségem, sem vágyam. Hogy pedig szüntelen csak a nap felé forgok, annak meg van az oka. A nap tesz egyedül jót velem, illő tehát, hogy felé forogjak s neki hizelegjek, ne hogy kegyét elveszítsem.

— Te haszonleső és önző vagy — felelt a szegfű. — Nem is szeret senki sem és számíznak még a virágok közül is. A kertben is csak kegyelemből türnek meg. Ott is csak állsz magadban, lehajtott fővel, mogorván, mintha a nap is elfordult volna már téled, mintha annak is elvesztetted volna kegyét. Ez nem is volna valami nagy csoda. A nap arany sugarait szórja reád s legnagyobb jötevődől is megtagadod illatodat, csak kegyét hajhászod.

Alig végzé beszédét a szegfű, jött a leányka s leszakított egy szálat a szegfűről: kebelére tűzte, hogy ott illatozzék. De — szólt — hát ez a csunya virág mit keres itt? Se illata, se szépsége nincs: kár a kertben kegyelemből is megtűrni.

Szomoru május.

I.

Orgonafak illatoznak,
Mind oídáman integet,
Tavaszi üde, zöld pompaja
Gyógyitgatja szívemet.

Rám mosolyg az ifju május,
Biztatgat: oigabb legyek.
De friss lombján miért fakad
Bánatos emlékezet?

II.

Kihajtott almafánknak
Virága, levele.
Szingazdag kikeletnek
Reménye jött vele.

Irigyen nézi társa,
Mert meddőnek maradt
És együtt megsiratjuk
A fényes álmokat.

III.

De szép a május; kábit, illataival
Édes álomba szenderít.
Pazar bőséggel szórja utaimra
Virágok ezreit.

Sok ibolyácska rejtekéből rám néz,
Érzem szelid lehelleget.
Nem, nem szabad e szívet tepőbűről
Semmit sem sejteneget.

Szabó Sándor.

ÚJ KÖNYVEK.

Aradvármegye földrajza. A földrajz tárgyánál fogva szoros összefüggésben van a természettudományi és történelmi tárgyakkal s azért a tanterv is szerves kapcsolatba hozza e három fontos ismeretkörrel. E főszempont jut érvényre a Szent István-Társulat kiadásában megjelent Aradvármegye földrajzában és pedig oly sikerülten, hogy a hivatalos bírálatok a legnagyobb elismeréssel adóznak érte. Rövidsége dacára, minden lényegesét magában foglal, a földrajzi alapismereteket, az életviszonyok ismertetését az éghajlattal s a gazdasági élettel kapcsolatban a földrajzi helyekhez kapcsolódó nevezetesebb történelmi eseményeket és kulturtörténelmi adatokat, stb. E földrajz Györffy János és Kiss Ildebert kiváló tankönyvirók és gyakorlati pedagógusok szerkesztéséből került ki. Ára 40 fillér. Megismerés és használatba vétel végett tanítók részére szívesen küld mutatvány példányt a Szent István-Társulat (Budapest, VIII Szentkirályi-u. 28.)

Az orr, a garat és gége egészségtana ép és beteg állapotban. Irta Neumayer János dr. egyet. tanár Münchenben. Az „Egészségapó-lás könyvtára”. Szerkeszti Sugár K. Márton dr. Budapesten. X ik kötet. Ezen kötet, mely magas tudományos nivón állva, mégis könnyen érthető, szabatos irályban megismerteti az olvasót a felső légutak egészségtanával. Több részben tárgyalja a mű a felső légutak szerkezetét és működését, az egészséges felső légutak ápolását, a betegségek okait, tüneteit és azok legyőzését, a megbetegedéseknél követendő általános és részletes utasító szabályokat, a felső légszűtőtekintetbe-

vételét az életpálya megválasztásánál és sportoknál. Megjelent a Légrády Testvérek könyvkiadó vállalatában. Ára vászonkötésben 2 korona, ajánlott bérmentes beküldéssel 2 korona 35 fillér.

Égészségápolás könyvtára. Szerkesztő: Sugár K. Márton dr. Budapest. Az ép és beteg gyomor, bél, máj és vese egészségiana. Írta: professor Ewald Karoly, titkos tanácsos Berlinben. Ezen kötet teljes képét nyújtja a vegetatív szervek egészségtanának és kétségkívül értékes nyeresége a magyar irodalomnak. Nyolc érdekes részben tárgyalja a mű a gyomor és bél szerkezetét, feladatait, működését, a máj, hasonlóképpen a hasnyálmirigy és vesék szerkezetét és feladatát, a gyomorbetegségek okait és a tőlük való óvakodást, a gyomor, bélbetegségek esetén követendő legfontosabb szabályokat, a máj- és epebetegségek egészségtanát és kezelését, végre a vesebetegségek től való óvakodást és azok egészségtanát illetve kezelését. Ki kell még emelnünk az áldozatkész, izléses és renukívül gondtal készült nyomdai kiállítását a műnek, melyet még színes ábrák is díszítenek. Megjelent a Légrády Testvérek könyvkiadóhivatalában. Ára csak 2 korona, ajánlva, bérmentesen 2 korona 35 fillér.

Női diplomata Az Egyetemes Regénytár piros kötetének most egy Croker-regény az újdonsága. Címe: Női diplomata. A milieu egy angol kis város. Tulajdonképeni hőse egy okos asszony, akit a városka szürke püritánjai az ördög özvegyének tartanak, csak azért, mivelhogy túljár valamennyiük eszén. Valjában finom és jólelkű, aki sok asszonyos ravaszsággal láthatatlan, de annál biztosabb taktikával bogozza két fiatal emberpár regényét, amely így természetesen boldog és derült házasság révébe visz. Croker munkáinak minden tulajdonsága megvan e kötetes regényben. Meséje vonzó, derült hangon írt. Szórakoztató, könnyű és kellemes olvasmány. Ára csinos piros vászonkötésben, 2 kötetben, 2 korona. Singer és Wolfner kiadása, Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Arany János élete. Arany életének ismertetését és költeményeinek méltatását foglalja magában Kolosváry Aladár gimnáziumi tanár könyve, amely tulajdonképen a szerző 1897-ben megjelent „Arany János életéből” című munkájának második és bővítt kiadása. A költő arcképével díszített művet a szerző főleg felsőbb iskoláink és gimnáziumaink használatára írta. Megrendelhető Török Ignác könyvkereskedésében, Mezőtúron. Ára 3 korona.

Az amerikai kivándorlás és visszavándorlás. Írta: Löberer Andor. Egész közgazdasági életünket a lázas amerikai kivándorlás nem várt mértékben fölforgatta. Mezőgazdasági és ipari termelésünk fejlődésében megakadt. E bajokat orvosolni egyike legnagyobb nemzeti érdekeinknek. Ezt azonban csak úgy érhetjük el sikeresen, ha a bajok kutforrását és orvoslási módját minden irányban felderítve, alaposan megismerjük. E nagy célt Löberer Andor ezen tanulmányos időszertű műve, mely a maga nemében irodalmunkban egyedül áll, gazdag felderítő tartalmánál fogva teljesen megoldja. „Az amerikai kivándorlás és visszavándorlás” című negyszabású gazdasági munka éles világitásba helyezi a vitás kérdést és avatott kezekkel mutat a veszedelem kutforrásaira. — Löberer Andor becses, misziót teljesítő könyve a „Patria” kiadásában jelent meg. 6 korona az ára.

Bozóthy Mária grófnő. A francia, perverz Claudine édes testvére Bozóthy Mária grófnő, akiről Csicseri Orosz Adrienne regénye szól. Csak a napokban számoltunk be az írónőnek egy másik regényéről, a Róma diadala címűről; erről írván, megállapítottuk, hogy egy határozott tehetség munkája. Megjelent és kapható: Szilágyi Béla könyvkiadónál, Budapest, IV., Károly-körut 26.

Irodalmi kritikánk némely kinövéséről. Bucci István ezen a címen egy 55 oldalas füzetben megjegyzéseket tesz egynemű, főleg a napilapok hasábjain mutatkozó káros jelenségről, amiknek forrása a pajtáskodás, ha tulságos dicséretekről és a gyűlölködésig elmenő kenyéririgységről, ha csúfolkodó levágásról van szó. E szimpotomák régtől tudott dolgok, szavá is tétettek, ám újra és újra szavá tenni éppen nem fölösleges munka, mert hiszen ezen a téren alig mutatkozik javulás. Ebből a szempontból Bucci Istvánnak Zalaegerszegen megjelent füzeté figyelemreméltó és megjegyzései megzivilélni valók.

Tréfás dalok cím alatt Kossovits József ismert szék-sővárosi egyházi zenéigazgató és állami zenetanár, teljesen új irányu, pártolásra érdemes vállalatot indított meg, melynek célja az iskolai énektanításba a tréfás, humoros, kedvderítő dalokat bevinni. A szerző tréfás dalainak saját a rendezésével igen jó szolgálatot tesz az iskolai énektanítás ügyének, mert a szövegben és dallamban egyaránt zamatos magyarságu, tréfás irányu zeneművei iskolai záró ünnepélyekre, ifjúsági hangversenyekre, farsangi tréfás estélyekre pompásan be fognak válni. A Tréfás dalok egyelőre hat számban fognak megjelenni a az első szám most hagyta el a sajtót. Címe: A vasuton. Ezen számnak 14 oldal terjedelmű a zongora vezerkönyve és bolti ára 2 kor. 50 fillér, a négy szólóam egyben 80 fillér. Megrendelhető Kossovits József szerzőnél (Budapest, II., Mész-utca 21.)

A posvány. Joles és élvezetes magyar fordításban jelent meg Upton Sinclair regénye, The jungle, a Patria kiadásában. A könyvet, mely szerzőjét egyszerre világhírűvé tette, Baross Károlyné tolmácsolja a magyar közönségnek, egyttal az író pályájának vázlatát is előre bocsátva. A közismert regény, mely a csikágói marhatelepek hallatlan piszkosságáról érdekes elbeszélés keretében rántja le a leplet, nem az a méltatásra. Elég annyit megjegyeznünk, hogy Baross Károlyné

munkája mindenben méltó az eredetihez és bizonyára meg fogja gyarapítani A posvány olvasóinak számát.

Testamentum és hat levél. Hatodik kiadásában jelent meg Benedek Elek munkája a „Testamentum és hat levél” finom tollal írt, gyönyörűen emberi filozófiát tükröző könyv. Amit tartalmaz, az egy nemes érzésű lélek elmélkedései. Levelek, tanácsok oly problémákról, aminőket mindennap élénk dob az élet. Főleg fiatal pályájuk elején álló embereknek, lányoknak kell olvasniok. Az életbölcsélet valóságos kis katechéja. A könyv Singer és Wolfner kiadásában jelent meg. Ára 1 korona 60 fillér.

Faber Oszkár. Egy szerzetes naplótöredéke. Ára füzve 1 kor., kötve 1 kor. 50 fillér. Egy szerzetesi ruhába bujt fiatalember csendes drámája játszódik le e könyvben. Szinte érezzük a kolostorok dohos leveletét, a fonák, hazug egyház bilincseiben vergődő lélek jajkiáltását, az igazság megismerése nyomán feléledt kételkedést, majd a kolostorból kiszabadult ifjú lángoló gyűlöletét egykori bűnös rabtartói iránt. Kapható a „Népszava” könyvkiadóhivatalában, vagy bármely könyvkereskedésben.

Nyári regé. Heltai Jenő új regényt írt „Nyári regé” címmel, s ebben a színes, érdekes elbeszélésben egy színésznőnek, Vilmának a történetét mondja el. A színésznőnek sok intim, kedves vonását szövi bele az író elbeszélésebe, mely minden sorában modern. A derűs életfilozóf érett nézeteivel találkozunk az olvasó minden lapon. Mert Heltai Jenő nemcsak kitűnő mesemondó, hanem pompás axiomaíró is. Ötletei, jellemző vonásai bőven folynak a tolla alól s ilyen nem éppen komplikált szerelmi történetét is feltudja öltöztetni a legszébb színekbe. A regény a Singer és Wolfner cégnél jelent meg és ára csinos piros vászonkötésben 1 korona.

Dr. Szentkláray Jenő cranádegyházmegyei kanonok a temesvári „Arany János Társaság” elnöke és a magy. tud. akadémia tagja gyönyörűen megírta Brocky Károly híres régebbi magyar festőművész — születésének századik évfordulója alkalmából — életrajzát. E nemes festőművészt, aki az 1800-iki évek elején Temesváron született és akit életében igen kevesen ismertek Magyarországon, míg Londonban már 1840 — 44-ben a leghíresebb és legelismertebb festőművészek közé tartozott. Halála után (1855-ben) is, kevés adat maradt utána és ezért dicséret illeti a temesvári „Arany János Társaság”-ot, hogy ezt az emléket ápolni óhajta. E műben Brocky arcképe és sirja igen jó kivitelben látható. A mű ára 1 korona és kapható bármely könyvkereskedésben.

Arany János nótái. E címmel jelent meg Hódmezővásárhelyen egy csinos kiállítású hangjegy-füzet, amely szébbnél szébb nótákat tartalmaz. Műdalai közül nem egy ment már át magyaros zamattal a nép számára, anélkül hogy azt tudnák, hogy ennek szerzője a vásárhelyi Arany János. A zenemű Nemes Armin könyvkiadó hivatalában jelent meg Aradon is minden könyvkereskedésben kapható.

A Magy. kir. Országos Levéltár címeres nemesleveleiről jegyzéket állított össze Horváth Sándor orsz. levéltári fogalmazó. E jegyzékben mindazon nemesi levelek fel vannak sorolva, melyek az 1886 — 1907. évek időközében az országos levéltárban megfordultak. Ezen nemesi levelek mintegy 618 számra tehetők és 919 régi magyar család nemességére és címerére vonatkozó adat van felsorolva. Ezen jegyzék kiadásával határozottan nagy szolgálatot tesz szerző az érdeklődőknek, mert az abban felsorolt címeres nemes leveleknek teljes és pontos betűrendes névsorát adja. A mű szerző saját kiadásában jelent meg, és beszerezhető: Gulich Rezsónél az Orsz. Levéltár gépírójánál (I. Vár, Orsz. Levéltár.) vagy pedig Pfeifer Nándor könyvkereskedésében (Kossuth Lajos utca.)

Jóslat. Ez a címe Király Gizit legújabb regényének, kinek nevét előnyösen ismerik lapunk olvasói is, akinek számos verse és szépen megírt novellája, beszéde volt olvasható lapunkban. E regénye 250 oldalra terjed, melynek egyes részei igazán természetes hűséggel vannak az életből ellopva és éppen ezért megkapó és élvezetekkel teliek. Határozottan tehetség nyilvánul meg e nagyobb művében, mert az események ügyesen vannak összeálítva, a helyzetek ügyesek, az alakok élénkek, kitűnően mozognak. A vastos könyv ára 3 korona, és ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésében (Budapest, Nemzeti színház épület) kapható.

Ady Mariska csinos kis beszédkötetet adott ki, „Sok boru, kevés derű” címmel, melyhez az „Előszót” Gyarmathy Zsigáné ismert író írta. Szerző kedvesen csevegi el az életből vett szellemes elbeszéléseit, amelyek figyelemre méltók! Legközelebb tárca rovatunkban fogunk egy ilyen elbeszélést leköszölni. A könyv csinos kiállításban a szerzőnél kapható Kézdivásárhelyen és az ára 2 korona.

Márki Sándor ünnepi beszédei. Kolozsvár város közönsége Nemzeti ünnepeken cím alatt egybefoglalta és kiadta azokat a történelmi beszédeket, melyeket dr. Márki Sándor egyetemi tanár, a kiváló történettudós, az utóbbi tizenegy esztendő alatt a város ünnepi közgyűlésén és egyéb alkalmakkor tartott. A beszédek kiadási jogát Márki a városnak ajándékozta és a mű irodalmi értékétől eltekintve, még azért is érdemes megvásárolni, mert az eladásból befolyó összes bevételeket a Kolozsvárt emelendő Bocskay szobor javára fogják fordítani. Az érdekes kötethez, mely végigvezet bennünket nemzetünk viszontagságos, de mindig dicsőséges történetén, Szvacsina Géza kolozsvári polgármester írt előszót. A könyv majdnem 400 oldalra terjed és ára három korona. Megrendelhető Kolozsvár város tanácsánál,

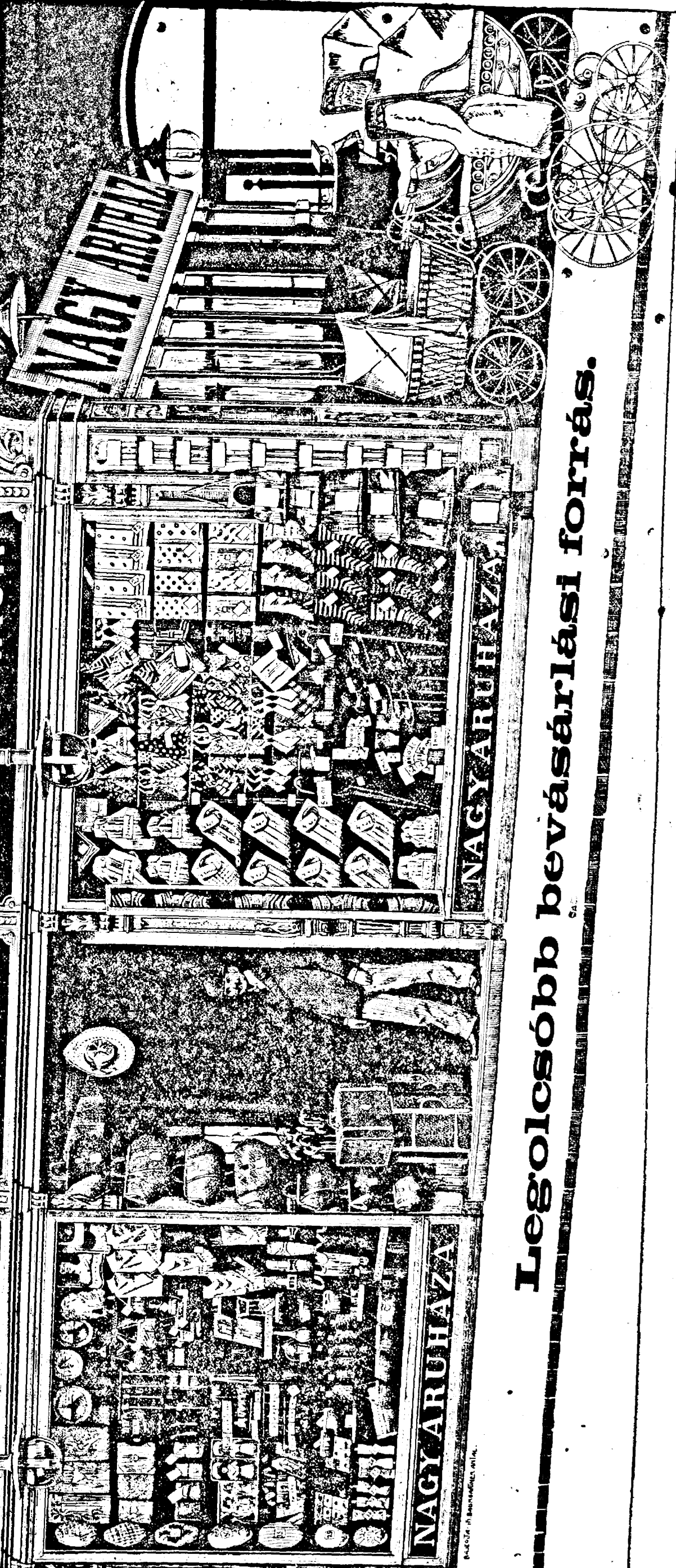
FISCHER SIMON^{NÉ}

NAGYARUHAZ

JÁTÉK ÁRUK

FISCHER SIMON^{INC}

DISZMŰÁRUK

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

PHOT. A. BARTHELEMY, NY. H.

Aradi Hitelbank és Takarékpénztár

részvénytársaság

Salacz Gyula-utca 6. sz.

Takarékpénztári betéteket 5% kamat ellenében gyümölcsöztetünk. A betéteket a fél óhajára felmondás nélkül visszafizetjük. A tőke kamat adót az intézet fizeti.

Jelzálog kölcsönöket nyújtunk jól jövedelmező városi bérházakra és telekkönyvezett birtokokra.

Személyhitelt nyújtunk váltók escomptálása által.

Értékpapírokat valamint vidéki takarékpénztári részvényeket is veszünk és eladunk tőzsdei napi árban.

Folyó számlahitelt nyújtunk kis- és középkereskedőknek.

Bármilyen pénzügyi művelet, avagy transzaktió gyors és sikeres lebonyolítását elvállalja intézetünk

Igazgatósága.

1642

Szalonna

elsőrendű magyar perzselt, sózott vastag hófehér, egészségesen, tisztán kezelve. egy-egy oldal súlya 35 től 70 kilogrammig — gazdasági cselédek, munkások, aratók és más munkások részére — a legolcsóbb napi áron, továbbá

csépléshez köszén, gépolaj és kenőcs,
kitűnő minőségű

kender és jutta, zsákok és ponyvák,
kocsi-kenőcs,

mütrágya az őszi idényre,

építkezési anyagok,

kőso, marhasó préselve és por alakban.

Kapható

647

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőcsey-u. sarok.

Nem szövetkezeti tagok is a legjuttányosabban lesznek kiszolgálva.

FRÁTER és DOMOTÖR

okleveles mérnökök irodája

ARAD, SALACZ GYULA-UTCA 1 SZ.

Elvállalják

városok, községek, uradalmak felmérését, szabályozását, tagosítását, parcellázását, erdei és iparvasutak tracirozását, tervezését és építését.

Specialisták

vizszabályozások és vizierőművek tervezésében és létesítésében.

Hölgyek figyelmébe!

Megérkeztek a tavaszi újdonságok!

KELLER VILMOS

párisi bazárja

ARAD, Zrinyi-utca 1.

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb csipke aplikáció, betét csipke kelme, csipke ruhák, disz dolgok kaphatók

Nagy választék különleges himzett batisztokban, valódi svájci és lioni himzések a legnagyobb választékban és a legolcsóbb árban.

Nagy maradék kiárulás fehér himzésekben és diszdolgokban minden elfogadható árért.

1429

Legjobb árak! Pontos kiszolgálás!

Legjobb, legolcsóbb bevásárlási forrás!

== Csekély kiadás! Kevés haszon! ==

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

A J Á N L J U K.

Arcz-cremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hölgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

331

ARADON.

!! Megérkeztek a tavaszi újdonságok !!

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű és férfi divatárú-üzlet — Arad, Szabadság-tér 21. (Lengyel-ház.)

Ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe dusan felszerelt raktárát, mint elismert elsőrendű és legolcsóbb beszerzési forrást, ahol pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett a legelőnyösebb árban szerezhetők be: férfi kalapok, keztyűk, nyakkendők, ingek, harisnyák, egyszóval mindennemű úri divatelemek, valamint gyermeksapkák és kalapok. Gyermekkocsik, gramofonok, lemezek, husvétii tojások, öntözők, illatszerek nagy választékban. Eső és napernyők nagy raktáron. Séta-botok. Utazási cikkek. Valódi Lignum-Sanctum tekegolyók és bábuk.

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök nagy választékban.

7

BENZINMOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, útmozdonyok, gőzcséplő-
gépek, aratógépek, teljes malomberendezések, talajmívelő eszközök stb. stb.

Kívánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést.

5887

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST V. VÁCI-KÖRUT 32.

Hódmező-Vásárhelyen

a piactéren

a takarékpénztár bérházában

egy nagy

sarok bolthelyiség,

mely mindenféle üzletre, (rőfös, no-
rinbergi, butor raktár, cukrászda
stb.) igen alkalmas,

azonnal kiadó.

Értekezhetni a hmvásárhelyi
takarékpénztárral.

1612

A legfinomabb illatszerek
a husvétii öntözéshez.

Mindenféle illatokban és árakban
25 f., 50 f., 1 kor., 2 kor., 3 kor.

Husvétii ajándékozásra alkalmas diszes
kivitelű illatszerek 4 koronától 20 koronáig.

A legdivatosabb illatokban!

Illatszerek kimérve! 1 deka 50 fillér és 1 korona.

Serail parfume! Ujdonság Serail parfume!

Tartós, divatos, kellemes illat.

!Andaluziai ibolya!

Valódi ibolya illat! Valódi ibolya illat!

1 deka 2 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Mátvás

gyógyászati áruház

301

Arad, Szabadság-tér.

legjobb
NIGRIN cipőtisztítószer

mely a legpompásabb fényt adja és a bőrt tartóssá teszi. Nigrin
egészségi szempontból melegen ajánlható, mert Nigrin folytonos hasz-
nálatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását
nem akadályozza.

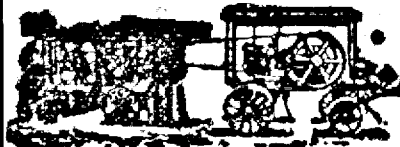
St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.

Mindenütt kapható.

6400

Motorvevők figyelmébe!

A valódi Kállai-féle „Glória“
benzinmotorok és villanygyújtású
benzinmotorcséplőkészletek
csak KÁLLAI motorgyárban Budapest,
VI., Nagymező-u. 43. sz. alatt sze-
rezhetők be. 407

Teljes jótállás kitűnő eséplősért.

Olcsó árak 3—5 évi részletre.

Motoraink terjesztése érdekében hasz-
nált gézgépek esérébe vétetnek. Hir-
neves „GLÓRIA“ motoraink az
egész országban a legkitűnőbb
műhellyel működnek.

Pontos cím:

KÁLLAI motorgyár

Budapest, Nagymező-utca 43.

Tessék árjegyzéket kérni.

Bächer Rudolf — Melichár Ferenc

bizományi gépraktára

Arad, József főherceg-ut 9.

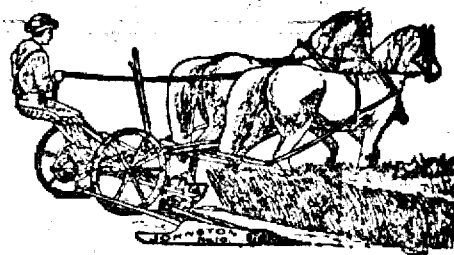
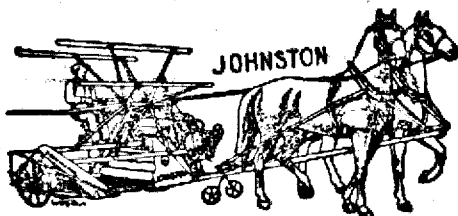
Ajánlja a

„The Johnston Harvester Co.“

amerikai aratógépgyárnak a hazai viszonyokra kitűnően
bevált készítményét, úgy mint:

tü és takarmány kaszálógépeket, marokrakó és kéve-
kötő aratógépeket, szénaforgató
gépeket, gyűjtőgereblyéket,
stb. mérsékelt árban, kedvező fizetési fel-
tétel mellett.

Prospektus ingyen és bérmentve.

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

Kastélyok villák, uradalmak, szanatóriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kaszárnyák templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Széles kitértetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécska-ut 13/14.

Telefonszám: 561.

Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Antich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakzerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást háziing kezeli, minden vegyszer mellőzésével, kizárólagosan kézimossással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalatom remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltetlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

471

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

Jäger József

esztergályos

Arad, Deák Ferenc-utca 2. szám.

Mindennemű

esztergályos munkát végez,

javitásokat csont és borostyánba elfogad.

Kitünő eresztő csapok amerikai bőr betéttel, nem parafal

1327

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdus,

rendkívül üdítő asztali viz.

Orvosilag ajánlva. 5881 Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemédenca idült hurutjainál, húgykő- és tövénykepződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziasí gyógyfürdő igazgatósága Buzlásfürdön.

Vas-, fűszer- és gépkereskedésben, egy **ü g y e s t i u** tanulónak felvétetik.

Eladó szállóolvány.

Elsőrendű **ber és esemege faja** dus gyökérzetű fásoltvány, valamint sima zöldoltvány nagy mennyiségben kaphatók a legolcsóbb árban

HOLZEISEN JÓZSEF

szőlőbirtokos és szállóolvány termelő M. Pécska.

922

POROSZ és MAGYAR KÖSZÉN

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

451

Telefon 46.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.390 nyereményt tartalmaz középszemben 513.580 korona összegben.

A főnyeremény **200.000** koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottóővedék kezeskedik.

A húzás visszavonhatlanul 1908. évi május hó 14-én fog megtartatni.

— Egy sorsjegynek ára 4 korona. —

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zöllamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytösdékben, adó-, posta-, táviráda- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottóővedéki igazgatóság

(államsorsjátéki osztálya.)

5881

„NOXON“ Canada-kaszáló-gépeket elsőrendű gyártmányt,

Kéveket, Arató-gépeket, Fűkaszálókat,

melyek kifogástalanul dolgoznak,

szénaforgatókat, széna- és arató gereblyéket, széna-sajtókat, szalma-préseket, vetőgépeket, ekéket, hengereket, boronákat, kukorica-morzolókat, cséplőgépeket, járgányokat, gabonarostákat trióereket, stb. gyártanak és szállítanak mint különlegességet, jótállás mellett elismert legkiválóbb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Tsa

mezőgazdasági gépgyár

1271

Bécs, II/1, Taborstrasse 71.

Kitértetve több mint 600 arany, ezüst, bronz éremmel. — Részletes árjegyzék ingyen.

Képviselők és viszontelárúsítók kerestetnek.

Jégszekrények

kitünő hűtőképességgel, csekély jégfogyasztással, legjobb szerkezettel, minden nagyságban nagy választékban kaphatók.

Szabó Albert ¹⁴⁹⁶

Ő cs. kir. fensége József főhg. udv. szállítója
Arad, Andrassy-tér 16.

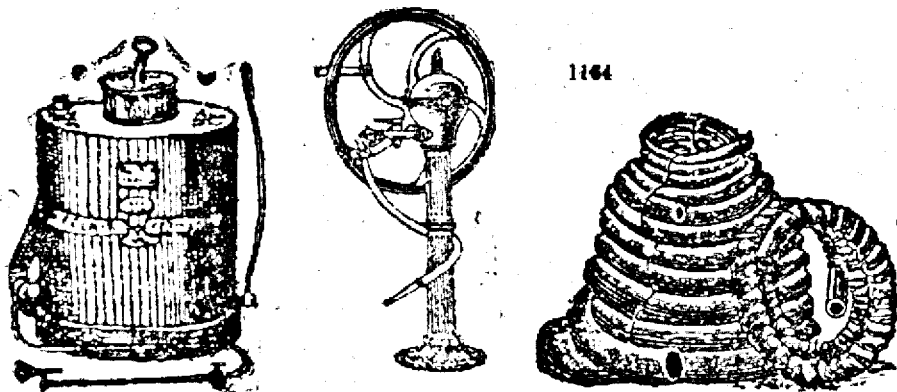
Üveg, porcellán, lámpa és konyha-berendezési cikkek nagy raktára.

Városi és megyei telefon 239.

Kovács Soma és Tsa. Arad,

Neuman-palota.

Gyári raktár: gépek, gépfelszerelések, malomszerek, pincészeti eszközökben, kutak, szivattyúk, tömlők, eredeti Vermorel-permetezők.

Kühne E. mosoni mezőgazdasági gépgyár,
Mo. Gornik obilgagi aratógépgyár vezérképviselete.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. ált. tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó. ⁵⁰¹

A KI SZÉP AKAR LENNI,

használja egyedül a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CRÉMET,

mert a világ minden részéről jövő hálaíratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szépítőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot

— varázsszerű gyorsan eltüntet. —

Ára egy tégelynek 1 korona.

Vigyázat: Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kőzni és elfogadni.

Kapható a készítőnél:

241

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerár, illatszerüzlet és drogeriában.

Arany oklevéllel kitüntetve.

Braun Samu, Berger Antal és Társai

szobafestő és mázoló munkák vállalata

ARADON, FORRAY-UTCA 7.

Van szerencsénk az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni, hogy Aradon Braun Samu, Berger Antal és Társai cég alatt szobafestő és mázoló ipart üzünk.

Azon körülmény, hogy cégünk az Aradon már elismert legjobb festőkből alakult meg, továbbá, hogy a munkák kivitele személyesen általunk történik, ezeknél fogva abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy úgy egyszerű, valamint legpazarabb kivitelű szobafestő és mázoló munkákat akár helyben, akár vidéken a legjutányosabban végzünk.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérjük

1403

Braun Samu, Berger Antal és Társai.

Nyomatványok,
Ruggyanta-bélyegzők,
Pecsetnyomók, számozó-gépek
kelti bélyegzők és kézinymodák a legjutányosabb árban kaphatók a

„Hungária” nyomdában

Arad, Vörösmarty-utca 1.

1371

A régi jó hírnevű

VASS

szállodát

átvettem és azt a modern igényeknek
 ————— megfelelően átalakítottam. —————

Vonatokhoz saját omnibusz.

Villanyvilágítás.

☞ Rövidesen kitűnő magyaros konyhát fogok vezetni. ☜

Szives támogatást kér

kiváló tisztelettel

1553

Haas Albert

szállodás.

Jó, tiszta buza-szalvét meg-
 . . felelő ár mellett vesz a . .

Magyar szalmaanyag-gyár
részvénytársaság Aradon.

Ugyanott szén salak
 és trágya kapható.

konk

Van szerencsém a nagyérd. férfi közönség becses figyelmét felhívni

Szulich D. Lajos-utca 19. szám alatti

szabó üzletemre,

melyben bel és külföldi szöveteket nagy mennyiségben tartok raktáron.

A legújabb szabászat és legjobb kivitelért felelősséget vállalok, miért is a n. é. helybeli és vidéki közönség pártfogásáért esedezem.

Kiváló tisztelettel

8681

Schneider János férfiszabó

Sürgöny-cím:
TAGÁNYI ARAD.

Árjegyzék

Tagányi István örökösei

és

kisjolsvai Szabó Zoltán

bornagytermelők és mintaborgazdaság

Arad, Batthyány-utca 24.

Szőlőhegyek:

Magyarád és Ménes-Baraczká.

Pincék:

1624

Arad, Magyarád és Ménes-Baraczká.

Kizárólagosan saját termésű borek.

Telefon-szám:

◆ ◆ 188. ARAD. ◆ ◆

Neuman Testvérek

mümalom, szesz- és élesztő gyárosok
ARADON.

Ajánlják tiszta

gabona-élesztőjüket,

mely felülmulhatatlan kelesztőképessége és tartóssága folytán
minden bel- és külföldi kiállításon kitüntetésben részesült.

Ugyanott

istálló-trágya

érett és félérett állapotban, valamint légen szárítva méltányos áron kapható.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Dr. Wágner Pál, a darmstadtí vegykísérleti állomásnak nagyhirű igazgatója mult hóban kiadott: „Kísérletek a szőlő trágyázás terén” című művében olvasható, hogy a legujabban megejtett kísérletek ismét igazolták, hogy csakis **istállótrágyázással lehet szőlőkben a legnagyobb termést biztosítani.** Mütrágyának alkalmazása istállótrágya nélkül kielégítő eredményt nem nyújtott. Az istállótrágya a földtápértéken kívül kedvező hatást (Agenzien) gyakorol a szőlőtökére, mely hatásnak módját még eszközrendő kutatásoknak kell felderíteni. 1595

Sürgönczim: L ó v a s u t.

Igazgatósági telefon 27. sz.

Téglagyári telefon 82. sz.

**Mindennemű szállításokat pontosan eszközöl az
Aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság**

A R A D O N.

1529

**Hasáb tűzifa házhoz szállítása 1000
kgm.-ként 14 korona.**

Nagy téгла-készlet.

Kitűnő minőség.

Jutányos árak.

Victória

takarék és hitelintézet mint részvénytársaság

Arad, József főherceg-ut 2. (saját házában.)

Flókintézet: Kisjenőn, saját házában.

Befizetett részvénytőke K. 1,200.000 Betétek K. 6,000.000

Tartalékalap K. 950.000 Évi forgalom ... 15 millió korona.

Alapított
1887. évben.

Üzletköre:

Átvesz betéteket betéti könyvecskékre kamatozás végett és azok után, amelyek 3 hónál rövidebb ideig vannak elhelyezve 4%-ot, **3 hónapnál hosszabb időre elhelyezett betétek után a betett összeg nagyságához képest 4½% és 5% kamatot fizet minden levonás nélkül.**

A 10%-os betétkamatadót az összes betétek után kivétel nélkül **az intézet fizeti meg.**

A pénztár állásához képest **betétek felmondás nélkül is visszafizettetnek.**

Leszámitol

v á l t ó k a t.

Előlegeket nyújt

értékpapírokra.

Jelzalog kölcsönöket

engedélyez ház- és földbirtokokra.

1502

Az igazgatóság.

WEITZER JÁNOS

gép, waggongyár és vasöntöde
.. részvénytársaság ..

Aradon.

GYÁRTÁSI ÁGAK:

Vasuti kocsiosztály:

a legkülönfélébb fővonalus személy, teher és különleges kocsik, szesz, kóolaj- és melasse-tartánykocsik. — Ipari, erdei és gazdasági vasutak járművei. *De Dion Bouton-rendszerű benzin és elektromos kocsik.*

Hid- és vasszerkezeti-osztály:

vasuti és közuti hidak, átjárók, épületi vasszerkezetek, tornyok, fedél és födémszerkezetek, szegecselt oszlopok és tartók, növényházak, esarnokok stb.

Kazán-osztály:

minden rendszerű nagy gőzterű kazánok (Cornwall, Tischbein, Fairbairn stb). Különlegesség: *szab Dürr Gehre rendszerű vizcsöves kazánok és Kausch-féle gőztulhevitők.* Tartányok minden alak és nagyságban, szesz, viz, kóolaj, benzin stb. részére.

Vas- és fémöntöde:

mindennemű gép- és épület öntvények, viz- és gázvezetési csövek, oszlopok és fémöntvények.

Laendler Aladár

mindennemű puha és keményfa

termelése és kivitele.

Központ: Budapest, V. Nádor-utca 17. szám.

Gőzfűrészek: Arad, Breznóbánya, Kisjenő, Polonka és Szcurovicze (Galicia).

Erdőkezelőségek: Beél, Nowostawcze (Galicia).

Kádártelepek: Magyarországon, Szlavóniában, Németországban.

1610

Képviseletek: London, Páris, Brüsszel, Milanó és Stuttgart.

Telefon szám 421.

Telefon szám 421.

**Első Leánykiházasító Egylet m. sz.
gyermek- és életbiztosító intézet**

aradi vezérügynöksége

A R A D, Szabadság-tér 22. sz. (Színház épületében.)

Egyedüli legrégebb magyar gyermek- és életbiztosító intézet, mely leánykiházasítási, fiu- és életbiztosításokat a legelőnyösebb módozatok mellett kultiválja. **Biztosított tőke 68,000.000 hatvannyolc millió korona.** — Díjtartalék 15,000.000, azaz tizenöt millió korona. — Kifizetett biztosított tőke több mint 10.000.000, azaz tíz millió korona.

Tisztességes jó referenciákkal bíró ügynökök felvételnek.

Prospektussal és díjmentes felvilágosítással készséggel szolgál a vezérügynökség titkári hivatala.

2871

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt

Eredeti angol rendszer szerint készítve!!!

 mert az összes forgalomban
levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit-, ellentétben más készit-
ményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és tö-
rékenynyé teszik. — Eddig is számtalan
.. szakember elismerésével találkozott. ..

Eredeti angol rendszer szerint készítve!!!

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám.

Heim Ferenc

képesített kőművesmester

Arad, Jóna-utca 36. szám.

Tisztelettel értesitem a nagy-
érdemű közönséget, hogy az

építkezési szakmába vágó

mindennemű új épületek, lakházak,
magtárak, istállók építését a mai
kor igényeinek megfelelően a lehető
legjutányosabb árban készítek, ugy-
szintén célszerű átalakítások és
kisebb-nagyobb javításokat, s meg-
bízás folytán a szükséges terveze-
tek készítését a legelőnyösebb fel-
tételek mellett vállalom. Miért is a
nagyérdemű közönség becses párt-
fogását kérve, tisztelettel

Heim Ferenc,

1609

képesített kőművesmester.

Uj fodrász-üzlet!

Van szerencsém az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni **ujjonnan be-
rendezett**

fodrász-üzletemre.

Célom pontos kiszolgálás a n. é. vendégeim teljes meglegedésére.

Becsés pártfogást remélve

teljes tisztelettel

Scheirich Sándor fodrász és borbély
Arad, Zrinyi-u.1.

(Az Aradi Első Takarékpénztár épületében.)

1501

Sebesi Ferenc

asztalos mester

Arad, Deák Ferenc-u. 2. sz.

Elvállal mindennemű

28

asztalos munkák

leggyorsabb és legpontosabb eszközlését, ugymint

ebédlő, háló, szalon és uri

szobák a legizlésesebb kivi-

telben, ugyszintén épület mun-

kákat, iroda és üzleti beren-

dezéseket pontosan eszközöl.

Ransburg M. és Fia

bortermelők és bornagykereskedők

Arad, Zrinyi utca 4/a.

Ajánlják legjobb hírnévnek örvendő **Magyar-
rádi** és **Mokrai** fehér, **Ménesi vörös aszu**
és egyéb csemege boraikat hordóban és palaczkokban.

A gyümölcs saison idején, ugyszintén vérszegé-
nyeknek orvosság gyanánt ajánljuk **valódi Ménesi
vörös ó borainkat**, melyek csersav tartalmuk-
nál fogva, kitűnő hatásuaknak bizonyultak.

Helybeli eladásra házhoz szállítva ajánljuk kitűnő
asztali borunkat 1 literes üvegekben, **adózza
üveg nélkül 70 fillérért.**

**Kivánatra házhoz szállítjuk a heti,
sőt napi szükségletet is.**

1651

== Telefon 323. ==

Arjegyzéket felhivásra küldünk.

RANSBURG M. és FIA

bortermelők

== A R A D O N. ==

Ujdonságok.

Nászajándékok

a legszebb, legolcsóbb és legfinomabb kivitelben
kaphatók

Weinberger Ferencz

ékszerésznél

Arad, Andrásy-tér 20. szám (Fischer Eliz palota.)

Óriási raktár remek brilliant és gyémánt ékszerekben, arany hosszú női óra láncok, karsattok, gyűrűk, függők, remek kivitelben. Gyári raktár a legkiválóbb valódi hajszálnyira szabályozott „Genfi Longines Omega és Schaffhauzeni női és férfi arany, ezüst és acél zsebórákban, — valamint valódi ezüst disztárgyak, evőeszközök 12 és 6 személyre, Cassetákban.

Külön raktár nehéz tűzi ezüstölt I. rendű China ezüst disztárgyak és evőeszközökben.

A legszebb tömör arany, kovácsolt jegygyűrűk 6 K.-tól feljebb.

**Arad legelső és legrégebb ékszer
készítő és javítási műterme.**

Tört arany, ezüst, valamint brilliansok, gyémántok és gyöngyök a legmagasabb áron vásároltatnak vagy új tárgyakért becseréltetik.

Telephon 439.

1646

Ujdonságok.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Szolid és pontos kiszolgálás.

WEISZ és KLEIN

modern könyv, papír, zeneműkereskedése és hirlapterjesztési vállalata
ARAD, Minorita-palota.

Városi és megyei telefon 230.

Imakönyvek
Diszlevélpapírok
Festékdobozok.
Égető apparátusok
Emlékkönyvek
Levelezőlap albumok

Művészi folyóiratok
Eredeti olajfestmények
Művészireprodukciók
Disz-szobrocskák
Ifjusági iratok
Mesekönyvek
Képeskönyvek

Hegedük és a hozzá tartozó hangszerek.

Legdivatosabb névjegyek azonnali készítése.

Képkerekek nagy raktára. — Tintatartók dus választékban.

Írószerek

Írószerek

Állandó műkiállítás!

A magyar, német francia, angol és olasz irodalom
ujabb es jelesebb termékeinek állandó raktára.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és a legnagyobb
figyelemmel intéztetnek el.

Városi és megyei telefon 230.

2988

WEISZ és KLEIN

modern könyv-, papír-, zeneműkereskedése és hirlapterjesztési vállalata
ARAD, Minorita-palota.

1655

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy

asztalos és kárpitos üzletemet

május hó 1-től

Deák Ferenc-utca (Bonts-féle házba)

a Földes gyógyszerárral szembe

á t h e l y e z e m .

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy üzletemet megnagyobbítva mellékhelyiségekkel, saját készítményű úgy **asztalos**, mint **kárpitos árukban állandó nagy készletet tarthatok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.**

A nagyérdemű közönség, úgy mint tisztelt vevőimnek becses pártfogásáért esedezem

kiváló tisztelettel

1608

VARGA JÁNOS

Singer és Wolfner kiadása

Budapesten, VI. Andrásy-ut 10.

TELJESEN MEGJELENT

A FÖLD KÖRÜL

UTLEIRÁS HAT KÖTETBEN.

Körülbelül 1000 képpel, sok színes és színezetlen műmelléklettel, négy térképpel.
Irtta: **Dr. Gáspár Ferenc**, v. csász. és kir. fregatt-orvos. Előszóval **Vám-
béri Ármin-tól.**

A földgömb színes panorámája nyílik meg előttük, messzi tengereivel, pusztáival s őserdőivel s ezekben az emberi élet tarka, változó képeivel abban a hat nagy kötetben, amelyeket Gáspár Ferenc irt „A Föld körül” címen. Havas hegyóriások és mély tengerek, emberzsufolta városok és félvad törzsek trópus vadászterületein vezet minket a szerző. Végigvezet minket a földgömbön, sorra elmondja messzi utjain tapasztalt élményeit s mint tudományos utazó megismertet minket azzal, amit a föld, az emberek, a növény- és állatvilág, a szokások és erkölcsök, a gazdasági és szellemi élet, a geologia és meteorologia neki mint vonzó és fontos jelenségeket mutatott. Nem kell Gáspár vonzó előadását dicsernünk: eddigi könyveinek ritka nagy sikerében fog osztozni ez a nagyszabású munka is. A szerzőnek gondja volt arra, hogy ne csak gazdagszínű és pozitív leírásokat adjon, hanem hogy fölszerelje az olvasót mindazzal a tudnivalóval is, aminek hasznát veheti, ha egyszer neki indul a világnak. Csakugyan az utazás praktikája szinte menetszerűen van feldolgozva, annélkül, hogy ez fárasztóvá tenné az előadást. Csodás panorámáját kapjuk

tehát a mi földi mindenségünknek, de egyben csupa pozitív ismereteit is. — Az első és második kötet, immár második kiadásban került ki, sajtó alól. Az első kiadás teljesen elfogyott. Gyors tempóban mindössze néhány hónap leforgása alatt történt ez s azt hisszük, eléggé meggyőző arról, hogy Dr. Gáspár Ferenc munkája mily fegyverzettel indult meghódítani a közönséget. E kelendőségnek egyik kulcsa nyilván maga a könyv: az, hogy karöltve jelenkezik benne irodalom és tudományos érték. Másrészt bizonyos, hogy a magyar közönség is rég vár egy ilyen munkát, amelynek rokonfajtája eddig csak az idegen utazási irodalmakban volt található. A Föld körül tehát hiányt pótol. Ezért tereledött rá ily elementárisan a közönség figyelmé. Ezért szerezte meg ily hamar az olvasók tetszését. Örömmel jelentjük ezt s egyben ideírjuk az első kiadás előszavából a következő sort, amely a könyv előnyeiről szól: „Minden kor, minden társadalmi osztály talál majd benne hasznosat, tanulságosat és szórakoztatót”. Ez az ajánló sor Vám-béri Ármin tollából való, s hogy bevált, bizonyosság rá a második kiadás.

A teljes mű előfizetési ára fényes diszkötésben, hat kötetbe kötve 96 korona. 3 kor. havi részletekben is törleszhető.

SINGER ÉS WOLFNER KÖNYVKIADÓHIVATALA BUDAPESTEN,
VI, Andrásy-ut 10. sz.
Megrendelhető 3 koronás havi részletfizetésre is!

Itt levágandó és alanti cégnek beküldendő!

ELŐFIZETÉSI ÍV.

SINGER ÉS WOLFNER könyvkereskedéséből, Budapest, VI. Andrásy-ut 10. szám, ezennel megrendelem Gáspár Ferenc A FÖLD KÖRÜL című hatkötetes munkáját; diszkötésben 96 koronáért. **3 koronás havi részletfizetés mellett.**

A havi részletek minden hó 1-én **Singer és**

Wolfner könyvkereskedése pénztáránál (Budapest, VI. Andrásy-ut 10.) fizetendő mindaddig, míg a teljes vételár kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet szállításkor utánvétetik.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

NEUSTADT és HERZOG

mellfűző készítőik.

Arad, Salacz-utca 1. sz.

Ajánlják valódi legújabb francia szabásu, mely elől egyenes, oldalt és hátul schweifolt, mellfűzőiket a legfinomabb kivitelben.

Vidéki rendelések pontosan elkészítettnek, ugyszintén tisztítás és javítás is.

Guttman és Berger

uri divat üzlet

Arad, Andrássy-tér 21. sz.

a megyeházzal szemben.

Városi és megyei telefon 285. szám.

Kalap és nyakkendő

ujdonságok megérkeztek.

1643

GUTTMANN ÉS BERGER

MILLENIUM

sörcsarnok és étterem.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy ma és holnap első magyar kőbányai serfözde r.-társaság

BACK-söre

lesz friss csapolásban kimérve.

Az ujonnan és diszesen berendezett separé társaságoknak és lakodalmaknak rendelkezésére áll.

Tisztelettel

1650

SCHUCH FERENCZ,

a Millenium sörcsarnok tulajdonosa.

Jó magyaros konyha!

Kitűnő hegyaljai borok!

RÉZ ES VASBUTORGYÁR ARADON.

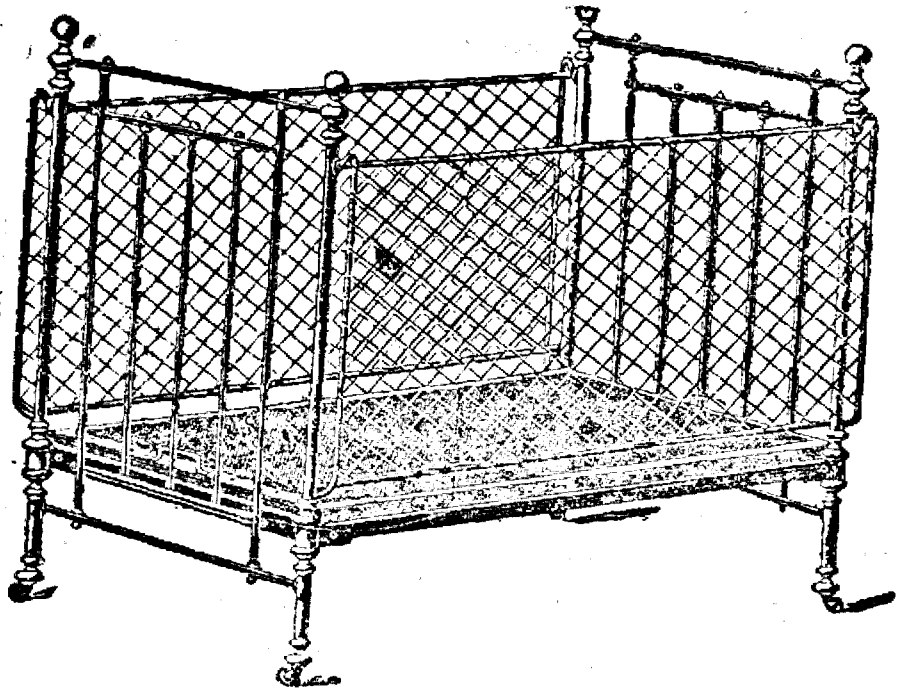
Tisztelettel van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy

magyar vaságyaim, székeim, padjaim és napvédőim

elsőrendű, számtalan évekig tartó, rendkívül izléses kiállításban nagy mennyiségben rendelkezésre állnak bármilyen nagyság és méret szerint.

Saját gyártmányu

teljes kávéházi és szállodai berendezések.

Magánosok számára réz- és vasbutorok, sodrony-ágybetétek pazar kiállításban.

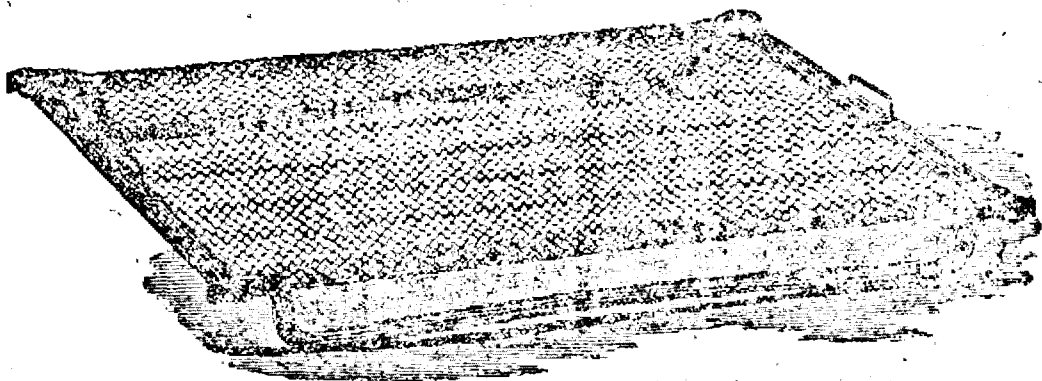
Kivánatra írásbelileg szolgálok költségvetéssel, vagy pedig gyárvezetőm 24 órán belül rendelkezésre áll. 1861

Szíves megrendelést kér kitűnő tisztelettel

FLEISCHER TESTVÉREK

Gyárhelyiség: **Aulich Lajos-utca 4. szám.**

Raktár: **Lázár Vilmos-utca (Földes-palota)**

Várho! László

uri és női cipész

ARADON, WEITZER JÁNOS-utca 2. szám, Minorita-palota, a leányiskolával szemben.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő

cipész üzletemre

A bekövetkező idényre beszereztem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy készitek mindennemű fegyveremhez a legjobb kivitelben, előírás szerint.

Az egyenruházati egyletnek több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. — Rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek.

Kitűnő tisztelettel **VÁRHOL LÁSZLÓ,** női és férfi cipész.

Aradi és csanádi egyesült vasutak
Gurahonczai csementgyárából.

Sürgönczim: Csementgyár Gurahonez.

Gurahonczai portlandcsementet, mely a magyar mérnök és építész-egylet által megszabott normáliákat 60—70%-kal felülmúlja, lassan vagy gyorsan kötő minőségben, rendkívül finoman őrölve, felelőség mellett szállít az

aradi és csanádi egyesült vasutak

gurahonczai csementgyára.

Városi és megyei telefon 242. szám.

Villanycsengő

javításokat

villanyvilágítási

bevezetéseket szakszerűen eszközöl

KALMÁR JÓZSEF

ARAD, Salacz-utca 2. sz. **műszerésznél** ARAD, Salacz-utca 2. sz.

Városi és megyei telefon 242. szám

Minden e szakmába való javítás, átalakítás úgy helyben mint vidékre pontosan és jutányosan eszközölhető.

Nagy választék kész gyászkalapokban, vagy azok megrendelés esetén 24 óra leforgása alatt készíttetnek el.

Aradon, az Andrássy-téren, a Minorita-palota épületben földszint és igen tágas Mezzanin helyiségekben a legnagyobb és legizletesebben berendezett, igen dusan felszerelt

fiók női-divat, kalaptermet

rendeztem be,

hol a legújabb divat szerinti párisi és bécsi őszi kalapok már raktáron vannak.

Van szerencsém a n. é. t. nőgyógyász b. tudomására hozni, miszerint fióküzletemet oly gaberben rendeztem be, hogy az a kor igényeinek minden tekintetben a legmesszebbmenőleg megfelelőjen, és így állandóan oly termékeim vannak raktáron, amelyek eredeti párisi és bécsi modellek, de egyszersmind saját készítményemet is képezik.

Nagy raktár (Mirtus) menyasszonyi koszoru és fátyol, művirág és csokrokban.

Midőn üzletem több évi tenálása alkalmából az igen tisztelt helybeli és vidéki bő gykőző ség eddigi szives támogatásáért hálás köszönetemet nyilvánítom, egyben további b. párfogásaikat kérve, vagyok

mély tisztelettel 1654

Lázár Cz.,
Andrássy-tér, Minorita-palota.

Dus választék kész gyermekkalapokban, vagy azok megrendelés szerinti is készíttetnek.

Minden e szakmába való javítás, átalakítás úgy helyben mint vidékre pontosan és jutányosan eszközölhető.

Óvadékképes pénztárnok,

ki egyszersmind gyakorlott magyar levelező,

alkalmazást nyer

egy elsőrendű keresztény nagykereskedő cégnél. Ajánlatok „Pénztárnok” jelige alatt a lap kiadóhivatalába kéretnek. 1683

Költözők figyelmébe.

Villanyvilágítás, villanycsengő berendezés és javításokat, petroleum lámpák átalakítását és villanyra legolcsóbban, szakemberen végzem.

Luszterek gáz és villanyra, gyári árban eladók, továbbá Auer égők, izzólámpák, gyöngyrotok és üveg felszerelések. 1485

Diamant Ferencz,

Atzél Péter-utca 2., színház főbejáratával szemben (Bohus-udvarban.)

Ertesítés!

Aradon, Atzél Péter-utca sarok, a színház főbejáratával szemben, Zrinyi-utca.

Van szerencsém értesíteni Arad és vidéke nagybecsült közönségét, miszerint a közelgő idény beálltával raktáromat mindenemű bőrökkel felszereltem, melyből a legszebb és legjobb kivitelű 581

uri és hölgy cipőket

készítek,

miért is becses rendelésüket kérem vagyok kitűnő tisztelettel

Wolf J.

Ház

eladása vagy bérbeadása.

Az aradi 779. sz. tjkben A. + 1. sorszám alatt foglalt

Otvös-utcai 11. számú ház

(ezidő szerint hentesüzletre berendezve) szabad kézből eladó esetleg bérbeadó. Az adás-vételi, illetve bérleti feltételek alólirott-nál a hivatalos órák alatt bármikor megtudhatók.

Winter Adolf,

ügyvéd.

1681 * Deák Ferenc-utca 40. sz.

Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Kerekes Pál

gép harisnya kötészete

ARAD, Kossuth-utca 66. szám.

Elfogad megrendeléseket új harisnyák megkötésére, használt harisnyák megtevelésre. Készít mindennemű férfi női és gyermekharisnyákat minden színben és erősségben. Továbbá gamasnit, alsószojnyát, keztyűt, gyermek-ruhát, alsó inget és nadrágot trikót derekat, hálósapkát, térdmelegítőt stb. 551

Veszek

urasságoktól használt nyári és téli férfi-ruhákat, utasbündákat, háló, ebédlő és más butorokat 1111

a legmagasabb áron veszek és eladok. Kívánatra vagy levélbeli meghívásra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Árpád-tér 5. sz.

(Izraelita templom épület.)

Kérem a cégre ügyelni!

STILLER JÓZSEF

csász. és kir. szab. jégszekrénygyára

Telefon 12-83.

Gyár és iroda: VII., Nagydófa-utca 22. sz. (Wessélyi-utca sarok.)

Ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkezetű, kitűntetést nyert hűtőkészülékeit sör, víz, vaj, nyersuhus hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt-készülékeket és fagyalt-reszervoárokat, bormérés-berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgető-csapokat. — Képes átjegyzekek fenti gyártmányokról, valamint a legújabb salálmányu hűtőkészülékeiről, ételhűtőkészülékeiről, továbbá a sörkimerő készülékeiről (hűtött levegőnyomással) kívánatra ingyen.

Tévedések elkerülése végett kérem cégemre ügyelni és más hasonló nevű cégekkel össze nem tévesztetni: gyáram 1873-ban lett alapítva. 5832

Egyedüli tulajdonosa:

STILLER JÓZSEF

tárcák nélkül.

Budapest, VII., Nagydófa-utca 22

Tenyésztésre még igen alkalmas

4 darab

1679

berni bika

jutányos áron eladó.

Kralovánszky Kálmán, Seprős.

— Jutányos árak! —

Figyelemreméltó!

Pipere áruk, Háztartási cikkek, Kötőszörek, Gazdasági cikkek és Gummi áruknak legjobb bevásárlási forrása az ujonan megnyit

— DROGERIA —

ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita-palota.

1831

Levél- és sürgönyezim: Vöröskereszt Drogeria Arad.

Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmulhatatlan
a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Ára egy üvegnek 2 korona. 241

Fagydaganatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére

kitűnő hatású szer a Hajós-féle

FAGYBALZSAM.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!

Igy kiáltanak ezron meg ezron, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya. Gyöngyvirág és Heliotrop szobailatok, üvegje 70 fillér.

„Never” amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyaházzal szemben.

**Könyvkötészetünkben
tanuló leányok
felvétetnek.**

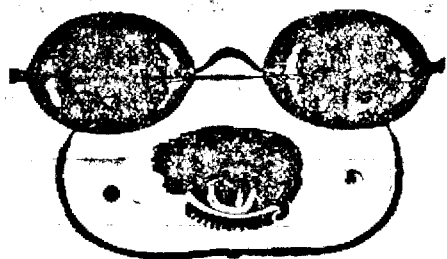

Elsőrendű létszerész üzlet.

DIEK-SÁMU

Árta és létszerész

Arad, Adriánus-tér és Waltzer János-utca sarkán

Bírd és javít mindennemű órákat két évi jóállás mellett a legolcsóbb árakon. Raktáron tart mindennemű színházi látóeszközöket a legkülömbözőbb kiállításban, legfinomabb lorgnettek, orrcsüptetők és szemüvegek arany ezüst nickel és bakerezből készült keretekben, legjobb üvegekkel.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőkben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle nőmárkák, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsüptetők orvosi rendelés szerint azonnal készíttetnek.

Goldschmidt Sándor
banküzlete
Arad, Minorita-palota I. em.

Elvállal megbízásokat értékpapírok vétele és eladására.
Eszközöl fizetéseket bel- és külföldi piacokon.
Előlegeket nyújt értékpapírokra.
Folyó- és cheque-számlai forgalomban üzletfeleinek legnagyobb előnyöket nyújt.
Leszámitol váltókat
Közvetít nagyobb jelzálog kölcsönöket és eszközöl konvertálásokat.

1674

Arad legrégebb kerékpár-, varrógép-raktára és javító műhelye.

Puch, Premier-Helical
— kerékpárok —
és
motorok
eredeti gyári árban
kedvező fizetési feltételek mellett.
Gummi, támpák, nyergek, csengők rendkívül nagy választékban és jutányos árban.

Hammer Vilmos
műszerész
Arad, Szabadság-tér 7. szám.
Telefon szám 98.

Meghívó!
Az „Ujaradi kereskedők köre” folyó évi április hó 26-án délelőtt 11 órakor az uradalmi sör-csarnokban tartandó
IV. rendes évi közgyűlésére.
Tárgysorozat:
1. Az elnökség és választmány jelentése.
2. Az elmúlt évi zárszámadás, mérleg és vagyoni jelentés.
3. Az 1908. évi költségvetés megállapítása.
4. Tisztikar választása.
5. Indítványok, melyek azonban 3 nappal a közgyűlés előtt a kör elnökénél írásban bejelentendők.
Ujarad, 1908. április 11-én.
Hohn József, Hackel Ignác,
titkár. elnök.

**Könyvkötészetünkben
egy ügyes fia
tanulónak**
fizetéssel
felvétetik.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Legszebb kávéház
.. Aradon az ..
ABBAZIA
kávéház,
Szabadság-tér,
a vértanu szoborral szemben.
Legkitünőbb honi italok és legelőzékenyebb kiszolgálás által t. vendégeim megelégedését állandó törekvésem mindenkor kielégíteni. A n. é. közönség szives pártfogását kéri
Kovács Arthur.
Naponta kitünő cigányzene
Reggelig nyitva!

**ERDÉLYI
BOROZÓ**
Hunyadi-utca I.
A legkitünőbb magyar és legfinomabb külföldi borok poharankénti kímérése.
Francia, angol, spanyol, lengyel, orosz stb. likőrök.
Hideg étkek.
Női discret kiszolgálás.
Reggel 3 óráig nyitva!
Kitünő cigányzene!
Szives pártfogást kér
A tulajdonos.

Triesti általános biztosító társaság
(ASSICURAZIONE GENERALI)
Budapest, V, Dorottya-utca 10.
A „Közgazdaság” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk
mérlegének főbb számadatait. **Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.**
Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.
Az aradi főügynökség:
Tenner József.

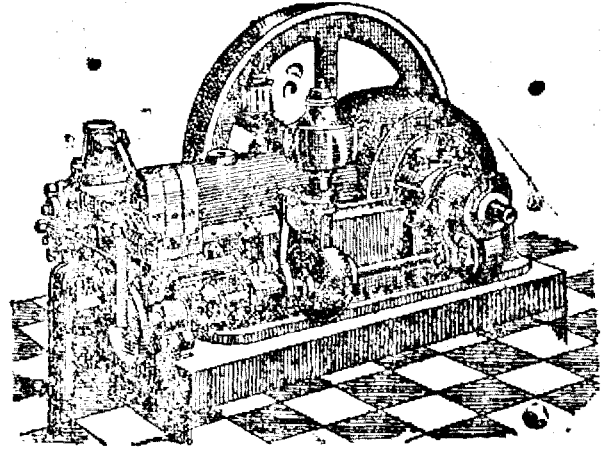
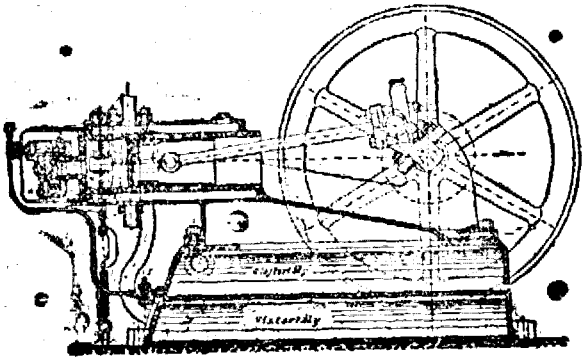
MAGYAR IPAR ÉS ÁRUBANK RÉSZV. TÁRS.

ÁRUOSZTÁLYA

Budapest, V. Váci-körút 12.

Ajánlja:

a legjobb szerkezetű légszesz-, benzin-, nyersolaj-motorokat és szivógáz-telepeket ipari célokra 2—300 HP-ig.

BENZINLOKOMOBILOK-AT cséplő- és egyéb gazdasági gépek hajtására, valamint KŐTÖRŐ ÉS FAVÁGÓ-LOKOMOBILOKAT.

5901
 Az 1844. évben alapított Fiesch-féle börtövek részv. társ. gyártmányait: szijbőr-szijakat (creupen), géphajtó, dynamo, varró- és verőlécszijakat.
 Az 1895. évben alapított Első Tisztigypot-Gyár gyártmányait: szines és fehér fésült tisztigypotot fonalakban.
Teljes cséplőkészleteket, gazdasági gépeket és eredeti amerikai arató és kévekötő gépeket,
 Továbbá szállít: jó minőségű, teljesen sav- és parafinmentes gép- és hengerolajokat mindenféle célokra, merov (consistens) gépszirt.
Porosz és orosz szenet, darabos, kocka, dió és porszenet kocsirakományként.
 — Megbízható képviselőket keresünk. —

Felhívás!

Ezennel felhívom az összes szabómunkásokat, akik részemre dolgozni óhajtanak, a régi árszabály alapján

20% bérfelemeléshben

részesülnek, külön munkák szintén fizetve lesznek.

Sugár József

angol, urt és katonai egyenruha szabó

Arad, Andrassy-tér 20.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

1591—1908 pm.

Hirdetmény.

A cs. és kir. közös külügyminiszter ur a consuli akadémia osztrák növendékei közül a magyar nyelv oktatása, illetve sikeresebb elsajátítása céljából tizenegy növendéket az akadémia költségén vidéki magyar városokban, magyar családoknál kíván teljes ellátásra elhelyezni. A növendékek augusztus hó 29-től október hó 4-ig terjedő szünet alatt 5-6 heti időtartamra jönnek Magyar-

országra. Minthogy a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur egy növendéket Aradon is szeretne elhelyezni, felhívom azon intelligens magyar családokat, melyek egy növendék elváltását magukra vállalhatják és elvállalni óhajtják, hogy hivatalomban f. hó 20-ig bezárólag a hivatalos órák alatt jelentkezzenek és feltételeiket közöljék. A díjazásra vonatkozó tárgyalásokat a consuli akadémia igazgatója közvetlenül fogja lebonyolítani.

Aradon, 1908. évi április hó 8.

Varjassy,
polgármester.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

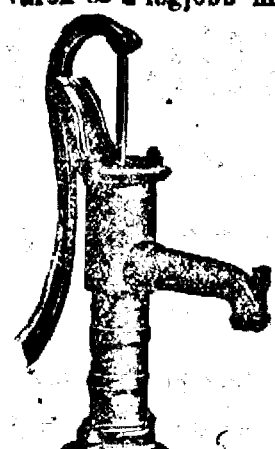
Borszivattyuk

hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, a szőlő és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tűzi fecskendők

Selyő szelepekkel. Köszögeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belüli gummirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely belvágy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tűzi fecskendők és szivattyu készítő. 851
 Arad, Rákóczi-sztra 27. sz.

Panaszosan (Flebite).
mf

Meg-ill - tot - ták a szí - vem - nek, hogy té - ge - det sze - res - sen.

Hangjegy

szedést és nyomást bármely kivitelben elvállal a legolcsóbb árak mellett

az aradi „Pospöki nyomda”
 Batthyányi-u. 2 sz.
 Városi és megyei telefon 266 sz.

ENERGIN

EGY EGÉSZ DOBOZ ÁRA 250 KORONA.
 Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az
ENERGIN VÁLLALATNÁL PÉCSETT,
 mely 6 dobozt bérmentesen szállít. 5951

Leghathatósabb és legizletesebb hizlaló és vértisztító szer!

Számos orvostanár és szaktakintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva.

GYERMEKEKNÉL. Siettetni a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

FELNŐTTEKNÉL. Utólráthatetlen vérképző, gyengélkedőknél erősítő és mirigyoszlító szer, — mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

Alapított 1845.

Butorok

stílszerű kivitelben kaphatók

— jutányos áron —

Reinhart Fülöp

butorgyárosnál

ARADON,

Andrássy-tér 17.

Jelzálog kölcsönök

valamint törlesztéses (Amortisatio)

tisztviselői kölcsönök

közvetítettnek alólirottnál.

1662

Herzog Sándor

Arad, Weitzer János-utca 15. sz.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy május hó 1-től Andrassy-tér 9. szám alatt létező

lakatos műhelyemet

Deák Ferenc-utca 34. sz. alá (Heim-ház)

helyezem át.

Elvállalok minden e szakmába vágó műlakatos munkákat, szerelvények készítését, mérleg készítését és javítását, pénzszekrények javítását pontosan és gyorsan a legolcsóbb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel

1662

BENKŐ JÓZSEF.

Feltűnő újdonság!

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Vizvezeték-műhely megnyitása!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai kornak teljesen megfelelő vizvezeték berendező-műhelyt nyitottam, hol mindennemű csatornázást, vízvezeték, fűdőszobát, angol kiletteket, vízfűtést, acéltelát és Benoid-felszerelést és vezeték minden fajtája szivattyukat, hőlégmotor- és szivattyuk javítását és készítését vállalom.

20 évi tapasztalataim, valamint 11 évi aradi működésem biztosítékot nyújt tisztelt rendelőknek arra, hogy az elvállalt munkát szakszertűen, pontosan és lelkiismeretesen, a lehető legolcsóbban eszközölöm. 851

Ugyane szakba vágó munkák jó karban tartását általában elfogadom.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri,

kiváló tisztelettel

Mókos Márton

szereplő-mester

Petőfi-utca 4. sz.

MOST JELENT MEG! A FIDIBUSZ 1907. évi egész évfolyama diszkótésben. Ára 5 korona. A Fidibusz 1905—906. és 1907. évi teljes évfolyama együtt 8 korona mérsékelt ártért kapható! Tartalma: 2000 elbeszélés, 2000 adoma, 2000 művészies kivitelű karrikatura, elsőrangú írótól és festőtől. Megrendelhető a pénz előleges beküldésével vagy utánvét mellett a FIDIBUSZ kiadóhivatalában. Budapest, VIII., Rókk Szilárd-utca 9.

Gyűjtők figyelmébe! A FIDIBUSZ minden évfolyama az év végén diszkótésben meg fog jelenni. A FIDIBUSZ előfizetési ára: negyed-évre K. 150, félévre K. 3, egész évre K. 6, egy szám ára 5 krajcár. Aki a FIDIBUSZRA egy félévre előfizet, díjtalanul kapja a FIDIBUSZ 1908. évre szóló díszes naptárát, melynek bolti ára 1 kor. 20 fillér. 1401

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és arnyas, szép és tágas kertnelyiséget, ugyszintén a város legkitűnőbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései berek. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 18 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

491 **Répassy Pál.**

Zálogtárgyakról

zálogcédulákat, briliáns és gyémánt köveket, tört aranyat veszek.

Születési, névnap, nász és menyasszonyi ajándékok

arany, ezüst és ékszerszármakban

rendkívüli olcsó árak mellett kaphatók.

Farkas J. Streicher

Arad, Tökölvtér 1.

Heltai Jenő

Az obsitos

Vitéz Hary János újabb és nevezetesebb csatáiról és emlékeztetés vértől.

Ára diszkótésben 4 korona.

Kapható a BUDAPESTI HIRLAP könyvkiadóhivatalában a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett, vagy bármely könyvkereskedésben.

Heltai elmésen, jókedve birtokában ébresztette föl az obsitost és az új Hary János pompásan gnyolja ki a mai viszonyokat. Hary uram a múlt évek minden nevezetes eseményében szerepel. Kibicel a bécsi zoké-klubban, meglátogatja a szerb királyt, elkíséri a trónörökös Petervárra, elfogja Dél-Afrikában Methuen-lordot, leszereli az alldájs morgungalmat, kalauzolja a szíami trónörökös, meg-regulázza a tüzhányó-hegyet, első a páris-bécsi automobilversenyen, megmenti a braganzai herceget, csatázik a ferencvárosi kísértetekkel, vizittel a német császárnál és a mi a fő, eltörli a katonai javaslatot. Mindez csupa vidámság, szikrázó élc, kedves csalafintaság és szeretetreméltó hazudozás, mindegyik magva azonban a mostani állapot ügyes szatirja. A szépen csörgedező versekhez Garay Akos rajzolt képeket.

Bela Stella
legjobb gummi óvszer
6 darab 2 korona
Földes Kelemennél,
Aradon.

Mindennemű fogfájást 5 perc alatt szüntetnek az
indiai fogcseppek.
Egy üveg 70 fillér.
— Kapható minden gyógyszerárban. —
Főraktár 271
Földes Kelemennél Aradon.

Saját termései kitűnő tisztán kezelt magyarádi ó és pecsenyeberek úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható
Winter Adelf
ügynél 555
ARADON,
Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

10470—1908.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi ministerium rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli hadapródiskoláiban magyar honos ifjak részére fentartott mintegy 300 ingyenes magyar állami hely fog az 1908—1909. iskolai év kezdetén betöltetni.

A felvételre vonatkozó részletes feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

A katonai iskolák bővebb ismertetésére szolgáló „Tájékoztató“ a honvédelmi ministerium segédhivatali főigazgatójától díjmentesen kaphatók.

Arad, 1908. évi április hó 4-én.

A városi tanács.

Legbiztosabb és legfokéletebb üzemelő! Elsőrendű gyártmány! 5861

SZIVOGÁZ-MOTOROK.

Legjobb és legszabályosabb üzem!

Legmesszebbmenő SZAVATOSSÁG! Üzemköltség körülbelül 1—2 fillér ára 1000 forint.

Állandóan raktáron: Nyersolaj és benzín motorok, lokomobilok és csaplérszerelvények.

ELŐNYÖS FIZETÉSI FELTÉTELEK!
DÉNES B. motor-specialista BUDAPEST,
Iroda és raktár: V., Lipót-körút 15.
Árjegyzék és költségvetés ingyen.

„VASS“-szálloda ARAD.

Van szerencsém a m. t. közönség b. tudomására hozni, hogy több évtized óta a legjobb hírnévnek örvendő „VASS“ szállodat és kávéházat özv. Duffner Józsefne urnától megvettem és f. évi Április 1-től saját nevem alatt vezetem. Legfőbb törekvésem leendő, hogy a m. t. közönség pártfogását teljes mérvben kiérdemeljem. Mivégből a szálloda összes vendégszobáit modern stílusba renoválom és villanyvilágítással szereltem fel. Ugyszintén a kávéházat is megfelelően rendezem be, ahol is mindenkor a legkitűnőbb és legfinomabb kávéházi italokat, a saját termései öt éves pánkotai rizlingi boraimat 4 és 7 decis, valamint pilseni ösforrás sört palackokban a legjutányosabb árakon szolgáltatok ki. — Minden vonat induláskor és érkezéskor saját omnibuszom. 1575 Kiváló tisztelettel

Haas Albert, szállodás és kávé.

9681—1908.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magyar királyi földmívelésügyi ministerium 21049—1908. szám alatt kelt rendelete alapján a következőket teszszük közzé: A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1908-ik év folyamán hat időszakos tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: május hó 4—24 földmives kisczadák, június hó 1—14 erdőőrök, június hó 16—28 lelkészek, július hó 2—22 és július hó 25-től augusztus 15-ig néptanítók, végre augusztus 18—31-ig nők számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint, hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják, s a m. kir. államasvatatknak a távolsági forgalom 7—16 vonalszakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy és vegyesvonatok III. k. kocsisztyályában érvényes féláru menetjegyváltására jogosító igazolványt küldetik, melynek ára a visszautazás költségével együtt a tanfolyamról való elutazáskor fog megtérítettetni. Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy egy koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez címezve, fölöttes hatóságuk után a földmivesek és más foglalkozásuak pedig községük előljároságának aláírásával ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be. Budapest, 1908. március 16-án. M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Arad, 1908. április 2.

A városi tanács

10731—1908. sz.

Hirdetmény.

Az 1908. évi március hóban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által küldött öszszeírású jegyzék 8 drb. ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1908. évi április hó 16-ól számított 8 napra a városi fogyasztási adófelügyelőségél közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Kovács Lajos, Probst Viktorné, Br. Nopcsa Elekné, Löffler Dénesné, Mihibauer Lajos, Hollerbach János, Pollák Lajos, kik italméresi engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve ugy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és az ipartestület is nyujthatnak be a fentebb jelzett idő alatt a városi fogyasztási adófelügyelőségél észrevételeiket.

Arad, 1908. évi április hó 10-én.

A városi tanács.

Szőlőkötöző fonal

a legjobb minőségben.

Saját gyártású mindennemű

Gazdasági

kötélárak,

Gabonaszákok,

vizhatlan és vitorlavászon

Ponyvák,

Szalmaszákok,

kárpitós kellékek és fonott

Lószőr

a legjobb minőségekben, a
a legolcsóbban kapható az

Erdélyi és Bácskai Iparáru
raktár 1483

Reich B. Károly Fia

és Társa

Andrássy-tér 6.

(Verbes-ház.)

Savanyu káposzta

hosszulevelű és szép fehér

120 kg hordóban	9 fillér
70 " " "	10 " "
50 " " "	11 " "

Teljes kocsiakomány vételénél
külön ár. 1523

Brutto nettonak számítva Stomfa
állomásra bérmentve szállítva küld

Beles Gáspár

Stomfa, Pozsony m.

Valodi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes (sáfránhá-	1 szelvény 12 korona
hoz (habát, nad-	1 szelvény 15 korona
rás és mellény)	1 szelvény 17 korona
olegondó, csak	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért,
szintúgy felöltözővetel, turistalódent, selyem-
kamagant stb. gyári áron küld a mint meg-
bízható és szolid cég mindenütt ismert posztó-
gyári raktár

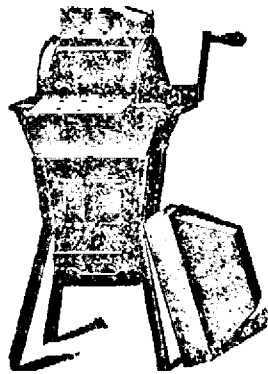
SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az újságok, a melyeket a magánvevő élvez, ha
szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cég-
nél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékeny.
Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb
rendelésnél is, teljesen friss árban.

Nélkülözhetetlen minden háztartásban.

A legalkalmasabb husvétii
ajándék!

A John-féle „Teligőz“-mosógép

A jelenkor legtökéletesebb gőzmosógépe!

Időnek, munkának, szappannak, szódának, víznek és tüzelő-
anyagának 75%-ig járó megtakarítása a kézzel való mosáshoz
visszonyítva.

A mosandó darab legnagyobb kimélése.
Mosó-, főző-, gőzölési és fertőtlenítési készülék egyben. Leg-
csekélyebb térszükséglet.

Kezesség: kötelezettség nélküli próbaszállítás.

Allandó raktár:
Pöhm János
vaskereskedőnél 1667
Arad, Szabadság-tér.

Nélkülözhetetlen minden háztartásban.

Arjegyzék kívánatra küldetik.

Arjegyzék kívánatra küldetik.

LENGYEL LAURA

A boldogság útja

REGÉNY.

Ára 3 korona.

Börkötésben 4 kor. 80 fill. „A boldogság útja“ szép és becses olvasmány.

Kapható a BUDAPESTI HIRLAP könyvkiadóhivatalában a pénz előzetes be-
küldése vagy utánvét mellett vagy minden könyvkereskedésben.

Író- és művészregény a Lengyel Laura könyve.
Benne a hősnőn kívül sok szeretettel s igazsággal
rajzolja ennek a sajtószereplő s izgatón érdekes vi-
lágának néhány kitűnő típusát, a romlott, önző,
zsenialis író, a ki az életnek is művésze: a közö-
nyös, elfásult kritikust, aki szegényli becsületet
gondolkodását s érző szívet: a na-ynévű szerkesz-
tőt, a ki poéta volt s politikus lett, minden fel-
törekvő ifju tehetség gyámolát s atyai barátját. —
S e sok, önmagában is érdekes dolgot, érdekes
mese keretében, finoman es gyöngyöden, költői ih-
lettel és női tapintattal beszéli el Lengyel Laura.

PREMIER KERÉKPÁROK

utolérhetetlenek!

A világ legversenyképesebb cége, amelynek
évi termelése több mint 110.000 kerékpár.

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

Arjegyzék ingyen és bérmentve!

Egyedül kapható:

HAMMER VILMOSNÁL

ARADON.

4997

Megérkeztek a tavaszi divat újdonságok!

Brunner Béla

úri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Ferryay-utca sark, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt árurak-
lárát, hol a legszebb és legdivato-
sabb kalapok, ingek, gallérok,
kézelők, nyakkendők, keztük, zseb-
kendők, harisnyák, sétabotok és
esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi, sport sap-
kákból és gyermek sapkákból.

Divatújdonság francia és olasz
hatású különlegességekben.

Kamerl J. pécsi keztükgyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek

Van szerencsém a n. é. közön-
ségnek b. tudomására adni, hogy

Kossuth-utca 64. sz. alatt

egy

épület- és butor- asztalos-műhelyt

nyitottam és elvállalok ebben a
szakmába vágó mindennemű
munkákat.

Konyhaberendezések és
polgári butorok

mindég készen kaphatók.

Veszek mindennemű
használt butorokat, ajtókat és
ablakokat

bizományi eladásra.

Elvállalok mindennemű

javitásokat

gyors és pontos kivitelben.

A n. é. közönség becses párt-
fogását és bizalmát kéri tisz-
telettel

Mikolás István.

Több mint 25 év óta elismert leg-
olcsóbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kősmű, rövidárú és fehérnemű üzlete

a „kék golyóhoz“

Arad, József főherceg ut II. szám

(Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak:
vásznak, divatszövetek, blous selyem,
barchetek, trikó ingek és nadrágok,
sapkák, keztük, harisnyák, cipők,
gyermek ruhák, női és férfi ingek,
nyakkendők, ágyterítők, paplanok,
esőernyők, stb.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Van szerencsém a nagyérdemű
közönségnek tudomására adni,
hogy

épület- és műlakatos- műhelyünket a Wes- selényi-utca I. szám alá áthelyeztük,

ahol elvállalunk mindennemű, e
szakmába vágó munkákat. Épület-
vasalások, takaréktűzhelyek és sir-
kerítések a legjutányosabb árak
mellett. — Vidéki megrendelések
pontosan eszközöltetnek.

Tisztelettel 17

Láng és Mayer.

Kalap divat salon.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönséget értesíteni, miszerint **hétfő utamból haza érkeztem** és válogatott izlésű **modeljeim** megérkeztek. Dusan felszerelt raktáram által, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket ki tudom elégíteni. Az eladást a legolcsóbb árak mellett eszközölöm. 1491

Számos látogatásért esd
Grünblatt Antonia női kalap divat salon.
Arad, Szabadság-tér II. (A Glück-féle huscsarnokkal egy házban).
Videki megrendeléseket gyorsan es közlök. Egy tanuló lány fölvetetik.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete
Arad, Weitzer János-u. 13. sz.
Zsinor,
gomb,
bojtok
és rojtok
állandóan raktáron tartainak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készit. 838

Uj cipész-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Bathány-utca 32. szám alatt** egy a mai kor igényeinek megfelelő **cipész-üzletet** nyitottam, hol úgy a rendelések, mint kész munkák a legjobb minőségű anyagból, a legdivatosabban készülnek.

Ugyszintén a javítások pontosan és azonnal készíttetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel 425

Márton György,
cipész.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Salacz-utca 3. sz. a.** egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

vésnöki műtermet

nyitottam.

Raktáron tartok:

réz-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbelyegzőket, dombornyomó sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készíték:

monogramokat, címereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szegeket, írás vésést és minden e szakmába vágó munkát 565

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.
vésnök.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely szírtalan, ártalmatlan s rögtön szépsít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen.** A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 281

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Pártoljuk a hazai fürdőket!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ.

Posta-, távírda- és vasúti állomás. Interurban telefon

IDÉNY: Május hó 15-től szeptember közepé. esetleg végéig.

Bisórángu kárpai gyógy-, üdülő- és fürdőhely 6000 hold fenyves erdővel.

Egyénys sós vasas savanyúvizek. — Ivó- és fürdő-gyógyvíz. Az „Orvos” forrás egyenértékű a gleichenbergi, seltersi forrásokkal; az „Erzsébet királyné”-forrás a spaai, schwalbach-i, franz nebad-i forrásokkal vetekedő hatalmas vasforrás; a (töltő- és főforrás emelt két forrás közt átmenetet kepeznek. 3 asványfürdő, 2 vizgyógyintézet. — Szénsavas vasas (acél)-fürdők és fürdők lenyölevél- és vaslap-hozzávalókkal telített szénas-vfürdők. Viz-, tej-, savó-, kátrány-, masszázs, stb. Nagy szállóház, szép nyaralók, részint konyhával. Piac naponta. Több elsőrendű étkező, kávéház, cukrászda. Nagyszerű „Erzsébet királyné-gyógyház” olvasó-, társalgó- és zongoratermekkel. — Rendelőorvosok. — Hivatatos fürdőorvos HINTZ HERAIK dr. kir. tanácsos, a közegészségi tanács tagja; továbbá Brummenfeld Armin dr., Kanarik J. dr., Szőrényi Tivadár dr., Grossmann Dezső dr., Györi Ilona dr., Ozirisz Dezső dr. kir. tanácsos, Patek Jenő dr. — **GYÓGYJAVALATOK:** Női nemi bajok, vesztettség és sapkór, a legzöszerekek, gyomor- és bélhurutos bántalmak, kimerülések, gyöngöségek, idegbetegek, szervi- és ideges zivabajok, görv-ly-angolkór, utókúra gyanant a karlsbadi, marienbadi, ha li, lipiki fürdők használata után. Lawn-teniszpályák, kiránduló helyek, 45 km. erdei sétány, stb. Penzió elő- és utó-dényben 8 korona, fűdényben 12 korona naponta fürdővel együtt. Fölvilágosítással és kimerítő illusztrált prospektussal szolgálunk.

5670 A FÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

Ujdonság! Most jelent meg! Ujdonság!

Póra Ferencz

A magyar rokonértelmű szók és szólások kézikönyve

Tartalmaz harmincezer szinonim szót és szólást nyolcszáz logikai csoportban.

Póra Ferencz egészen modern példák után indult; könyve összeállításánál főterekvése a magyar nyelv kincsének rendszeres csoportosítására irányult. Nagyon edekes és hézagpótló munka ez, melyhez hasonló eddigi magyar nyelvven meg nem látott napvilágot s mely mű előreláthatólag ott lesz minden tolforgató ember asztalán.

Ára díszes vászonkötésben, kliencjelzőszallaggal ellátva 12 korona.

Megrendelhető a kiadó Athenaeum Irodalmi és nyomdai r. t. könyvkiadóhivatalában (Budapest, Rákóczi-ut 54.) és minden könyvkereskedésben.

Albert Lajos

épület és butor-asztalos

Petőfi-utca 10. szám.

Elvállal mindennemű **asztalos munkák, bolti berendezések készítését** a legszebb kivitelben a leggyorsabban és mérsékelt árak mellett.

Becses pártfogásért esedezik, tisztelettel

ALBERT LAJOS.

Telefon 566. sz. Alapított 1889. évben.

Várhol László

uri- és ósi cipész

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

Miserita-palota a (csányiakelével szemben.)

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét felhívni 18 év óta fennálló jó hírű évn-k örvendő cipész-üzletemre. A bekövetkező téli időnyre beszereltem mindennemű bőrkülönlegességeket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket felhívom, hogy lábbelít-szettek mindennemű fegyvernemhez a legjobb kivitelben előírás szerint. Az egyenruházati egyletnek több év óta szállít-ja vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös árban kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszközöztetnek.

Kiváló tisztelettel

Várhol László.

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„FIZOR”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszárakban és gyógyszer-áru üzletekben.

Főelárusító hely: 31

WOJTEK ÉS WEISZ gyógyszeru nagykereskedő uraknál Aradon.

Kapható Hegedüs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök napellenzők, vas-ágyak, kertli székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szántására vaskosarok kaphatók.

Videki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöztetnek. 585

Nagy választék sárkerítés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Élő és művirágok!

Özv. Imre Mihályné és Társa

élő- és művirág kereskedése

Arad, Forray-utca 5. sz.

(a Dreher sörfürdővel szemben.)

Ajánlja rendkívül nagy választéku **élő és művirág koszoruit.** Továbbá azonnal készit menyasszonyi és alkalmi csokrokat a legszebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett. 487

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

Özv. Imre Mihályné és Társa.

MEGYEI TELEPHON 292.

Scherhag Testvérek

kertészek

Arad, Orezy-utca 26. sz.

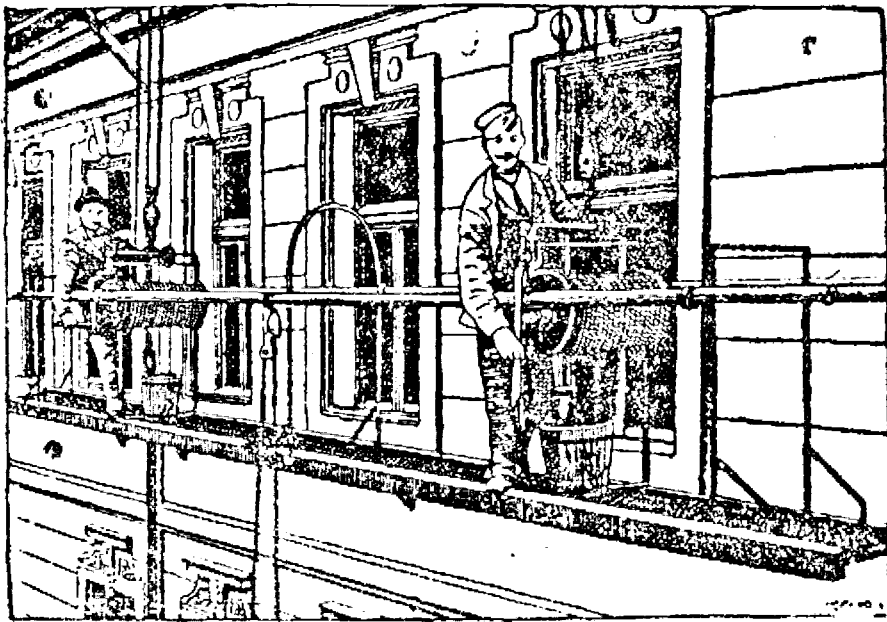
Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy kertek és sirok beültetését szönyeg vagy bármily más növényekkel jutányos ákon elvállalunk, iparkodva, hogy a n. é. közönségnek izlését mindenkor kielégítsük.

Megrendeléseket Andrássy-tér 18. sz. (Lócs házban) levő üzletünkben is elfogadunk.

Kiváló tisztelettel

1065 **Scherhag Testvérek.**

TELEPHON 476. SZÁM.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy **Deák Ferenc-utca 36. szám alatt** 1868

festő- és mázoló-vállalatom

jelen kor igényeinek megfelelőleg kibővítettem.

Birtokomban a legújabb stilszerű minták, melyek azon helyzetbe hoznak, hogy a legszebb kivitelű munkát is legjutányosabban számíthatom. Utcai és udvari **homlokzat festészetben** kiváló vagyok, melyet számos elismeréssel igazolhatok.

Becsés pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Bränner Vilmos, szobafestő és mázoló

Arad, Deák Ferenc-utca 36.

Saját felhuzó gépek,

melyeket ki is kölcsönzök.

Vidékre is elvállalok e szakmába vágó munkákat.

Kovács Soma és Társa Aradon.

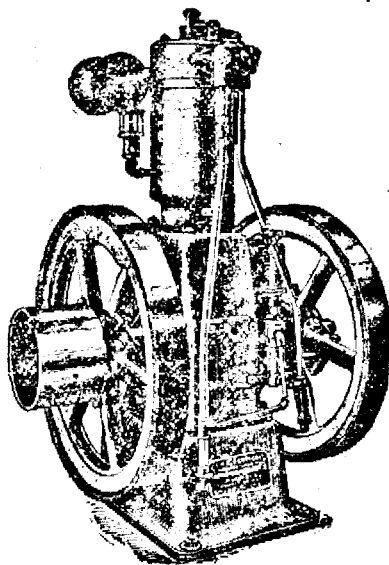
Kühne E. gazdasági gépgyár vezérképviselése.

Mc. CORMICK

chicagai világhírű aratógépek egyedüli raktára, legelső és legnagyobb aratógépgyár az egész földgömbön.

Állandó raktár:

Gép, hengerolaj, gépkenőcs, gepszij, vízmentes ponyva, zsákok, dobsin, rétegfém, csövek, gépfel-szerelések és tömitő anyagokban

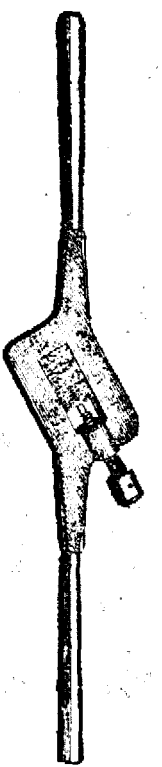
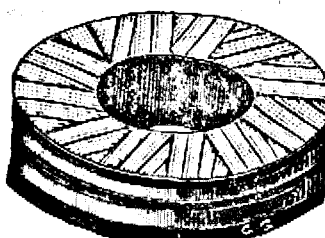
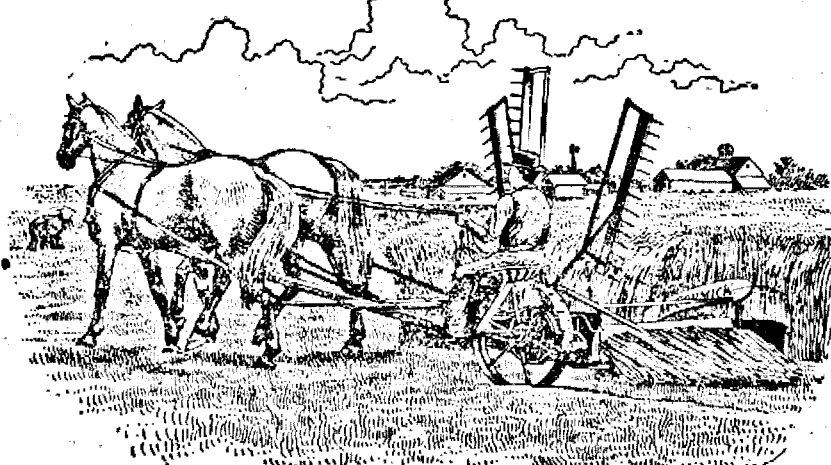
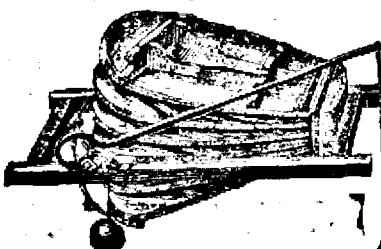
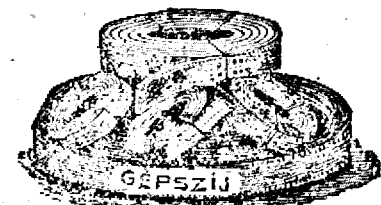
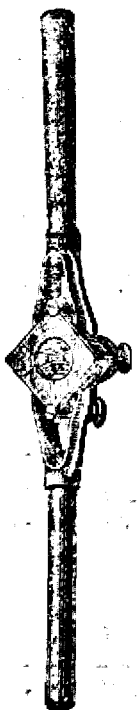
Ganz és Társa

vasöntő és gépgyár r. t. főügynöksége.

Nagy készlet:

Malomszerek, kovács és lakatos szerszámok, kutak, szivattyúk, pincészeti-, szőlészeti eszközök és .. börtömlőkben. ..

1164

Női-, leány- és gyermek felöltők,

valamint

nagymennyiségű BLOUSOK

mig a készlet tart

rendkívül olcsó occasió árban elárúsítatnak

Neumann M. csász. és kir. udvari szállító ruhatelepe **MELLETT.**

1599

BUDAI KIRÁLY KESERŰVIZ

Kis elsőrangú használat! Ez kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek eleget tesz az Erzsébet-sósfürdő forrása
Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

5962

Női bajok, aranyér, köszvény,

athasi bántalmak, árt. vérbőség, máj-bajok és tulságos elhízás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogueriakban, gyógyárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. — Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő igazgatósága

Budapest—Kelenföld. Telefon 40—84.

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPŐKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészethében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Büklők különös figyelmébe ajánlom orthopéd-gyógycipőimet, melyek meggátolják a lábfej fejlődését, Gyermekknél, ugyazintén felnőtteknél nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőktől meg nem különböztethető tartós szép cipőket. B. megrendeléseket kérve teljes tiszteltem!

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szaktanítója

Törvényileg védve

A „FOROSÓ” kalap a legegészségesebb és legkeilemesebb fejviselet.

171

A folytonos szellőzés következtében a legjobb védő fejfájás és idegesség ellen; ellenzi a hajbetegségeket és a hajnak növesét előmozdítja.

Csak akkor valódi, ha fenti védjeggyel van ellátva.

Kapható egyedül Arad és vidéke részére:

MÜNZ I. elsőrendű kalap. uridivat- és fehérnemű üzletében ARADON.

A cs. és kir. 33. gy. ezred tisztikarának szállítója. — Állami tisztviselőik szállítója.

Kirakataimban állandóan a legszebb és legjobb izlésű nyakkendők láthatók.

Nyári szezonra meglepő szép szalmakalap ujdonságok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy

épület- és butorasztalos műhelyemet

Karolina-utca 3. szám alá

áthelyeztem és elvállalok ezen szakmába vágó mindennemű munkákat és pedig hálószobákat, ebédlők, bolti berendezések és irodai berendezéseket a legszebb kivitel és a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Tisztelettel

Mádai Gyula,

épület és butorasztalos.

Cement

hornyolt cserép

a legiobb fedő anyag. Vizáthatlan! Örökké tart!

Tégla, Cserép

legiobb minőségben állandóan raktáron 754

Pollak Sándor

tégla, cserép és cementárú gyárban

Mikalakan.

Telefon 5—15.

Városi iroda: Erzsébet-körút 37., I. sm.

A tavaszi idény beálltával melegen ajánlja a t. közönség figyelmébe duosan felszerelt raktárát finom kivitelű

Nap- és esernyőkben.

Nassan R.

nap és esernyő üzlete 634

Szabadság-tér, Rosenblüh mellett.

Ugyanott áthuzatok és javítások olcsón és jól eszközöltetnek.

+ Soványság +

szép, teljes testformát kap világhírű erőporunk által Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903. 6—8 hét alatt 30 font hizás. Az általános egészségért kezeség. Orvosiilag ajánlja. Szigoruan reális — nem szőhármosság. Számos közönségi írat. Egy doboz használati utasítással 2 kor. 75 fill. Posta-utalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Higiénikus intézet. 678

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 58., Königgrätzerstrasse 78.

Budapesten kapható Török J. gyógytárában Király-u. 2.

Fajtisza riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dugyökérszerű bor- és csemegefajú 296

szőlő-oltványokat,

valamint gyökeres riparia portalis

szőlő-vesszőket

bármely mennyiségben szállít

HÁMORY GAZDASÁG

szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

Kirakataink megtekintését kérjük!

Alapított 1840. évben.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA ARAD,

Szabadság-tér.

Tavaszi divatkelme és mosóáru ujdonságok felülmulhatatlan választékban!

Szőnyegek I. Axminster nyírott, csekély szépséghibával, a vásártartama alatt kivételos olcsó árakon!

2 méter széles, 3 méter hosszú 27 frt (rendes ára 40 frt.)
2-50 méter hosszú, 3-50 méter széles 42 frt (rendes ára 60 frt.)

Cérna és pamut-vásznak, chiffonok nagy gyári raktára.

Legújabban érkezett sok ezer méter maradék vászon és chiffon 25—30% ármegetkítéssel!

Kelengyék és ezek kellekei, u. m.: cérna-csipkék, schweitzli batist-himzések, kézi slingelések óriási választékban a legolcsóbb gyári árakon!

Rosenblüh H. és Társa,

Szabadság-tér.

Kirakataink megtekintését kérjük!

VERSENY ÁRAK!

VERSENY ÁRAK!

591

Jutányos árak.

Még új,

Pontos kiszolgálás.

de már is köztudomásúvá vált, hogy

1557

Pipere áruk, Kötszerek, Gummiáruk és minden egyéb háztartási cikkeknek legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása a

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2., (Minorita-palota).

Kölni vizek
Haj-vizek
Haj-festékek
Brillantínok

Angol és francia
Illatszerek eredeti
üvegekben és
kimérve

Arc-cremek
Arc porok
Kézfinomítók
Szappanok

Köröm paszták,
reszelők ollók,
emáilok és
polisoirek

Száj-vizek
Fog-paszták
Fog-cremek
Fog-porok
Fog-kefék

Fésük, hajtük, hajke-
fék, hajgöndörítők és
hajhálók

Valódi Hollandi cacao-
porok eredeti dobozok-
ban és kimérve, legfino-
mabb Bourboni-vanília

Mindennemű Gyer-
mek-tápszerek és
Huskivonatok

Legfinomabb francia
és belföldi cognak,
Likörök és Likör
eszenciák

Czipő-paszták
Czipő-kremek és
tisztító ruhák

Szivacsok és szivacs-
hálók, Mosdó-keztük
és Mosdó ruhák

Padló-paszták és
viaszok, padló-kefék
és Mázoló-ecsetek.

„RAPIDOL“

legjobb **fémtisztító szer** a világon, méregmentes, nem mar és a tárgyaknak tartós fényt ad.

Pontos kiszolgálás.

Levél cím:
Vöröskereszt Drogeria
Arad, Weitzer János-utca 2. szám.

Pontos kiszolgálás.